

**ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA
TOLMIN**

**GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT
GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE**

KOBARID

2019 - 2028

Štev.: 03 - 01 / 19

VSEBINA

POVZETEK	5
UVOD.....	8
1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE.....	10
1.1 OPIS NARAVNIH RAZMER	10
1.1.1 Lega.....	10
1.1.2 Relief.....	12
1.1.3 Podnebne značilnosti.....	12
1.1.4 Hidrološke razmere.....	13
1.1.5 Matična podlaga in tla.....	13
1.1.6 Krajski tipi, gozdnatost.....	14
1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote.....	16
1.1.8 Živalski svet.....	24
1.2 POVRŠINA IN LASTNIŠTVO GOZDOV	26
1.3 ODPRTOST GOZDOV S PROMETNICAMI IN RAZMERE ZA PRIDOBIVANJE LESA.....	28
1.4 DRUŽBENO GOSPODARSKE RAZMERE	29
1.5 GOSPODARSKE IN DRUGE DEJAVNOSTI, POVEZANE Z GOZDOM	30
1.5.1 Lovstvo	30
1.5.2 Kmetijstvo	31
1.5.3 Poselitev.....	31
1.5.4 Infrastruktura.....	32
1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru.....	32
1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti	32
1.6 POŽARNO OGROŽENI GOZDOVI	32
1.7 UREDITVENA ČLENITEV GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	33
1.8 ORGANIZIRANOST JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE	33
2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	35
2.1 EKOLOŠKE FUNKCIJE	35
2.2 SOCIALNE FUNKCIJE.....	40
2.3 PROIZVODNE FUNKCIJE.....	43
3 OPIS STANJA GOZDOV	44
3.1 GOSPODARSKE KATEGORIJE GOZDOV	44
3.2 LESNA ZALOGA	45
3.3 PRIRASTEK.....	47
3.4 RAZVOJNE FAZE OZ. ZGRADBE SESTOJEV	47
3.5 TIPI SESTOJEV	48
3.6 OHRANJENOST GOZDOV	49
3.7 KAKOVOST DREVJA	50
3.8 POŠKODOVANOST DREVJA	50
3.9 OBJEDENOST GOZDNEGA MLADJA.....	50
3.10 ODMRLO DREVJE	52
4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI.....	53
4.1 KRATEK OPIS ZGODOVINE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GOZDNOGOSPODARSKI ENOTI	53
4.2 GOSPODARJENJE Z GOZDOVI V PRETEKLEM UREDITVENEM OBDOBJU	54
4.2.1 Posek.....	54
4.2.2 Gojitvena in varstvena dela.....	58
4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic.....	59
4.2.4 Opravijena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov.....	60
4.2.5 Posegi v gozdni prostor v obdobju 2009 - 2018.....	60
4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2009 - 2018.....	60
5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV.....	63
5.1 RAZVOJ GOZDNIH FONDov	63
5.2 PRESOJA STANJA IN RAZVOJA GOZDOV V POGLEDU TRAJNOSTI	65
5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika deb. strukt. oz. razmerja raz.faz.....	65
5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov.....	67

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI	68
6.1 SPLOŠNI CILJI	68
6.2 USMERITVE	69
6.2.1 Splošne usmeritve	69
6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov	71
6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali	84
6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom	85
6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi	85
6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti	85
6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic	85
6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor	87
6.2.9 Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih	89
6.2.10 Usmeritve za območja gozdov, kjer posamezna izbira drevja za posek ni potrebna	89
6.3 UKREPI	89
6.3.1 Možni posek	89
6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela	91
6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prosto živečih živali	91
6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov	92
6.3.5 Graditev gozdnih prometnic	92
7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM ZUNAJ NASELJ	94
8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	95
9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	97
9.1 UTEMELJITEV OBLIKOVANJA RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDOV	97
9.2 NAČRT GOSPODARJENJA Z GOZDOVI PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	98
9.2.1 RGR 30840: ZMerno kisloljubna bukovja	98
9.2.2 RGR 32140: GORSKA BUKOVJA	104
9.2.3 RGR 50140: TOPLOLJUBNA BUKOVJA S PANJEVSKIM GOSPODARJENJEM	111
9.2.4 RGR 70000: VAROVALNI GOZDOVI	117
9.2.5 RGR 80840: ZMerno kisloljubna bukovja za premeno	123
9.2.6 RGR 82112: GORSKA BUKOVJA MEŠANA Z LISTAVCI ZA PREMENO	129
10 LITERATURA	135
11 NAČRT SO IZDELALI	136
12 PRILOGE	138
12.1 OBRAZEC E1: POVZETEK STANJA IN UKREPOV NA RAVNI GGE	138
12.2 OBRAZEC E2: POVZETEK STANJA IN UKREPOV NA RAVNI RGR	141
12.3 OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH	159
12.4 SEZNAM TARIF PO ODSEKIH	165
12.5 SEZNAM PRIRASTNIH NIZOV PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	167
12.6 PREGLEDNICA F1- SEZNAM FUNKCIJSKIH ENOT	168
12.7 PRIKAZ PREOBLIKOVANJA ODSEKOV Z NOVIM NAČRTOM GGE	169
12.8 CENA GOZDNEGA DELA IN CENA LESA PRI IZRAČUNU EKONOMSKE PRESOJE	170
13 PROSTORSKI DEL NAČRTA	171
13.1 STANJE IN RAZVOJ GOZDNIH POVRŠIN	171
13.2 VEČFUNKCIONALNA OBMOČJA	172
13.3 INTENZIVNOST GOSPODARJENJA Z GOZDOVI	174
13.4 OBMOČJA GOZDOV S POSEBNIM NAMENOM IN VAROVALNIH GOZDOV	175
13.5 OBMOČJA GOZDOV POMEMBNA ZA OHRANITEV PROSTOŽIVEČIH ŽIVALI	176
13.6 OBMOČJA GOZDOV POMEMBNA ZA OHRANITEV BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI	177
13.7 VARSTVENA IN OGROŽENA OBMOČJA PO PREDPISIH O VODAH	178
13.8 OBMOČJA GOZDOV, KJER JE DOPUSTNO KRČENJE GOZDA	179
13.9 PREGLED IN ZASNOVA GOZDNE INFRASTRUKTURE TER DRUGIH UREDITEV V GOZDNEM PROSTORU	180

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih	10
Preglednica 2/D-TK: Tipi krajn v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija)	15
Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin	15
Preglednica 4/D-GP: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v GGE po skupinah rastišč	16
Preglednica 5/D-DV: Delež drevesnih vrst v GGE po LZ	24
Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah	26
Preglednica 7/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki)	27
Preglednica 8/D-LS: Razvoj posestne sestave	27
Preglednica 9/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)	28
Preglednica 10/D-C: Odprtost gozdov s cestami	29
Preglednica 11/D-LD: Pregled lovišč	30
Preglednica 13/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami	35
Preglednica 14/N-PSCI: Natura pSCI območje	36
Preglednica 15/N-SPA: Natura SPA območje	37
Preglednica 16/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi	37
Preglednica 17/KVP: Kvalifikacijske vrste ptic / kvalifikacijske vrste živali	38
Preglednica 18/D-EPO: Ekološko pomembna območja	40
Preglednica 19/D-EPO: Zavarovana območja	41
Preglednica 20/D-NV: Naravne vrednote v gozdnem prostoru	41
Preglednica 21/D-KD: Registrirana kulturna dediščina	42
Preglednica 22/D-ID: Izjemna drevesa	42
Preglednica 23/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov po lastniških kategorijah (v ha)	44
Preglednica 24/KGR: Gozdne združbe po gospodarskih kategorijah gozdov in RGR	44
Preglednica 25/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih	45
Preglednica 26/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah	46
Preglednica 27/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge	46
Preglednica 28/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih	47
Preglednica 29/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah	47
Preglednica 30/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev	47
Preglednica 31/D-POM: Sestava podmladka po drevesnih vrstah	48
Preglednica 32/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev	48
Preglednica 33/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov	49
Preglednica 34/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah gozdov	49
Preglednica 35/K: Kakovost drevja	50
Preglednica 36/PŠD: Poškodovanost drevja	50
Preglednica 37/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno	51
Preglednica 38/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah	51
Preglednica 39/OD: Odmrlo drevje v GGE (št/ha)	52
Preglednica 40/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih od 1999 do 2018	54
Preglednica 41/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah	55
Preglednica 42/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah	56
Preglednica 43/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst	57
Preglednica 44/PDR: Posek po debelinskih razredih	57
Preglednica 45/D-PP: Primerjava poseka med izračunom po ploskvah in evidenco	58
Preglednica 46/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kat. in skupaj v GGE	58
Preglednica 47/D-GTV: Obseg opravljenih del na gozdnih vlakih po letih (m)	59
Preglednica 48/D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2009 - 2018 po namenu	60
Preglednica 49/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1999 - 2019	64
Preglednica 50/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1999-2019	64
Preglednica 51/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) v obdobju 1999-2019	64
Preglednica 52/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge v GGE	65
Preglednica 53/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem	65
Preglednica 54/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah	90
Preglednica 55/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah	91
Preglednica 56/D-GGC: Prednostni predeli za gradnjo gozdnih prometnic po stopnji nujnosti	92
Preglednica 57/EP1: Prikaz prihodka od lesa	95
Preglednica 58/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE	96
Preglednica 59/EP3: Pregled ekonomike gospodarjenja v zasebnih gozdovih	96

KAZALO GRAFIKONOV

<i>Grafikon 1/D-PL: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja.....</i>	<i>58</i>
<i>Grafikon 2/RGF: Razvoj površine gozda v zadnjih 260 letih v GGE.....</i>	<i>63</i>
<i>Grafikon 3/D-PEG: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po raz. f. v enodobnih gozdovih.....</i>	<i>66</i>
<i>Grafikon 4/D-PGP: Primerjava debelinske strukture v gozdovih za premeno.....</i>	<i>66</i>

KAZALO KART

<i>Karta 1: Krajinski tipi in lega gozdnogospodarske enote v GGO.....</i>	<i>10</i>
<i>Karta 2: Pregledna karta lastništva.....</i>	<i>28</i>
<i>Karta 3: Pregledna karta lovišč.....</i>	<i>30</i>

KARTE (PRILOŽENE)**KARTNI DEL NAČRTA**

- Karta št. 1: Pregledna karta v merilu 1 : 50.000
- Karta št. 2: Karta tipov drevesne sestave gozdov v merilu 1 : 25.000
- Karta št. 3: Karta rastišč v merilu 1 : 25.000
- Karta št. 4: Karta kategorij gozdov v merilu 1 : 25.000
- Karta št. 5: Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1 : 25.000
- Karta št. 6: Karta habitatov, biotopov in ogroženih vrst v merilu 1 : 25.000
- Karta št. 7: Karta funkcij gozdov v merilu 1 : 25.000
- Karta št. 8: Karta ukrepov v merilu 1 : 25.000
- Karta št. 9: Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del v merilu 1 : 25.000
- Karta št. 11: Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1 : 25.000
- Karta št. 12: Karta požarne ogroženosti gozdov v merilu 1 : 25.000

PROSTORSKI DEL NAČRTA

- Karta št. 1: Stanje in razvoj gozdnih površin v merilu 1 : 25.000
- Karta št. 7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah v merilu 1 : 25.000

POVZETEK

Preglednica LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	11.236,82	905,76	600,00	12.742,58
Delež (%)	88,2	7,1	4,7	100,0

Površina gozda se je v gozdnogospodarski enoti (GGE) Kobarid v zadnjih desetletjih stalno povečevala¹.

Močno prevladujejo zasebni gozdovi (88 %).

Gozdnatost je 64,4 % in se neprestano povečuje. Površina gozda v GGE se je v zadnjih 260-ih letih povečala za 2,6 x (24,7 % → 64,4 %).

Preglednica D-KG: Gozdni fondi po gospodarskih in lastniških kategorijah gozdov

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk	igl.	lst.	sk	igl.	lst.	sk	
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	10.065,85	20,6	206,3	227,0	0,81	5,65	6,46	15,2	17,0	16,9	59,2
GPN z načrtovanim posekom	408,42	12,0	244,3	256,3	0,38	5,28	5,66	3,6	18,5	17,8	80,5
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	2.268,31	5,9	179,7	185,6	0,17	4,43	4,59	9,6	13,5	13,4	54,0
Skupaj vsi gozdovi	12.742,58	17,7	202,8	220,6	0,68	5,42	6,11	14,6	16,5	16,4	59,1
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	9.007,80	21,5	205,6	227,1	0,85	5,67	6,52	15,2	17,0	16,8	58,6
GPN z načrtovanim posekom	335,19	11,4	238,0	249,3	0,36	5,15	5,52	3,2	18,2	17,5	79,3
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	1.893,83	6,6	181,6	188,2	0,19	4,45	4,64	10,2	13,0	12,9	52,3
Skupaj vsi gozdovi	11.236,82	18,7	202,5	221,2	0,72	5,45	6,17	14,7	16,4	16,3	58,3
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	577,24	16,3	197,3	213,7	0,66	5,41	6,07	15,6	16,6	16,6	58,3
GPN z načrtovanim posekom	71,82	15,3	270,8	286,1	0,45	5,83	6,28	5,3	19,3	18,5	84,3
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	256,70	2,9	168,5	171,4	0,04	4,19	4,23	1,9	13,7	13,5	54,6
Skupaj vsi gozdovi	905,76	12,4	195,0	207,4	0,47	5,10	5,56	13,7	16,2	16,1	59,8
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	480,81	9,7	230,8	240,6	0,30	5,67	5,97	13,2	18,6	18,3	73,8
GPN z načrtovanim posekom	1,41	11,3	394,3	405,7	0,37	7,58	7,95	0,0	24,8	24,1	123,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	117,78	1,1	174,1	175,2	0,02	4,61	4,62	1,5	21,2	21,0	79,8
Skupaj vsi gozdovi	600,00	8,0	220,1	228,1	0,25	5,47	5,71	12,8	19,0	18,8	74,9

Lesna zaloga je bila določena z opisi sestojev, korigirana z izmero lesne zaloge in prirastka na stalnih vzorčnih ploskvah. Lesna zaloga se je povečala za 2,6 % (215,0 → 220,6 m³/ha), prirastek pa za 0,5 % (6,08 → 6,11 m³/ha).

V GGE močno prevladuje bukev (46,78 %). Z opaznejšim deležem so zastopani še veliki jesen (10,92 %), lipa (9,59 %), črni gaber (8,72 %) in smreka (6,88 %).

¹ Glej tudi poglavji 1.2 Površina gozda in 5.1 Razvoj gozdnih fondov.

Preglednica D-F: Površine gozdnega prostora* s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja		2. stopnja		3. stopnja		Skupaj
	ha	%	ha	%	ha	%	
Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev	5.008,12	30,4	1.868,47	11,3	9.589,55	58,2	16.466,14
Hidrološka funkcija	603,51	3,7	335,53	2,0	15.527,10	94,3	16.466,14
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	22,77	0,1	12.612,75	76,6	3.830,62	23,3	16.466,14
Klimatska funkcija	0,00	0,0	0,00	0,0	16.466,14	100,0	16.466,14
Zaščitna funkcija	247,96	100,0	0,00	0,0			247,96
Higiensko-zdravstvena funkcija	0,00	0,0	0,00	0,0	16.466,14	100,0	16.466,14
Obrambna funkcija	12,57	100,0	0,00	0,0			12,57
Rekreacijska funkcija	51,01	0,3	471,79	2,9	15.943,34	96,8	16.466,14
Turistična funkcija	51,01	0,3	900,57	5,5	15.514,56	94,2	16.466,14
Funkcija varovanja naravnih vrednot	270,62	9,1	2.696,41	90,9			2.967,03
Poučna funkcija	31,13	0,2	0,00	0,0	16.435,01	99,8	16.466,14
Raziskovalna funkcija	0,00						0,00
Estetska funkcija	12,60	98,4	0,20	1,6			12,80
Lesnoproizvodna funkcija	1.050,80	8,2	11.691,78	91,8	0,00	0,0	12.742,58
Funk. pridobivanja drugih gozd. dobrin	0,00	0,0	34,56	100,0			34,56
Lovnogospodarska funkcija	40,21	100,0					40,21
Funkcija varovanja kulturne dediščine	221,14	8,1	2.501,97	91,9			2.723,11

*Gozdni prostor je gozd skupaj s površinami funkcionalno vezanimi na gozd (zaraščajoče površine, gozdne jase, melišča znotraj gozda, ipd.). Lesnoproizvodna funkcija se prikazuje na površini gozda, kjer je dopusten možni posek.

GGE je zaradi svoje lege, površine, podnebne, talne, reliefne in vegetacijske raznolikosti tudi funkcijsko pestra. 12 od 16 prisotnih funkcij² v GGE je poudarjenih na 1. stopnji.

Površinsko izstopata varovalna funkcija in lesnoproizvodna funkcija, vendar nanjo močno vplivajo ekološke in socialne funkcije, zlasti z drugo stopnjo poudarjenosti. Najpomembnejše so, tudi zaradi Nature 2000, f. ohranjanja biotske raznovrstnosti, varovanje naravnih vrednot in kulturne dediščine.

Preglednica MP: Možni posek po vrstah poseka v GGE

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	18.794	6.768	0	0	0	7.447	33.009		
	%	56,9	20,5	0,0	0,0	0,0	22,6	100,0	14,6	37,9
Listavci	m³	287.108	117.217	0	14.439	0	8.326	427.090		
	%	67,3	27,4	0,0	3,4	0,0	1,9	100,0	16,5	61,8
Skupaj	m³	305.902	123.985	0	14.439	0	15.773	460.099		
	%	66,6	26,9	0,0	3,1	0,0	3,4	100,0	16,4	59,1

Možni posek se je povečal za 1,4 % (453.899 m³ → 460.099 m³).

Preglednica NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah gozdov

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	31,62	0,78	1,19	33,59
Sadnja	ha	23,37	0,79	0,60	24,76
Obžetev	ha	112,44	34,12	10,76	157,32
Nega mladja	ha	34,32	0,80	1,20	36,32
Nega gošče	ha	10,60	0,59	0,27	11,46
Nega letvenjaka	ha	10,02	0,36	3,86	14,24
Nega ml. drogovnjaka	ha	9,07	0,34	0,00	9,41
Vzdrževanje travinj	ha	81,10	6,70	17,30	105,10

² Vseh funkcij je 17.

Pri gojitvenih delih prevladuje nega mlajših razvojnih faz, pri biomeliorativnih pa vzdrževanje travnikov v gozdnem prostoru.

UVOD

Pričujoči gozdnogospodarski načrt za gozdove GGE Kobarid je **šesti**.

Prvi načrt je bil izdelan leta 1959³, sicer samo za družbene gozdove, potem ko je leta 1957 OLO Kobarid z odločbo predal vse SLP parcele v gospodarjenje SGG Tolmin.

Drugi načrt (1977–1986) (*Vojko Zega in sodelavci*) predstavlja »prvo revizijo za gozdove v SLP lasti« in prvič so analizirani privatni gozdovi. Sestavljen je bil na podlagi veljavnega pravilnika o izdelavi g.g. načrtov in o evidenci njihovega izvrševanja iz leta 1967. Kljub temu, da je bil načrt izdelan na hitro, meritve zgolj z okularno cenitvijo, in je bil zaradi tega kar dvakrat dopolnjen s spremembami, je prinesel nekaj ureditvenih osnov: notranjo členitev gozdov na oddelke in odseke, obnovo mej v Breginjskem kotu, izris gozdnega roba, indeks gozdnih posestnikov, opis gozdne vegetacije ob Nadiži Maksa Wraberja, obratovalne razrede.

Tretji načrt (1990–1999) (*Iztok Mlekuž in sodelavci*) je natančneje določil gozdne fonde, saj se je izvajalo meritve tako s polno premerbo, cenitvijo po Bitterlichovi metodi in Kramerjevim dendrometrom. S sistematičnim vzorčenjem so bili ugotovljeni tarifni razredi, izdelana je bila sestojna karta v merilu 1:10.000, bolje so obdelane tudi druge pomembnejše funkcije gozdov, vpeljeni so gospodarski razredi. Načrt je bil izdelan pragmatično in operativno uporabno, kar se kaže tudi v tem, da se več kot 700 ha površin v Breginjskem kotu ni uvrstilo v gozd, čeprav so že imele takšen značaj.

Četrty načrt (1999–2008) (*Danijel Oblak in sodelavci*) je poleg Zakona o gozdovih⁴, ki je postavil nove temelje trajnostnemu, večnamenskem in sonaravnemu gospodarjenju z gozdovi, pomembna tudi ustanovitev Zavoda za gozdove Slovenije in sprejetje Pravilnika o vsebini gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtov⁵ natančno predpisuje vsebino gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot. Natančneje so pridobljeni podatki za izračun gozdnih fondov, bolje obdelane funkcije gozdov z izrisom karte funkcijskih enot in zato kvalitetnejše zastavljeni usmeritve, cilji in ukrepi. Kljub temu, da izris terenskih sestojnih kart še ni potekal na DOF-ih, so le-ti bili digitalizirani.

Peti načrt (2009–2018) (*Danijel Oblak in sodelavci*) je pri ciljih, usmeritvah in ukrepih upošteval gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Tolmin (*Kozorog in sodelavci, 2001*) in novo Resolucijo o nacionalnem gozdnem programu (2007) ter Operativni program upravljanja območij Natura 2000 (2006), po katerem je načrt pomemben za prilagojeno gospodarjenje z gozdovi vključenimi v Natura 2000. Pri zbiranju oziroma korekciji podatkov so bile uporabljene enake metode, vendar kvalitetnejši pripomočki (GPS naprave, barvni DOF-5,...), iz zaporednih meritev na stalnih vzorčnih ploskvah pa se je izboljšala ocena prirastka in tarif. Z digitalizacijo gozdnih vlak se je dobil precej boljši pregled nad realno odprtostjo gozdov v GGE, kartirana pa je bila tudi fitocenološka karta.

Šesti načrt (2019–2028) (*Danijel Oblak in sodelavci*) je izdelan na podlagi Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanju z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10) in Priročnika za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot ter ob upoštevanju Zakona o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 67/02, 110/07, 106/10, 63/13, 17/14, 22/14, 24/15 in 77/16) in Nacionalnega gozdnega programa (Uradni list RS, št. 111/07). Pri ciljih, usmeritvah in ukrepih je upoštevan gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Tolmin (*Kozorog in sodelavci, 2011*), Zakon o Triglavskem narodnem parku (Uradni list RS, št. 52/10, 46/14 in 60/17) in Program upravljanja območij Natura 2000 (2015–2020)⁶, po katerem je gozdnogospodarski načrt pomemben za varstvo in ohranjanje ugodnega stanja habitatnih tipov in habitatnih vrst na območjih Natura 2000. Pri zbiranju oziroma korekciji podatkov so bile uporabljene enake metode (GPS naprave, barvni DOF-5, Lidar, ...), iz zaporednih meritev na stalnih vzorčnih ploskvah smo še izboljšali oceno prirastka in tarif. Za gozdni rob je bila prevzeta

³ Gozdnogospodarski načrt (elaborat) gozdnogospodarske enote Breginj – Kobarid 1959–1968.

⁴ Uradni list RS, št. 30/93 in 13/98.

⁵ Uradni list RS, št. 5/98 in 70/06.

⁶ Sprejet na Vladi RS 9. 4. 2015.

raba tal (MKGP), ki smo jo ustrezno dopolnili. Z digitalizacijo gozdnih vlak smo dobili precej boljši pregled nad realno odprtostjo gozdov v GGE, vektorizirana pa je bila tudi fitocenološka karta.

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Kobarid je po operativnem programu - Program upravljanja območij Natura 2000 - načrt rabe naravnih dobrin, ki je lahko neposredno potreben za varstvo območij Natura 2000 in sicer za naslednja območja:

- SI5000019 SPA Breginjski Stol in Planja,
- SI3000253 SAC Julijske Alpe.

V načrtu so uporabljene nekatere **okrajšave**, ki pomenijo:

AS – agrarna skupnost,
DKN – digitalni katastrski načrt,
EPO – ekološko pomembna območja,
GGE – gozdnogospodarska enota,
GGN - gozdnogospodarski načrt,
GGO - gozdnogospodarsko območje,
GERK – grafična enota rabe kmetijskega gospodarstva,
GPN – gozdovi s posebnim namenom,
KC – kamionska cesta,
KE – krajevna enota,
KO – katastrska občina,
LD – lovska družina,
LPN – lovišče s posebnim namenom,
LZ – lesna zaloga,
MKGP – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
ODD – oddelek,
ODS – odsek,
OE – območna enota,
Pravilnik - Pravilnik o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih,
PSR – proizvodna sposobnost rastišč,
RGR – rastiščnogojitveni razred,
Rk – rastiščni koeficient,
SAC – posebna varstveno območje (direktiva o habitatih),
SPA – posebno varstveno območje (direktiva o pticah),
SVP – stalne vzorčne ploskve,
TNP – Triglavski narodni park,
ZG - Zakon o gozdovih,
ZGS - Zavod za gozdove Slovenije,
ZON – Zakon o ohranjanju narave,
ZRSVN – Zavod Republike Slovenije za varstvo narave.

V besedilu imajo preglednice in grafikoni okrajšavo po Pravilniku o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih⁷. Ostale ali preoblikovane preglednice in grafikoni so označene s predoznako - **D**.

⁷ Glej poglavje 10 Literatura.

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

GGE leži v skrajnem severozahodnem delu GGO Tolmin in hkrati Slovenije. Fitogeografsko jo uvrščamo v jugovzhodnoalpski sektor Ilirske province. Lego ji zarisuje razgiban predalpski in alpski svet ob državni meji z Italijo. Na severu jo omejujejo grebeni Julijskih Alp na jugu in zahodu pa meja z Italijo⁸.

GGE Kobarid na severu meji z GGE Soča-Trenta in GGE Bovec (KE Bovec), na vzhodu z GGE Tolmin, na severovzhodu pa z GGE Notranji Bohinj (OE Bled, KE Bohinj).

GGE Kobarid leži skoraj v celoti v občini Kobarid⁹, le k.o. Kamno in del k.o. Vrsno (okolica vasi Selce) spadata v občino Tolmin. GGE Kobarid leži v devetnajstih (19) katastrskih občinah.

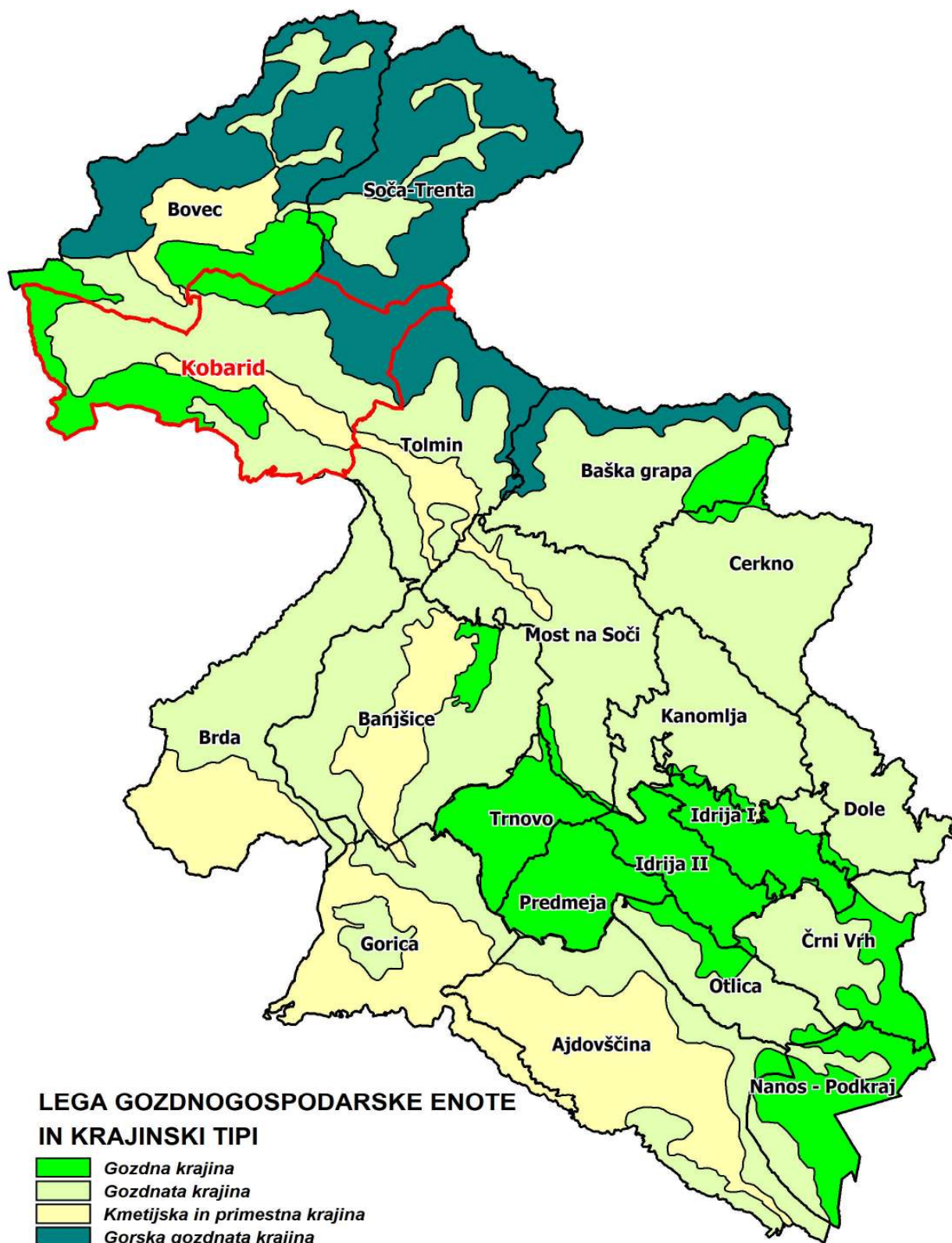
Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Sifra K.O.	Katastrska občina	Pov. gozda K.O. v GGE	Opomba
KOBARID			12.026,38	
	2214	BREGINJ	1.180,90	del
	2215	ROBIDISCE	107,15	
	2216	LOGJE	719,86	
	2217	SEDLO	956,06	
	2218	BORJANA	882,57	
	2219	KRED	935,25	
	2220	STARO SELO	464,70	
	2221	SUZID	405,77	
	2222	SVINO	280,49	
	2223	KOBARID	301,70	
	2224	IRNOVO	847,64	
	2225	DREZNICA	2.158,65	
	2226	VRSNO	593,88	del
	2227	SMAST	364,32	
	2228	LADRA	258,60	
	2229	DRSKO	796,53	
	2230	LIVEK	772,31	
TOLMIN			716,20	
	2226	VRSNO	150,60	del
	2231	KAMNO	565,60	
		Skupaj	12.742,58	

⁸ Dolžina meje z Italijo znaša 38,5 km.

⁹ Občina Kobarid je bila ustanovljena po Zakonu o ustanovitvi občin ter določitvi njihovih območij (Uradni list RS, št. 60/1994 z dne 3. 10. 1994) leta 1994 z delitvijo občine Tolmin.

Karta 1: Krajinski tipi in lega gozdnogospodarske enote v GGO

Detajlna karta v merilu 1 : 50.000 je prikazana v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta
(Karta št. 1: Pregledna karta)

1.1.2 Relief

GGE Kobarid lahko označimo z naslednjimi geografskimi enotami:

- + **Breginjski kot** s severnim pobočjem Mije in južnimi pobočji grebena Kobariškega Stola;
- + **Kobariška ravnina** s Starijskim in Kobariškim blatom ter planim svetom ob Soči;
- + **Livško** s pobočji Kolovrata in Matajurja;
- + **prisojna pobočja Polovnika in Krna** z vasmi Drežnica, Vrsno, Libušnje, Krn;
- + **okolica vasi Trnovo ob Soči** na razgibanih severnih pobočjih Stolovega grebena;
- + **visokogorski svet** na severnih pobočjih Krna.

Geografske enote se z vidika reliefa med seboj precej razlikujejo čeprav jih karakterizirajo značilnosti alpskega in predalpskega sveta zgornjega Posočja.

Breginjski kot¹⁰ zaznamuje povirje Nadiže, ki se proti Furlanski nižini prebija med Mijo in Matajurjem. Nadiža in njeni pritoki imajo izrazit hudourniški značaj, kar močno vpliva na reliefno pestrost Kota. Nižji predeli so zaradi erozije zelo razgibani. Masiva Mije in Ljubije sta spočetka strma nato pa preideta v zložen planotast svet z neizrazitimi kraškimi pojavi. Pobočja Stola so proti vrhu vse bolj strma, sicer pa reliefno enolična.

Kobariško podolje je pretežno ravno ali rahlo valovito, le na južnem robu prehaja v Kobariška brda, ki so bolj strma in razrezana z nekaj globokimi hudourniški grapami.

Za Livško in Matajur je značilen dokaj umirjen, planotast svet, le na severnem in zahodnem delu se strmo spušča na Kobariško podolje (Žalostna gora) in sotesko Nadiže pri Robiču. Severna pobočja Kolovrata so v spodnjem delu strma, proti vrhu pa bolj položna.

Prisojna pobočja Krnskega masiva in Polovnika so široka in razgibana. Na številnih terasah so vasi, polja, senožeti, pašniki in planine. Večje strmine v nižjih legah porašča gozd, višje lege pa so največkrat gole. Številni potoki so pobočja močno razrezali z globokimi in strmimi grapami.

Na severni strani Stolovega grebena nad vasjo Trnovo ob Soči so številne glave, zaravnice, globeli in doline, katerih skupna značilnost je zaprta, osojna lega.

Pester relief narekuje velike vertikalne razsežnosti. Glede na relativno višinsko razliko je GGE med najekstremnejšimi v Sloveniji, saj znaša razlika med najvišjo in najnižjo točko v GGE kar 2.070 m. Najvišji vrhovi v GGE so: Krn (**2.244 m nm.v.**), Vrh nad Peski (2.176), Batognica (2.165), Krnčica (2.142). Drugi pomembnejši vrhovi so zlasti: Veliki Muzec (1.612 m nm.v.), Kobariški Stol (1.673), Starijski vrh (1.146), Krasji vrh (1.768), Velika baba (2.013), Velika Montura (1.958), Lanževica (2.003), Matajur (1.641).

Kraja s kotlinskim značajem sta zlasti Breginj in Kobarid. Ravninski svet poteka predvsem ob osi Breginj – Kamno, z dodatkom okoli vasi Podbela in Trnovo. Najnižja točka v GGE je izliv Volarje v Sočo (**174 m nm.v.**) na meji z GGE Tolmin.

Na razvoj in prostorsko razprostranjenost gozdov v GGE najbolj vplivata strmina in lega (ekspozicija), drugi elementi reliefa so manj pomembni. Gozdovi so običajno bolj razširjeni na strmih pobočjih in severnih legah. V zadnjih desetletjih pa zaradi opuščanja kmetijske rabe tudi na položnejšem svetu in v dolinah, kjer so bili nekoč skoraj izključno naselja, polja, travniki, pašniki in senožeti.

1.1.3 Podnebne značilnosti

Območje GGE je stičišče *alpske klime*, ki prihaja s severa, in *submediteranske klime*, ki prodira po dolini Soče navzgor. Temperature so nižje kot v južnejših enotah (Brda, Banjšice, Gorica), vendar pa precej višje kot v alpskih in predalpskih predelih. V smeri proti Alpam temperature padajo, vendar so tudi v zimskem obdobju v povprečju pozitivne. Iz sosednjih območij je moč sklepati, da povprečna letna temperatura znaša okoli 9°C.

¹⁰ Tako se imenuje sv et ob gornjem toku reke Nadiže. Predstavlja vzhodni del beneške Slovenije, zemljepisno pa pripada jugozahodnim Julijskim Alpam, ki se nato postopoma spuščajo proti Furlanski nižini.

Padavine so obilne (povprečno 2.600 mm do 2.700 mm), pogojene z adiabatnim vzponom toplih in vlažnih zračnih mas, ki prihajajo iz severnega Sredozemlja, in dokaj enakomerno razporejene preko celega leta, izrazitejši je le jesenski maksimum. V smeri proti zahodu količina padavin narašča in na meji z Italijo (Muzci v Breginjskem kotu) pade v povprečju preko 3.500 mm padavin na leto, kar je tudi največ v Sloveniji.

Snežne padavine so v zimskem času zlasti v višjih legah lahko zelo obilne, vendar se snežna odeja dalj časa obdrži le po gorah (Krn, Mija, Matajur, Stol), v dolini in na prisojnih legah pa hitro skopni (20-75 dni letno). Megla se pojavlja zlasti v jesenskem času; letno je 20 – 40 meglenih dni.

Klima v GGE je torej na splošno topla in vlažna s precejšnjim submediteranskim značajem ter zato zelo ugodna za rast gozda. Vegetacijska doba traja približno pet do šest mesecev, od srede aprila do srede oktobra; v višjih predelih je za mesec ali dva krajša.

1.1.4 Hidrološke razmere

Glavnino površinskega vodstva predstavljata Soča in Nadiža s svojimi pritoki, dislocirana sta le na Livškem še Reka s Črnim potokom in Perivnik z izlivom na italijansko stran.

Erozijski procesi so prisotni zlasti v povirju večjih vodotokov, v hudourniških območjih (Breginjski Kot) in v Alpskem delu GGE (krnsko pogorje). Ob obilnem deževju in topljenju snega so poplavno ogroženi manjši predeli ob Soči.

Zakraselost pokrajine se kaže na pobočjih Matajurja in nasproti ležečih pobočjih Morizne in Krasjega vrha.

Edina stoječa voda v GGE je jezero v Lužnici.

1.1.5 Matična podlaga in tla

a) Matična podlaga

GGE se ponaša z dokaj pestro geološko podlago, ki jo tvorijo izključno karbonatne kamenine iz triasa, jure in krede. Številni geološki procesi (tektonski premiki, erozijski procesi, ipd.) so geološko zgradbo zelo popestrili; o tem pričajo pogoste prelomnice, narivi, luske, morene, vršaji, pobočni grušči ipd..

a) Kamenine, na katerih so razvita kislata tla:

+ *Fliš z vložki apnenčevih breč.*

+ *Lapor z vložki apnenčevih breč.*

+ *Rdečkast in zelenkast lapor.*

Vse te kamnine so nastale bodisi na koncu krede ali v začetku paleogena in tla, ki so se na njih razvila so prej nevtralna kot kislata, vendar se zlasti na napetih legah hitro zakisajo. Te kamenine gradijo skupaj 26 % GGE, in sicer velik del Breginjskega kota, Kobariškega brda in okoli Livka ter nekatere manjše predele okoli Drežnice, Vrsnega in Trnovega ob Soči.

b) Kamenine, na katerih so razvita nevtralna in bazična tla:

Te kamenine gradijo večji del GGE. Glede na nastanek in zgradbo se delijo na več skupin:

+ *Triasni apnenci in dolomiti* (dachsteinski apnenec s plastmi in vložki dolomita, masiven dolomit) gradijo 26 % GGE: masiv Krna, Polovnika, Matajurja in deloma Stolov greben.

+ *Jurski apnenci* (mikritni in oolitni apnenec, apnenec z roženci) gradijo 8 % GGE. Najdemo jih na Miji, Matajurju, na severnih pobočjih Stola in na Ozbenju nad Drežnico.

+ *Kredni apnenci* (apnenčeva breča in lapornat apnenec, volčanski apnenec z roženci, rdečkast ploščati apnenec z laporjem in rožencem) gradijo 11 % GGE na Miji, Ljubiji, Kolovratu, nad Drežnico in okoli Trnovega ob Soči.

+ *Kvartarne kamenine* (pobočni grušč, ledeniške morene, rečni sedimenti) gradijo 33 % GGE v Breginjskem kotu, na nižjih pobočjih Stola, v Kobariškem podolju, na Vrsnem in v Drežnici.

b) Tla

Glede na značaj matične podlage srečamo v GGE dva osnovna tipa tal: kislja oziroma rahlo zakisljena tla in bazična tla.

a) Na flišni matični podlagi sta razvita dva tipa tal:

+ *Rahlo kislja rjava tla* na napetih grebenih in slemenih. Tla so zaradi izpiranja siromašna z bazami in bolj ali manj kislja. Z vodo so običajno dobro preskrbljena, ker v njih prevladuje glinasta komponenta. Z globino hitro pada količina humusa v tleh.

+ *Rjava tla* so običajno srednje globoka, redkeje tudi globoka, razvita pa so na pobočjih in v globelih na flišni podlagi. Tudi zanje je značilen ugoden vodni režim. Za razliko od kisljih tal vsebujejo večji delež humusa, zlasti v globelih, kjer je v tleh obilica koluvialnih komponent. Reakcija teh tal je zaradi značaja matične podlage običajno nevtralna in le izjemoma rahlo kislja. Za oba tipa tal na flišni matični podlagi je značilen relativno hiter razvoj.

b) Na lapornati, apnenčasti, dolomitni in kvartarni matični podlagi so razviti trije tipi tal:

+ *Rendzine* pokrivajo velike površine na strmih pobočjih in grebenih iz dachsteinskega apnenca, dolomita, jurskih apnencev, pobočnega grušča in morenskega materiala. Zanje je značilen AC profil, med seboj pa se zelo razlikujejo po stopnji razvoja, globini, humoznosti, kapaciteti za vodo ipd. Za GGE sta zaradi prevladujoče severne in južne lege značilna dva tipa rendzin; na severnih legah so razvite sicer plitve, a humozne in vlažne rendzine, na južnih legah pa globlje, skeletne, suhe in slabo humozne rendzine.

+ *Pokarbonatna rjava tla* so razvita na zmerno strmih in izravnanih pobočjih in platojih, ki jih v glavnem gradijo jurski in kredni apnenci ter laporji, redkeje pa tudi kvartarne morene in pobočni grušč. Običajno gre za plitva ali srednje globoka tla z nevtralno ali rahlo bazično reakcijo, ki so dokaj humozna in biološko srednje ali dobro aktivna. Vodni režim je večinoma zelo ugoden, ker vsebujejo ta tla obilico glinastih komponent, nastalih s preperevanjem laporjev in rožencev. Površinska skalovitost je zlasti na jurskih apnencih in na morenah velika, na krednih apnencih pa srednja. Ponekod naletimo tudi na sprana (lesivirana) rjava tla, ki so običajno svetlejša in bolje preskrbljena z vodo.

+ *Obrečna tla* so razvita na obširnih prodiščih ob Soči in Nadiži. Ponavadi so plitva in skeletna; njihova glavna značilnost je, da so občasno poplavljenjena.

Naštete glavne talne enote se pogosto medsebojno prepletajo in gradijo talne kompleksne, ki pestrost talne odeje še bolj povečujejo. Glede na rodovitnost so tla razvrščena v sledečem vrstnem redu: *rjava tla na flišu*; *rahlo kislja rjava tla na flišu*; *pokarbonatna rjava tla na krednih in jurskih apnencih*; *pokarbonatna rjava tla na triasnih apnencih*, *pobočnih gruščih in morenah*; *obrečna tla*; *rendzine na osojnih legah*; *rendzine na prisojnih legah*.

1.1.6 Krajski tipi, gozdnatost

GGE je tudi glede krajinskih tipov zelo pestra. V gorsko gozdnato krajino (16,25 %) uvrščamo vrhnji del pobočji Kobariškega Stola in gorski svet pod Krnom. Gozdno krajino (23,58 %) predstavljajo obsežna območja Zabreginja, Ljubije in Mije v Breginjskem Kotu, zahodna in severna pobočja Matajurja in Morizne. Pretežni del GGE spada v gozdnato krajino (49,90 %), ki obsega nižinski in položnejši svet Breginjskega kota, Trnovsko-Drežniško-Krnsko območje in Matajursko-Livški kompleks. Kmetijsko in primestno krajino (10,26 %) najdemo v skrajnem nižinskem svetu zahodno od Kobarida (Starijsko in Kobariško blato) in predelih ob Soči od Kobarida do Kamna.

Glede na regionalno razdelitev krajinskih tipov v Sloveniji uvrščamo območje GGE med Krajine predalpske regije (2) in sicer Zahodnoslovenske predalpske krajine (2.1), v enoto Dolina zgornje Nadiže (2.1.1) in Tolminsko (2.1.2) s podenoto Dolina Soče pod Kobaridom (2.1.2.01). Severovzhodni del GGE (Krnsko pogorje z Morizno) spada med Krajine alpske regije (1) in sicer Julijske Alpe (1.1), v enoto Gornja dolina Soče (1.1.4) s podenotama Dolina Soče pri Trnovem (1.1.4.05) in Južna pobočja Bohinjskih hribov – dolina Tolminke (1.1.4.06).

Skupna površina GGE je 19.778,18 ha, od tega je 12.742,58 ha (64,43 %) gozdnega prostora.

Preglednica 2/D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (v ir: digitalizacija)

Vrsta krajine	Površina gozda (ha)	Celotna površina (ha)	Gozdnatost (%)	Delež gozda (%)
GORSKA GOZDNATA	643,84	3.213,75	20,03	5,05
GOZDNA	4.108,73	4.656,84	88,23	32,24
GOZDNATA	7.320,75	9.878,61	74,11	57,46
KMETIJSKA IN PRIMESTNA	669,26	2.028,98	32,99	5,25
Skupaj	12.742,58	19.778,18	64,43	100,00

Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Površina gozdnogospodarske enote	19.778,18	100,00
Gozd	12.742,58	64,43
Ostala gozdna zemljišča	316,44	1,60
- daljnovodi	48,75	0,25
- obore	2,51	0,01
- rušje	265,18	1,34
Ostali gozdni prostor	3.407,12	17,23
- močvirja	0,00	0,00
- pobočni grušči	451,25	2,28
- skalovja in površine nad gozdno mejo	246,64	1,25
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	2.458,04	12,43
- zaraščajoče površine	251,19	1,27
- infrastrukturni objekti	0,00	0,00
- drugo (vodotoki...)	0,00	0,00
Skupaj gozdni prostor	16.466,14	83,25
Negozdni prostor	3.312,04	16,75
- zaraščajoče površine	0,00	0,00
- ostale površine znotraj gozda	0,00	0,00

Opomba: Površine so ugotovljene z digitalizacijo kartnih prikazov.

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Preglednica 4/D-GP: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v GGE po skupinah rastišč

Sifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
21	vrbovja, topolvja, črnojelševja in sivojelševja	162,64	1,3
51100	Gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje in veliko jesenov	0,58	0,0
52100	Nižinsko črnojelševje	2,14	0,0
61100	Gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje in veliko jesenov	123,73	1,0
61200	Gorsko vrbovje	36,19	0,3
23	gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	32,18	0,3
54200	Predalpsko gradново belogabrovje	32,18	0,3
25	podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	2.151,23	16,9
55100	Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	54,28	0,4
55300	Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih	444,48	3,5
55500	Primorsko bukovje na flišu	1.652,47	13,0
26	podgorska bukovja na silikatnih kamninah	970,72	7,6
73100	Kisloljubno gradново bukovje	970,72	7,6
27	gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	5.729,95	44,8
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	14,50	0,1
63200	Predalpsko gorsko bukovje	4.571,88	35,8
68300	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	1.071,04	8,4
68400	Dinarsko podalpinsko bukovje	72,53	0,6
30	javorovja, velikojesenovja in lipovja	95,94	0,8
60000	Podgorsko-gorsko lipovje	87,67	0,7
60100	Pobočno velikojesenovje	3,56	0,0
65100	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	4,71	0,0
31	toploljubna bukovja	3.249,67	25,5
59100	Predinarsko-dinarsko toplotoljubno bukovje	3.249,67	25,5
32	gozdovi in grmišča toplotoljubnih listavcev	302,92	2,4
56300	Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	302,92	2,4
39	ruševja	47,33	0,4
70200	Alpsko ruševje	47,33	0,4
	Skupaj	12.742,58	100,0

Karta rastišč v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 3)

Evropsko pomembni gozdni habitatni tipi so podrobneje opisani v poglavju 2, v sklopu funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

GGE je zaradi vzajemnega delovanja ekoloških dejavnikov (relief, klima, matična podlaga, tla) vegetacijsko zanimiva in pestra. Gozdne združbe se med seboj pogosto prepletajo mozaično, deloma tudi v višinskih pasovih. Leži v alpskem fitogeografskem območju in sicer jugovzhodnoalpskem sektorju ilirske province. Le del okoli Krna in za njim pripada vzhodnoalpskem sektorju alpske province.

V GGE so najbolj razširjeni bukovji gozdovi, kar je glede na naravne razmere in posledično rastišča tudi najbolj naravno. Zaradi močnih človekovih vplivov v preteklosti pa je ponekod naravna drevesna sestava tudi močno spremenjena (Breginjsko, Livško, prisojna pobočja v bližini vasi).

V nadaljevanju podajamo opis gozdnih združb¹¹, ki so bile dosedaj kartirane in so v Prilogi na karti 1 : 25.000.

¹¹ Ker so bile nekatere združbe, ki se v GGE Kobarid pojavljajo, opisane šele pred kratkim, so imena za potrebe izdelave karte in načrta prilagojena sprejetemu šifrantu.

Združba bukve in navadnega tevja¹² (*Hacquetio-Fagetum* Košir 1962, var. geogr. *Anemone trifolia* Košir 1979)

Rastišča te conalne asociacije so v podgorskem pasu od dolinskega dna 300 m nm. v. do nadmorske višine 600 do 700 m, na položnih do zmerno strmih prisojnih in osojnih pobočjih. Ohranjenih sestojev je le malo. V matični podlagi prevladuje lapornati apnenec, ponekod fliš z vložki apnenčevih breč in trdega laporja. Tla so plitva do srednje globoka, največkrat rjava pokarbonatna, redkeje rendzine.

Najdemo jo v nižinskem pasu na levem in desnem bregu reke Soče, mestoma tudi okoli Starega Sela in Borjane ter nad dolino Legrade pod Robidiščem.

Zaradi močnega človeškega vpliva je naravna zgradba zelo spremenjena. V drevesni plasti so bukvi (*Fagus sylvatica*) primešani beli gaber (*Carpinus betulus*), graden (*Quercus petraea*), maklen (*Acer campestre*), lipa (*Tilia platyphyllos*), veliki jesen (*Fraxinus excelsior*), črni gaber (*Ostrya carpinifolia*), češnja (*Prunus avium*), ponekod tudi antropogeno vnesena smreka (*Picea abies*).

Med grmovnicami so zlasti pogosti navadni bršljan (*Hedera helix*), navadni srobot (*Clematis vitalba*), navadna leska (*Corylus avellana*), navadna trdoleska (*Euonymus europaea*).

V zeliščni plasti pa so pogosti navadni kopitnik (*Asarum europaeum*), širokolistna grašica (*Vicia oroboides*), gola dremota (*Cruciata glabra*), navadno tevje (*Hacquetia epipactis*) - ta vrsta v Breginjskem kotu ne uspeva, trobentica (*Primula vulgaris*), ženikelj (*Sanicula europaea*), zimzelen (*Vinca minor*). Bukovi sestoji nad Starim Selom, v katerih uspeva tudi bodeča lobodika (*Ruscus aculeatus*), so floristično in ekološko že precej podobni sestojem submediteranskega podgorskega bukovja *Ornithogalo pyrenaici-Fagetum*.

Rastiščni koeficient je 7.

Drugotna združba navadnega gabra in dišeče lakote¹³ (*Asperulo odoratae-Carpinetum betuli*)

Ta združba je drugotna in jo obravnavamo kot dolgotrajni stadij na rastiščih bukve in navadnega tevja (*Hacquetio-Fagetum*) in bukve in črnega gabra (*Ostryo-Fagetum*). Sestoji uspevajo na položnih do strmih prisojnih pobočjih v nižjih legah (kolinski pas in podgorski pas od 200 do 700 m nm.v.). Geološka podlaga je ploščasti apnenec s primesjo laporja in (ali) roženca, lapornati apnenec in fliš z vložki apnenčevih breč. Med tipi tal prevladujejo rendzine, ponekod tudi rjava pokarbonatna in evtrična rjava tla.

Pojavlja se v hladnih in vlažnih jarkih ob Nadiži, ob vaških naseljih Borjana, Svino, Livek, Na Plazeh in Na Brdcah ob državni meji pri Breginju, mestoma okoli Kobarida in nad vasema Kamno in Smast.

Drevesno plast tvori predvsem beli gaber (*Carpinus betulus*) s primesjo navadne smreke (*Picea abies*), črnega gabra (*Ostrya carpinifolia*), velikega jesena (*Fraxinus excelsior*), lipe (*Tilia platyphyllos*), lipovca (*Tilia cordata*), bukve (*Fagus sylvatica*), mokovca (*Sorbus aria*), gorskega javorja (*Acer pseudoplatanus*).

Med grmovnicami so prisotne puhastolistno kosteničevje (*Lonicera xylosteum*), navadna trdoleska (*Euonymus europaea*), navadna leska (*Corylus avellana*), kalina (*Ligustrum vulgare*), enovrati glog (*Crataegus monogyna*), navadna krhlika (*Frangula alnus*) in brogovita (*Viburnum opulus*).

Med zelišči najdemo navadno smrdljivko (*Aposeris foetida*), navadni kopitnik (*Asarum europaeum*), navadna glistovnico (*Dryopteris filix-mas*), navadno tevje (*Hacquetia epipactis*), navadno zajčjo deteljico (*Oxalis acetosella*), trpežni golšec (*Mercurialis perennis*), gladko lakoto (*Galium laevigatum*), turinsko perlo (*Asperula taurina*), idr.

Floristično prevladujejo vrste bukovih gozdov, kar kaže na naravno potencialno vegetacijo.

Rastiščni koeficient je 3 - 5.

¹² Prej imenovano - Predalpski podgorski bukov gozd.

¹³ Prej opisano kot - Gozd belega gabra in prehlajenke (*Asperulo-Carpinetum* M. Wraber 1969).

Združba bukve in velecvetne mrtve koprive¹⁴ (*Lamio orvalae-Fagetum* (Ht. 1938) Borhidi 1963 var. geogr. *Dentaria pentaphyllos* Marinček (1981) 1995)

Gozdovi bukve in velecvetne mrtve koprive so conalna združba, ki porašča spodnji del gorskega pasu. Združba zavzema v GGE največje strnjene površine, v glavnem na zmerno strmih do strmih pobočjih (20-40°). Prevladuje apnenčasta matična podlaga (primes laporja in dolomita), površinska skalovitost je izražena. Rastišča so pod vplivom vlažnega gorskega podnebja, lege so osojne in prisojne, povprečna letna temperatura je relativno visoka, vegetacijsko obdobje je dolgo. Tla so slabo razvita, skeletna, plitva do srednje globoka, rjava pokarbonatna ali rendzine. Globlja in bolj razvita tla so v vrtačah, jarkih in drugih ulekninah.

Združba je razširjena na Matajurju, Miji, Ljubiji, na osojnih pobočjih Stola in Kolovrata ponekod tudi pod in nad Drežnico in Drežniškimi Ravnami. Tudi v teh gozdovih so človekovi posegi v preteklosti povzročili predrugačeno drevesno sestavo (povečan delež trdih listavcev in smreke - nasadi). Bolj ohranjeni so njeni sestoji le v odmaknjenih predelih Matajurja in Mije.

Glavna drevesna vrsta je bukev (*Fagus sylvatica*), ki so ji primešani gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), lipa (*Tilia platyphyllos*), veliki jesen (*Fraxinus excelsior*), črni gaber (*Ostrya carpinifolia*), gorski brest (*Ulmus glabra*). Navadna smreka (*Picea abies*) je primešana posamič ali v šopih (ni naravna zmes te združbe, pač pa je subspontana) ter velikopovršinsko na umetno osnovanih površinah.

V grmovni plasti najdemo navadno lesko (*Corylus avellana*), alpsko kosteničevje (*Lonicera alpigena*), črni bezeg (*Sambucus nigra*) in navadni volčin (*Daphne mezereum*).

V zeliščni plasti, ki se skozi leto močno spreminja, so pogoste vrste deveterolistna in peterolistna mlaja (*Dentaria enneaphyllos*, *D. pentaphyllos*), velecvetna mrtva kopriva (*Lamium orvala*), trolistna penuša (*Cardamine trifolia*), brstična mlaja (*Dentaria bulbifera*), navadna ciklama (*Cyclamen purpureascens*), navadna zajčja deteljica (*Oxalis acetosella*). Diagnostične za to združbo so tudi praproti (*Dryopteris filix-mas*, *Polystichum aculeatum* idr.).

Rastiščni koeficient je 9.

Združba gorskega javorja in velecvetne mrtve koprive (*Lamio orvalae-Aceretum*)

Združba uspeva interconalno predvsem v montanskem in altimontanskem pasu alpskega in predalpskega sveta na nadmorski višini 900 do 1.100 m. Geološka podlaga je apnenec- lahko z primesmi roženca, laporovca ali glinovca, dolomitni apnenec ali dolomit- lahko z vložki roženca. Površinska skalovitost in kamnitost je bolj izražena na apnenčastih podlagah, na dolomitnih je manj očitna. Reliefne oblike so hudourniški vršaji, grape ali strmi žlebovi, v katerih so se razvila koluvialno-deluvialna tla.

V drevesni plasti najdemo vrste gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), bukev (*Fagus sylvatica*), veliki jesen (*Fraxinus excelsior*), v Posočju občasno najdemo tudi črni gaber (*Ostrya carpinifolia*).

V grmovni plasti je navadna leska (*Corylus avellana*).

Zeliščno plast zastopajo bodeča podlesnica (*Polystichum aculeatum*), volčja jagoda (*Paris quadrifolia*), navadna glistovnica (*Dryopteris filix-mas*), deveterolistna mlaja (*Cardamine enneaphyllos*), navadna črnoga (*Actaea spicata*), velika kopriva (*Urtica dioica*), podlesna veternica (*Anemone nemorosa*), trolistna veternica (*Anemone trifolia*), navadna zajčja deteljica (*Oxalis acetosella*), velecvetna mrtva kopriva (*Lamium orvala*).

Sestoji združbe gorskega javorja in velecvetne mrtve koprive so v Posočju razviti zelo fragmentalno, opazen je tudi človekov vpliv.

Združba bukve in platanolistne zlatice¹⁵ (*Ranunculo platanifoliae-Fagetum* Marinček et al. 1993 var. geogr. *Luzula nivea* Marinček 1994 nom. nud.)

Združba bukve in platanolistne zlatice je conalna združba, ki porašča zgornji del gorskega pasu na nadmorski višini od 1.000 do 1.400 m. V spodnjem delu prehaja v sestoje bukve in velecvetne mrtve koprive. Porašča Stolov greben, pobočje Krasjega vrha in Debeljaka, predele

¹⁴ Prej imenovano - Predalpski gorski bukov gozd.

¹⁵ Prej imenovano - Predalpski zgornjegorski bukov gozd.

pod Krnovim grebenom, vršne dele Mije, osojna pobočja Matajurja ter (zelo redko) strma prisojna pobočja Morizne.

Reliefne oblike so pester, od srednje strmih do strmih pobočij pa do zakraselih planot z ulekninami in žlebovi. Matična podlaga je največkrat dachsteinski apnenec, redkeje dolomit. Prevladujejo srednje globoka rjava pokarbonatna tla in skeletne rendzine.

Drevesna plast je dokaj enakomerna in enodobna. V njej prevladuje bukev (*Fagus sylvatica*), primešani so ji gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), posamezno do šopasto tudi veliki jesen (*Fraxinus excelsior*) in navadna smreka (*Picea abies*). Mestoma najdemo tudi jerebiko (*Sorbus aucuparia*) in mokovec (*Sorbus aria*).

V grmovni plasti je prisoten predvsem pomladek bukve in gorskega javorja, najdemo pa tudi alpsko in črno kosteničevje (*Lonicera alpigena*, *L. nigra*), malino (*Rubus idaeus*), navadno jerebiko (*Sorbus aucuparia*), kimastoplodni šipek (*Rosa pendulina*).

V zeliščni plasti so značilnice združbe s težiščem uspevanja v gorskem, zgornjegorskem in subalpskem pasu: platanolistna zlatica (*Ranunculus platanifolius*), okroglostni kamnokreč (*Saxifraga rotundifolia*), vretenčasti salomonov pečat (*Polygonatum verticillatum*), bela čmerika (*Veratrum album*). Pogosti vrsti zeliščne plasti sta tudi goli lepen (*Adenostyles glabra*) in snežnobela bekica (*Luzula nivea*), ki je geografska razlikovalnica za sestoje te asociacije v Zgornjem Posočju.

Rastiščni koeficient je 9.

Združba bukve in kopjaste podlesnice¹⁶ (*Polysticho lonchitis-Fagetum* (I. Horvat 1938) Marinček in Poldini et Nardini 1993 var. geogr. *Anemone trifolia* Poldini & Nardini 1993)

Združba raste v ozkem pasu od 1.350 do 1.600 m nm.v. na zgornji gozdni meji, ponekod pod Krnovim grebenom (Krnščica, Osredek, Skalce), pod Debeljakom in Krasjim vrhom, pod Pirhovcem, pod Stolovim grebenom in zelo fragmentarno pod Matajurjem.

Porašča strma, prisojna in osojna pobočja iz apnenca, ponekod s primesjo pobočnega grušča iz dolomita, na katerih se je razvila plitva do srednje globoka skeletna rendzina, ki je na velikih naklonih podvržena vodni eroziji.

Bukev (*Fagus sylvatica*), ki suvereno dominira je nizka, šopasto in sabljasto ukrivljena. Visoka je do 14 m, ponekod le nekaj metrov, kar je glavna posledica surovih klimatskih razmer. V drevesni plasti sta posamično primešani gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), zelo redko macesen (*Larix decidua*) in navadna smreka (*Picea abies*), podstojno mokovec (*Sorbus aria*).

Pogoste vrste grmovne plasti so mokovec (*Sorbus aria*), navadna jerebika (*Sorbus aucuparia*), pritlikava jerebika (*Sorbus chamaemespilus*), alpsko (*Lonicera alpigena*) črno (*Lonicera nigra*) in modro kosteničevje (*Lonicera caerulea*), dlakavi sleč (*Rhododendron hirsutum*), alpsko grozdčje (*Ribes alpinum*), planinski srobot (*Clematis alpina*), velikolistna vrba (*Salix appendiculata*).

V zeliščni plasti uspevajo vrste altimontanskega in subalpskega sveta. Razlikovalnice te združbe so kopjasta podlesnica (*Polystichum lonchitis*), dvocvetna violica (*Viola biflora*), gorski glavinec (*Centaurea montana*), gozdna krvomočnica (*Geranium sylvaticum*). Poleg teh najdemo tudi goli lepen (*Adenostyles glabra*), vretenčasti salomonov pečat (*Polygonatum verticillatum*), okroglostni kamnokreč (*Saxifraga rotundifolia*), gozdno bekico (*Luzula sylvatica*).

Na prisojnih pobočjih je bila združba mnogokrat izkrčena za pašnike.

Rastiščni koeficient je 3.

Alpski bukov gozd (*Anemone trifoliae-Fagetum* Tregubov 1962 var. geogr. *Luzula nivea* Marinček, Poldini, Zupančič 1989)

Alpsko bukovje uspeva ponekod na pobočnih gruščih ali morenskem drobirju dachsteinskega apnenca pod Stolovim in Krnovim grebenom na nadmorski višini okoli 800 do 1.300 m. Prevladujejo plitve do srednje globoke skeletne rendzine s prhlinasto obliko humusa.

Prevladujoča drevesna vrsta je bukev, ki so ji zlasti nad Breginjem (tudi umetno) primešani smreka, črni bor in macesen; od trdih listavcev je prisoten zlasti črni gaber, od plemenitih pa veliki jesen.

¹⁶ Prej imenovano - Predalpski subalpski bukov gozd.

V grmovni plasti najdemo poleg bukve in smreke še kimastoplodni šipek (*Rosa pendulina*), navadni volčin (*Daphne mezereum*), malino (*Rubus idaeus*), alpski srobot (*Clematis alpina*). Med zelišči so pogosti beli šaš (*Carex alba*), trlistna vetrnica (*Anemone trifolia*), črni teloh (*Helleborus niger*), navadna ciklama (*Cyclamen purpurascens*).

V Breginjskem kotu so razširjene v glavnem toploljubne oblike alpskega bukovja: v spodnjem pasu razširjenosti obliki z zimzelenom (*Vinca minor*) in navadnim kokoševcem (*Vincetoxicum hircundinaria*), v zgornjem pasu pa oblika s pisano vilovino (*Sesleria albicans*).

Rastiščni koeficient je 7 – 9.

Združba malega jesena in črnega gabra (*Ostrya carpinifoliae-Fraxinetum orni* Aichinger 1933)

Je aconalna združba, ki porašča izrazito tople, strme in prisojne lege (prepadi, strma pobočja, grebeni) s sušno mezoklimo v nadmorski višini od 300 do 1.000 m. Geološka podlaga je dachsteinski apnenec, apnenec z vložki apnenčevih breč in dolomit. Tla so zelo plitva in kamnita, skeletna rendzina s prhninastim humusom.

Združbo najdemo na ekstremnih rastiščih, na strmih južnih pobočjih Polovnika, Krna, Stola ter na grebenih Mije in Matajurja v soteski Nadiže.

Drevesno plast tvorita črni gaber (*Ostrya carpinifolia*) in mali jesen (*Fraxinus ornus*), katerima so posamezno primešani graden (*Quercus petraea*), lipa (*Tilia platyphyllos*), lipovec (*Tilia cordata*), mokovec (*Sorbus aria*) in alpski negnoj (*Laburnum alpinum*).

Grmovno plast sestavljajo zlasti češmin (*Berberis vulgaris*), navadni šipek (*Rosa canina*), bradavičasta trdoleska (*Euonymus verrucosa*), rumeni dren (*Cornus mas*), šmarna hrušica (*Amelanchier ovalis*), čistilna kozja češnja (*Rhamnus catharticus*).

V zeliščni plasti se pojavljajo vrste skalnih razpok, npr. pozidna rutica (*Asplenium ruta-muraria*) in rjavi sršaj (*Asplenium trichomanes*), in kamnitih travšč, npr. pisana vilovina (*Sesleria albicans*). Veliko površino pogosto zastirata spomladanska resa (*Erica carnea*) in pisana šašulica (*Calamagrostis varia*).

Rastiščni koeficient je 1 - 3.

Združba bukve in črnega gabra¹⁷ (*Ostrya-Fagetum* M.Wraber ex Trinajstić 1972 var. geogr. *Anemone trifolia* (Marinček, Puncer, Zupančič 1980) Poldini 1982)

Porašča velike površine na zmerno strmih do strmih južnih in jugozahodnih pobočjih Stola, Polovnika, Morizne in Krna ter pobočja Mije in Matajurja v soteski Nadiže. Uspeva od nižin (250 m nm.v.) do nadmorske višine 1.000 m. Geološka podlaga je največkrat skladovit in masivni dolomit z roženci, redkeje ploščasti apnenec. Tla so plitva do srednje globoka skeletna rendzina, mestoma plitva rjava tla. Tla se hitro izsušijo.

V drevesni plasti prevladuje bukev (*Fagus sylvatica*), ki so ji posamezno primešani zlasti črni gaber (*Ostrya carpinifolia*), mali jesen (*Fraxinus ornus*), mokovec (*Sorbus aria*) in alpski negnoj (*Laburnum alpinum*), graden (*Quercus petraea*). Bukvi so ostale vrste primešane posamezno, v primeru goloseka je lahko več č.gabra in m. jesena. V primeru velikih presvetlitev ali golosekov se grmovna plast zelo razvije.

Med grmovnicami so prisotne dobrovita (*Viburnum lantana*), rumeni dren (*Cornus mas*), češmin (*Berberis vulgaris*), enovrati glog (*Crataegus monogyna*).

Množičnejše zastopane vrste zeliščne plasti so beli šaš (*Carex alba*), trpežni in okroglostni golšec (*Mercurialis perennis*, *M. ovata*), trlistna vetrnica (*Anemone trifolia*), ponekod črni teloh (*Helleborus niger*) in spomladanska resa (*Erica carnea*).

Rastiščni koeficient je 5.

Združba bukve in navadnega kresničevja (*Arunco-Fagetum* Košir 1962)

Je aconalna združba, ki uspeva v nadmorski višini od 250 m nad Robičem pa do 1.100 m na strmih, osojnih, severnih in severozahodnih pobočjih Matajurja. Geološka podlaga je dolomit, mestoma s primesjo apnenca, na katerem so razvite plitve do srednje globoke (vznožje

¹⁷ Prej imenovano tudi toploljubni bukov gozd.

pobočij), skeletne rendzine z ugodno obliko humusa. Rastišča so vlažna, pod vplivom vode so se na vznožju pobočij in v jarkih razvila globlja tla.

Prevladujoča drevesna vrsta je bukev (*Fagus sylvatica*), ki so ji pogosto primešani plemeniti listavci- gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), lipa (*Tilia platyphyllos*), gorski brest (*Ulmus glabra*) in trdi listavci- črni gaber (*Ostrya carpinifolia*), beli gaber (*Carpinus betulus*), mokovec (*Sorbus aria*), alpski negnoj (*Laburnum alpinum*).

Pogostejše grmovnice so navadni volčin (*Daphne mezereum*), puhastolistno kosteničevje (*Lonicera xylosteum*), alpsko kosteničevje (*Lonicera alpigena*).

Med zelišči prevladujejo deveterolistna mlaja (*Dentaria enneaphyllos*), trpežni golšec (*Mercurialis perennis*), gozdni planinšček (*Homogyne sylvestris*), trlistna vetrnica (*Anemone trifolia*), bodeča podlesnica (*Polystichum aculeatum*); navadno kresničje (*Aruncus dioicus*) se pojavlja redkeje.

Rastiščni koeficient je 7.

Združba bukve in pravega kostanja¹⁸ (*Castaneo sativae-Fagetum sylvaticae* Marinček et Zupančič 1995 var. geogr. *Anemone trifolia* Dakskobler 1996 nom. prov.)

Razširjen je v podgorskem in spodnjem gorskem pasu v nadmorski višini od 250 do 900 m. Flišno in lapornato matično podlago prekrivajo srednje globoka do globoka, zmerno skeletna in kisljaka tla (distrična rjava tla). Sestoji te združbe uspevajo predvsem na prisojnih, zmerno strmih zaobljenih pobočjih, razrezanih z grapami in jarki v Breginjskem kotu, spodnjem delu (vznožju) Mije in Kobariških brdih pod Matajurjem.

V drevesni plasti dominira bukev (*Fagus sylvatica*), ki so ji posamič ali v šopih primešani veliki jesen (*Fraxinus excelsior*), gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), lipa (*Tilia platyphyllos*), lipovec (*Tilia cordata*), graden (*Quercus petraea*), beli gaber (*Carpinus betulus*), črna jelša, češnja (*Prunus avium*), redkeje domači kostanj (*Castanea sativa*), od iglavcev pa predvsem z sečnjo na golo in sadnjo umetno vnesena navadna smreka (*Picea abies*).

Med grmovnicami so zlasti prisotne navadna leska (*Corylus avellana*), bršljan (*Hedera helix*), malinjak (*Rubus idaeus*), srhkostebelna robida (*Rubus hirtus*).

V zeliščni plasti (na presvetljenih mestih) najdemo zlasti borovnico (*Vaccinium myrtillus*) in zajčjo deteljico (*Oxalis acetosella*), drugod tudi belkasto bekico (*Luzula luzuloides*),

Rastiščni koeficient je 7.

Združba bukve in pirenejskega ptičjega mleka (*Ornithogalo pyrenaici-Fagetum*)

Ta združba je oblika podgorskih bukovih gozdov ilirske flore province. Pojavlja se na področju Starega sela. Pojavlja se ekstraconalno na osojnih hladnejših rastiščih, kjer se za bukev pojavljajo ugodnejše vlažnostne razmere. Pojavlja se na nadmorski višini 200 do 600 m. Prevladujejo pobočja zmernih naklonov z veliko površinsko skalovitostjo. Matična podlaga je lapornata, mestoma se pojavlja apnenčeva breča in lapornati apnenec. Prevladujoči talni tip so evtrična rjava tla.

V drevesni plasti prevladuje bukev (*Fagus sylvatica*), pravi kostanj (*Castanea sativa*), veliki jesen (*Fraxinus excelsior*).

V grmovni plasti sta prisotna (*Cornus mas*) in (*Sambucus nigra*).

V zeliščni plasti ima veliko pokrovnost bodeča lobodika (*Ruscus aculeatus*), poleg te vrste pa najdemo tudi pirenejsko ptičje mleko (*Ornithogalum pyrenaicum*), (*Sessleria autumnalis*), pisani grahor (*Lathyrus venetus*), (*Crocus napolitanus*), (*Tamus communis*), (*Anemone trifolia*), (*Athirium filix-femina*), (*Cyclamen purpureascens*).

Združba velikega jesena in pirenejskega ptičjega mleka (*Ornithogalo pyrenaici-Fraxinetum excelsioris*)

Združba velikega jesena in pirenejskega ptičjega mleka je pionirska združba na opuščeni senožeti, travnikih in njivah na potencialno bukovih rastiščih (*Castaneo sativae-Fagetum* ali *Ornithogalo pyrenaici-Fagetum*.) v submontanskem in spodnjem montanskem pasu na

¹⁸ Prej imenovano - Zmerno kisloljubni bukov gozd (*Luzulo albidae-Fagetum* Meusel 1937 v ar. geogr. *Anemone trifolia* Zukrigl 1989).

nadmorski višini 300 do 650 m. V Breginjskem kotu uspeva med Stanoviščem, Breginjem in Logjmi, najdemo pa jih tudi od vznožju Matajurja pri Sužidu in Minskem. Združba uspeva na uravnavah in v jarkih. Geološka podlaga je mešana silikatno-karbonatna (fliš, laporovec, glinovec, večja ali manjša primes apnenca, ledeniško gradivo-nesprijeta morena). Tla so vlažna, povečini globoka evtrična (lokalno tudi distrična), ponekod koluvialna.

Razen velikega jesena (*Fraxinus excelsior*), gorskega javorja (*Acer pseudoplatanus*) in črne jelše (*Alnus glutinosa*) v drevesni plasti rasteta še siva jelša (*Alnus incana*) in iva (*Salix caprea*). Med grmovnicami so pogoste navadna leska (*Corylus avellana*) in navadna krhlika (*Frangula alnus*).

V zeliščni plasti prevladujejo vlagoljubne rastline: pomladanski žafran (*Crocus vernus*), podlesna veternica (*Anemone nemorosa*), pirenejsko ptičje mleko (*Ornithogalum pyrenaicum*), turinska perla (*Asperula tourina*), kljukastosemenska zvezdica (*Stellaria montana*), kronica (*Leucojum vernum*) navadna preobjeda (*Aconitum lycoctonum*), navadna pijavčnica (*Lysimachia vulgaris*), jesenski podlesek (*Colchicum autumnalis*), pisani zebrat (*Galeopsis speciosa*).

Združba črne čmerike in velikega jesena (*Veratro nigri-Fraxinetum excelsioris*)

Združba uspeva na koluvialnih pobočjih, hudourniških vršajih in grapah v podgorskem pasu na nadmorski višini 200 do 800 m. Geološka podlaga je kredni apnenec, občasno s primesjo rožencev ali laporovca. Tla so vlažna, zaradi velike skalovitosti prevladujejo inicialne oblike tal.

V drevesni plasti so razlikovalnice veliki jesen (*Fraxinus excelsior*) ki prevladuje, gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), lipovec (*Tilia cordata*), lipa (*Tilia platyphyllos*), črni gaber (*Ostrya carpinifolia*), gorski brest (*Ulmus glabra*), bukev (*Fagus sylvatica*).

V grmovni plasti najdemo mali jesen (*Fraxinus ornus*), črni bezeg (*Sambucus nigra*), navadna leska (*Corylu avellana*), puhastolistno kosteničevje (*Lonicera xylosteum*), navadni volčin (*Daphne mesereum*).

V zeliščni plasti so razlikovalnice črna čmerika (*Veratrum nigrum*), bodeča lobodika (*Ruscus aculeatus*), geografsko diagnostično vrednost pa imajo vrste trilistna veternica (*Anemone trifolia*), kolenčasta krvomočnica (*Geranium nodosum*), oskolistna preobjeda (*Aconitum angustifolium*) in kodrasta sivica (*Tephrosieris pseudocrispa*). Prisotne so tudi vrste navadni kopitnik (*Asarum europeum*), navadna rumenka (*Galeobdolon flavidum*), jelenov jezik (*Phyllitis scolopendrium*), navadni zimzelen (*Vinca minor*).

Združba navadnega gabra in belega šaša (*Carici albae-Carpinetum*)

Sestoji združbe navadnega gabra in belega šaša so pionirski gozdovi, ki so se razvili na holocenskih rečnih terasah v recentni sukcesiji. Te gozdove najdemo na terasah ob Nadiži dolvodno do vasi Kred. Matična podlaga so različni prodniki, največ je glinavcev in peščenjakov, apnenčastih prodnikov je nekoliko manj. Pod prodom ali vrinjeno med prodnike najdemo jezersko kredo. Terasa so 2 do 3 m dvignjene na gladino Nadiže, ki jih tudi pri najvišjem vodostaju ne doseže. Terasa so ravne, ponekod so robni deli preprejeni z jarki in valoviti. Prevladujejo obrečna tla različne globine in granulacije.

V drevesni plasti prevladuje beli gaber (*Carpinus betulus*) in veliki jesen (*Fraxinus excelsior*), ki so jima primešani lipovec (*Tilia cordata*), navadna smreka (*Picea abies*), gorski brest (*Ulmus glabra*), maklen (*Acer campestre*), enovrati glog (*Crataegus monogyna*) in siva vrba (*Salix incana*).

Grmovna plast je dobro razvita. V njej je leska (*Corylus avellana*), rumeni dren (*Cornus mas*), rdeči dren (*Cornus sanguinea*), enovratni glog (*Crataegus monogyna*), puhastolistno kosteničevje (*Lonicera xylosteum*), navadni volčin (*Daphne mesereum*), brogovita (*Viburnum opulus*) in dobrovita (*Viburnum lantana*).

V zeliščni plasti imamo značilnico te asociacije beli šaš (*Carex alba*) in razlikovalnici črna čmerika (*Veratrum nigrum*) in veliki zvonček (*Leucojum vernum*). Najdemo tudi navadni kopitnik (*Asarum europeum*), čemaž (*Allium ursinum*), turinska perla (*Asperula tourina*), trilistna veternica (*Anemone trifolia*), trobentica (*Primula vulgaris*), navadna ciklama (*Cyclamen purpurescens*).

Vrbovje (*Salicetum incano-purpureae* Sillinger 1933 var. geogr. *Knautya drymeia* Šilc & Čušin 1999, morda tudi *Salicetum albae* Issler 1926)

Se pojavlja na obširnih, občasno poplavljenih prodiščih ob Soči in Nadiži v nadmorski višini od 175 do 260 m. Bistven vpliv na te gozdove ima rečna dinamika z nanosom in odnašanjem gradiva. Pogosto so ta rastišča pionirski stadiji, ki zaradi ekoloških razmer ne dosežejo višjih razvojnih stopenj. Tla na poplavljenih rečnih tleh so narazvita, brez horizontov, pod vplivom vode. Razkroj opada je otežen. Nekoliko bolj razvita s humusom bogatejša tla najdemo v notranjosti.

Matično podlago sestavljajo starejši rečni sedimenti (konglomerat, prod, pesek), mestoma se pojavljata aluvij in vršaj.

V grmovni plasti najdemo vrbe (siva (*Salix eleagnos*) in redkeje rdeča (*Salix purpurea*), ponekod tudi bela (*salix alba*). Vrbovje je omejeno na grmovne oblike gozda na rečnem obrežju in doseže višine do desetih metrov.

Rastiščni koeficient je 3.

Združba sive jelše¹⁹ (*Alnetum incanae*)

Združba sive jelše (*Alnetum incanae*) fragmentarno uspeva na terasah Nadiže pod Borjano in Podbelo in na obsežnih prodiščih ob Soči v okolici Kamna in Ladre. Matično podlago sestavljajo starejši rečni sedimenti (konglomerat, prod, pesek), mestoma se pojavljata aluvij in vršaj. Tla na poplavljenih rečnih tleh so narazvita, brez horizontov, pod vplivom vode (oglejenost). V okolici Kreda najdemo globoka, vlažna, sveža evtrična rjava tla ali humozno-peščena glina. Razkroj opada je otežen. Nekoliko bolj razvita s humusom bogatejša tla najdemo v notranjosti.

V drevesni plasti so poleg sive jelše (*Alnus incana*) in črne jelše (*Alnus glutinosa*) združbi pogosto primešani veliki jesen (*Fraxinus excelsior*), rdeča vrba (*Salix sanguinea*) in bela vrba (*Salix alba*) in lipovec (*Tilia cordata*). Jelša je lahko prisotna v zelo majhnem deležu.

Grmovna plast: rdeči dren (*Cornus sanguinea*), navadna leska (*Corylus avellana*), sinjezelena robida (*Rubus caesius*).

V bujni zeliščni plasti izstopajo kronica (*Leucojum vernus*), navadni mali zvonček (*Galanthus nivalis*), lopatičasta zlatca (*Ranunculus ficaria*), žefran (*Crocus napolitanus*), volčja jagoda (*Paris quadrifolia*), trilistna veternica (*Anemone trifolia*), peterolistna konopnica (*Cardamine pentaphyllis*), čemaž (*Allium ursinum*), navadni kopitnik (*Asarum europaeum*), navadna rumenka (*Galeobdolon flavidum*).

Rastiščni koeficient je 3 - 5.

Zeleno jelševje (*Alnetum viridis* Aichinger 1918)

Pojavlja se na rastiščih altimontanskega in subalpinskega bukovja na Matajurju v nadmorski višini od 1.300 do 1.550 m. Zeleno jelševje uspeva na flišni matični podlagi z vložki apnenčevih breč in na nevtralnih do kislih, plitvih rjavih tleh.

Zelena jelša (*Alnus viridis*) tvori bolj ali manj sklenjeno grmovno plast na flišu, mestoma najdemo tudi velikolistno vrbo (*Salix appendiculata*).

Rastiščni koeficient je 1.

Ruševje (*Rhodothamno-Pinetum mugo* Zupančič & Žagar 1980 mscr)

V GGE skoraj ni neposrednega prehoda na zgornji gozdni meji iz subalpinskega bukovja v ruševje ampak se le-to pojavlja dislocirano, bolj ali manj sklenjeno na strmih do zelo strmih pobočjih Krnskega pogorja, večkrat obdano s subalpinskimi travišči. Uspeva v višinskem pasu od 1.400 do 1.900 (1.950) m nm. v.. Prevladuje pobočni grušč dachsteinskega apnenca in dolomita. Tla so plitva skeletna rendzina s kislim humusnim horizontom.

Večje sklenjene površine so na jugozahodnih pobočjih Vršiča in Lopatnika, na južnih pobočjih Krasjega vrha, kjer se stika z visokogorskim bukovim gozdom, za Krnom pa Na polju in v širšem območju planine Duplje. Mestoma segajo manjše površine rušja tudi preko vrha pogorja Stola iz bovške strani.

¹⁹ Prej imenovano tudi - Močvirni gozd črne in sive jelše (*Alnetum glutinoso-incanae* Br. Bl. 1915).

Rušju so posamezno primešani smreka (*Picea abies*), macesen (*Larix decidua*), alpski nagnoj, navadna jerebika.

V grmovni plasti najdemo zlasti pritlikavo jerebiko (*Sorbus chamaemespilus*), slečnik (*Rhododhamnus chamaecistus*), golo in velikolistno vrbo (*Salix glabra*, *S. appendiculata*).

V zeliščni plasti, na presvetljenih mestih, so prisotne pomladanska resa (*Erica carnea*), žarkasta košeničica (*Genista radiata*), deveterolistna mlaja (*Dentaria enneaphyllos*), idr.

Rastiščni koeficient je 0.

Združba skalnega kamnokreča in lipe (*Saxifraga petraea*–*Tilietum*)

Sestoji te asociacije uspevajo v zelo strmih skalnih pobočjih ali v prepadnih grapah in dolinah v soteski Nadiže med Matajurjem in Mijo in na področju Pradola na nadmorski višini 200 do 1.050 m. Združba se pojavlja na ekstremno skalovitih rastiščih v gozdovih, kjer prevladujejo bukovi gozdovi asociacij *Lamio orvalae*- *Fagetum* in *Ostrya*- *Fagetum*. Floristično sestavo asociacije *Saxifraga petraea* – *Tilietum* sestavljajo predvsem termofilne in vlagoljubne vrste. Sestoji te združbe so po vrstni sestavi verjetno podobni prvobitnim, saj je bil vpliv človeka zaradi skalnatosti in velikih naklonov omejen. Diagnostične vrste asociacije so: lipa (*Tilia platyphyllos*), črna čmerika (*Veratrum nigrum*), klinolistni kamnokreč (*Saxifraga cuneifolia*) in skalni kamnokreč (*Saxifraga petraea*). Zgornjo drevesno plast v združbi oblikujejo lipa (*Tilia platyphyllos*), črni gaber (*Ostrya carpinifolia*) in lipovec (*Tilia cordata*), v spodnji drevesni plasti sta primešana še mali jesen (*Fraxinus ornus*) in mokovec (*Sorbus aria*), veliki jesen (*Fraxinus excelsior*) je prisoten redko in posamično. V grmovni plasti prevladujejo rumeni dren (*Cornus mas*), bradavičasta trdoleska (*Euonymus verrucosa*), navadni volčin (*Daphne mesereum*), navadna leska (*Corylus avellana*) in puhastolistno kosteničevje (*Lonicera xylosteum*). Vrste zeliščne plasti so klinolistni kamnokreč (*Saxifraga cuneifolia*), črna čmerika (*Veratrum nigrum*), rjavi sršaj (*Asplenium trichomanes*), skalni kamnokreč (*Saxifraga petraea*), navadna ciklama (*Cyclamen purpurescens*), gladka lakota (*Galium laevigatum*), jelenov jezik (*Phyllitis scolopendrium*), jesenska vilovina (*Sessleria autumnalis*).

Preglednica 5/D-DV: Delež drevesnih vrst v GGE po LZ

Drevesna vrsta	LZ (m ² /ha)	Delež (%)	Drevesna vrsta	LZ (m ² /ha)	Delež (%)
Smreka	15,18	6,88	Lipa	21,16	9,59
Jelka	0,08	0,04	Beli gaber	10,30	4,67
Rdeči bor	0,38	0,17	Cešnja	1,41	0,64
Crni bor	0,87	0,39	Mokovec	2,05	0,93
Zeleni bor	0,21	0,10	Crni gaber	19,23	8,72
Macesen	1,02	0,46	Mali jesen	2,07	0,94
Bukev	103,17	46,78	Trepetlika	0,20	0,09
Graden	2,07	0,94	Črna jelša	2,48	1,12
Kostanj	0,14	0,06	Siva jelša	2,92	1,32
Robinja	0,54	0,24	Breza	0,10	0,05
Oreh	0,08	0,04	Vrbe	1,38	0,63
Gorski javor	8,12	3,68	Jerebika	0,61	0,28
Veliki jesen	24,08	10,92	Negnoj	0,04	0,02
Gorski brest	0,66	0,30	SKUPAJ	220,55	100,00

1.1.8 Živalski svet

Na območju GGE naravne življenjske razmere omogočajo obstoj in prisotnost številnih vrst prostoživečih živali.

Na celotni GGE je najštevilčnejša **srnjad** (*Capreolus capreolus*). Prehranske in bivalne razmere za srnjad so se bistveno izboljšale po letu 1975 z povečanim procesom zaraščanja senožeti in tudi kmetijskih površin. Prenos energije po drugi prehranjevalni verigi se je močneje povečal in vplival na biomaso srnjadi, ki se je predvsem gostila in tudi širila v prostoru. Ta proces se je pri srnjadi nadaljeval 25 let do okoli leta 2000, ko je srnjad dosegla svoj populacijski maksimum. Po tem letu so se predvsem prehranske razmere za srnjad nekoliko poslabšale. Dostopne hrane je

bilo z rastjo gozda vedno manj in populacija je začela številčno upadati. Njena številčnost je bila do nedavnega v upadanju, vendar se trend številčnosti že povečuje. Prav tako pričakujemo, da se bo številčnost ustalila. Prehranske razmere za srnjad so dokaj ugodne.

Jelenjad (*Cervus eleaphus*) je stalno prisotna na celotnem območju GGE. Jelenjad je del tolminske populacije in je v številčnem porastu. Jelen je prebivalec gozdov in z večanjem deleža gozda se povečuje tudi populacija jelenjadi. Pri jelenjadi imamo opravka torej z obratnim procesom, kakor pri srnjadi. Z zmanjševanjem biomase srnjadi se povečuje biomasa jelenjadi, saj so prehranske in bivalne razmere z večanjem deleža gozda in vraščanjem gozda v starejše razvojne faze vedno bolj ugodne za jelenjad. Prehranske in bivalne razmere so v GGE za jelenjad ugodne. V GGE je jelenjad v številčnem porastu, kar se v zadnjih letih pozna tudi z lokalno omejenimi večjimi škodami na gozdnem mladju (lupljenje).

Gams (*Rupicapra rupicapra*) je mozaično prisoten na celotnem področju GGE. Največ gamsa je na Matajurju, Miji in Kobariškem stolu. Številčnost populacije gamsa je na vsem območju stabilna. Procesi glede prehrabnih in bivalnih razmer pri gamsu niso tako intenzivni, kakor pri srnjadi in jelenjadi. Prehrabne in bivalne razmere v gozdovih so prav tako ugodne za gamsa, zlasti na bolj strmih in skalovitih predelih. Vsekakor so danes prehrabni in bivalni pogoji za gamsa ugodni in omogočajo razvoj populacije vsaj v takšnem obsegu kakor je danes.

Divji prašič (*Sus scrofa*) je izrazita vrsta, za katerega so postale bivalne in prehrabne razmere izrazito ugodne skozi ves proces zaraščanja in tvorbe novega gozda. Številčnost prašiča se je povečala in prostorsko razširila tako zaradi ugodnih razmer, kakor tudi zaradi načina gospodarjenja s to vrsto. Če je še nekaj let nazaj veljalo, da se pojavlja predvsem sezonsko, v poletnih mesecih, pa so v zadnjem času škode po divjih prašičih, predvsem na kmetijskih površinah, prisotne čez celo leto. Pri prašiču so ponekod prehrabne in bivalne razmere botrovale pravi ekspanziji divjih prašičev. Obsežna zaraščena področja nudijo prašičem predvsem mir in zatočišče. Problem ekspanzije je tudi širitev prašičev v habitate, ki so zanje povsem neprimerni. To je predvsem visokogorje, kamor prašiči v zadnjem času kar pogosto vdirajo in posledično puščajo sledove v okolju, predvsem na pašnih planinah. Prehrabne in bivalne razmere so danes za prašiča zelo ugodne in brez ustreznega gospodarjenja z prašičem lahko pričakujemo nadaljnjo rast populacije in s tem povečevanje vedno večjih škod predvsem na kmetijskih površinah.

Poljski zajec (*Lepus europaeus*) je sicer prisoten na celotni GGE, njegova številčnost je stabilna. Poljski zajec pa je vrsta divjadi na katero so spremembe v okolju, kakor so opisane v tem poglavju, izrazito negativno vplivale. Z zmanjšanjem kmetijskih površin, z zmanjšanjem odprtih travnatih površin se je življenjsko okolje za zajca zelo spremenilo in to v izrazito negativnem smislu. Konstanten upad beležimo, ko se je intenzivneje začel proces zaraščanja. Od tedaj dalje se je poljski zajec prilagodil prehrabnim in bivalnim razmeram in ostal številčno na približno enakem nivoju vse do današnjih dni.

Svizec (*Marmota marmota*) se pojavlja v večjih kolonijah predvsem na Bovškem. Številčnost svizca je v porastu, saj si išče novi življenjski prostor proti jugu. Tako se je razširil do tolminsko-bohinjskih gora, v GGE Kobarid ga najdemo na Matajurju.

Med psi je prisotna **lisica** (*Vulpes vulpes*). Teh je veliko in prisotne so na celotnem območju. Njena številčnost je podvržena izrazitemu nihanju zaradi bolezni, predvsem stekline in garjavosti.

Med mačkami najdemo v regiji tako **divjo mačko** (*Felis silvestris*). Med kunami je najbolj številčna **kuna belica** (*Martes foina*), katere številčnost je v porastu. Med ostalimi kunami najdemo še **zlatico** (*Martes martes*), **dihurja** (*Mustela putorius*), **hermelina** (*Mustela erminea*), **podlasico** (*Mustela vulgaris*) in **jazbeca** (*Meles meles*). **Vidra** (*Lutra lutra*) je še vedno prisotna ob čistih vodotokih, vendar je njena številčnost zelo majhna.

Medved (*Ursus arctos*) je na Severnem primorskem stalno prisoten. Osrednji življenjski prostor mu predstavlja zahodna visoko kraška regija, ki je tudi najzahodnejši del primerne habitata medveda v Sloveniji. Medved pa je vsaj zadnja leta stalno prisoten tudi izven osrednjega prostora, največ ga je v Severnem Posočju, kjer povzroča na domači živini tudi znatno škodo. V GGE najdemo medveda na severnem pobočju Kobariškega Stola. Poleg Stola se v pomladanskih mesecih pojavlja na Matajurju in Miji.

Med gozdnimi kurami najdemo **divjega petelina** (*Tetrao urogallus*), **ruševca** (*Lyrurus tetrix*), **belko** (*Lagopus mutus*) in **gozdnega jereba** (*Tetrastes bonasia*). Številčnost ruševca, belke in gozdnega jereba je zadovoljiva in stabilna. **Divji petelin** je maloštevilen, vendar stalno prisoten na nekaterih rastiščih.

Med tetrevi je **kotorna** (*Alectoris graeca*) prisotna v višjih predelih na celotnem območju GGE. Njena številčnost ni velika, vendar je stabilna. **Navadnega fazana** (*Phasianus colchicus*) je zaradi spremenjenih življenjskih razmer malo, v enoti ga vlagajo in vzgajajo na Kobariškem blatu.

Med ujedami so stalno prisotni sokoli, kragulji, kanje in orli. **Planinski orel** (*Aquila chrysaetos*) stalno gnezdi tako v Alpah, kakor tudi na obrobju Trnovske planote, od kjer nima daleč za prelete nad GGE Kobarid.

Beloglavi jastreb (*Gyps fulvus*) sicer v območju ne gnezdi, se pa nad tem območjem stalno spreletava. Znan selitveni koridor poznamo nad Krnskimi planinami.

Med racami je ob Soči prisotna **raca mlakarica** (*Anas platyrhynchos*). Teh je veliko in so stalne. Ob istih rekah najdemo tudi **sivo čapljo** (*Ardea cinerea*), ki je v zadnjih letih kar stalno prisotna. V območju so nadaljnje prisotni kljunači, golobi, številne sove in ptiči pevci.

Kvalifikacijske vrste²⁰ vezane na gozdne površine znotraj GGE so: bukov kozliček (*Morimus funereus*), alpski kozliček (*Rosalia alpina*), širokouhi/mulasti netopir (*Barbastella barbastellus*), navadni ris (*Lynx lynx*), rjavi medved (*Ursus arctos*), hribski urh (*Bombina variegata*), soška postrv (*Salmo marmoratus*), divji petelin (*Tetrao urogallus*), gozdni jereb (*Bonasa bonasia*), pivka (*Picus canus*), koconogi čuk (*Aegolius funereus*), črna žolna (*Dryocopus martius*), ruševca (*Tetrao tetrix*), planinski orel (*Aquila chrysaetos*), triprsti detel (*Picoides tridactylus*), veliki pupek (*Triturus carnifex*), rogač (*Lucanus cervus*), puščavnik (*Osmoderma eremita*), primorski koščak (*Austropotamobius pallipes*).

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Površina gozda v GGE je 12.742,58 ha (gozdnatost 64,43 %). Skoraj celotna GGE spada v občino Kobarid, le majhno območje na skrajnem vzhodu spada pod občino Tolmin.

Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	11.236,82	905,76	600,00	12.742,58
Delež (%)	88,2	7,1	4,7	100,0

Površina gozda se je v primerjavi s prejšnjim GGN povečala za 2,56 %

Kot podlaga za gozdni rob je bila prevzeta raba tal MKGP, ki je bila na terenu ustrezno dopolnjena.

Pri **lastniških kategorijah gozdov** močno prevladujejo zasebni gozdovi (88,2 %).

Zakon o denacionalizaciji²¹, Zakon o skladu kmetijskih zemljišč in gozdov RS²² in Zakon o ponovni vzpostavitvi agrarnih skupnosti ter vrnitvi njihovega premoženja in pravic²³ so prinesli v preteklosti v lastniške razmere gozdov v GGE velike spremembe.

²⁰ Glej tudi v poglavju 2.1 funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti.

²¹ Uradni list RS, št. 27/1991.

²² Uradni list RS, št. 10/1993.

²³ Uradni list RS, št. 5/1994.

Preglednica 7/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki)

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativ a (%)	% v razredu	kumulativ a (%)
do 1 ha	5,06	5,06	11,36	11,36
1 do 5 ha	41,30	46,36	23,27	34,63
5 do 10 ha	31,00	77,36	33,48	68,11
10 do 30 ha	19,40	96,76	22,39	90,50
30 do 100 ha	3,24	100,00	9,50	100,00
nad 100 ha	0,00	100,0	0,00	100,00
Skupaj	100,00		100,00	

Preglednica 8/D-LS: Razvoj posestne sestave

Velikost gozdne posesti	Delež (%) 2009	Delež (%) 2019	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativ a)
do 1 ha	14,80	5,06	2.041	2.041
1 do 5 ha	34,00	41,30	1.312	3.353
5 do 10 ha	21,90	31,00	564	3.917
10 do 30 ha	21,70	19,40	77	3.994
30 do 100 ha	7,20	3,24	8	4.002
nad 100 ha	0,50	0,00	0	4.002
SKUPAJ	100,00	100,00	4.002	

Število lastnikov se je povečalo (854 → 4.002) zaradi upoštevanja solastnikov.

Izpostaviti velja AS kot posebno obliko skupne lastnine.

AS so premoženjske skupnosti fizičnih in pravnih oseb, ki preko organov AS skupno upravljajo in razpolagajo z nepremičnim premoženjem ter gospodarijo s kmetijskimi in gozdnimi zemljišči. Po drugi svetovni vojni so bile AS zaradi novega družbenega reda odpravljene, njihovo premoženje pa nacionalizirano. Z osamosvojitvijo, denacionalizacijo in Zakonom o ponovni vzpostavitvi agrarnih skupnosti in vrnitvi njihovega premoženja in pravic so nekatere AS ponovno zaživele, kar posledično močno spreminja razvoj posestne sestave.

Na območju GGE je več AS: Drežnica, Livek, Svino, Sužid, Kraški vrh, Breginj in Logje - Robidišče. Z manjšim deležem gospodari še Pašna skupnost Zaprikraj.

Razdrobljena gozdna posest, od prihodkov iz gozda neodvisni lastniki, ter slaba struktura lesnih sortimentov botrujejo temu, da lastniki gozdov za gradnjo gozdnih prometnic niso zainteresirani. Takšno stanje zavira ekonomično in načrtno gospodarjenje z gozdom, otežena je gradnja gozdnih vlak in cest, čeprav se v zadnjem času pojavljajo tudi večje površinske sečnja ali gradnja daljših odsekov gozdnih prometnic, ki jih v GGE prisotni podjetniki oblikujejo z združevanjem različnih parcel.

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	ha	%	do 200m	200-400m	400-600m	600-800m	800-1200m	nad 1200m
S traktorjem	4.598,40	84,9	13,3	39,3	24,3	4,6	11,7	6,8
Z žičnico	760,92	14,0	0,9	21,9	61,9	1,5	12,4	1,4
Ročno	58,65	1,1	68,3	8,8	2,8	0,0	20,1	0,0
Skupaj²⁴	5.417,97	100,0	12,2	36,4	29,4	4,1	11,9	6,0
Ni odprto²⁶	7.324,61	57,5	-	-	-	-	-	-

²⁴ Vsi gozdovi razen GPN, brez ukrepanja.

28

GGE, vendar pa je kljub dokaj intenzivni gradnji traktorskih vlak v zadnjih desetletjih 57,5 % gozdov še vedno zaprtih.

Preglednica 10/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne km	Povezovalne km	Skupaj km	Gostota cest m/ha
Gozdne ceste	71,31	0,00	71,31	5,60
Javne ceste	58,00	63,40	121,40	4,55
Skupaj	129,31		192,71	10,15

Opomba: Pri izračunu gostote cestnega omrežja se upošteva samo produktivne ceste, ter vse gozdove razen gozdov s posebnim namenom brez ukrepov (gozdni rezervati). Varovalni gozdovi se upoštevajo.

V GGE je 192,71 km vseh cest ne glede na vrsto ali lastništvo. Gozdnih cest, ki so vse makadamske, je v GGE 71,31 km. Odprtost gozdov s cestami v GGE (10,15 m/ha) je manjša od povprečne odprtosti v območju (18,1 m/ha). Tudi brez upoštevanja varovalnih gozdov bi bila odprtost le 12,85 m/ha.

Obseg vzdrževanja gozdnih prometnic je vezan na razpoložljiva sredstva, ki jih pridobiva občina za gozdne ceste (pristojbine, državni proračun). Višina sredstev ne zadostuje za vsakoletno vzdrževanje. Možno je izvajati manjša popravila ali tekoča vzdrževalna dela. Problem nastane pri večjih škodah ob (pogostih) večjih nalivih (plazovi, zasutje odtočnih jaškov, sanacije udorov in podobno) in na cestah z večjo obremenitvijo z gozdno proizvodnjo (prim. Zabreginj, Mija). Omeniti velja vzdrževanje gozdne ceste na Mijo, h kateremu prispevajo tudi lastniki iz Italije (občina Podbuonesec).

Glede na današnjo dinamiko lahko rečemo, da je letni obseg rednega vzdrževanja gozdnih cest zagotovljen za petino gozdnih cest. Če ne upoštevamo izrednih razmer je možna 5-letna periodika vzdrževanja; pri okoli 2.000 mm padavin na leto je periodika vzdrževanja predolga.

V zadnjem desetletju je bilo zgrajenih nekaj kilometrov gozdnih vlak, ki izboljšujejo možnosti za sečnjo. Žal so bile vlake pretežno zgrajene ali obnovljene v predelih, ki so lažje dostopni. V zaključni fazi je novogradnja gozdne ceste Ozben v dolžini 2,48 km. Predvidoma bo gozdna cesta zgrajena in uvrščena v evidenco gozdnih cest v letu 2019.

1.4 Družbeno gospodarske razmere

Območje GGE je bilo že v srednjem veku dokaj gosto poseljeno²⁶. V zadnjih 50-ih letih pa se je skupno število prebivalcev na Kobariškem zelo zmanjšalo. V vseh naseljih, razen v Kobaridu, je prebivalstva manj kot v preteklosti; še bolj so se izpraznili hribovski predeli (Livek, Vrsno, Krn) in Breginjski kot. Edino večje naselje v GGE je Kobarid.

Neugodna je tudi starostna struktura prebivalcev podeželja, saj prevladujejo starejši ljudje.

Danes so procesi odseljevanja precej bolj umirjeni kot v preteklosti. Iz najbolj odročnih predelov so se ljudje večinoma odselili (Robidišče, Logje, Jevšček), drugod pa so boljše življenjske razmere (infrastruktura, zaposlitev) odseljevanje umirile ali celo zaustavile.

Izrazito središče v GGE je Kobarid, ki beleži stabilno strukturo prebivalstva.

V GGE deluje osnovna šola Kobarid s podružnično osnovno šolo Breginj.

V GGE deluje splošna ambulanta v Kobaridu v okviru ZD Tolmin.

²⁶ Obširnejši zapis o zgodovinskem in kolonizacijskem razvoju Tolminske je podan v gozdnogospodarskem načrtu gospodarske enote Kobarid (1977-1986) str. 10-19.

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

Območje GGE ni bilo nikoli industrijsko razvito. V občinskem središču Kobarid so delovala manjša do srednja podjetja, drugod v GGE posamezni podjetniki in obrtniki. Podjetja, ki so do leta 1990 omogočala polno zaposlenost, in so nato takorekoč ugasnila, so z novimi lastniki in podjetniško iniciativo dobila nov zagon. Želja po ohranitvi obstoječih delovnih mest in ustvarjanju novih se je v preteklih letih uresničevala. Občina skuša zmanjšati nezaposlenost in socialne stiske s hitrim in učinkovitim delom ter razvojno politiko, ki bi na daljši rok omogočila ljudem z ustvarjalnim delom dostojno življenje. S takšno politiko naj bi se ohranil prostor poseljen, vasi, zlasti ob meji, ki je bila decembra 2007 ukinjena, naj bi ostale žive. Svetovna kriza povečuje napore za ohranjanje teh trendov. Splošne značilnosti življenjskih razmer v GGE:

- + *večina aktivnega prebivalstva je neredno zaposlena, stanje se le počasi izboljšuje;*
- + *število prebivalcev pada, trend se umirja;*
- + *mladi se po zaključku šolanja ne vračajo domov ampak si delo iščejo v večjih centrih;*
- + *perspektivna panoga turizem se intenzivno razvija (kampi, muzej, turizem na in ob Soči);*
- + *kmetijstvo je dopolnilna dejavnost, pravih kmetov je malo;*
- + *dohodki iz gozda so za lastnike manj in le priložnostno pomembni.*

1.5.1 Lovstvo

Preglednica 11/D-LD: Pregled lovišč

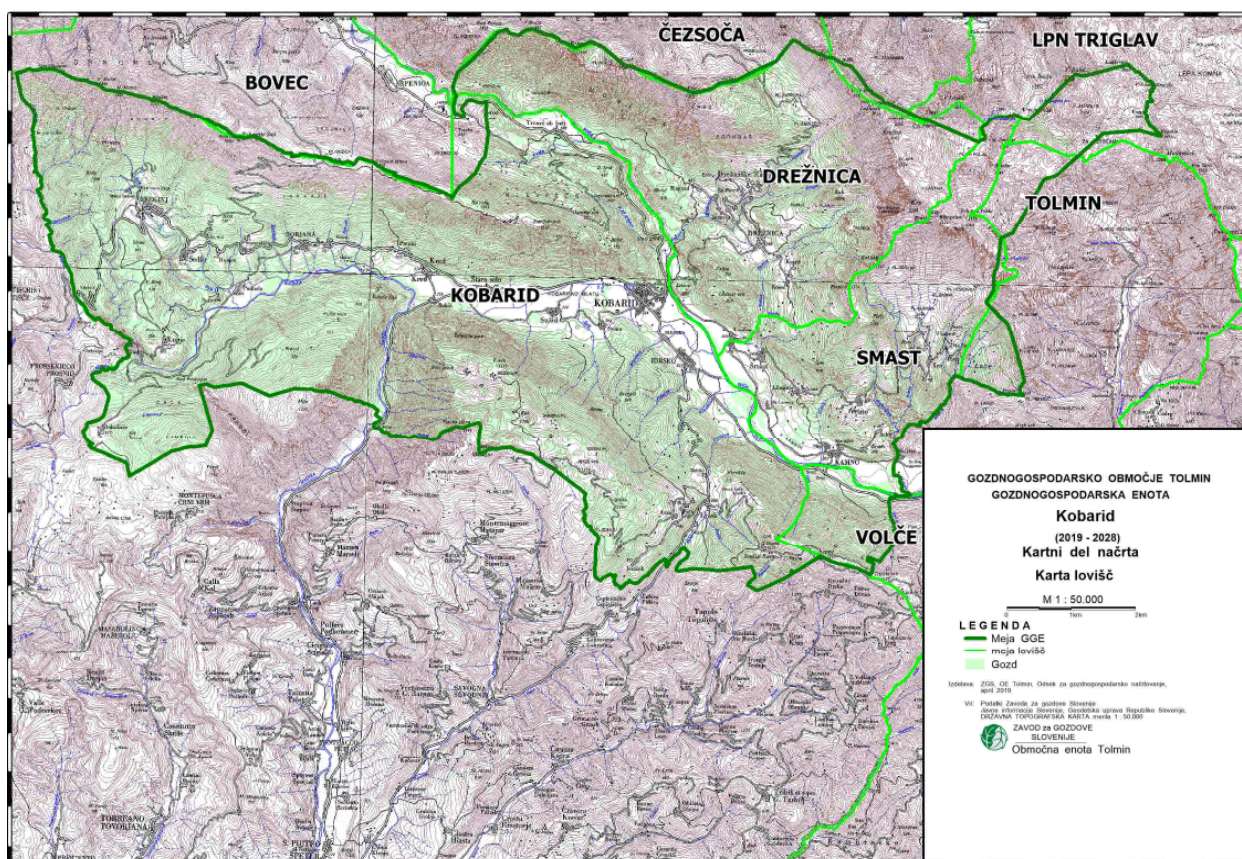
Sifra	Ime lovišča	Pov. gozda lovišča v GGE (ha)	Opomba
1106	Drežnica	2.463,97	
1107	Kobarid	8.650,93	
1108	Smast	1.037,03	
1109	Tolmin	166,90	del
1110	Volče	423,75	del
Skupaj		12.742,58	

V GGE Kobarid so prisotna lovišča: Kobarid, Drežnica in Smast, v manjšem delu pa lovišča: Tolmin, Volče, Soča in Triglav v okviru Triglavskega narodnega parka (zadnji dve zajemata le negozdni prostor). Lovišča upravljajo lovske družine z istim imenom kakor lovišče, z loviščem Triglav upravlja javni zavod TNP.

Lovske družine v GGE Kobarid so združene v Lovsko zvezo (LZ) Gornje Posočje. Vsa lovišča pa so združena v Območno združenje upravljavcev lovišč (OZUL) triglavskega lovsko upravljalnega območja (LUO). V okviru LZ Gornje Posočje lovišča kot društva opravljajo in usklajujejo društvene dejavnosti, sem spada tudi organizacija in izvedba izobraževanja. V okviru OZUL in LUO lovišča usklajujejo strokovne poglede gospodarjenja z divjadjo in njenim življenjskim okoljem. Osnova načrtovanja večine vrst je LUO, oziroma zaokroženo populacijsko območje posamezne vrste.

Glavne značilnosti lovišč so velika reliefna razgibanost in pestro menjavanje kmetijskih in gozdnih zemljišč; lovišče Kobarid je poleg tega precej bolj gozdnato kot druga.

Karta 3: Pregledna karta lovišč

1.5.2 Kmetijstvo

Od prvih poselitev v poznem starem in zgodnjem srednjem veku dalje je pretežno kmečko prebivalstvo živelo skoraj izključno od kmetijstva, predvsem od živinoreje, kar je imelo za posledico obsežne krčitve. Položnejše in nižje ležeče predele so ljudje uporabljali za polja in travnike, strmejše in višje ležeče pa za senožeti in planinske pašnike. Gozdovi so se ohranili le na strmih in slabše rodovitnih mestih.

Po dveh desetletjih stagnacije in nazadovanja kmetijstva je v zadnjih petih letih občutili porast kmetijske dejavnosti na območju GGE Kobarid. Kar je verjetno posledica dobre kmetijske subvencijske politike ter porast povpraševanja po lokalno pridelani hrani pri turističnih ponudnikih. V zadnjih letih je opaziti povečano zanimanje za ponovno vzpostavitev travnih površin iz pionirskih gozdov in grmišč. Povečuje se tudi zanimanje za planinsko pašo, ponovno se vzpostavljajo planine, ki so bile že zapuščene (Sužiška planina, Hlevišča, področje Planice).

1.5.3 Poselitev

Zgodnja poselitev Kobariške se odraža v obliki in velikosti naselij. Značilne so srednje velike, strnjene vasi, le malo je razloženih naselij in samotnih kmetij. Prebivalstvo, ki ostaja v območju GGE, se seli iz obrobni, zlasti obmejnih predelov v edino središče – Kobarid. Vzhodni del GGE je precej bolj poseljen, kljub težnjam po revitalizaciji Breginja kot podcentra na zahodnem delu GGE. Večjih posegov v gozdni prostor zaradi poselitve ni pričakovati. Gradnja naselij, gospodarskih in športno-turističnih objektov je predvidena le v negozdnem prostoru okoli Kobarida.

1.5.4 Infrastruktura

V zadnjem desetletju se veliko denarja vlaga v izboljšanje infrastrukture (od lokalnih, krajevnih in gozdnih cest, do komunalne infrastrukture, kot so vodovodi, vodohrami, čistilne naprave, kanalizacije, ipd.) na celotnem območju občine. Velik delež finančnih vlaganj občine Kobarid v zadnjem času predstavlja turistična infrastruktura (parkirišče Kozjak, gozdna cesta Ozben, parkirišča v okolici Nadiže). V precejšnjem delu GGE (v glavnem po gozdnem prostoru) poteka 110 kV daljnovod, ki veže Tolminsko z Bovškim preko Kobarida.

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru

V GGE je odprta in urejene gramoznica samo v Ladrach, material iz nje pa uporabljajo tudi za vzdrževanje gozdnih cest. Manjši peskokopi so večinoma opuščeni. Iz struge reke Soče imetniki koncesij odvažajo plavine (gramoz in pesek). Na območju GGE je tudi več lovskih koč (Matajur, Mija, Planica, Sedale, Zaprikraj, Na Polju).

1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti

Turizem postaja vedno pomembnejša panoga, zato je temu primerna tudi obremenitev okolja. Obiskana so zlasti kopališča ob Nadiži, čolnarjenje po Soči, pohodništvo (Evropska pešpot E7) in planinarjenje, jadrarno padalstvo, gorsko kolesarstvo ter ostaline iz I. svetovne vojne. Tej dejavnosti so namenjeni tudi turistični kampi na bolj obiskanih krajih (Podbela, Kobarid, Svino).

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Stopnjo požarne ogroženosti smo določili na podlagi Pravilnika o varstvu gozdov²⁷

Glede na stopnjo požarne ogroženosti delimo gozdove v GGE na štiri skupine²⁸:

1. Zelo velika požarna ogroženost

Gozdovi lahko zagorijo že zaradi najmanjšega izvora ognja po nekajdnevem sušnem vremenu. Gašenje požara je težavno; ogenj se običajno razvije v vršni požar in gozd lahko popolnoma uniči. V GGE sodijo v to kategorijo smrekovi nasadi v Zabreginju (območje potoka Bela, Črnega potoka, Nadiže), na Livku, na Idorskem in na Robidišču. Njihova skupna površina znaša okoli 200 ha oziroma 1,6 %.

2. Velika požarna ogroženost

To so predvsem gozdovi toploljubnih listavcev in toploljubni bukovi gozdovi na strmih, sušnih, prisojnih legah Stola, Polovnika, Morizne, Krna in Ozbena. Njihova površina znaša okoli 2.500 ha oziroma 20 %. Ogenj se v njih ponavadi omeji na talni požar, ki se le izjemoma razvije v vršnega. Poškodbe tal, grmovne in zeliščne vegetacije so sicer lahko zelo velike, vendar požar običajno ne uniči gozdov.

3. Srednja požarna ogroženost

Sem spadajo prostorsko raztreseni gozdovi v vseh ostalih odsekih. Požari v njih nastanejo le ob dolgotrajnejših sušah, ponavadi zaradi udara strele; praviloma gre za talne požare na manjših površinah, ki se le izjemoma razširijo. Njihova površina znaša okoli 3.200 ha oziroma 25,8 %.

4. Majhna požarna ogroženost

To so vsi ostali gozdovi v GGE, ki so mnogo manj občutljivi in ogenj v njih ne more povzročiti večje škode. Njihova površina znaša okoli 6.500 ha oziroma 52 %.

²⁷ Uradni list RS, št. 114/09 in 31/16.

²⁸ Priloga PVG-IX/3: Metodologija za določanje stopnje požarne ogroženosti gozdov (Priloga 2 gornjega uradnega lista).

Iz analize evidence požarov v GGE je razvidno, da so požari najpogostejši na prisojnih pobočjih Stola in okoli Vrsnega ter Drežnice. Naravne danosti omogočajo v sušnem obdobju gorenje skoraj vse leto. Najbolj so takrat ogroženi gozdovi ob kmetijskih površinah, kjer je še prisotno požiganje trave in kmetijskih odpadkov. Ponavadi gori trava, redkeje grmovje in gozd, povzročitelj požarov pa je v glavnem človek. Gašenje večjih gozdnih požarov zelo otežuje težka dostopnost in slaba prehodnost požarno ogroženih predelov. Zaradi redkega pojavljanja gozdnih požarov v gozdovih doslej ni bilo nobenih posebnih preventivnih protipožarnih ukrepov (protipožarne preseke, zidovi, ipd.).

Organizacijsko in tehnično protipožarno varstvo je zadovoljivo urejeno. Protipožarna služba je organizirana v prostovoljnih gasilskih društvih Kobarid (IV.kategorija)²⁹, Breginj (II.kategorija), Drežnica (I.kategorija). Preventivne protipožarne ukrepe kaže usmeriti predvsem v pomoč in sodelovanje z naštetimi gasilskimi društvi in preventivnim osveščanjem obiskovalcev gozdov, tudi z opozorilnimi tablam.

Pri opazovanju in kontroli gozdnih požarov sodelujejo tudi uslužbenci ZGS - Krajevna enota Bovec.

Karta požarne ogroženosti gozdov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 12)

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

Meja GGE je bila v preteklosti smiselno določena glede na geografske značilnosti in potek mej katastrskih občin zato se v zadnjih desetletjih ni spreminjala. S predprejšnjim načrtom se je v manjšem obsegu spremenil potek mej oddelkov in odsekov zlasti v državnih gozdovih na Breginjskem (prilagoditev novo zgrajenim prometnicam), s prejšnjim načrtom pa so se popravile nekatere meje odsekov zaradi nove določitve predloga varovalnih gozdov in nekatere ukinile zaradi podobnih rastišč in razvojnih trendov. S tem načrtom so se popravile meje odsekov zaradi uskladitve mej varovalnih gozdov in RGR (glej prilogo 12.7).

Poseben zgodovinski problem oz. primer, ki se rešuje, je del gozda na območju Mije.³⁰ Priključen je bil oddelku 43. Število oddelkov ostaja enako - 159, od tega jih je 29 (18,2 %) razdeljenih na 60 odsekov. Skupaj je torej v GGE 190 gozdarskih prostorskih enot³¹.

Povprečna površina oddelkov je 80,14 ha gozda (124,39 ha vse površine).

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

GGE leži na območju **Krajevne enote Bovec**.

Organizacijsko – kadrovska shema je naslednja:

Krajevno enoto Bovec vodi Dragan MARKOVIČ, univ.dipl.inž.gozd..

REVIR BREGINJSKI KOT (šifra 203, sedež v Kobaridu, vodja: mag. Janez PAGON, univ.dipl.inž.gozd., obsega k.o. Breginj, k.o. Robidišče, k.o. Logje, k.o. Sedlo, k.o. Borjana, k.o. Kred, k.o. Staro selo (oddelki 1- 76); in

REVIR KOBARID (šifra 201, sedež v Kobaridu, vodja: Andrej SMREKAR, dipl.inž.gozd.)

obsega k.o. Sužid, k.o.Svino, k.o. Kobarid, k.o. Trnovo, k.o. Drežnica, k.o. Vrsno, k.o. Smast, k.o. Ladra, k.o. Idrsko, k.o. Livek, k.o. Kamno (oddelki 77-159).

²⁹ PGD Kobarid ima še dve operativni enoti: v Vrsnem in na Livku.

³⁰ Območje je posledica povojne določitve državne meje z Italijo, ne pripada pa nobeni slovenski katastrski občini zato tudi nima parcelne razdelitve. Površino smo izmerili z digitaliziranjem. Del si lastniki nižje ležečih parcel lastijo do državne meje (do vrha), del pa je še nekaj let po II. sv. vojni služil italijanskim pastirjem kot koridor do Nadiže za napajanje živine.

³¹ V prejšnjem ureditvenem obdobju (2009-2018) je bilo 187, v obdobju 1999-2008 je bilo 197, v obdobju 1990-1999 pa 189 gozdarskih prostorskih enot.

Revirja smiselno razdeljujeta GGE na vzhodni in zahodni del.

Krajevna enota ima sedež v Bovcu.

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Osnove za ovrednotenje funkcij so opisane s tremi stopnjami pomembnosti. Pri tem:

+ 1. stopnja poudarjenosti določa način (sistem) gospodarjenja. Pri poudarjenosti ekološke ali socialne funkcije morajo biti sečnja in posegi v prostor podrejeni namenu zaščite.

+ 2. stopnja pomembno vpliva na način gospodarjenja. Sečnja in posegi v prostor morajo biti usklajeni s poudarjenostjo funkcije.

+ 3. stopnjo imajo vsi ostali gozdovi in jo je mogoče zagotavljati z normalnim konceptom sonaravnega, trajnostnega in večnamenskega gospodarjenja, zato te stopnje posebej ne prikazujemo. Funkcija le deloma vpliva na način gospodarjenja.

Gozdovi GGE imajo kar 12 funkcij poudarjenih na 1. stopnji, čeprav nekatere s sorazmerno majhno površino. Kar 12 od 16 evidentiranih funkcij³² je poudarjenih na 1. stopnji.

S 1. stopnjo poudarjenosti izstopata varovalna in funkcija varovanja naravnih vrednot.

Z 2. stopnjo poudarjenosti še zlasti izstopata funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti in funkcija varovanja kulturne dediščine.

Skupna površina³³ ekoloških funkcij na 1. stopnji poudarjenosti je 5.633,72 ha (58,87 %³⁴), socialnih funkcij 1. stopnje je 6.025,05 ha (62,95 %), 2. stopnje poudarjenosti ekoloških funkcij je 14.078,32 ha (147,10 %), socialnih pa 18.924,38 ha (197,74 %).

Preglednica 12/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja		2. stopnja		3. stopnja		Skupaj
	ha	%	ha	%	ha	%	
Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev	5.008,12	30,4	1.868,47	11,3	9.589,55	58,2	16.466,14
Hidrološka funkcija	603,51	3,7	335,53	2,0	15.527,10	94,3	16.466,14
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	22,77	0,1	12.612,75	76,6	3.830,62	23,3	16.466,14
Klimatska funkcija	0,00	0,0	0,00	0,0	16.466,14	100,0	16.466,14
Zaščitna funkcija	247,96	100,0	0,00	0,0			247,96
Higiensko-zdravstvena funkcija	0,00	0,0	0,00	0,0	16.466,14	100,0	16.466,14
Obrambna funkcija	12,57	100,0	0,00	0,0			12,57
Rekreacijska funkcija	51,01	0,3	471,79	2,9	15.943,34	96,8	16.466,14
Turistična funkcija	51,01	0,3	900,57	5,5	15.514,56	94,2	16.466,14
Funkcija varovanja naravnih vrednot	270,62	9,1	2.696,41	90,9			2.967,03
Poučna funkcija	31,13	0,2	0,00	0,0	16.435,01	99,8	16.466,14
Raziskovalna funkcija	0,00						0,00
Estetska funkcija	12,60	98,4	0,20	1,6			12,80
Lesnoproizvodna funkcija	1.050,80	8,2	11.691,78	91,8	0,00	0,0	12.742,58
Funk. pridobivanja drugih gozd. dobrin	0,00	0,0	34,56	100,0			34,56
Lovnogospodarska funkcija	40,21	100,0					40,21
Funkcija varovanja kulturne dediščine	221,14	8,1	2.501,97	91,9			2.723,11

*Gozdni prostor je gozd skupaj s površinami funkcionalno vezanimi na gozd (zaraščajoče površine, gozdne jase, melišča znotraj gozda, ipd.). Lesnoproizvodna funkcija se prikazuje na površini gozda (ki je vključena v gospodarjenje).

2.1 Ekološke funkcije

VAROVANJE GOZDNIH ZEMLJIŠČ IN SESTOJEV (varovalna funkcija)

Kot varovalne smo ovrednotili tiste gozdove, ki v zaostrenih in ranljivih ekoloških razmerah varujejo sebe, svoja zemljišča ali nižje ležeče sestoje in zemljišča pred erozijskimi pojavi, ki jih

³² V GGE ni prisotna funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

³³ S prekrivanjem.

³⁴ Delež gozdnega prostora.

povzročata voda in veter ali preprečujejo zemeljske in snežne plazove, usade in valjenje kamenja ter predele gozdov nad mejo strnjene gozda.

Varovalna funkcija je najpomembnejša funkcija kobariških gozdov. Skoraj tretjina gozdov ima prvo stopnjo poudarjenosti, 45% prvo ali drugo stopnjo poudarjenosti. Glavna območja gozdov z izjemno poudarjeno varovano funkcijo so južna pobočja Stola, vzhodna pobočja Mije, zahodna in severna pobočja Matajurja, Krnsko pogorje, Morizna. Tu gozdovi zagotavljajo in ohranjajo odpornost na erozijske pojave kot so valjenje kamna, hudourniki, proženje snežnih plazov, saj gre za plazovita, strma, skalovita in kamnita, pretežno tudi sušna območja.

HIDROLOŠKA FUNKCIJA

Gozd ohranja čistost talnice in tekočih voda in povečuje stalnost vodnega odtoka.

Hidrološko funkcijo opravljajo zlasti obrežni gozdovi ob Soči in Nadiži, območja gozdov ob sotočjih potokov (nad Drežniškimi Ravnami, vzhodno od vasi Vrsno) in območja gozdov ob posameznih izviri. Ti gozdovi mehansko in biološko čistijo vodo in preprečujejo njeno hitro odtekanje s površja.

Vodovarstvena območja, območja poplavne nevarnosti, erozijska območja in plazovita območja prikazuje karta 7 Prostorskega dela načrta (glej poglavje 13.7).

Seznam jam je v Preglednici 3 Narovarstvenih smernic³⁵.

FUNKCIJA OHRANJANJA BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI

Funkcijo opravljajo zlasti gozdovi, ki v krajini zagotavljajo pestrost življenja ali so pomembni kot življenjski prostor redkih ali ogroženih prosto rastočih rastlin oziroma redkih, ogroženih ali ekosistemsko pomembnih vrst prosto živečih živali.

1. stopnjo poudarjenosti imajo zlasti gozdovi z nahajališči redkih rastlinskih vrst in gozdovi, v katerih stalno ali začasno bivajo redke ali ogrožene živalske vrste.

Po uredbi o zavarovanju ogroženih živalskih vrst³⁶ je še veliko ogroženih živalskih vrst, ki so potencialno prisotne tudi v GGE, vendar so njihovi habitati premalo proučeni in poznani, da bi jih lahko primerno zavarovali oziroma prostorsko opredelili. Zagotovo se pojavljajo na ožjem ali širšem območju GGE ali občasno medved, ruševce, ris, planinski orel, sove.

2. stopnjo poudarjenosti ima zlasti *območje Nature 2000*³⁷, ki se večinoma prepleta z zimovališči, grmišči in mirnimi conami. Del (6.806,88 ha, 34,4 %) GGE leži v območju Nature 2000, od tega je 2.531,99 ha gozda (12,8 %).

Obsega območje Breginjskega stola, Planje, Nadiže s pritoki, melišča pod Mijo, Kobariško blato, Sočo z Volarjo, Morizne in Krnskega pogorja v Julijskih Alpah.

Preglednica 13/N-PSCI: Natura pSCI območje

Identifik. št.	Ime	Rastlinske in živalske vrste / Habitatni tipi
SI3000253	Julijske Alpe	<u>Habitatni tipi:</u> Ilirski bukov i gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion)), Ruševje z v rstama <i>Pinus mugo</i> in <i>Rhododendron hirsutum</i> (Mugo-Rhododendretum hirsuti), jame, ki niso odprte za jav nost <u>Vrste:</u> navadni ris (<i>Lynx lynx</i>), rjavi medved (<i>Ursus arctos</i>), veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>), hribski urh (<i>Bombina variegata</i>), širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>), alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>), bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>), rogač (<i>Lucanus cervus</i>)
SI3000196	Breginjski stol	<u>Habitatni tipi:</u> - Ilirski bukov i gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion)), ruševje z v rstama <i>Pinus mugo</i> in <i>Rhododendron hirsutum</i> (Mugo-Rhododendretum hirsuti)
SI3000033	Pod Mijo - melišča	<u>Habitatni tipi:</u> - Srednjeev ropska karbonatna melišča v submontanskem in montanskem pasu - Ilirski bukov i gozdovi (Fagus sylvatica (Anemonio-Fagion))
SI3000254	Soča z	<u>Habitatni tipi:</u>

³⁵ Naravovarstvene smernice (glej poglavje 10 Literatura) so v dokumentacijskem arhivu ZGS OE Tolmin.

³⁶ Uradni list RS, št. 57/1993.

³⁷ Uredba o posebnih varstvenih območjih (Uradni list RS, št. 49/2004).

	Volarjo	- Obrečna vrbovja, jelševja, jesenovja (mehkolesna toka) - Alpske reke in lesnata v vegetacija s sivo vrbo vzdolž njihovih bregov <u>Živalske vrste:</u> - soška postrv (<i>Salmo marmoratus</i>) - primorski koščak (<i>Austropotamobius pallipes</i>)
SI3000167	Nadiža s pritoki	<u>Habitatni tipi:</u> - Alpske reke in lesnata v vegetacija s sivo vrbo vzdolž njihovih bregov <u>Živalske vrste:</u> - primorski koščak (<i>Austropotamobius pallipes</i>)
SI3000236	Kobariško blato	Izven gozdnega prostora. Ni vrst na katere bi lahko vplivalo gospodarjenje z gozdovi.

Preglednica 14/N-SPA: Natura SPA območje

Identifik. številka	Ime	Vrste ptic za katere je posebno varstveno območje opredeljeno
SI5000019	Julijci	koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>), planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>), gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>), črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>), triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>), ruševac (<i>Tetrao tetrix</i>), divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>), pivka (<i>Picus canus</i>)
SI5000020	Breginjski Stol in Planja	- planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>) - ruševac (<i>Tetrao tetrix</i>)

Preglednica 15/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi

Habitatni tip/vrsta	Območje habitata	Opis habitatnega tipa/vrste	Od tega v GGE (ha)	Ocena stanja
(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	Pojavljajo se v več združbah v GGE (največji delež zajemajo v spodnjem delu gorskega pasu v združbi buke in velecvetne mrtve koprive (Lamio-orvalae-Fagetum).	Ilirski bukovi gozdovi rastejo na karbonatni podlagi na nadmorski višini 600-1400 m. Sestavlja jih več različnih združb (dinarski podgorski bukovi gozdovi, bukovi gozdovi z jelko, visokogorski bukovi gozdovi), zanje je značilna večja vrstna pestrost kot za ostale bukove gozdove. V Sloveniji so najbolje ohranjeni v dinarskem svetu, pojavljajo pa se tudi v Alpah in ponekod v vzhodni Sloveniji. V preteklosti jih je ponekod ogrožalo panjevo gospodarjenje, steljarjenje in gozdna paša, sedaj pa mestoma pospeševanje smreke in oteženo pomlajevanje zaradi objedanja.	620 (Julijske alpe) 219 (Breginjski stol) 36 (Pod Mjo)	Splošna ocena v vseh območjih je dobra (SDF, 2016).
Ruševje z vrstama <i>Pinus mugo</i> in <i>Rhododendron hirsutum</i> (Mugo-Rhododendretum hirsuti)	V GGE se pojavlja dislocirano, na manjših površinah na pobočjih Kmskega pogorja (po conaciji v širši okolici planine Duplje).	Ruševje uspeva na apnenčasti in ddomitni podlagi nad gozdno mejo v pasu med 1400 in 1900 m nadmorske višine. Tla so kamnita, z malo prsti. V drevesni plasti se pojavljajo redke smreke, macesni (Alpe) ali bukve (Dinaridi). Večina ruševja je zajeta v gozdove s posebnim namenom in varovalne gozdove. V Sloveniji je habitatni tip razvit v Alpah in na ovrsju Dinaridov.	5,9	Splošna ocena je odlična (SDF, 2016).
Jame, ki niso odprte za javnost	Celoten gozdni prostor znotraj območja SI3000253 Julijske alpe	To so jame, vključno s pripadajočimi vodnimi telesi, ki niso odprte za javnost in so življenjski prostor specializiranih ali endemičnih vrst živali. Mednje sodijo različni nevretenčarji, zlasti hrošči, raki in mehkužci, ki imajo praviloma zelo omejeno razširjenost. Jame so prezimovališče in kolišče številnih netopirjev ter življenjski prostor človeške ribice. V Sloveniji jih najdemo v dinarskem in alpskem svetu.	39783	Splošna ocena je odlična (SDF, 2016).
Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna toka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae))	HT najdemo na prodiščih ob Soči in Nadiži	Združbe mehkolesne loke se razvijajo pod neposrednim vplivom vodotoka, tik nad njegovim srednjim vodostajem, in so pogosto poplavljenе. Tla so nerazvita, pogosto peščena. Glavne drevesne vrste so različne vrbe, siva in črna jelša ter veliki jesen. Habitatni tip je pomemben življenjski prostor za nekatere Natura 2000 vrste živali. V Sloveniji se pojavlja ob večjih rekah, zlasti tam, kjer je naravna dinamika reke še ohranjena.	76,6	Splošna ocena je dobra (SDF, 2016).
Alpske reke in lesna vegetacija s sivo vrbo (<i>Salix eleagnos</i>) vzdolž njihovih bregov	HT najdemo na terasah in prodiščih ob Soči in Nadiži.	Na plitvih prodnatih tleh alpskih rek se pojavljajo nizka vrbišča z nemškim strojcem. Kljub bližini vode je za habitatni tip značilna suša, prodišča pa so občasno poplavljenа. Hranil na samem prodišču je malo, več jih je le v bližnjih kotanjah, kjer se ta habitatni tip pojavlja. Za njegov obstoj je potrebna ohranjena rečna dinamika, ki z občasnim zasipavanjem s prodrom, z erozijo in postopnim premikanjem rečne struge ohranja mozaik najrazličnejših obrečnih habitatnih tipov. V Sloveniji najdemo tovrstna prodišča le še ob Soči. Ogrožajo jih npr. utrjevanje brežin, izkoriščanje proda in mivke, čiščenje lesne vegetacije ob bregovih.	170 (Soča z Volarjo) 152 (Nadiža)	Splošna ocena v obeh območjih je dobra (SDF, 2016).

Preglednica 16/KVP: Kvalifikacijske vrste ptic / kvalifikacijske vrste živali

Vrsta	Opis habitata	Ekološke zahteve	Od tega v GGE (ha)	Ocena stanja
divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>)	Močno strukturirani iglasti gozdovi (pomlajenci) z veliko plodonosne podrasti – borovnica, brusnica.	Divji petelin je naša največja koconoga kura. Gnezdo zgradijo na tleh v gostem kritju, pogosto ob deblu drevesa. Divji petelini so stalnice, ki v Sloveniji gnezdi v zrelih iglastih in mešanih gozdovih gorskega sveta, prepredeni s posekami in jasami, na katerih je veliko plodonosnih rastlin. Potrebujemo tudi vodni vir in predel, kjer nabirajo kamenčke za prebavo (gastrolite). Prehranjujejo se skoraj izključno z rastlinami, pozimi so to iglice in poganjki, ki jih nabirajo na drevju, v času brez snežne odeje pa se hranijo na tleh z listi, poganjki, plodovi (borovnice, brusnice, mahovnice, barjanske kopsižnice). Ogroža ga intenzivna sečnja, širjenje gozdnih monokultur, vznemirjanje s strani človeka, ponekod tudi nezakonit lov.	214,6	Splošna ocena populacije je dobra (140-200 parov), (SDF, 2016). V GGE Kobarid je stalno prisoten na nekaj rastiščih.
gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>)	Razčlenjen gozd z obilno podrastjo (bogata gmovna plast) in pionirskimi stadiji gozda.	Vrsta strukturiranih gozdov s številnimi presvetlitvami in pestro sestavo drevesnih vrst. Zahteva pionirske faze gozda (območja mladja) in površine v zaraščanju. Habitat: zmes starejših presvetljenih sestojev z bogato podrastjo (tako zeliščno kot gmovno plastjo). V gozdovih iglavcev mora biti prisoten vsaj manjši delež listavcev. Enomernih monotonih sestojev brez podrasti ne poseljuje. Za uspešno gnezditve potrebuje območje od 10 – 30 ha strukturiranega gozda s podrastjo, jasami oz. posekami (dovolj plodonosnih rastlin: zlasti leske, jerebke, jelše, breze). Hrani se pretežno s plodovi, semeni, poganjki in drevesnimi brsti.	1208	Splošna ocena populacije je dobra (200-400 parov), (SDF, 2016).
koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>)	Iglasti in jelovo-bukovi debeljaki nad 800 m n.v. z velikim številom dupel in gozdnimi jasami.	Naseljuje pretežno iglaste, lahko tudi mešane gozdove v višjih legah (nad 800 m). Za gnezdenje potrebuje luknje, ki jih je v preteklem letu iztesala črna žolna. Hrani se z voluharicami, mišmi, rovkami in pticami pevkami. V špranjah in drevesnih rogoviлах dela zalogo hrane. Lovi tako v gozdu kot na bolj odprtih predelih (jase, poseke, gozdni robovi). V Sloveniji velja za redko gnezdiško gorskega in dinarskega sveta.	1209	Splošna ocena populacije je dobra (100-150 parov), (SDF, 2016).
črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>)	Stari strmjeni sestoji z velikim deležem odmirajočega drevja.	Živi v mešanih bukovo-jelovih in iglastih gozdovih, kjer si za gnezdenje teše dupla z ovalnim vhom. Par potrebuje za uspešno gnezdenje kar 300-400 ha gozda. Med prehranjevanjem na starih drevesih (zlasti iglavcih) za seboj pušča velike luknje, v katerih išče lesne mravlje. Hrani se z ličinkami, bubami in odraslimi mravljami ter lesnimi hrošči. Je stalnica in v Sloveniji pogosta gnezdiška. Zaenkrat ni ogrožena, njena evropska populacija je narasla.	1993	Splošna ocena populacije je dobra (100-250 parov), (SDF, 2016).
pivka (<i>Picus canus</i>)	Redki in svetli gozdovi do 1300 metrov nadmorske višine	Naseljuje mešane in listrati gozdovi, rečne loke in drevesne mejice. Duplo si izteše sama, najpogosteje v listavce (javor, bukev, hrast, lipa, vrba). Hrani se z mravljami in drugimi žuželkami, ki jih lovi na tleh in na drevju, kjer izza lubja pobira tudi njihove ličinke in bube. Je manj specializirana na mravlje kot zelena žolna. Je stalnica, v Sloveniji velja za pogosto vrsto. V nižinskih predelih jo ogroža zlasti uničevanje rečnih lok in drevesnih mejic.	12568	Splošna ocena populacije je dobra (20-30 parov), (SDF, 2016).
triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>)	Klimaksni iglasti sestoji z visokim deležem odmrlega drevja, varovalni gozdovi in gozdni rezervati	Prebiva v zrelih iglastih, najpogosteje smrekovih gozdovih z velikim deležem odmrlega drevja. Duplo izteše v mehki les propadajočega drevesa. Hrani se z žuželkami, ličinkami in odraslimi lesnimi hrošči, ki jih išče pod lubjem. Je stalnica in redka gnezdiška v Sloveniji. Ogrožen je zaradi intenzivnega gospodarjenja z gozdovi (odstranjevanje odmrlega, propadajočega drevja).	2873	Splošna ocena populacije je dobra (100-200 parov), (SDF, 2016).
ruševca (<i>Tetrao tetrix</i>)	Pas ruševja in zgornje gozdne meje v visokogorju, okolica pašnih planin in ostalih izkrčenih površin v visokogorju (npr. smučišča).	Živijo na meji med gozdom in alpskimi tratami ter v ruševju. Potrebujemo posamezna drevesa, ki obkrožajo bolj odprte predele (barje, jase). Gnezdo je na tleh v zavetju visoke vegetacije ali grma. Hranijo se pretežno z rastlinami (poganjki, iglice, sbrži, mačice, plodovi), le poleti tudi z nevretenčarji. So stalnice, ki se tudi pozimi zadržujejo na gnezdiščih. Ogrožata jih masovni gorski turizem in krivolov.	3496	Splošna ocena populacije je odlična (300-1000 parov), (SDF, 2016).
planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>)	Kot gnezdišče območje opredeljene skalne stene v pomoli; območje prehranjevanja - odprte površine travnišč (zlasti nad zg. gozdno mejo)	V Sloveniji so redki gnezdišči zahodnega dela države, kjer naseljujejo skalovja, pašnike in goličave v višjih nadmorskih legah. Veliko gnezdo izve si naredijo na skalni polici. Lahko je visoko 2 m in ima 1-1.5 m premera, gnezda na drevesih, ki so sicer redkejša, pa so še večja: 2-4 m visoka s premerom 2-3 m. Par si je zvest celo življenje. Prehranjujejo se s sesalci (do velikosti sme), ptiči (do velikosti laboda) in mrhovino, redko s plazilci. Lovijo v nizkem letu, pogosto v paru. So stalnice, vendar se mladiči lahko razpršijo daleč od kraja, kjer so bili izvaljeni. Ogrožajo ga človeške motnje v času gnezdenja (kraja mladičev iz gnezda za potrebe sokolarstva, športno plezanje, množično planinarjenje).	4365,7	Splošna ocena populacije je odlična (8-12 parov), (SDF, 2016).
navadni ris (<i>Lynx lynx</i>)	Gozdatni prostor, ki je lahko prekinjen s kmetijskimi površinami.	Gozd, v katerem živi je lahko prekinjen s kmetijskimi površinami. Za preživetje so ključni zadostna količina plenat ter strpnost s strani ljudi. Ris je plašna žival in človeku ni nevaren. Na območjih, kjer je delež manjših parkljarjev majhen, je njegov glavni tekmelec volk. Za njegovo ohranitev je nujna vzpostavitev povezave med izoliranimi populacijami v Evropi.	1980	Stanje je neugodno (ris velja za najbolj ogroženega sesalca na območju Dinaridov. Kos in sod. (2012) menijo, da je na območju Slovenije leta 2010 živel le še okoli 15 odraslih živali).
rijski medved (<i>Ursus arctos</i>)	Gozdni prostor, prepreden s kmetijsko krajino, pomembni so	Pri nas živi v bukovo-jelovih gozdovih dinarskega visokega kraka. Prehrana: pretežno (90%) rastlinojed (plodovi buke, hrsta, kostanja, leske, oreha, drena, jerebke, maline, jagode, borovnice, robide, hruške,	3979	Vrsta je stalno prisotna, splošna ocena

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

	mladi stadiji gozda – plodonosne vrste	jabolka, slive,..., trava, gobe,...), mravlje, mrhovina, mladiči rastlinojedov ipd. Zimo prespi, vendar to ni pravo zimsko spanje. Brlog, ki ne sme biti izpostavljen motnjam, je ključnega pomena za izbiro življenjskega prostora. To še posebej velja za samice, ki pozimi v njih kotijo mladiče. Pomembni so tudi mladi stadiji gozda, kjer uspevajo plodonosne vrste. Na izbiro življenjskega prostora močno vpliva človek.		populacije je dobra (SDF, 2016).
širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>)	Odrasli mešani gozdovi po celi enoti.	Živi v gozdnatih območjih. Prezimi večinoma v jamah z nizkimi temperaturami (do 5°C in visoko zračno vlago). Poleti se čez dan zateče v drevesne dupline, stavbe ali jame, ki jih dnevno menja. Lovi v počasnem, okretnem letu nizko nad vodo, nad drevesnimi krošnjami (raje ima listopaden gozd) in ob gozdnem robu. Hrani se z žuželkami, med katerimi prevladujejo majhni nočni metulji, hrošči in mrežkilci. Priloznostni selivec - do 290 km, razdalje, ki jih preleti med zimskim in poletnim zatočiščem pa merijo do 20 km. Glavni vzrok ogroženosti je zatiranje žuželk v kmetijstvu in gozdarstvu, izguba zatočišč (dupline) pa tudi raba zaščitnih sredstev za les na podstrešjih.	1725	Vrsta je stalno prisotna, splošna ocena populacije je dobra (SDF, 2016).
veliki pupek (<i>Triturus camifex</i>)	Kali na planinah in luže v gozdnem prostoru	Je vrsta gričevnatega in hribovitega sveta. Najraje se razmnožuje v srednje velikih kalih ali stoječih milih vodah z bujnim obrežnim in vodnim rastlinjem in čisto vodo, ki se zelo redko izsušijo. Prisotnosti rib večinoma ne tolerira. Kopenski habitat so pomembni predvsem kot prehranjevalni habitat in prezimovališča. Primerni prehranjevalni habitat so predvsem ekstenzivni vlažni travniki. Prezimovališča pa najde v gozdu ali gmiščih v zavetju na vlažnih mestih pod kamni, v skalnih razpokah in luknjah, pod ali v razpadajočem lesu in podobnim. Začetek selitev na mrestišča je med sredino marca in sredino maja, zapustijo pa jih med koncem maja in začetkom avgusta, kar je predvsem v bolj sušnih območjih močno odvisno od padavin. Prezimovanje je možno tako na kopnem kot v vodi, na prezimovališča pa se umaknejo med oktobrom in novembrom.	3783	Vrsta je redka, splošna ocena populacije je dobra (SDF, 2016).
hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)	Gozdni prostor, manjše luže in plitveje kotanje napolnjene z vodo.	Je gozdna vrsta, ki išče zavetje pod kamni in odmrli kosi lesa, v skalnih razpokah v gmovju ali v svetlih gozdnih robovih, kjer lahko preživi poletna obdobja mirovanja in prezimuje. Tipična mrestišča hribskega urha so nezasečene občasne luže v ali blizu gozda. Je šibko konkurenčna pionirska vrsta, ki naseljuje življenjske prostore v zgodnjem stadiju naravne sukcesije (glinokopi, kamnolomi, kolesnice v gozdu), ko je prisotnih manj plenilcev in kompetitorjev. Zelo mobilni so predvsem mladi osebk (do 1200 m daleč od vode), ki imajo boljše možnosti za naseljevanje novih življenjskih prostorov. Parjenje poteka od sredine aprila do začetka avgusta, letno so mogoča do tri paritvena obdobja. Prezimujejo na kopnem med septembrom (oktobrom) in koncem marca.	2398	Vrsta je redka, splošna ocena populacije je dobra (SDF, 2016).
rogač (<i>Lucanus cervus</i>)	Gozdovi listavcev, kjer je prisotna odmrta lesna biomasa in lesni ostanki.	Razvoj je vezan na različne vrste listopadnega drevja. Samice rogača odlagajo jajčeca v ali od šture, stara ali padla drevesa. Ličinke se prehranjujejo z mrtvimi ali nagnitimi koreninami dreves, zabubijo se v zemlji (15-20 cm globoko). Celoten razvoj poteka zelo počasi, tudi do pet let. Ocenjujemo, da vrsta v Sloveniji še ni ogrožena, čeprav je bila uvrščena na rdeči seznam zaradi pretirane zbirateljske vneme (posebno zelo veliki primerki samcev). Neprimeren poseg pri gospodarjenju v gozdovih je s stališča vrste pre nizko sekanje dreves (tik nad tlemi).	807	Vrsta je redka, splošna ocena populacije je dobra (SDF, 2016).
Alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>)	Prisoten v listnatih in mešanih gozdovih na višjih nadmorskih višinah	Živijo v pasu bukve med 600 in 1200 m nadmorske višine. Hrošči so dnevnoaktivne živali in se pojavljajo na posekanem ali sveže poškodovanem lesu različnih listavcev, med katerimi prevladuje bukev (cepanice, hlodi, poškodovana debela in veje, štori...), kamor samice odlagajo jajčeca. Ličinke živijo v mrtvih ali ostarelih drevesih. Razvoj vrste v Sloveniji traja tri do štiri leta. Veliko nevarnost za vrsto predstavlja zadrževanje hlobov in cepelnic znotraj življenjskih območij v mesecu juliju in avgustu, v katere samice tudi zalegajo. Ta zarod je zaradi nadaljnje predelave lesa, že v naprej obsojen na propad, kar je trenutno eden glavnih razlogov za upad številčnosti vrste pri nas.	538	Vrsta je redka, splošna ocena populacije je dobra (SDF, 2016).
bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>)	Prisoten v večjem delu enote v listnatih in mešanih gozdovih.	Prehranjujejo se z lesom različnih drevesnih vrst. Odrasle privablja vonj ranjenih ali posekanih dreves predvsem bukve in jelke, v katerega samice tudi odlagajo jajčeca. Razvoj poteka tri do štiri leta, ličinke se prehranjujejo pod lubjem in se zabubijo globje v lesu. Posebnost vrste je relativno dolga življenjska doba odraslih osebkov (2 leti). Hrošči so nekritični, zaradi česar je omejena njihova mobilnost, kljub temu pa posamezen osek prehodi velike razdalje. Poleg naravnih ovir, kot so reke, z gradnjami cest in avtocest postavljamo se več mej med populacijami vrste. Vrsta je v Sloveniji splošno razširjena in trenutno ne velja za ogroženo.	865	Vrsta je pogosta, splošna ocena populacije je dobra (SDF, 2016).
puščavnik (<i>Osmodema eremita</i>)	Hrošče najdemo na obrežjih rek v starih drevesih (predvsem vrbah)	Puščavnik je relativno velik hrošč (20-35 mm), razvoj katerega poteka v globokih drevesnih duplih, večinoma listavcev (hrast, vrba, sadno drevje, lipa, jesen) z večjo količino drevesnega mulja, s katerim se hranijo ličinke. So malo mobilni in se večinoma zadržujejo v bližini mesta razvoja (od tod tudi ime »puščavnik«), zaradi česar je za njegov obstoj pomembna bližina oz. gostota drevesnih dupel. Ta je zaradi delovanja človeka še največja prav v antropogenih okoljih kot so stari drevoredi, obrežna vrbovja ali visokodebelni sadovnjaki. Tako je eden od faktorjev ogrožanja opuščanje nekaterih navad – npr. odstranitev velikih in starih vrb z bregov.	180	Vrsta je prisotna, vendar stanja ni mogoče oceniti zaradi pomanjkanja podatkov
soška postrv (<i>Salmo marmoratus</i>)	Prisotna je v reki Soči in pritokih.	Je endemna riba jadranskega povodja (včasih edina postrva vrsta, ki je naseljevala naše vodotoke). Pogosta je v zgornjem toku porečja kjer predstavlja več kot 70 % postrve populacije, medtem ko je v spodnjem toku redkejša. Večje ribe se zadržujejo v globljih predelih in tolmunih, manjše pa v plitvejših neporaščenih delih s prodnatim dnom. Drsti se od konca oktoba do začetka januarja (v Soči se drstijo v novembru in decembru). Drst poteka na prodnatih plitvinah na globini 60-80 cm v glavnem rečnem toku, ob visokih vodostajih pa v pritokih. Mladice se hranijo z vodnimi nevretenčarji, odrasli osebk pa plenijo ribe. Gradnja gozdnih prometnic ob vodotokih ima	69	Vrsta je pogosta, splošna ocena populacije je odlična (SDF, 2016).

		lahko negativen vpliv na populacijo.		
primorski koščak (<i>Austropotamobius pallipes</i>)	Prisoten je v nekaterih pritokih Soče in Nadiže (npr. Gostenk, Malenček, Idrija).	Prebiva v mrzlih, hitro tekočih, tudi gorskih potokih donavskega porečja in se navadno skriva pod kamenjem. Izogiba se močno prodonosnim in hudourniškim potokom ter stoječim vodam. V Sloveniji je bil nekoč ogrožen zaradi bolezni račje kuge, danes zaradi onesnaženja (predvsem komunalnega), mehanskih posegov v vodotoke (regulacije, zadrževalniki), rabe vode za različne namene (za pitno vodo, male hidro centrale, rejo rib). Kaljenje vode ob gradnji prometnic ali spravi luči ima lahko negativen vpliv na populacijo.	43,55 (Nadiža) 67,7 (Soča)	Vrsta je pogosta, splošna ocena populacije je v obeh območjih dobra (SDF, 2016).

Preglednica 17/D-EPO: Ekološko pomembna območja

KODA	IME	OPIS
21100	Julijske Alpe	Najvišji predeli visokogorja v Sloveniji z značilnimi ohranjenimi visokogorskimi habitatnimi tipi (travišča, skalne stene, melišča). Večji kompleksi gorskih gozdov, predvsem alpskih bukovih in smrekovih z visokimi barji. Velika pestrost rastlinskih in živalskih vrst ter habitatnih tipov ter veliko število zavarovanih, redkih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst ter pomembnih habitatnih tipov.
54400	Matajur	Edinstveno pogorje, zgrajeno iz precej zakraselega apnenca in dolomita, ki se dviga nad Kobarško kotlino in Slovensko Benečijo. Območje z veliko pestrostjo habitatnih tipov, predvsem pa z obsežnimi gorskimi travišči. Življenjski prostor ogroženih živalskih vrst npr. divjega petelina in del selitvenega koridorja rjavega medveda.
55400	Soča	Območje obsega reko Sočo z dnem Soške doline od Napoleonovega mostu v Kobaridu do državne meje. Struga Soče je izoblikovana v karbonatni kamninski podlagi mestoma stisnjena v ozka korita, ponekod pa razprostranjena po obsežnih prodirih. vzdolž rečnega toka je velika pestrost habitatnih tipov obrežja, prodiršč in travišč. Reka je življenjski prostor endemične vrste rabe soške postvi ter ogroženih vrst rib: npr. lipana in kaplja. Na njenih bregovih mestoma rastejo ogroženi in zavarovani venerini lasci.
55500	Korada - Kolovrat	Območje zajema vršni greben med Soško dolino in reko Idrijo od Kuka nad Livškimi Ravnami (1243 m) preko Kolovrata in Korade (811 m) do Planine (632 m) nad Plavmi. Tu se srečujejo sredozemski vremenski vplivi, ki prevladujejo večji del leta in alpski, ki so izrazitejši pozimi. Za hribovje je značilna velika pestrost habitatnih tipov ter rastlinskih in živalskih vrst. Posebnost so travišča, ki so ostanki nekdanjih obsežnih košenic in pašnikov in so življenjski prostor ogroženih rastlinskih (orhideje, mečki, lilije...) in živalskih (metulji, ptič...) vrst. Območje je del selitvenega koridorja rjavega medveda in preletni koridor za beloglave jastrebe.
56800	Nadiža s pritoki	Reka Nadiža s pritoki Bela, Malenček in Gostenk. Reka, ki izvira pod Breškim Jalovcem v južnem pobočju Stolovega pogorja, si je v povirju izdelala slikovite debri, pod Logmi pa prestopi v dolino s ploskim dnem, kjer ustvarja obsežna prodiršča. Reka teče le malo po planem svetu, saj zavije že pod Kredom v ostrem loku proti jugu in se prebija potesni soteski med Mijo in Matajurjem proti Furlanski nižini. V reki in njenih pritokih živi primorski koščak in več ogroženih vrst rib. Prodiršča so rastišča specifične flore in ogroženih rastlinskih vrst.
58700	Kobarško Blato	Območje Blata zajema opuščene glinokope zahodno od Kobarida in mokrotna travišča ter gmišča ob vodotoku Idrija. Za območje je značilna velika pestrost rastlinskih in živalskih vrst (kačji pastirji, metulji, dvoživke, ptice) med katerimi so tudi ogrožene vrste. Mokrotna travišča, kjer prevladuje modro stožkovje in obvodna vegetacija predstavljajo evropsko pomembna habitatna tipa.
58400	Pod Mijo	Karbonatna melišča na zahodnem pobočju Mije od reke Nadiže do nadmorske višine okrog 600 m (Debelo čelo), ki jih obdaja ilirski bukov gozd.

Karta habitatov, biotopov in ogroženih vrst v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 6).

KLIMATSKA FUNKCIJA

Klimatsko funkcijo opravljajo zlasti gozdovi, ki varujejo kmetijske površine pred vetrom ali pozebo, lokalno uravnavajo in izboljšujejo podnebne razmere ali klimatske ekstreme v območjih naselij, rekreacijskih in drugih uporabnih površin.

V GGE so vsi gozdovi s 3. stopnjo poudarjenosti te funkcije.

2.2 Socialne funkcije

ZAŠČITNA FUNKCIJA

Zaščitno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi, ki varujejo gospodarske, predvsem infrastrukturne objekte ter naselja pred naravnimi pojavi (neugodna mikroklima, bočni veter, padanje kamenja, proženje plazov, idr.), ki bi lahko ogrozili njihov obstoj ali prispevajo k nemotenemu delovanju (varovanje tal, utrjevanje infrastrukturnih teles, blažitev škodljivih emisij, idr.).

To funkcijo opravljajo gozdovi, ki na strmih brežinah ob javnih cestah iz Kobarida proti Robiču, Kobarida proti Bovcu in iz Vrsnega proti Krnu varujejo javne ceste pred padanjem kamenja in peska, proženjem plazov, bočnim vetrom in zdrsi zemljišča.

HIGIENSKO-ZDRAVSTVENA FUNKCIJA

Higiensko-zdravstveno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi, ki varujejo bivalna in turistična naselja in rekreacijske površine pred škodljivimi in nadležnimi vplivi imisij (hrup, prah, aerosoli, plin, žarčenje) ali blažijo škodljive ter nezaželene učinke industrijskih objektov.

V GGE so vsi gozdovi s 3. stopnjo poudarjenosti te funkcije.

OBRAMBNA FUNKCIJA

Obrambno funkcijo imajo gozdovi, ki varujejo črpališča pitne vode. Takšni gozdovi so v okolici črpališč nad Livkom, Kosečem, Drežniškimi Ravnami in Stanoviščem.

REKREACIJSKA FUNKCIJA

Rekreacijsko funkcijo opravljajo zlasti gozdovi, ki so pomembni kot rekreacijski prostor za obiskovalce in omogočajo ljudem stik z naravo, mir in spremembo okolja.

V GGE so zlasti pomembni gozdovi ob Soči in Nadiži, kjer se vršijo številni vodni športi ali so postavljeni kampi, ob planinskih poteh, evropski pešpoti E7, ki v GGE poteka od mejnega prehoda Robič do planine Pretovč in ob Poteh miru, ki so na široko razpredene na obeh bregovih Soče (Krnsko pogorje, Matajur, Kolovrat).

TURISTIČNA FUNKCIJA

Turistično funkcijo opravljajo zlasti gozdovi, ki oblikujejo funkcionalno ali estetsko celoto turističnih objektov ali turističnih poti.

Takšni gozdovi so zlasti ob planinskih in drugih poteh (prim. Pot miru, Soška pot) ter na območju številnih naravnih vrednot in kulturnih znamenitosti. Ob Soči in Nadiži, ki v pretežnem delu nudi razvoj kampov.

POUČNA FUNKCIJA

Poučno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi, ki so namenjeni seznanjanju javnosti z lastnostmi in zakonitostmi gozda, njegovimi funkcijami, z drugimi ekosistemi v gozdnem prostoru in delom v gozdu. **Takšni gozdovi so zlasti gozdovi**

FUNKCIJA VAROVANJA NARAVNIH VREDNOT

To funkcijo opravljajo zlasti gozdovi, drevesa in redki ekosistemi v gozdnem prostoru, ki so zaradi izjemnih naravnih vrednot določeni kot naravna dediščina in gozdovi, ki vsebujejo druge vrednote okolja (izjemne naravne strukture, izjemni pogledi, razgledišča, ipd.).

Ti gozdovi so zlasti gozdovi na območjih naravnih vrednot, ki so razglašeni z odlokom³⁸.

Funkcija se prepleta z biotopsko funkcijo, območjem TNP in območji Nature 2000.

Celotno območje v TNP ima to funkcijo vsaj z drugo stopnjo poudarjenosti.

Preglednica 18/D-EPO: Zavarovana območja

ZAP. ŠT.	IME	STATUS	URADNA OBJAVA	GPN
1	Triglavski narodni park	NP	Zakon o Triglavskem narodnem parku (Uradni list RS, št. 52/10, 46/14 – ZON-C in 60/17)	DA
2	Naravni spomenik Km-Rdeči rob	NS		izven gozda
3	Naravni spomenik Jezero v Lužnici	NS		
4	Reka Soča s pritoki	NS	Zakon o določitvi zavaranega območja za reko Sočo s pritoki /ZDZORS/ (Ur.l. SRS, št. 7/1976 (8/1976 - popr.), 29/1986, RS, št. 110/2002-ZGO-1)	DA
	Soča (reka)	NS	Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti in kulturnih spomenikov na območju občine Tolmin (Uradno glasilo, št. 4/87)	DA
6	Ročica, Stopnik, Potok in Brsnik	NS		DA
7	Reka Nadiža	NS		DA
8	Slapovi in korita pod Vrsnim	NS		DA
9	Kobarid – obcestni lipov drevored	NS		NE
10	Kozjak (slap in korita)			NE

Preglednica 19/D-NV: Naravne vrednote v gozdnem prostoru

ID. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	STATUS	STOPNJA POUČAR.
294V	Soča s pritoki do sotočja z Idrijco	Reka Soča s pritoki do sotočja z Idrijco	hidr, geomorf, (zool)	NVDP	1

³⁸ Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Nova Gorica (Uradno glasilo občin Nova Gorica, Tolmin in Ajdovščina, št. 8/1985).

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

641	Soča - soteska med Srpenico in Kobaridom	Soteska, ostanki podora, ledeniški balvani med Srpenico in Kobaridom	geomorf, hidr	NVLP	1
772	Soča - korita pri Napoleonovem mostu	Korita Soče nad Napoleonovim mostom pri Kobaridu	geomorf, hidr	NVDP	1
2094	Tbin - soteska	Soteska Tbina, desnega pritoka Soče, s slapovi, jugozahodno od naselja Kamno, pleistocenski konglomerat	geomorf, geol, hidr	NVLP	1
2145	Ročica - potok s pritoki, korita in slapovi	Potok Ročica, levi pritok Soče, s koriti in slapovi	hidr	NVDP	1
616	Tmovo (struga Soče) - nahajališče krednega fliša ob Soči	Nahajališče krednega fliša v strugi Soče dolvodno od Tmovega ob Soči	geol	NVLP	1
151	Volarja s pritoki	Porečje Volarje, levega pritoka Soče, volčanski apnenci, fliš, gube	hidr, geomorf, geol, zool	NVDP	1
195V	Nadiža	Reka Nadiža s slikovitimi debri, sotesko in prodišči	hidr, geomorf, (bot)	NVDP	1
2150	Kras - stena nad Belo	Prepadna stena nad Belo	geomorf	NVLP	1
2127	Kras - stena	Prepadna (nekarbonatna) stena Kras nad Nadižo z izjemnimi profili kamnin	geomorf, geol	NVDP	1
777	Nadiža - soteska	Soteska Nadiže zahodno od vasi Logje	geomorf, hidr	NVDP	1
2151	Za Volamikom	Poplavno območje ob Soči pri sotočju z Volarjo	hidr, geomorf, ekos	NVLP	1
2146	Brsnik - potok s koriti in slapovi	Potok Brsnik, levi pritok Ročice, s koriti in slapovi	hidr, geomorf	NVLP	2
2147	Stopnik - potok s slapovi	Potok Stopnik, levi pritok Ročice s slapovi	hidr, geomorf	NVLP	2
2148	Potok - potok s sotesko in slapovi	Potok, levi pritok Ročice s sotesko in slapovi	hidr, geomorf	NVLP	2
131	Kobarid - Robič - drevored	Dvostranski drevored lip in kostanjev ob cesti Kobarid - Robič	onv	NVLP	2
396V	Matajur	Vrh in travišča na severovzhodnih pobočjih Matajurja, rastišče ogroženih rastlinskih vrst	bot	NVDP	2

FUNKCIJA VAROVANJA KULTURNE DEDIŠČINE

To funkcijo opravljajo zlasti gozdovi, ki so v vplivni okolici objektov kulturne dediščine, jih preraščajo ali so njihov del. Ti gozdovi so zlasti v bližini območij kulturne dediščine, ki je razglašena z odlokom in gozdovi na območjih ostale kulturne dediščine. V gozdnem prostoru so ohranjena tudi nekatera izjemna kamnita mejna znamenja.

Preglednica 20/D-KD: Registrirana kulturna dediščina

ESD	IME	ZNACILNOSTI

ESTETSKA FUNKCIJA

Estetsko funkcijo opravljajo gozdovi v okolici izjemnih dreves.

Preglednica 21/D-ID: Izjemna drevesa

Vrsta drevesa	Dimenzije drevesa			oddelek	Koordinate		Leto
(krajevno ime)	H (m)	obseg (cm)	premer (cm)	odsek	y	x	evid.
Črni gaber pod Krnom	12		25	120	5123000	5396500	2003
Javor na planini Kašina	31	340	108	127	5123300	5397550	2006
Lomanova Mškatelca	19	291	108	90	5129716	5392432	2006
Lipa pri sv. Jakobu na Livku	25	610		108	5118455	5392303	2013
Šincou kostanj na Ozbeni	19	427	136	142	5124344	5392318	2013

2.3 Proizvodne funkcije

LESNOPROIZVODNA FUNKCIJA

Lesnoproizvodno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi na rodovitnejših rastiščih, na katerih je mogoče pridelovati večje količine kakovostnega lesa.

Pomembnejšo lesnoproizvodno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi v Zabreginju, na Miji, ohranjeni in nevarovalni gozdovi nad Breginjem in gozdovi nad Idrskem. Tu so rastišča z nadpovprečno proizvodno zmogljivostjo (nad 8 m³/ha), ki omogočajo gozdovom nadpovprečno rastnost.

LOVNOGOSPODARSKA FUNKCIJA

Lovnogospodarsko funkcijo opravljajo zlasti gozdovi in z njimi povezani ekosistemi v gozdnem prostoru, ki so pomembni za izboljšanje prehranskih razmer za divjad, ki jo je dovoljeno loviti, oziroma ožja območja, ki so pomembna za gojitev divjadi.

Ti gozdovi so zlasti okoli lovnogospodarskih objektov (lovske preže in podobno), ki služijo krmljenju divjadi ter grmišča in košenice, ki so vzdrževane³⁹.

V GGE so prisotna v okolici Breginja, na Miji, Matajurju in Morizni krmišča, vzdrževane gozdne jase in grmišča, ki izboljšujejo prehranske razmere divjadi in kjer se nahaja visoka gostota populacij velikih rastlinojedov.

Karta funkcij gozdov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 7)

³⁹ Podrobnejši seznam glej v Letnih načrtih lov išč LPN Triglav, Soča.

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

Preglednica 22/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov po lastniških kategorijah (v ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	9.007,80	577,24	480,81	10.065,85
GPN, ukrepi so dovoljeni	335,19	71,82	1,41	408,42
Varovalni gozdovi	1.893,83	256,70	117,78	2.268,31
Skupaj	11.236,82	905,76	600,00	12.742,58

V kategorijo **GPN, z dovoljenimi ukrepi** so uvrščeni gozdovi Triglavskega narodnega parka (ki je sicer na celotnem območju GGE) na podlagi Zakona o Triglavskem narodnem parku⁴⁰.

V kategorijo **varovalnih gozdov** so uvrščeni tisti gozdovi, ki so vključeni v Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom⁴¹.

Gospodarske kategorije gozdov in prostorska razporeditev posameznih gospodarskih kategorij gozdov v merilu 1 : 25 000 je prikazana v kartnem delu načrta (Karta št. 4)

Preglednica 23/KGR: Gozdne združbe po gospodarskih kategorijah gozdov in RGR

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
30840-Zmerno kisloljubna bukovja	54200-Predalpsko gradnovo belogabrovje	4,77	0,5
	55300-Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih	4,82	0,5
	55500-Primorsko bukovje na flišu	208,88	19,9
	59100-Predinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	11,16	1,1
	60000-Podgorsko-gorsko lipovje	23,47	2,2
	61100-Gorsko obrežno sivojelševje, čmojelševje in veliko jesenovje	1,62	0,2
	61200-Gorsko vrbovje	6,58	0,6
	63200-Predalpsko gorsko bukovje	78,07	7,5
	73100-Kisloljubno gradnovo bukovje	707,97	67,6
	Skupaj RGR	1.047,34	100,0
32140-Gorska bukovja	54200-Predalpsko gradnovo belogabrovje	1,44	0,0
	55100-Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	5,48	0,2
	55300-Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih	47,49	1,3
	55500-Primorsko bukovje na flišu	22,20	0,6
	56300-Alpsko-predalpsko čmogabrovje in malo jesenovje	9,58	0,3
	58100-Osojno bukovje s kresničevjem	6,60	0,2
	59100-Predinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	225,22	6,2
	60000-Podgorsko-gorsko lipovje	28,33	0,8
	61200-Gorsko vrbovje	5,25	0,1
	63200-Predalpsko gorsko bukovje	2.547,94	69,8
	65100-Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	1,52	0,0
	68300-Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlat.	615,17	16,8
	68400-Dinarsko podalpinsko bukovje	19,28	0,5
	73100-Kisloljubno gradnovo bukovje	116,46	3,2
	Skupaj RGR	3.651,96	100,0
50140-Toploljubna bukovja s panjevim gospodarjenjem	52100-Nižinsko čmojelševje	0,60	0,0
	55100-Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	43,33	2,4
	55300-Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih	277,95	15,2
	55500-Primorsko bukovje na flišu	69,82	3,8
	56300-Alpsko-predalpsko čmogabrovje in malo jesenovje	37,00	2,0
	59100-Predinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	1.278,55	69,8
	60000-Podgorsko-gorsko lipovje	3,02	0,2
	61100-Gorsko obrežno sivojelševje, čmojelševje in veliko jesenovje	10,18	0,6
	63200-Predalpsko gorsko bukovje	110,22	6,0
	Skupaj RGR	1.830,67	100,0
80840-Zmerno kisloljubna bukovja za premeno	54200-Predalpsko gradnovo belogabrovje	5,98	0,4
	55300-Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih	3,46	0,3
	55500-Primorsko bukovje na flišu	1.027,87	75,8
	59100-Predinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	82,92	6,1
	61200-Gorsko vrbovje	1,35	0,1

⁴⁰ Uradni list RS, št. 52/10, 46/14.

⁴¹ Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15.

OPIS STANJA GOZDOV

	63200-Predalpsko gorsko bukovje	117,35	8,7
	65100-Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	1,19	0,1
	73100-Kisloljubno gradnovno bukovje	115,97	8,6
	Skupaj RGR	1.356,09	100,0
82112-Gorska bukovja mešana z listavci za premeno	52100-Nižinsko čmojelševje	1,54	0,1
	54200-Predalpsko gradnovno belogabrovje	19,99	0,9
	55100-Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	5,47	0,3
	55300-Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih	98,80	4,3
	55500-Primorsko bukovje na flišu	294,54	13,3
	59100-Predinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	253,21	11,6
	60000-Podgorsko-gorsko lipovje	3,50	0,2
	61100-Gorsko obrežno sivojelševje, čmojelševje in veliko jesenovje	17,45	0,8
	61200-Gorsko vrbovje	7,01	0,3
	63200-Predalpsko gorsko bukovje	1.349,32	61,9
	65100-Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	2,00	0,1
	68300-Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlat.	116,86	5,4
	73100-Kisloljubno gradnovno bukovje	10,15	0,9
	Skupaj RGR	2.179,84	100,0
	VEČNAMENSKI GOZDOVI	10.065,90	100,0
32140-Gorska bukovja	59100-Predinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	14,55	3,6
	63200-Predalpsko gorsko bukovje	116,72	28,6
	68300-Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlat.	277,15	67,9
	Skupaj RGR	408,42	100,0
	GPN, UKREPI SO DOVOLJENI	408,42	100,0
70000-Varovalni gozdovi	51100-Gorsko obrežno sivojelševje, čmojelševje in veliko jesenovje	0,58	0,0
	55300-Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih	11,96	0,3
	55500-Primorsko bukovje na flišu	29,16	1,3
	56300-Alpsko-predalpsko čmogabrovje in malo jesenovje	256,34	11,3
	58100-Osojno bukovje s kresničevjem	7,90	0,3
	59100-Predinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	1.384,06	61,0
	60000-Podgorsko-gorsko lipovje	29,35	1,3
	60100-Pobočno velikojesenovje	3,56	0,2
	61100-Gorsko obrežno sivojelševje, čmojelševje in veliko jesenovje	94,48	4,2
	61200-Gorsko vrbovje	16,00	0,7
	63200-Predalpsko gorsko bukovje	252,35	11,1
	68300-Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlat.	61,86	2,7
	68400-Dinarsko podalpinsko bukovje	53,25	2,3
	70200-Alpsko ruševje	47,33	2,1
	73100-Kisloljubno gradnovno bukovje	20,17	0,9
	Skupaj RGR	2.268,35	100,0
	VAROVALNI GOZDOVI	2.268,35	100,0
	Skupaj vsi gozdovi	12.742,58	100,0

3.2 Lesna zaloga

Preglednica 24/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	20,3	16,7	25,5	19,2	18,3	15,2	6,9
Jelka	1,7	7,1	10,2	15,4	65,6	0,1	0,0
Bor	49,2	16,7	18,8	6,8	8,5	1,2	0,6
Macesen	9,6	19,9	25,0	15,9	29,6	1,0	0,5
Ostali iglavci	1,8	42,5	43,0	9,9	2,8	0,2	0,1
Bukev	11,5	26,9	27,6	20,2	13,8	103,3	46,7
Hrast	15,2	27,9	24,3	18,1	14,5	2,1	0,9
Plemeniti listavci	17,0	28,7	22,7	17,2	14,4	55,5	25,2
Drugi trdi listavci	20,5	29,3	21,7	15,3	13,2	34,3	15,6
Mehki listavci	21,4	30,0	21,3	14,5	12,8	7,7	3,5
Iglavci	21,4	17,1	25,2	18,0	18,3	17,7	8,0
Listavci	14,9	28,0	25,0	18,3	13,8	202,9	92,0
Skupaj	15,5	27,0	25,0	18,3	14,2	220,6	100,0

Sestava skupin drevesnih vrst je naslednja: SMREKA (smreka); JELKA (jelka), BORI (rdeči, črni); MACESEN (macesen); BUKEV (bukev); HRASTI (graden, dob); PL.LISTAVCI (gorski in ostrolistni javor, veliki jesen, gorski brest, lipa in lipovec, oreh, češnja); DR.TR.LISTAVCI (beli in črni gaber, kostanj, robinija, maklen, mokovec, mali jesen); MEHKI LISTAVCI (črna in siva jelša, trepetlika, topol, breza, vrbe, jerebika, nagnoj).

Lesna zaloga je dokaj podobna med II. in III. debelinskim razredom ter I. in V.. Med drevesnimi vrstami izrazito izstopa bukev, opaznejši delež imajo še plemeniti in drugi trdi listavci. Bukov je prisotna v starejših gozdovih, ostali dve skupini drevesnih vrst pa v mlajših, plemeniti listavci mestoma tudi v starejših na flišnati podlagi.

Preglednica 25/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	226.053	209.959	11.267	4.827
	m ³ /ha	17,7	18,7	12,4	8,0
Listavci	m ³	2.584.378	2.275.708	176.620	132.050
	m ³ /ha	202,9	202,5	195,0	220,1
Skupaj	m ³	2.810.431	2.485.667	187.887	136.877
	m ³ /ha	220,6	221,2	207,4	228,1

Največjo lesno zalogo na hektar imajo gozdovi lokalnih skupnosti, kar je podobno kot v GGE Soča – Trenta in Bovec. To gre predvsem na račun dejstva, da se je v preteklosti ponekod v teh gozdovih sekalo malo, obenem pa tudi zelo gospodarno. Nižjo povprečno zalogo od povprečja GGE imajo državni gozdovi, kar se razlikuje od siceršnjega stanja v območju, kjer imajo praviloma državni gozdovi, zlasti večji gozdni kompleksi (prim. Trnovski gozd, Idrijski gozdovi), višjo zalogo od zasebnih gozdov in gozdov lokalnih skupnosti.

Preglednica 26/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina (ha)	Lesna zaloga (v m ³ /ha)	Število vzorčnih ploskev	+E (%)
1	30840 – Zmerno kisloljubna bukovja	1.047,31	277,6	38	8,1
	32140 – Gorska bukovja	4.060,36	251,5	167	
2	50140 – Toploljubna bukovja s panjevskim gospodar.	1.830,65	196,6	19	15,0
	70000 – Varovalni gozdovi	2.268,31	185,6	24	
	80840 – Zmerno kisloljubna bukovja za premeno	1.356,09	187,0	13	
	82112 – Gorska bukovja meš. z listavci za premeno	2.179,86	212,8	28	
Skupaj		12.742,58	220,6	289	7,3

Lesna zaloga se je ugotavljala z meritvami na SVP. V prvem stratumu so združeni gozdovi RGR, kjer je večnamensko gospodarjenje, v drugem stratumu so združeni gozdovi RGR s panjevskim gospodarjenjem, za premeno ali z omejitvami v gospodarjenju.

V prvem stratumu je bila postavljena zgoščena mreža SVP 1.000 x 250 m, v drugem stratumu pa mreža 1.000 x 1.000 m. Izmerjeno je bilo 289 SVP⁴² (po programu 291, 2 nista bili v gozdu). Na 250-ih je bila izvedena vsaj druga meritev. Tako je bila izmerjena povprečno ena na 44,09 ha gozda; skupna površina je 14,45 ha (0,11 % površine gozdov); zajetih in izmerjenih je bilo 8.604 dreves z lesno zalogo 3.443 m³.

Interval zaupanja ocene lesne zaloge (s 5%-nim tveganjem) je 17,42 m³ (7,3 %).

Lesna zaloga se je v primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem povečala za 2,6 % (215,0 → 220,6 m³/ha).

NAČIN UGOTAVLJANJA TARIF

Tarife smo izračunali povsem na novo iz meritev višin na stalnih vzorčnih ploskvah, ločeno po RGR in po drevesnih vrstah. Ker za večino RGR ni bilo dovolj meritev po skupinah drevesnih vrstah za ustrezno stratificiranje, smo podatke o tarifah dopolnili z združenimi podatki iz stalnih vzorčnih ploskev iz sosednjih GGE po območnih RGR ali pa prevzeli tarife izračunane za celotno GGE. Na ravni odseka smo uporabili tarifo za prevladujoči debelinski razred oziroma razvojno fazo ustreznega RGR (po metodi KUŠAR, 2007).

⁴² Pri prejšnji obnovi načrta je bilo izmerjenih 285 SVP, obdobje prej 197.

3.3 Prirastek

Prirastek je bil določen po metodi prirastnih nizov. Osnova za izračun so bile SVP, kjer sta bili izvedeni že dve meritvi. Ponovitev meritev je bila izvedena na 250 ploskvah.

Preglednica 27/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%
Iglavci	0,11	0,11	0,14	0,12	0,20	0,68	11,2
Listavci	1,69	1,78	1,06	0,59	0,29	5,43	88,8
Skupaj	1,80	1,89	1,20	0,71	0,49	6,11	100,0

Letni prirastek se je v primerjavi s prejšnjim GGN povečal za 0,03 m³/ha (0,05 %). Največji prirastek je v zasebnih gozdovih, ki zajemajo razvojne faze v dobi največjega priraščanja, najmanjši pa je, kot pri lesni zalogi, v državnih gozdovih. Prirastek z naraščanjem debeline pada.

Preglednica 28/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd.	Državni gozd.	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m³	8.705	8.136	422	148
	m³/ha	0,68	0,72	0,47	0,25
Listavci	m³	69.093	61.195	4.618	3.280
	m³/ha	5,43	5,45	5,09	5,46
Skupaj	m³	77.798	69.331	5.040	3.428
	m³/ha	6,11	6,17	5,56	5,71

Prirastni nizi so v prilogi.

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 29/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga m³/ha
	ha	%	Površina		Zasnova (%)				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	227,41	1,8							
Drogovnjak	2.003,39	15,7							217,7
Debeljak	2.955,88	23,2	69,35	0,5	34,3	49,3	4,3	12,1	325,4
Sestoj v obnovi	650,28	5,1	162,00	1,3	29,3	39,9	30,8	0,0	197,6
Raznomoerno (sk-gnz)	5.448,82	42,7	39,05	0,3	0,0	0,0	97,7	2,3	202,6
Panjevec	685,40	5,4							152,4
Grmičav gozd	466,61	3,7							65,1
Pionirski gozd z grmišči	304,79	2,4							147,7
Skupa	12.742,58	100,0	270,40	2,1					220,6

Razvojne faze smo izločali z opisi sestojev in vrisom na DOF-5. V razvojno fazo drogovnjakov smo uvrščali tudi opuščene panjevece boljših zasnov in drogovnjake panjevskega nastanka, kjer je smiselno skupinsko postopno gospodarjenje in redčenje. Razgibane sestoje, kjer se prepletajo mladovje, starejši pionirski sestoji in drogovnjaki slabših zasnov smo uvrstili v raznomoerne sestoje.

Primerjava površinskih deležev razvojnih faz kaže, da se je izrazito povečal delež raznomoernih gozdov (17,5%→42,7%) na račun izrazitega zmanjšanja pionirskih gozdov z grmišči na

zaraščenih nekdanjih kmetijskih površinah (predvsem Breginjski kot in Livško) (16%→2%), nato prevladujejo drogovnjaki in debeljaki (delež se je povečal 35%→39%).

Zasnova podmladka je zadovoljiva, slabša je predvsem na opuščenih kmetijskih površinah in tam, kjer se je premočno uvajalo v obnovo, še zlasti na prisojnih ali skalovitih legah.

Zasnova večinoma ustreza pričakovani vrstni sestavi in kakovosti nosilcev funkcij.

Preglednica 30/D-POM: Sestava podmladka po drevesnih vrstah

Enota	Smreka	Bukev	Hrast	Pl.lst.	Dr.tr.lis.	Skupaj
ha	0,20	148,22	0,88	97,30	23,80	270,40
%	0,07	54,82	0,33	35,98	8,80	100,00

Podmladka je malo, kljub temu, da se je delež povečal (1,27 % → 2,12 %), v primerjavi z bližnjimi GGE Tolminkskega GGO (Soča-Trenta 7,04 %, Baška grapa 5,60 %, Bovec 3,74 %, Banjšice 3,62 %, Tolmin 3,43 %, Most na Soči 3,03 %, Brda-Kolovrat 1,74 %). Prisoten je zlasti v sestojih v obnovi, v površinsko obsežnih raznomernih sestojih in v deloma presvetljenih debeljakih, v ostalih razvojnih fazah je delež podmladka majhen. Največ je podmladka tistih drevesnih vrst, ki tudi sicer prevladujejo v deležu lesne zaloge: bukve (54,8 %), plemenitih listavcev (36,0 %). Skoraj izključno se pojavlja podmladek bukve (idrski gozd), velikega jesena in v manjšem deležu gorskega javorja in smreke (Zabreginj). V pionirskih gozdovih tudi drugi trdi listavci predvsem črni in beli gaber.

Preglednica 31/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	227,41	27,3	14,8	38,7	19,2	11,7	33,5	54,8	0,0	45,4	16,2	0,6	37,8
Drogovnjak	2.003,39	47,3	29,7	11,9	11,1	37,2	36,1	25,9	0,8	65,9	19,4	14,0	0,7
Debeljak	2.955,88					45,5	24,2	30,3	0,0	27,9	51,5	20,6	0,0
Sestoj v obnovi	650,28					77,8	22,0	0,2	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	5.448,82					20,6	35,1	44,3	0,0				
Panjev ec	685,40												
Grmičav gozd	466,61												
Pionirski gozd z grmišči	304,79	0,0	0,0	100,0	0,0								
Skupaj	12.742,58												

Sestoji, kjer se določa zasnova, so dobrih zasnov, razen pionirskih sestojev, v glavnem negovani (nekoliko slabše drogovnjaki, ki v dobršnem delu še niso bili redčeni), z normalnim drevesnim sklepom (neredčeni letvenjaki z izrazito tesnim).

3.5 Tipi sestojev

Današnji sestojni tipi so odraz naravnih dejavnikov in preteklega gospodarjenja, ki je vplivalo zlasti na sestojno zgradbo, razmerje drevesnih vrst, zasnovo in negovanost. V pretežnem delu smo se pri oblikovanju sestojev naslonili na že izločene sestoje pred 10-imi leti, ki smo jih s pomočjo novejših DOF-ov, rabe tal (MKO) in Lidar podatkov kabinetno posodobili in deloma terensko preverili.

Vseh opisanih sestojev je 278. Povprečna površina sestojev je 45,84 ha⁴³.

Gozdove v GGE, glede na prevladujočo drevesno sestavo in zgradbo, v grobem razdelimo na 5 sestojnih tipov (ki pa se glede na razvojno fazo še nadalje delijo):

- + mešani listnati sestoji,
- + nasadi smreke in drugih iglavcev,
- + toploljubni bukovi sestoji,
- + grmičavi sestoji toploljubnih listavcev na ekstremnih rastiščih,

⁴³ V prejšnjem ureditvenem obdobju je bilo izločenih 516 sestojev, s povprečno velikostjo 24,08 ha.

+ pionirski sestoji z grmišči na opuščenih kmetijskih zemljiščih.

Mešani listnati sestoji so gospodarsko najpomembnejši v GGE. Zavzemajo okoli 50 % površine gozdov, razširjeni pa so na bukovih rastiščih na apnenčasti in flišni matični podlagi v podgorskem in gorskem pasu. Preteklo gospodarjenje je povzročilo zmanjšanje deleža bukve, povečal pa se je delež plemenitih in trdih listavcev ter umetno vnešenih iglavcev, zlasti smreke. Glavne drevesne vrste po zastopanosti so: bukev, veliki jesen, lipa, gorski javor, črni in beli gaber, jelša, smreka, macesen.

Nasadi smreke in drugih iglavcev zavzemajo 4 % gozdne površine in so nastali bodisi z direktno premeno malodonosnih in pionirskih gozdov na flišu (državni gozdovi) ali z umetno obnovo po velikopovršinskih sečnjah na golo (zasebni gozdovi). Nasadi so večinoma stari od 25 do 40 let. Glavna drevesna vrsta je smreka, manjše površine pa so posajene s sudetskimi macesnom, zelenim borom in duglazijo.

Topoljubni bukov sestoji zavzemajo 26 % površine gozdov in prevladujejo na prisojnih pobočjih Krna, Stola in Polovnika. Pomembni so zaradi opravljanja varovalne vloge, medtem ko so gospodarsko manj zanimivi. Dolgoletno ekstenzivno gospodarjenje in paša sta povzročila občutno zmanjšanje deleža bukve in poslabšanje njene vitalnosti, kvalitete in zasnove, njeno mesto pa so zavzeli topoljubni listavci – črni in beli gaber ter mali jesen.

Grmičavi sestoji topoljubnih listavcev na ekstremnih rastiščih poraščajo najbolj izpostavljene in strme južne lege na pobočjih in grebenih Stola, Polovnika in Krna. Predstavljajo 5 % površine vseh gozdov in opravljajo zelo pomembno varovalno vlogo.

Pionirski sestoji z grmišči na opuščenih kmetijskih zemljiščih so nastali v zadnjih petdesetih letih z zaraščanjem opuščenih travnikov, pašnikov in senožeti na rastiščih z dobro proizvodno sposobnostjo. Njihov delež v površini gozdov znaša 15% in se z nadaljnjim zaraščanjem še povečuje. Sestojke gradijo številne drevesne in grmovne vrste: veliki jesen, črna in siva jelša, gorski javor, lipa in lipovec, beli gaber, leska, itd., mestoma pa naletimo tudi na ostanke prvotnih bukovih gozdov.

Preglednica 32/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Bukovi gozdovi	3.128,02	24,5
Drugi pretežno listnati gozdovi	8.625,44	67,8
Gozdovi bukv e in smreke	180,52	1,4
Smrekovi gozdovi	150,32	1,2
Borovi gozdovi	6,36	0,0
Drugi pretežno iglasti gozdovi	175,27	1,4
Drugi gozdovi iglav cev in listavcev	476,65	3,7
Skupaj	12.742,58	100,0

Karta tipov drevesne sestave gozdov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta

(Karta št. 2).

3.6 Ohranjenost gozdov

Preglednica 33/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	6.422,43	63,8	2.692,39	26,7	861,20	8,6	89,83	0,9	10.065,85	79,0
GPN, ukrepi so dovoljeni	147,97	36,2	260,45	63,8	0,00	0,0	0,00	0,0	408,42	3,2
Varovalni gozdovi	2.218,14	97,8	36,44	1,6	0,00	0,0	13,73	0,6	2.268,31	17,8
Skupaj vsi gozdovi	8.788,54	68,9	2.989,28	23,5	861,20	6,8	103,56	0,8	12.742,58	100,0

Gozdovi v GGE so v glavnem ohranjeni (68,9 %), z naravno sestavo drevesnih vrst. Spremenjeni so pretežno tisti, ki so bili močnejše izsekani in so se zarasli s pionirskimi

drevesnimi vrstami, ali pa nastali naravno na nekdanjih kmetijskih površinah in gre za sukcesijski stadij. Močno spremenjeni in izmenjani so tisti, ki so nastali z direktno premeno.

3.7 Kakovost drevja

Preglednica 34/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	St. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	105	15,2	12,4	35,3	11,4	25,7
Bor	2	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Macesen	5	20,0	40,0	20,0	20,0	0,0
Ostali iglavci	7	42,9	0,0	57,1	0,0	0,0
Bukev	868	2,1	6,7	33,6	27,4	30,2
Hrast	28	3,6	7,1	32,2	25,0	32,1
Plemeniti listavci	315	2,5	7,3	27,0	36,2	27,0
Drugi trdi listavci	101	0,0	0,0	8,9	16,8	74,3
Mehki listavci	31	0,0	3,2	19,4	38,7	38,7
Skupaj iglavci	119	16,8	12,6	36,1	11,8	22,7
Skupaj listavci	1.343	2,0	6,3	29,9	28,9	32,9
Skupaj	1.462	3,2	6,8	30,4	27,5	32,1

Opomba: Struktura je ugotovljena na drevju, debelejšem od 30 cm, ocenjenem na stalnih vzorčnih ploskvah.

V GGE je odlične kakovosti drevja zelo malo, prevladujejo dobra do slaba kakovost. Kakovost je boljša pri iglavcih, zlasti pri ostalih iglavcih, medtem ko je kakovost bukke povprečna. Izrazito slaba je pričakovano kakovost pri mehkih listavcih.

3.8 Poškodovanost drevja

Preglednica 35/PŠD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,2
Veje	13,0
Osutost krošnje	0,0
Skupaj	16,2

Poškodovanost drevja v GGE, ocenjena na drevesih, ki so bila zajeta v SVP, se je bistveno povečala. V prejšnjem ureditvenem obdobju je bilo zdravih 93,3 % dreves, sedaj jih je 83,8 %. Največja je poškodovanost vej (4,5 % → 13,0 %), deloma tudi debela in koreničnika (2,2 % → 3,2 %). Glavni razlogi so žled v letu 2014, kotaleče kamenja s pobočij in zaradi plazov ter manjši delež zaradi spravila ob gozdnih prometnicah. Osutosti krošnje praktično ni.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

V letih 2009 in 2010 je ZGS opravil prvi in drugi popis objedenosti gozdnega mladja po prenovljeni metodi na območju celotne Slovenije. Izvedba popisa na terenu je prostorsko vezana na širše popisne enote, pri oblikovanju katerih so bila upoštevana populacijska območja rastlinojede parkljaste divjadi in zaokrožena gozdnata območja, ki so si podobna po drevesni sestavi, geološki podlagi, klimi. GGE Kobarid je v celoti uvrščena v popisno enoto Tolmin.

V letu 2017 smo v vseh popisnih enotah izvedli tretji popis objedenosti. Kljub temu, da je stopnja objedenosti odvisna od številnih dejavnikov, nam podatek služi kot dodana vrednost pri razumevanju dogajanj v populacijah divjadi, predvsem glede gibanja njene številčnosti in gostot. V nadaljevanju prikazujemo podrobnejše podatke popisa gozdnega mladja za celotno popisno enoto Tolmin in primerjave med tremi popisi. Popisna enota Tolmin se prostorsko večinoma pokriva z RGR podgorska bukovja na karbonatih. Popisna enota se nahaja na delu, kjer se

prepletajo populacije srne, jelena, muflona in gamsa. Glavni graditelji sestojev v RGR so smreka, bukev in plemeniti listavci.

Preglednica 36/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno

Razred mladja	Število/ha	Objedenost(%)
1. do 15 cm	57.084	*
2. 16-30 cm	37.261	29,1
3. 31-60 cm	22.420	30,9
4. 61-150 cm	10.543	23,7
Skupaj 1-5	127.308	*
Skupaj 2-5	70.224	28,9

* Po novi metodologiji nismo več ugotavljali objedenosti v razredu mladja do 15 cm.

Preglednica 37/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah

Skup. DV	št.vz.	< 15cm			R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			R1-R4		
		DV %	št./ha		DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	22	2	1.290		2	580	2,7	3	737		3	235		5	188	8,3	2	1.741	1,8
Jelka	6	2	968		1	486	25,8	3	565	2,8	5	329	9,5	6	204	7,7	2	1.585	11,9
Bukev	44	13	7.418		32	12.018	13,3	49	11.029	16,9	52	3.656	14,2	58	2.055	3,7	41	28.758	14,1
Hrastil	2					16			16									31	
Plemeniti l.	45	73	41.711		54	20.145	38,4	29	6.589	57,1	23	1.616	70,9	11	408	57,7	41	28.758	44,8
Drugi trdi l.	36	9	4.945		8	2.824	33,9	13	2.902	36,8	14	1.004	28,7	16	580	18,9	10	7.311	33,0
Mehki l.	19	1	753		3	1.192	34,2	3	580	37,8	2	141	33,3	4	126	25,0	3	2.040	34,6
Iglavci	24	4	2.258		3	1.067	13,2	6	1.302	1,2	8	565	5,6	11	392	8,0	5	3.326	6,6
Listavci	51	96	54.827		97	36.194	29,6	94	21.117	32,8	92	6.417	31,7	89	3.169	13,9	95	66.898	30,0
Skupaj	51	100	57.084		100	37.261	29,1	100	22.420	30,9	100	6.982	29,0	100	3.561	13,2	100	70.224	28,9
AVG (št./vz.)			10			47	14		28	9		9	3		4	1		88	25
MAX (št./vz.)			48			97	59		60	33		30	20		28	7		114	76
SD (+-št./vz.)			12			27	15		14	8		8	4		6	1		27	27

Glavni graditeljci bodočih sestojev sta v popisni enoti bukev 41 % in plemeniti listavci 41 %. Preraščanje je zadovoljivo le pri buki, kjer je število mladja v R4 napram R1 17 %, pri plemenitih listavcih je ta delež komaj 2 %.

Objedenost gozdnega mladja je v zadnjem popisu leta 2017 močno in statistično značilno upadla glede na predhodna dva popisa, kar velja za vse drevesne vrste skupaj, kot tudi za bukev, ki je glede objedanja nepreferenčna vrsta.

Stanje in objedenost gozdnega mladja kaže na zmanjšan pritisk rastlinojedov na gozdne sestoje. Takšno stanje je predvsem posledica povečane prehranske osnove za divjad zaradi obširnih pomlajenih površin, ki so nastale po sanaciji žledoloma in lubadark. Deloma na ugodnejše stanje vpliva tudi povečan odstrel. Problematična ostaja relativno visoka stopnja objedenosti plemenitih listavcev, ki so pri divjadi v smislu objedanja najbolj priljubljene drevesne vrste.

3.10 Odmrlo drevje

Preglednica 38/OD: Odmrlo drevje v GGE (št/ha)

Razširjeni deb. razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.
10 - 29 cm	št./ha	3,11	23,88	26,99	2,92	25,66	28,58	6,03	49,54	55,57
	m ³ /ha	0,89	8,27	9,16	0,82	8,88	9,70	1,71	17,15	18,86
30 - 49 cm	št./ha	0,63	0,89	1,52	0,22	2,96	3,18	0,85	3,85	4,70
	m ³ /ha	0,84	1,41	2,25	0,29	4,91	5,20	1,13	6,32	7,45
50 in več cm	št./ha	0,07	0,04	0,11	0,30	0,22	0,52	0,37	0,26	0,63
	m ³ /ha	0,20	0,13	0,33	0,75	0,73	1,48	0,95	0,86	1,81
Skupaj	št./ha	3,81	24,81	28,62	3,44	28,84	32,28	7,25	53,65	60,90
	m ³ /ha	1,93	9,81	11,74	1,86	14,52	16,38	3,79	24,33	28,12

Iz popisa drevja na SVP izhaja, da je v GGE poprečna gostota 595 živih dreves/ha in 61 odmrlih, skupaj torej 656.

Število odmrlega drevja na hektar v GGE (61 dreves/ha, 28 m³/ha) je precej nad povprečjem za Tolminsko GGO (32 dreves/ha, 13,1 m³/ha). Ohranjenost in ekološka stabilnost gozdov v GGE je zelo dobra. Zaradi nižje intenzivnosti gospodarjenja je v GGE poprečno kar 61 odmrlih dreves na ha (l. 2009 – 52), oziroma 28,12 m³/ha, kar predstavlja 12,75 % celotne lesne mase. Pravilnik o varstvu gozdov⁴⁴ namreč določa v povprečju vsaj 3 % odmrlega lesa glede na lesno zalogo v RGR. Stojčega drevja je 11,74 m³/ha, oziroma 5,3 % stoječih odmrlih dreves glede na lesno zalogo. Prisotnost gozdnih jas, omejkov, grmišč in vrzeli še povečuje biotsko raznolikost v GGE, posledice žledoloma in vetroloma pa se bodo odrazile tudi v povečanju odmrle lesne mase, tako stoječe, kot ležeče. Cilj je uravnoteženje razmerja 50:50 med tanjšim in debelejšim odmrlim drevjem ter med ležečim in stoječim.

Glede na obstoječe strokovne ocene potreb ptic duplaric po sušicah preračunano na ha v različnih skupinah gozdnih združb oziroma RGR⁴⁵ bi bilo potrebno imeti za gorska bukovja v I. debelinskem razredu 2 %, v II. 0,2 %, v III. razredu pa 0 % odmrle lesne mase. Zato ocenjujemo, da je tudi glede na strukturo po razširjenih debelinskih razredih število odmrlega drevja glede na strokovna priporočila več kot ustreza.

⁴⁴ Uradni list RS, št. 114/09 in 31/16 (6. člen).

⁴⁵ Papež, J., Perušek, M., Kos, I., 1997: Biotska raznovrstnost gozdnate krajine.

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti

Današnja zgradba in razširjenost gozdov je neločljivo povezana z gospodarjenjem v preteklosti, še posebej z načinom in intenzivnostjo kmetijskega gospodarstva. V tem smislu velja posebej za Kobariško poudariti dve dejstvi in sicer:

+ *območje GGE je bilo že v starem in še posebej v zgodnjem srednjem veku dokaj gosto poseljeno,*

+ *živinoreja je bila poglavitni vir preživljanja pretežno kmečkega prebivalstva, gozdnatost je bila nekoč le okoli 25 %.*

Gozdovi so bili prav zaradi teh dejstev dolgo časa izpostavljeni številnim negativnim vplivom, ki so v njih pustili negativen pečat. Razvoj živinoreje je imel za posledico obsežne krčitve in občutno zmanjšanje površine gozdov že v srednjem veku. Doline in nižje ležeče predele so ljudje izkoriščali za polja in travnike, višje ležeče pa za senožeti in planinske pašnike. Prav to planinsko pašništvo je ena glavnih značilnosti živinoreje v alpskem in predalpskem svetu in je najbolj vplivalo na stanje in razširjenost gozdov v GGE. Na Kobariškem naletimo skoraj po celi GGE le na planine za govejo živino in sicer na Miji, Matajurju, Stolu, pod Krnom in nad Drežnico. Večina teh planin je bila izkrčena že v srednjem veku. Na površinah, ki niso bile primerne za pašo govedi, so pasli drobnico, zlasti koze. Poleg planinskih so bili okrog vasi tudi obsežni skupni pašniki za spomladansko in jesensko pašo. Krmo za zimski čas so pridelali na senožetih in travnikih. Posamezne vaške skupnosti so imele skupne gozdove, ki so jih uporabljali za pašo in pripravo drvi in stelje. Pravice do uporabe teh površin so bile urejene s posebnimi pravili in pogosto predmet preprirov in sporov. Po zemljiški odvezi so večino teh gozdov razdelili, skupno so gospodarili naprej le v Breginju, Drežnici in na Livku. V Breginjskem kotu se je dolgo ohranil svojevrsten način gospodarjenja, saj so ljudje na isti površini kosili, pripravljali steljo in vejnik (frod) ter sekali drva.

Posledice takega gospodarjenja so bile naslednje:

+ *zmanjšanje skupne površine gozda, saj so se ti ohranili le na strmih in manj rodovitnih legah, ki niso bile primerne za kmetijsko rabo,*

+ *znižanje gornje gozdne meje (Matajur, Stol, Krn),*

+ *poslabšanje kvalitete in genetske zasnove gozdov, zmanjšanje lesne zaloge in prirastka, velike spremembe v naravni zgradbi in razmerju drevesnih vrst,*

+ *velik delež grmišč in pionirskih gozdov na opuščenih kmetijskih površinah.*

V GGE so bili v 18. stoletju posebej pomembni nekdanji cesarsko-kraljevi, t.i. rezervirani gozdovi Kolovrat, Matajur, Slapišče in Krn v skupni površini 974 ha, kar je predstavljalo 20 % takratnih gozdov. Bili so strateškega pomena za takratno cesarstvo, saj so les uporabljali za obnovo mostov, ladjevja, ipd.. Les so sekali zakupniki na podlagi zakupne pogodbe, ki je močno ščitila državni interes. Te gozdove so prvič izmerili že leta 1736, na mejah so bila takrat izklesana številna mejna znamenja, nekatera tudi z letnico 1736, vendar na območju GGE danes niso več vidna. Leta 1770 sta bila zanje izdelana kar dva gozdnogospodarska načrta, najprej načrt Johana Carla Lesseka, ki izhaja zlasti iz potrebe po lesu, drugi pa je bil znameniti Flameckov načrt, pri katerem je bil poudarek na trajnosti donosov »na vse večne čase« po površini in po lesni masi. Takratna lesna zaloga teh gozdov je bila kar okoli 240 m³/ha, bili so ohranjeni, saj je prevladovala bukev. Gospodarjenje je bilo zastorno, les so najprej drčali, nato pa plavili po Soči. Ker pa so bile velike težave s služnostnimi pravicami, pa tudi z mejnimi spori z beneškimi podložniki, jih je po zemljiški odvezi država brezplačno predala zemljiškim upravičencem, največkrat so bile to lokalne (kasneje agrarne) skupnosti.

Najbolj intenzivno gospodarjenje v GGE je bilo med obema vojnama, ko so začeli uvajati za spravo krožne gravitacijske žičnice. Z njimi so dosegli območja, ki so bila do takrat povsem nedostopna (npr. grapo Mrzlega potoka).

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

Glavne usmeritve in izvajanje gospodarjenja z gozdovi v dobi veljavnosti preteklega načrta so bile, ob upoštevanju večnamenskosti in sonaravnosti, naslednje temeljne gozdnogojitvene smernice: uvajanje debeljakov v obnovo, pospešeno nadaljevanje obnove in njeno zaključevanje, redčenje kvalitetnih in perspektivnih letvenjakov in drogovnjakov, delno tudi debeljakov.

Osrednji cilj je bil z vsakim ukrepom izboljšati pogoje za razvoj sestoja v smeri zelenega stanja, opredeljenega z načeli trajnosti, mnogonamenskosti in sonaravnosti. Pomemben cilj je bil tudi približevanje optimalni debelinski strukturi, puščanju debelejšega in vitalnega drevja ter izboljšanju pravih razmer.

Poudarek je bil tudi na negi raznomernih gozdov s poudarkom na akumulaciji lesne zaloge.

Gospodarjenje z gozdovi je bilo večinoma pod vplivom splošnih razmer na območju, ki jih poraščajo gozdovi te GGE. Zanimanje za sečnjo v pogojih razdrobljene zemljiške posesti in težkih pravih razmer je majhno. Velik delež poseka so opravili podjetniki, ki prevzemajo delo od posameznih lastnikov. Na ta način do določene mere presežejo neugodne pogoje zaradi razdrobljene zemljiške delitve in pogosta solastništva. Izpostaviti velja tudi precej visok delež spravila lesa z žičnimi žerjavi. Gospodarske družbe so se s tovrstnimi stroji v zadnjem desetletju še dodatno okrepile, s čimer za gospodarjenje postaja dostopno čedalje širše območje, pritiski na gozd v smislu sečnje pa intenzivnejši. Najpomembnejša značilnost tega obdobja pa je izredno visok delež sanitarnega poseka zaradi žledoloma in gradacije podlubnikov. Brez teh dveh naravnih ujm bi višina sečnje bila še na mnogo nižji ravni, saj je gospodarjenje v gozdovih na opuščeni kmetijskih površinah zaradi slabe kvalitete in nizkih lesnih zalog v pionirskih razvojnih fazah, za lastnika manj zanimivo. Poleg tega je v GGE tudi mnogo varovalnih gozdov, v katerih je delo usmerjeno le v zagotavljanje vitalnosti teh sestojev in sanitarno sečnjo.

4.2.1 Posek

Posek po rastiščnogojitvenih razredih in primerjava z načrtovanjem

Posek v obdobju 2007 – 2016 je bil v skupnem le nekaj več kot četrtnina (26,6 %) od možnega poseka, določenega z GGN. Dejstvo pa je, da je bil s prejšnjim GGN določen bistveno višji možni posek kot desetletje prej (prim. I. 1997 – 38.876 m³).

Preglednica 39/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih od 1999 do 2018

Ureditveno obdobje 2009-2018		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
Gospodarski razred		m ³	m ³	%	%
30840-Zmerno kistoljubna bukovja	Iglavci	6.869	7.519	109,5	1,7
	Listavci	64.526	28.450	44,1	6,3
	Skupaj	71.395	35.969	50,4	7,9
32140-Gorska bukovja	Iglavci	7.877	6.604	83,8	1,5
	Listavci	176.822	87.198	49,3	19,2
	Skupaj	184.699	93.803	50,8	20,7
35040-Alpska bukovja	Iglavci	2.669	5.748	215,4	1,3
	Listavci	13.862	3.836	27,7	0,8
	Skupaj	16.531	9.584	58,0	2,1
50140-Toploljubna bukovja s panjevskim gosp.	Iglavci	448	1.112	248,2	0,2
	Listavci	43.896	17.669	40,3	3,9
	Skupaj	44.344	18.781	42,4	4,1
70000-Varovalni gozdovi	Iglavci	1.622	1.362	84,0	0,3
	Listavci	35.473	11.950	33,7	2,6

80840-Zmerno kisloljubna bukovja za premeno	Skupaj	37.095	13.312	35,9	2,9
	Iglavci	1.882	8.106	430,7	1,8
	Listavci	44.725	16.000	35,8	3,5
82112-Gorska bukovja mešana z listavci za premeno	Skupaj	46.607	24.106	51,7	5,3
	Iglavci	1.767	2.734	154,7	0,6
	Listavci	51.456	15.771	30,7	3,5
Skupaj	Skupaj	53.223	18.506	34,8	4,1
	Iglavci	23.134	33.186	143,4	7,3
	Listavci	430.760	180.875	42,0	39,8
Skupaj		453.894	214.061	47,2	47,2
Ureditveno obdobje 1999-2008					
Gospodarski razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m ³	m ³	%	%
30840-Zmerno kisloljubna bukovja	Iglavci	2.755	761	27,6	0,4
	Listavci	22.788	8.578	37,6	4,5
	Skupaj	25.543	9.339	36,6	4,9
32140-Gorska bukovja	Iglavci	2.148	4.174	194,3	2,2
	Listavci	98.595	28.398	28,8	14,9
	Skupaj	100.743	32.572	32,3	17,1
35040-Alpska bukovja	Iglavci	2.489	451	18,1	0,2
	Listavci	4.919	1.642	33,4	0,9
	Skupaj	7.408	2.093	28,3	1,1
50140-Toploljubna bukovja s panjevim gosp.	Iglavci	166	318	191,7	0,2
	Listavci	22.723	2.723	12,0	1,4
	Skupaj	22.889	3.041	13,3	1,6
70000-Varovalni gozdovi	Iglavci	324	670	206,7	0,4
	Listavci	545	409	75,1	0,2
	Skupaj	869	1.079	124,2	0,6
70001-Ekstremna rastišča	Iglavci	40	13	32,0	0,0
	Listavci	9.926	3.316	33,4	1,7
	Skupaj	9.966	3.329	33,4	1,7
80840-Zmerno kisloljubna bukovja za premeno	Iglavci	1.466	467	31,9	0,2
	Listavci	7.752	2.503	32,3	1,3
	Skupaj	9.218	2.970	32,2	1,6
82112-Gorska bukovja mešana z listavci za premeno	Iglavci	1.373	808	58,8	0,4
	Listavci	12.633	4.546	36,0	2,4
	Skupaj	14.006	5.354	38,2	2,8
Skupaj	Iglavci	10.761	7.662	71,2	4,0
	Listavci	179.881	52.114	29,0	27,3
	Skupaj	190.642	59.776	31,4	31,4

Realiziran posek se je glede na predpreteklo ureditveno obdobje bistveno povečal (za skoraj štirikrat), kar velja za vse RGR brez izjeme. Kljub vsemu ni dosegel niti polovice načrtovanega. Izpostaviti pa velja, da je samo pri iglavcih realiziran posek zaradi gradacije podlubnikov načrte presegel za skoraj polovico – višji od 100 % je v petih od sedmih RGR. Posek listavcev je kljub žledolomu nizek, 50 % se približa le v gorskih bukovjih.

Posek po lastniških kategorijah

Preglednica 40/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	21.665	385.400	407.065	1.469	45.360	46.829	23.134	430.760	453.894
Izveden - m ³	32.558	176.733	209.291	628	4.142	4.770	33.186	180.875	214.061
Realizacija - %	150,3	45,9	51,4	42,7	9,1	10,2	143,4	42,0	47,2
Povp. drevo - m ³	0,86	0,66	0,68	1,85	0,68	0,74	0,86	0,66	0,68

V zasebnih gozdovih je bil možni posek realiziran 51,4 %, državnih 10,2 % in občinskih 47,2 %. Vzrok za slabo realizacijo so neugodne pravilne razmere, nezainteresiranost lastnikov za sečnjo, pravilno zaprti gozdovi. Državni gozdovi so zelo razparcelirani, ni večjih kompleksov.

Posek po vrstah poseka

Preglednica 41/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka										Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevoja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
glavci	m³	956	10.985	1.054	88	0	1.370	17.621	236	104	10	32.424		
	%	2,9	33,9	3,3	0,3	0,0	4,2	54,4	0,7	0,3	0,0	100,0	14,4	33,0
listavci	m³	18.448	61.199	3.205	4.730	0	1.889	74.505	2.087	6.781	1.206	174.051		
	%	10,6	35,2	1,8	2,7	0,0	1,1	42,8	1,2	3,9	0,7	100,0	8,4	31,4
Skupaj	m³	19.404	72.184	4.259	4.818	0	3.259	92.126	2.323	6.885	1.216	206.475		
	%	9,4	35,0	2,1	2,3	0,0	1,6	44,6	1,1	3,3	0,6	100,0	9,0	31,6

Državni gozdovi

		Vrste poseka										Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevoja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
glavci	m³	0	37	427	0	0	0	164	0	0	0	628		
	%	0,0	5,9	67,9	0,0	0,0	0,0	26,1	0,0	0,1	0,0	100,0	3,9	10,9
listavci	m³	1.789	1.090	10	21	0	1	1.172	38	14	8	4.142		
	%	43,3	26,3	0,2	0,5	0,0	0,0	28,3	0,9	0,3	0,2	100,0	1,6	6,0
Skupaj	m³	1.789	1.127	437	21	0	1	1.336	38	14	8	4.770		
	%	37,5	23,6	9,2	0,4	0,0	0,0	28,0	0,8	0,3	0,2	100,0	1,7	6,4

Gozdovi lokalnih skupnost

	Vrste poseka											Posek skupaj	%	%
	Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevoja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek				
	Redčen.	Pomlad.	Prebir.											
glavci	m³	0	1	0	0	0	0	129	0	4	0	133		
	%	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	96,6	0,0	2,7	0,2	100,0	1,5	4,8
listavci	m³	1.378	985	12	28	0	0	105	0	123	52	2.683		
	%	51,5	36,7	0,4	1,0	0,0	0,0	3,9	0,0	4,6	1,9	100,0	2,8	10,6
Skupaj	m³	1.378	986	12	28	0	0	234	0	127	52	2.816		
	%	49,0	35,0	0,4	1,0	0,0	0,0	8,3	0,0	4,5	1,8	100,0	2,7	10,6

Skupaj GGE

	Vrste poseka											Posek skupaj	% od LZ	% od P
	Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevoja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek				
	Redčen.	Pomlad.	Prebir.											
glavci	m³	956	11.023	1.480	88	0	1.370	17.914	236	108	10	33.186		
	%	2,9	33,2	4,5	0,3	0,0	4,1	54,0	0,7	0,3	0,0	100,0	13,3	31,7
listavci	m³	21.615	63.274	3.227	4.779	0	1.890	75.782	2.125	6.919	1.266	180.875		
	%	12,0	35,0	1,8	2,6	0,0	1,0	41,9	1,2	3,8	0,7	100,0	7,5	27,9
Skupaj	m³	22.571	74.297	4.707	4.867	0	3.260	93.696	2.361	7.027	1.276	214.061		
	%	10,5	34,7	2,2	2,3	0,0	1,5	43,8	1,1	3,3	0,6	100,0	8,0	28,3

Ker v GGE prevladujejo zasebni gozdovi, je struktura poseka v celotni GGE zelo podobna strukturi poseka v teh gozdovih in zanjo veljajo enake ugotovitve.

Po vrsti poseka v GGE pričakovano prevladuje sanitarna sečnja, ki se na nivoju GGE približa 45 %, samo pri iglavcih pa predstavlja več kot polovico vsega poseka. Podatek kaže na obseg gospodarjenja, ki ga je v GGE narekovala narava sama. Pomladitvene sečnje predstavljajo tri četrtine negovalnega poseka. Ostalih vrst sečenj je sorazmerno malo.

Posek po skupinah drevesnih vrst

Preglednica 42/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	13,2	14,1	1,1
Jelka	0,0	2,2	0,0
Bor	1,1	9,8	0,1
Macesen	0,6	6,3	0,1
Ostali igl.	0,6	36,2	0,0
Bukev	57,8	10,2	4,6
Hrast	0,5	6,1	0,0
Pl. list.	16,0	6,1	1,3
Dr. tr. list.	6,8	3,1	0,5
Meh. list.	3,4	4,4	0,3
Skupaj iglavci	15,5	13,3	1,2
Skupaj listavci	84,5	7,5	6,8
Skupaj	100,0	8,0	8,0

74 % poseka odpade na bukev in plemenite listavce, ki so v GGE najpogostejši vrsti. V deležu posamezne drevesne vrste prednjačijo iglavci, ker so za lastnike zaradi uporabne vrednosti bolj zanimivi.

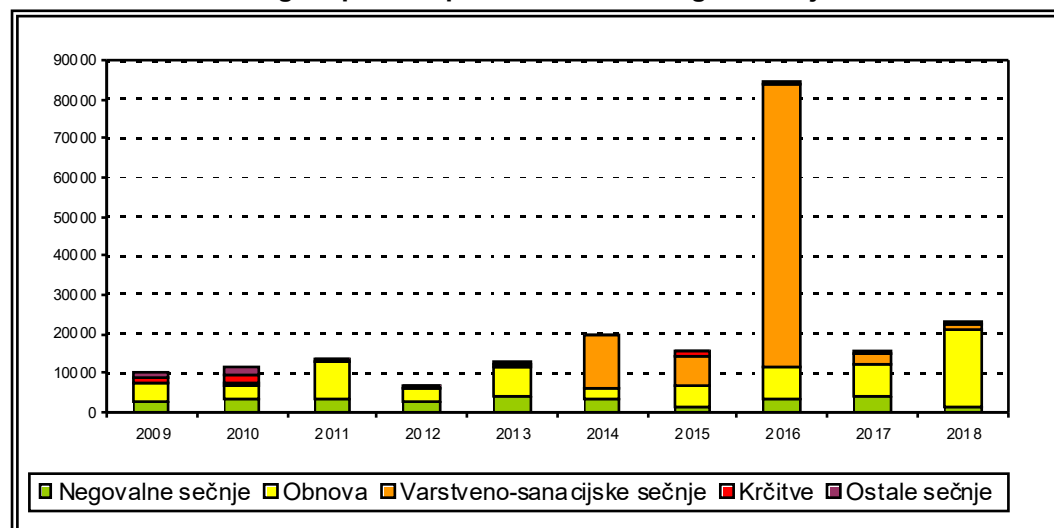
Posek po debelinskih razredih

Preglednica 43/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	4,5	12,2	15,8	16,9	12,6	13,3	2,7
Listavci	2,0	5,8	9,7	11,0	11,9	7,5	14,6
Skupaj	2,1	6,2	10,3	11,7	12,0	8,0	17,3

Intenzivnost poseka narašča po debelinskih razredih, izpostaviti velja izredno nizko intenzivnost v najtanjšem debelinskem razredu, ki pa je sicer iz gozdnogojitvenega vidika izredno pomembna.

Ob povprečni letni višini dobrih 21.000 m³ lesa posek po letih ureditvenega obdobja ni uravnotežen. V prvih šestih letih je bil precej nizek, le dobrih 11.000 m³, kar je sicer še vedno skoraj dvakrat več kot v predpreteklem obdobju. Posek začne koreniteje naraščati s sanacijo žledoloma 2014, izrazito pa izstopa zaradi sanacije od podlubnikov napadenih dreves leto 2016, ko se je »posek« približal 85.000 m³ (od tega žled - neizkoriščeno 58.000 m³), kar predstavlja skoraj 40 % poseka v vsem ureditvenem obdobju.

Grafikon 1/D-PL: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja

Delež evidentiranega poseka je nizek, posek po evidencah je blizu spodnje meje intervalne ocene poseka po ploskvah. Deloma so takšna odstopanja gotovo posledica sanacije žledoloma, ko v gozdu ostane tudi 30 % in več lesne mase, sicer pa je razlika med bruto in neto odkazano lesno maso 15 %. Evidenca poseka v času žledoloma se namreč ni vršila na podlagi označenega drevja za posek, kot je to običajno, temveč na podlagi generalne odločbe, ki je zajemala več oddelkov skupaj ali pa celoten kataster, lastniki pa so revirnemu gozdarju sporočali neto posekano lesno maso, ki jo je ta preko znanih pretvorbenih faktorjev med bruto in neto lesno maso pretvoril v bruto posek za posameznega lastnika. Pri tem pa ni bila evidentirana neizkoriščena lesna masa večjih ostankov že sprhnelega lesa dreves, ki jih lastniki niso odpeljali iz gozda (odlomljeni in prepereli vrhači, že preperela ležeča debela na pol prelomljenih dreves, razcefrani ostanki debel ...). Ocenjujemo, da je zaradi tega nastala večja razlika med evidentiranim posekom in oceno poseka po SVP.

Preglednica 44/D-PP: Primerjava poseka med izračunom po ploskvah in evidenco

Lastništvo	Število ploskev	Posek ploskve (intervalna ocena) (m ³ /ha/10 let)	Odklon zaupanja (+ -) (m ³ /ha/10 let)	Posek evidence (m ³ /ha/10 let)	Delež evid. poseka (%)
Skupaj	252	25,23 (14,90 – 35,56)	10,33	17,20	68,17

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Preglednica 45/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in v arst. dela po lastniških kat. in skupaj v GGE

Gojitvena in v arstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	1.263,01	7,00	0,6	75,54	0,00	0,0
Sadnja	ha	4,18	1,42	34,0	0,15	0,00	0,0
Obžetev	ha	12,54	0,00	0,0	0,45	0,00	0,0
Nega mladja	ha	1,58	0,00	0,0	2,60	0,00	0,0
Nega gošče	ha	44,02	0,00	0,0	1,09	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	65,14	0,00	0,0	4,47	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	84,51	0,00	0,0	8,21	0,00	0,0
Zaščita s premazom	ha	18,41	0,00	0,0	0,80	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	2,80	9,26	330,7			
Priprava tal	ha	0,00	0,86	0,0			
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	10,56	0,0			

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	38,31	0,00	0,0	1.376,86	7,00	0,5
Sadnja	ha	0,19	0,00	0,0	4,52	1,42	31,4
Obžetev	ha	0,57	0,00	0,0	13,56	0,00	0,0
Nega mladja	ha	0,92	0,00	0,0	5,10	0,00	0,0
Nega gošče	ha	1,47	0,00	0,0	46,58	0,00	0,0
Nega letv enjaka	ha	1,44	0,00	0,0	71,05	0,00	0,0
Nega ml. drogov njaka	ha	0,42	0,00	0,0	93,14	0,00	0,0
Zaščita s premazom	ha	1,16	0,00	0,0	20,37	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha				2,80	9,26	330,7
Priprava tal	ha				0,00	0,86	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni				0,00	10,56	0,0

Gojitveno-varstvena dela so se v vsem desetletju izvedla le na slabih 20 ha, njihova realizacija je kljub intenzivni sanaciji sestojev zaskrbnjujoče nizka, vendar pa glede na prevladujočo zasebno gozdno posest in majhno zainteresiranost lastnikov gozdov za načrtno gospodarjenje pričakovana. Krivuljo neugodnega trenda podatkov v zgornji preglednici bo težko obrniti, saj bo kljub strokovni želji po izboljšanju zgradbe in kvalitete gozdov v GGE stimulacija lastnikov gozdov za opravljanje gojitvenih del v gozdovih brez korenitih sistemskih sprememb (npr. višje subvencije za drobno posestne gozdove, manj birokracije pri uveljavljanju subvencij preko programa razvoja podeželja za drobno posest ...) izredno težka.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

V preteklem 10-letnem obdobju je gradnja gozdnih prometnic zastala predvsem pri gradnji gozdnih cest. V zaključni fazi je le gozdna cesta Ozben. Pri gradnji gozdnih vlak je slika nekoliko ugodnejša. Načrtovano je bilo 22,95 km gozdnih vlak, realizirano 19,06 km. Rahel dvig cen gozdnih lesnih sortimentov ter vzpostavitev sistema izvajalcev del v gozdovih v preteklem obdobju kaže na rahlo povečanje gradenj gozdne infrastrukture. Opazen je dvig gradenj gozdnih vlak od leta 2005 naprej. Realizacija gradenj gozdnih vlak je bila torej kar ugodna in sicer 83,05 %.

Gradnja gozdnih cest pa nikakor ne more zaživeti. Očitno je finančni zalogaj prevelik; kljub možnostim sofinanciranja preko Programa razvoja podeželja 2014-2020.

Preglednica 46/D-GTV: Obseg opravljenih del na gozdnih vlakih po letih (m)

Leto	Novogradnje	Rekonstrukcije	Skupaj
2009	500	500	1.000
2010	3.820	0	3.820
2011	271	0	271
2012	0	0	0
2013	1.050	0	1.050
2014	2.250	600	2.850
2015	4.030	0	4.030
2016	2.365	0	2.365
2017	1.720	0	1.720
2018	3.050	0	3.050
SKUPAJ	19.056	1.100	20.156

Gradnja gozdnih prometnic zaradi izredno zahtevnih terenov (strmine, plazljive hribine, hudourniške grape, ipd.) in nezainteresiranosti lastnikov (velik lastni vložek) ne dosega pričakovane realizacije.

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

Obsežnejših del za krepitev funkcij gozdov izven rednega gospodarjenja nismo načrtovali, predvidevala se je le postavitev turističnih tabel in ureditev piknik prostorov, kar je bilo narejeno (prim. tabla E7 na Robiču) v okviru sodelovanja s številnimi souporabniki prostora, ki so tudi izvajalci posameznih del. V preteklem ureditvenem obdobju se je upoštevalo usmeritve za ohranjanje in krepitev funkcij gozdov ob izvajanju gozdnogojitvenih ukrepov, člani lovskih družin pa so skrbeli za redno vzdrževanje krmišč in travinj. Poleg tega je močno prisoten pri postavljanju turistične infrastrukture v preteklem obdobju ustanovljen Zavod za turizem Dolina Soče v sodelovanju z Občino Kobarid (prim. odskočišče za jadralne padalce na Ozbenu).

Od drugih del, drugih uporabnikov prostora, ki krepijo ali neposredno vplivajo na funkcije gozdov, je bilo zlasti veliko narejenega na področju turistične in rekreacijske funkcije.

Poleg lastnikov kampov, ki so pretežno zainteresirani za ureditev kolesarskih poti in vstopno-izstopnih mest za uporabnike Soče in Nadiže, je pomemben prispevek dala Fundacija Poti miru v Posočju z urejanjem in vzdrževanjem pomnikov Velike vojne.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2009 - 2018

Preglednica 47/D-KRC: Krčitev gozdov v obdobju 2009 - 2018 po namenu

Namen krčitev						Skupaj
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	
ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
2,07	0,27	68,9	0	0,05	0,09	71,38

Glavnina krčitev je za kmetijske namene. Ostalih krčitev je sorazmerno malo. Ocena sprejemljivosti vseh krčitev je sicer pokazala, da te niso posegala v površine z izjemno poudarjenimi ekološkimi funkcijami.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2009 - 2018

Pri **ocenjevanju doseganja** postavljenih ciljev v GGE v preteklem ureditvenem obdobju moramo upoštevati lastniško strukturo gozdov (močno prevladujejo zasebni gozdovi), razdrobljenost zasebne gozdne posesti, ostarelo populacijo, pravilno slabo odprte gozdove, zahtevne terenske razmere, odvisnost lastnikov od dohodkov iz gozda je majhna, kar vse je povzročalo motnjo pri doseganju nekaterih postavljenih ciljev. To so dejstva, ki so pripomogla k temu, da niso bila opravljena vsa dela, ki so bila predvidena s preteklim GGN. To velja tako za posek kot za gojitvena in varstvena dela.

V preteklem ureditvenem obdobju so bili, glede na vse navedeno, **postavljeni cilji** ki so bili realizirani:

1. Povečanje prihodka od lesa (posekano za 154.285 m³ (358 %) več lesa) je bilo doseženo.
2. Ohranitev ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov ter zagotavljanje ustreznega okolja za prostoživeče divje živali. Glede na navedene kazalnike (delež odmrlega drevja, razgibana sestojna zgradba, višina lesne zaloge, ipd.) je bil ta cilj dosežen, z izjemo kazalnika ustreznega deleža pomlajenih površin (mladovij in pomlajencev), ki se je (a nezadostno) povečal, zato prehrabena osnova za prostoživeče divje živali še ni najbolj ustrezna.
3. Usklajena raba gozdov je bila v celoti dosežena. Prav tako sta bila dosežena tudi cilja na zavarovanih območjih, t.j. varstvo in ohranjanje narave in izboljšanje varovalne sposobnosti gozdov.
4. Dejanski posek je bil zaradi že navedenih razlogov le 47,2 % možnega poseka, a se je realizacija povečala⁴⁶.

⁴⁶ V ureditvenem obdobju 1999 – 2008 je bila realizacija 31,4 %.

5. Podobni razlogi veljajo za gojitvena in varstvena dela, predvsem nezainteresiranost lastnikov gozdov, deloma tudi koncesionarja in lokalne skupnosti. Zainteresiranost lastnikov gozdov, zlasti za izvajanje gojitvenih in varstvenih del, je težko predvidljivo in se spreminja z ekonomskimi razmerami v družbi. Odpiranje gozdov z novimi gozdnimi prometnicami pa je, v zaostreni finančni situaciji, težko izvedljivo in prav tako pogojeno z mnogimi nepredvidljivostmi. Potrebna bi bila mobilizacija lastnikov za izvajanje del.
6. Cilj zagotavljanja trajnih vrednostnih donosov gozda se je skušalo doseči s približevanjem modelnemu razmerju razvojnih faz in zgradb sestojev predvsem z ukrepom pomlajevanja, je pa le-to še vedno porušeno zaradi močnega presežka debeljakov. V pravilno odprtih gozdovih je to razmerje bistveno bolj uravnoteženo. Posledica je bila, da se je s primerno intenzivnostjo gospodarilo le v dolinskih in ostalih dobro odprtih gozdovih v GGE.
7. Cilj ohranjati gozdni ekosistem z veliko sposobnostjo naravnega pomlajevanja in usklajen odnos med rastlinojedo divjadjo in gozdom je bil pretežno uresničen saj je bilo naravno pomlajevanje večine ključnih naravnih drevesnih vrst (bukev, plemeniti listavci) zagotovljeno in uspešno. V dolgoročnih lovsko upravljalških načrtih je bila zagotovljena stabilna populacija rastlinojedih lovnih vrst (jelenjad, srnjad), zato se škode po divjadi v skupnem obsegu ne povečujejo, so pa lokalno bolj prisotne na manjših predelih.
8. Cilj oskrba lokalnega prebivalstva z gradbenim lesom in drvni oz. lesno maso za kurjavo je bil, glede na povečan posek v primerjavi z obdobjem 1999-2008, le delno dosežen, saj je bistveno manj, kot bi se lahko glede na določen možni posek.
9. Cilj ohranjanje gozdarstva kot tradicionalne dejavnosti in s tem kulturne dediščine v kulturni krajini je bil, glede na izvedena dela, dosežen.
10. Cilj vlaganje v gradnjo gozdnih prometnic in odpiranje težje dostopnih gozdnih kompleksov z žičnicami, glede na obseg gradnje gozdnih cest, je bil deloma dosežen.
11. Cilj sodelovanje pri določitvi osrednjega območja TNP in upoštevanje novih zakonskih izhodišč pri vlaganju v gozdove je bil v celoti dosežen, saj je Zavod ves čas konstruktivno sodeloval pri smiselnem oblikovanju posameznih con tako pri sprejemanju novega Zakona o TNP, kot kasneje pri Načrtu upravljanja.
12. Cilj sodelovanje pri naravovarstvenem nadzoru in ohranjanju kulturne krajine je bil sicer dosežen, seveda v sodelovanju z upravo TNP, ki ima pri tem bistveno večje pristojnosti in finančne možnosti.
13. Funkcije gozdov so bile skozi gospodarjenje v preteklem desetletju optimalno upoštevane in zagotovljene; na nobenem območju ni prišlo do motenj ali konfliktov.

Splošna (povzeta) ocena

Čeprav se nekateri problemi gospodarjenja v GGE, med katerimi izstopajo razdrobljena zasebna gozdna posest, ki ovira načrtno gospodarjenje z gozdom, slaba odprtost gozdov in težke pravilne razmere, vlečejo že nekaj desetletij, so gospodarjenje z gozdom predvsem v zadnjih štirih letih narekemale naravne ujme – žledolom v letu 2014 in gradacija podlubnikov v naslednjih letih z daleč največjim obsegom v letu 2016. Posledica naštetega je zelo neenakomerna intenzivnost sečnje po posameznih sestojih in odsekih. Medtem ko se v petini od 159 oddelkov sečnja sploh ni izvajala, je v eni četrtini presegla s Pravilnikom dovoljenih 130 %. Ponekod se tako srečujemo s presvetljenimi in nestabilnimi sestoji ter goličavami oz. drastičnimi spremembami sestojev, ki bi jim nujno morala slediti sadnja in intenzivni ukrepi nege, vendar obojega zaradi majhne naveznosti lastnikov na gozd in odsotnosti interesa po načrtnem gospodarjenju tudi v zadnjih štirih letih praktično ni bilo.

Kljub temu da se je realizacija sečnje v zadnjem desetletju v primerjavi s preteklostjo povečala in je zaznati nekoliko večji interes lastnikov gozdov po gospodarjenju, smo se od ciljev gospodarjenja, zlasti glede **ohranjanja rastiščnega potenciala, zgradbe gozda in negovanosti ter stabilnosti gozdnih sestojev** ter marsikje tudi **naravnega pomlajevanja** zaradi sanacije žledoloma in lubadark, v zadnjem desetletju oddaljili.

Vendar pa tovrstne ujme s seboj prinašajo tudi pozitivne učinke. Izpostaviti velja **izboljšano razmerje razvojnih faz**, zlasti povečanje površine mladovij in sestojev v obnovi, ki jih

prepogosto primanjkuje. Zaradi številnih presvetljenih in pomlajenih površin se je **izboljšala prehranska osnova za divjad** in zmanjšala objedenost gozdnega mladja. **Več je odmrlega drevja**, ki prispeva k biotski pestrosti. Zgradilo se je več kilometrov gozdnih prometnic, zaradi česar so se ponekod izboljšale pravilne razmere in odprtost gozdov. **Povečalo se je število izvajalskih podjetij**, ki so (tudi s pomočjo razpisov Programa razvoja podeželja) danes bolje izobraženi in opremljeni za delo v gozdovih. Zaradi zmogljivih strojev imajo tudi večji interes po gospodarjenju z gozdom in k prodaji lesa na panju spodbujajo lastnike gozdov, kar bi v prihodnje lahko privedlo do bolj **intenzivnega in načrtnega gospodarjenja z gozdovi** v GGE.

Zaradi prevladujoče drobne zasebne posesti, majhne navezanosti na gozd, težkih spravilnih razmer in slabe odprtosti gozdov bo ob gozdnogospodarskem načrtovanju potrebno pretežen del časa in pozornosti nameniti dialogu z lastniki, njihovem ozaveščanju, izobraževanju, povezovanju, komunikaciji z izvajalci, skupnemu iskanju najustreznejših rešitev ter njihovi implementaciji v gospodarjenje z gozdovi. Le na ta način bodo gozdnogospodarski cilji, predstavljeni v nadaljevanju tega načrta, v prihodnjem desetletju lažje dosegljivi.

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 Razvoj gozdnih fondov

Površina

Površina gozda se je v zadnjih desetletjih, ko se je ugotavljala s pomočjo terenskih opisov sestojev in ne s pomočjo katastrskih podatkov, natančneje ugotavljala in se je povečevala.

Leta 1989 je bila 9.390,18 ha, leta 1999 11.656,06 ha (24,1 % povečanja), leta 2009 12.424,26 ha (6,6 % povečanja). S tem načrtom se je površina gozda v GGE povečala še za 2,6 % na 12.742,58 ha.

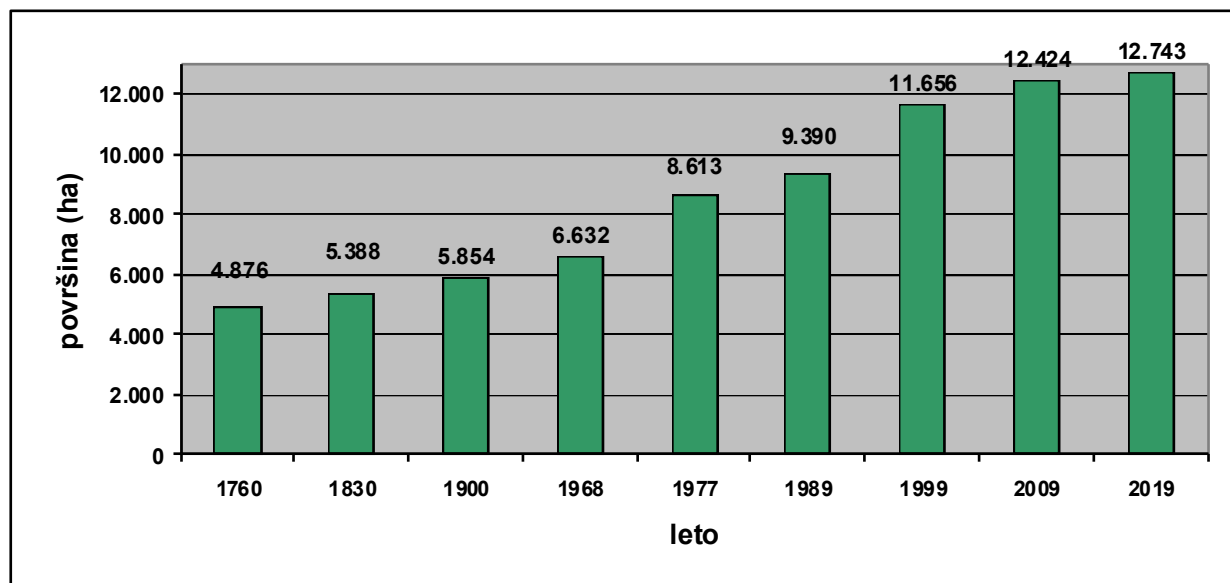
Kot podlaga za gozdni rob je bila prevzeta raba tal MKGP, ki je bila na terenu ustrezno dopolnjena.

Površina gozda se je skozi zgodovino spreminjala predvsem zaradi intenzivnosti rabe prostora. V začetku 20. stol. je paša in košnja celo zniževala površino gozda. Največje vidne spremembe so v dnu doline z opuščanjem kmetijstva, z opuščanjem visokogorskih planin pa gredo procesi zaraščanja izredno počasi in so vidni šele v zadnjih dvajsetih letih. Dejanske spremembe v krajini nam pove tudi podatek, da je bilo v letu 1760 38 % gozdov, danes pa kar 64 %.

Gozdnatost, ki je na začetku 20. stoletja znašala okoli 46 %, je danes 64 %.

Pri **lastništvu gozdov** močno prevladujejo zasebni gozdovi (88,2 %).

Grafikon 2/RGF: Razvoj površine gozda v zadnjih 260 letih v GGE

Zlasti opazno je povečanje v začetku 70-ih in sredi 90-ih let prejšnjega stoletja. Glavni vzroki so trije: drugačno oz. natančnejše zajemanje podatkov, uvrščanje rušja v gozd in množično opuščanje obdelave kmetijskih površin, zlasti travnikov, pašnikov in senožeti v Breginjskem kotu. Ponovne revitalizacije nekdanj zarašlih kmetijskih zemljišč je malo.

Kljub temu, da so bile kmetijske rabe na slabših tleh precej opuščene že v prejšnjih načrtovalnih obdobjih, se zaraščanje še vedno nadaljuje in s tem se tudi površina gozdov.

Lesna zaloga, prirastek, možni posek

Preglednica 48/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1999 - 2019

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Letni prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1999	11.656,06	15,9	151,0	167,0	0,43	3,07	3,50	0,07	0,45	0,52
2009	12.424,26	20,1	194,9	215,0	0,86	5,23	6,08	0,27	1,46	1,72
2019	12.742,58	17,7	202,8	220,6	0,68	5,42	6,11	0,26	3,35	3,61

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek).

Lesna zaloga, prirastek in možni posek so se v zadnjih desetletjih povečevali predvsem zaradi večjega deleža priraščnikov nastalih po II. svetovni vojni, ki dosegajo v zadnjih letih svoj optimum, in natančnejših meritev, ki so posledica izpopolnjenih metod in pripomočkov za pridobivanje podatkov.

Lesna zaloga se že od leta 1968, ko se je zmanjšala intenziteta sečenj, krepi. Tako je od poprečnih okoli 130 m³/ha, narasla že na 221 m³/ha.

Prav tako je naraščal **prirastek**, ki pa zadnja desetletja ne narašča s stopnjo kot lesna zaloga.

Možni posek se je prav tako skozi desetletja povečeval, le da je bil v obdobju po letu 1990 slabše realiziran. V preteklih dveh ureditvenih obdobjih je bilo stanje naslednje: 1999-2009 načrtovano 190.642 m³, posekano 59.776 m³ (31,4 %), 2009-2018 načrtovano 453.894 m³, posekano 214.061 m³ (47,2 %).

Izrazito povečevanje lesnih zalog in prirastka je bolj posledica manjšega obsega sečenj, kot pa načrtna akumulacije. Upoštevati je potrebno, da ima precejšen delež pionirskih gozdov le nizko lesno zalogo. Skozi različna urejevalska obdobja so se tudi spreminjale metode zajemanja podatkov in s tem natančnost ugotavljanja gozdnih fondov. V prvem desetletju (1959) se je gozdne fonte le cenilo. V drugem desetletju so se izvajale polne premerbe za potrebe ugotavljanja tarif in prirastka, gozdne fonte pa se je izmerilo z Bitterlichovo metodo na 184 ha gozdov. V tretjem desetletju (1989) se je polno premerilo 184 ha gozdov, z Bitterlichom pa 710 ha. V zadnjih treh desetletjih se podatke zajema z kontrolno vzorčno metodo in se metoda ni spremenila (razen pri izračunu tarif in prirastka).

Preglednica 49/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1999-2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1959	1,04	0,0			0,19	87,90				10,87
1977	1,96	0,0	0,49			68,29				29,26
1989	4,50	0,0	0,80	1,10		57,90	1,40	9,60	17,40	7,70
1999	7,80	0,0	1,20	0,80	0,10	51,70	0,90	16,40	16,30	4,80
2009	7,50	0,0	0,90	0,80	0,10	45,60	0,70	20,90	17,30	6,20
2019	6,90	0,0	0,60	0,50	0,10	46,70	0,90	25,20	15,60	3,50

Občutno se je zmanjšal delež buke predvsem zaradi vključevanja zaraščajočih površin v gozd. Teh površin se v 80-ih letih prejšnjega stoletja zaradi raznovrstne in specifične rabe ni vključevalo v gozd. Zato se povečuje delež plemenitih listavcev, predvsem velikega jesena in javorja. Z osnovanjem nasadov, predvsem v Zabreginju, se je precej povečal tudi delež smreke. Bukev močno prevladuje, čeprav se je njen delež v lesni zalogi skozi desetletja zmanjševal predvsem na račun plemenitih listavcev. Delež drugih skupin drevesnih vrst ostaja približno enak. Kot zanimivost: od 8.604 dreves, izmerjenih na SVP, ni bilo niti ene jelke.

Preglednica 50/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	180,0	75,2	92,0	80,4	63,1	88,1	45,8	40,7	66,7	120,0	666,7	79,1	139,2
Listavci	80,0	94,9	102,3	122,9	147,5	104,1	100,0	98,9	98,1	120,4	181,3	103,6	96,7
Skupaj	90,0	93,7	101,4	117,9	129,5	102,6	93,3	91,3	93,0	120,3	257,9	100,2	98,9

Tudi indeksi razvoja strukture lesne zaloge kažejo, da se drevje vse bolj debeli, lesna zaloga pa kopiči v najdebelejših debelinskih razredih. Poleg tega indeksi v najdebelejšem razredu kažejo na dejstvo, da so bili podatki o debelini drevja v preteklosti očitno podcenjevani in s tem tudi problemi v zvezi s tem (staranje in s tem upad kvalitete oziroma izkoristljivosti lesa). Na te spremembe so, poleg sestojnih razmer, vplivale spremenjene tarife in druga meritev na stalnih vzorčnih ploskvah.

Preglednica 51/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge v GGE

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	250.176	2.421.576	2.671.752
Prirastek (letni*10)	106.725	649.229	755.954
Sečnje po evidenci	33.186	180.875	214.061
Pričakovana zaloga	323.715	2.889.930	3.213.645
Ugotovljena zaloga	226.053	2.584.378	2.810.431
% (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	69,8	89,4	87,5

Kontrolni izračun kaže, da je dejanska lesna zaloga za 12,5 % nižja kot pričakovana, pri iglavcih celo za 30 %. Glavni del odstopanja gre predvsem na račun spremenjenih tarif in prirastka, ki je bil v preteklosti v nekaterih RGR precenjen.

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

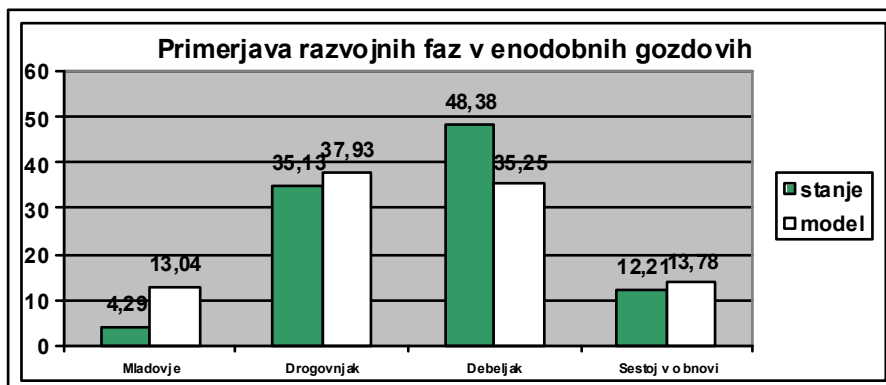
5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika deb. strukt. oz. razmerja raz.faz

Preglednica 52/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje Razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	%
Mladovje	227,41	1,8	3,90	19	14,0	817,17	-10,10
Drogovnjak	2.003,39	15,7	34,32	49	36,7	2.142,17	-2,38
Debeljak	2.955,88	23,2	50,64	48	36,2	2.112,98	14,44
Sestoj v obnovi	650,28	5,1	11,14	17	13,1	764,64	-1,96
Raznomerno (skup.-gnez.)	5.448,82	42,7					
Panjevec	685,40	5,4					
Grmičav gozd	466,61	3,7					
Pionirski gozd z grmišči	304,79	2,4					
Skupaj	12.742,58	100,0	100,00	132	100,0	5.836,96	0,00

Model smo določili na podlagi izhodiščnih modelov za pripravo GGN GGO Tolmin 2011 - 2020, ki so temeljili na strokovnih podlagah, ki jih je izdelal ZGS za potrebe območnih načrtov. Primerjava pokaže izraziti presežek debeljakov.

V GGE je 4.049,63 ha (31,78 %) enodobnih gozdov z zastornim in skupinsko postopnim gospodarjenjem, ki so zajeti v dva RGR.

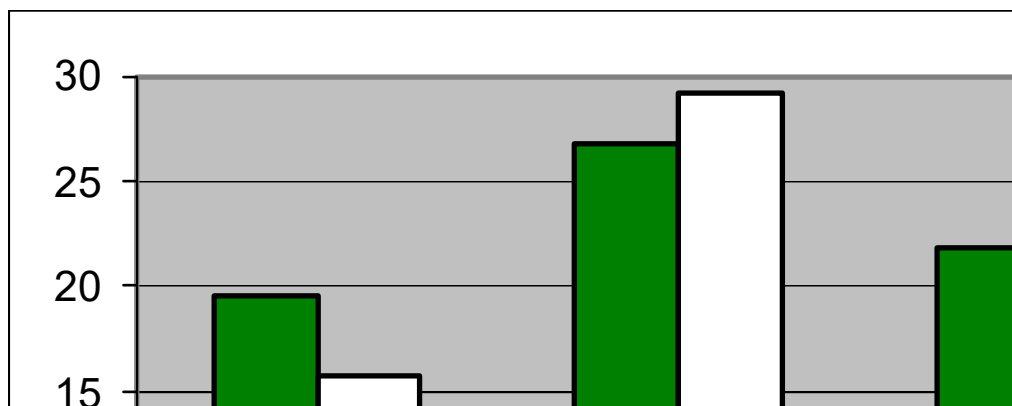
Grafikon 3/D-PEG: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po raz. f. v enodobnih gozdovih

Primerjava razvojne strukture gozdov po razvojnih fazah v enodobnih gozdovih kaže, da prevladujejo debeljaki, primanjkuje pa ostalih razvojnih faz, kljub temu, da se je povečal delež mladovij in sestojev v obnovi. Povprečna proizvodna doba v enodobnih gozdovih s skupinsko postopnim gospodarjenjem je 130 let (višje ležeči 140, zasmrečeni 120), pomladitvena doba pa okoli 20 let (višje ležeči 30). Trenutna lesna zaloga je 258, ciljna 289, modelna 305 m³/ha. Prirastek je 6,28 m³/ha.

V GGE je 1.830,65 ha (14,37 %) gozdov s panjevim gospodarjenjem. Prevladujejo gozdovi na rastišču toploljubnih bukovij (69,8 %), pretežno panjevskega ali pionirskega porekla na slabših rastiščih, kjer je poudarjena varovalna funkcija (2. stopnja). Kvaliteta in zasnova sestojev sta slabi. Sestoji so močno spremenjeni, slabo negovani.

V GGE je 2.268,31 ha (17,80 %) varovalnih gozdov, kjer so predvideni minimalni ukrepi zlasti zaradi večanja stabilnosti teh gozdov ter težkih sečnih in spravilnih razmer, ki jih ponekod naravne razmere povsem onemogočajo. Možni posek smo določili na podlagi gozdnogojitvenih možnosti in potreb.

V GGE je 3.535,95 ha (27,75 %) gozdov za premeno. Močno prevladujejo raznomerni sestoji, deloma pionirskega značaja. Visok rastiščni potencial (8,73 m³/ha) ni izkoriščen (6,79 m³/ha). Dejanska lesna zaloga je 203 m³/ha, ciljna pa precej višja (242 m³/ha). Močno prevladujejo listavci, iglavce najdemo le posamič ali v šopih. Kvaliteta sestojev je slaba, prav tako sestojna zasnova, ohranjenost in negovanost. Pionirske drevesne vrste se bujno pomlajujejo. Je pa te sestoj na velikih površinah prizadel žled, v zadnjih letih pa še napad jesenovega bakterijskega ožiga.

Grafikon 4/D-PGP: Primerjava debelinske strukture v gozdovih za premeno

Pri debelinski strukturi **raznomernih gozdov** prevladuje drevje v drugem in tretjem debelinskem razredu, a ga je kljub temu premalo, večji presežek pa je v najtanjšem in najdebelejšem razredu. Lesna zaloga v raznomernih gozdovih je nižja od modelne, zato prevladuje ukrep nega raznomernega gozda s poudarkom na krepitvi lesne zaloge. Gre namreč za pretežno pionirske gozdove, kjer izvajamo hkrati tudi premenilno redčenje.

Temeljni problemi pri zagotavljanju trajnosti v GGE so:

- **Slaba odprtost gozdov z gozdnimi prometnicami in težke spravilne razmere.** V gospodarskem pogledu je trajnost gospodarjenja v večnamenskih gozdovih ogrožena zaradi pomanjkljive odprtosti in posledično manjše sečnje, kar pogojujejo tudi zahtevne terenske razmere.
- **Porušeno razmerje razvojnih faz.** Že nekaj desetletji primanjkuje mladovij v primerjavi z modelnim stanjem, z izrazitim presežkom debeljakov.
- **Slaba realizacija možnega poseka.** V preteklem desetletju je bila zelo slaba realizacija možnega poseka, kar je v zasebnih gozdovih posledica nezainteresiranosti lastnikov za sečnjo in razdrobljenosti gozdne posesti. Obenem pa je presežek realizacije pri iglavcih, ki jih že tako primanjkuje, zaradi sanitarnih sečenj.
- **Lastniške razmere.** Razdrobljena gozdna posest in veliko število lastnikov gozdov pomeni slabšo realizacijo gozdarskih ukrepov.

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Ekološke funkcije. Zaradi TNP in območja, ki spada pod Naturo 2000, je potrebno na f. ohranjanja biotske raznovrstnosti paziti zlasti pri posegih v večnamenskih gozdovih. Problem se pojavlja pri gradnji gozdnih prometnic v gospodarske gozdove preko varovalnih gozdov in gozdov s poudarjeno biotopsko funkcijo. Hidrološka funkcija ni ogrožena saj v bližini vodnih zajetij ni onesnaževalcev, niti večjih industrijskih ali kmetijskih obratov.

Socialne funkcije. Ob večjih zahtevah družbe do naravnega prostora pogosto prihaja do resnih konfliktov ali celo izključevanja med posameznimi načini rabe. To je izrazitejše tam, kjer se prepletajo različne rabe prostora, potrebe domačinov in želje turistov. Zlasti je opaziti večje izražanje zahtev do nedotakljivosti zasebne lastnine, ki pa se konfrontira z prostim preходом skozi gozd zlasti po različnih turističnih poteh, ki so bile narejene že pred več desetletji. Vse večja je tudi zainteresiranost različnih rab prostora ob Soči.

Trajnost (lesno)proizvodne funkcije je kot posledica slabe odprtosti in neugodnih lastniških razmer močno ogrožena zaradi neizvajanja načrtovanih ukrepov, zlasti obnove gozdov, nadaljevanja ter zaključevanja obnove gozdov, zaradi česar je močno porušeno razmerje razvojnih faz, delež mladovja pa je majhen. Posledično je deloma ogrožena tudi lovskogospodarska funkcija (predvsem zaradi pomanjkanja mladovij in posledično manjše prehrambene osnove za divjad) ter tudi biotopska funkcija (predvsem zaradi močnega zaraščanja in vse manjše pestrosti krajine (vse manjšega deleža lazov in grmišč).

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni cilji

Proizvodni cilji:

- sonaravno, trajnostno in mnogonamensko gospodarjenje; na območju TNP prilagojeno Načrtu upravljanja TNP⁴⁷;
- realizacija gojitvenih in varstvenih del, predvsem v kakovostnih in ogroženih sestojih (nekdanji nasadi);
- intenzivnejše odpiranje gozdov z gozdnimi prometnicami in izboljšanje spravilnih razmer;
- zagotavljanje lokalnih potreb po prostorninskem lesu in povečanje rabe lesa kot gradbenega materiala in energenta;
- povečanje dodatnega prihodka iz gozdov in sečnje zaradi blagovne prodaje lesa;
- rastiščem optimalno prilagojena drevesna sestava sestojev;
- pospeševati rabo lesa s ciljem ohranjanja poseljenosti podeželja, dodatnega prihodka, ob sonaravni rabi prostora, usmerjeni v negovanost kulturne krajine;
- izboljšati naravno razmerje med gozdom in divjadjo;
- izboljšati organiziranost, povezovanje in usposabljanje lastnikov gozdov za gradnjo gozdnih prometnic in gojitvena ter varstvena dela;
- zagotoviti trajnostno komunikacijsko povezavo z lokalno skupnostjo za zagotovitev dodatnih finančnih sredstev za gradnjo gozdnih prometnic; sodelovati z agrarnimi skupnostmi, TNP, SIDG, turističnimi ponudniki, lovci in drugimi souporabniki gozdnega prostora zaradi doseganja skupnih ciljev. Sodelovati z vodarji in upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in ZRSVN pri drugih posegih v varovana, ogrožena in varstvena območja.

Socialni cilji:

- usmerjen razvoj turizma in rekreacije v gozdu s sodelovanjem drugih uporabnikov prostora;
- zaščitene ceste in objekti pod strmimi pobočji;
- usklajenost rekreacije, turizma in paše z ekološkimi cilji;
- urejeni hudourniški jarki;
- ohranjene naravne vrednote in objekti kulturne dediščine;
- popularizacija in vzgoja širše javnosti o vlogi gozdov in javne gozdarske službe.

Ekološki cilji:

- malopovršinsko raznodobni in vitalni večnamenski gozdovi, ki zagotavljajo trajnost donosov ob upoštevanju ekoloških vlog gozda, s prilagojenim deležem razvojnih faz ciljnemu stanju;
- sonaravni in trajnostno gospodarjeni varovalni gozdovi z raznomernimi, raznodobnimi, mešanimi sestoji z naravno sestavo drevesnih vrst;
- ohranjati ugodno stanje vseh varstveno pomembnih vrst in habitatnih tipov, še zlasti kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v območju Nature 2000;
- skrbno izvajati preventivno varstvo gozdov in nujna dela za zagotavljanje zaščitne funkcije;
- preprečevati poslabšanje ekološkega in kemijskega stanja voda oziroma ohranjati dobro stanje voda s ciljem ohranjanja virov pitne vode.

⁴⁷ Uredbo o Načrtu upravljanja TNP za obdobje 2016–2025 je sprejela Vlada Republike Slovenije dne 5. maja 2016.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Splošne usmeritve za doseg ciljev:

- Pri gospodarjenju upoštevati splošne usmeritve: v večnamenskih gozdovih oblikovati skupinsko-raznodobno strukturo, z gozdnogojitvenimi ukrepi s poudarkom na pomlajevanju povečati delež mladovij.
- Okrepiti je potrebno spremljanje, usmerjanje ter nadzor v gozdovih.
- Nega mešanih mladovij – pomoč smreki in plemenitim listavcem, lokalno hrastu. V enodobnih čistih smrekovih mladovij intenzivno pomagati bukvi in plemenitim listavcem. Ukrepi naravnani predvsem v uravnavanje zmesi in pozitivno izbiro. Odstranjevanje predrastkov.
- Letvenjake redčiti enkrat v desetletju, odvisno od zasnove in drevesne vrste, posebno pozornost nameniti nasadam.
- Zlasti intenzivnejša redčenja naj bodo v mlajših drogovnjakih (10 – 15 let, jakost do 20 %); poudarek redčenj naj bo na povečanju stabilnosti in kakovosti sestojev in povečanju vrstne raznolikosti sestojev (iglavci, bukev, plemeniti listavci).
- Starejše, negovane sestoje, pustimo priraščati do akumulacije vrednostnega prirastka in krepitev lesnih zalog, mestoma izvajati zmerno redčenje.
- S pospešeno obnovo pričeti povsod, kjer je sestoj dosegel kulminacijo vrednostnega prirastka, v debeljakih s slabšo zasnovo pa tudi prej, prav tako v neakovostnih ali zdravstveno oslabilih sestojih in v presvetljenih debeljakih. Obnova gozdov naj bo izpeljana z naravnim pomlajevanjem. Paziti na stojnost sestojev.
- Pospešeno nadaljevanje in zaključevanje obnove v sestojih v obnovi.
- Sadnja naj bo izjema kot spopolnitev naravnega mladja pri sanacijah (zlasti žledoloma in vetroloma).
- V starejših pionirskih sestojih na dobrih rastiščih intenzivno izvajati premenilna redčenja. Ukrepi naj gredo v smeri oblikovanja srednjega gozda. Mlajše razvojne faze prepustiti naravnemu razvoju.
- V panjevskih sestojih s slabo zasnovo na slabših rastiščih izvajati malopovršinsko panjevsko gospodarjenje prilagojeno rastiščnim razmeram s poudarkom na pomlajevanju. V kvalitetnejših delih puščati kvalitetne semenjake (cca 150/ha) in jih pripraviti na indirektno premeno.
- V lesnoproizvodnih gozdovih gospodariti s prilagojenimi proizvodnimi in pomladitvenimi dobami posameznemu RGR. V bukovih sestojih mestoma dajati prednost zastornemu gospodarjenju.
- Večje krčitve strokovno presojaati z vidika varovalne, hidrološke, klimatske, zaščitne funkcije, funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in naravnih vrednot.
- V varovalnih gozdovih se je potrebno omejiti le na najnujnejše posege. Ukrepe moramo prilagoditi rastišnim razmeram.
- V skladu z veljavnimi predpisi s področja upravljanja z vodami je na:
 - erozijskih območjih prepovedano krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije;
 - plazljivih območjih prepovedano krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, kar povzroča pospeševanje plazenja zemljišč;
 - plazovitem območju prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov iz ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča;
 - poplavnem območju prepovedano izvajati vse dejavnosti in vse posege v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda. Ohraniti je potrebno obstoječe retenzijske površine, vse ureditve pa

načrtovati tako, da se poplavna varnost ne bo poslabšala. Načrtovani posegi morajo biti usklajeni s prepovedmi in omejitvami iz te točke ter pogoji in omejitvami iz veljavne Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja. Za zmanjšanje visokih pretokov je priporočljivo, da je delež negozdnih površin, vrzeli in mladja do starosti 10 let pod 25 % vodozbirnega območja.

- Na vodovarstvenih območjih upoštevati veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov. Na vodozbirnih območjih naj se zagotavlja stalna pokrovnost vegetacije.
- V skladu z veljavnimi predpisi s področja upravljanja z vodami je na erozijskih območjih prepovedano krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije. Na plazljivih območjih je prepovedano krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, kar povzroča pospeševanje plazenja zemljišč; na plazovitem območju pa je prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov iz ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča.
- Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami pridobiti vodno soglasje.
- V ožjih obrežnih pasovih izvajati izbiralno sečnjo z namenom odstranitve starih in nestabilnih dreves, v primeru, da le ta ogrožajo dolvodna območja.
- Uporabljati tehnologijo dela, ki je prilagojena konkretnim razmeram v pogledu reliefa, matične podlage, odprtosti gozdov in stopnje razvoja tehničnih sredstev. Uporaba konjev v zahtevnejših, zaprtejših in občutljivejših terenih namesto prilagojenih traktorjev, uporaba bagra namesto buldožerja, pnevmatskega kladiva namesto razstreliva.
- Iskati možnosti za intenzivnejše odpiranje gozdov z gozdnimi prometnicami, tudi s krajšimi odcepi gozdnih vlak.
- Upoštevati naravovarstvene in kulturnovarstvene smernice, tako splošne, podrobnejše in konkretne varstvene usmeritve kot varstvena priporočila za ravnanje na območju pričakovanih naravnih vrednot ter varstvenih usmeritev za varstvo habitatnih tipov, ekološko pomembnih območij, posebnih varstvenih območij (Natura 2000), enot arheološke kulturne dediščine in priporočil za ohranjanje biotske raznovrstnosti v krajini ter ZTNP-1 in načrt upravljanja ZO.
- Negovati in pospeševati sodelovanje z drugimi pomembnimi uporabniki gozdnega prostora zlasti občino Kobarid, Posoškim razvojnim centrom, LD-ji, lastniki kampov, Zavodom Dolina Soče, Kobariškim muzejem, gasilskimi društvi Kobarid, Drežnica, Breginj, TNP.
- Lastnike gozdov izobraževati predvsem na področju varnega dela v gozdu, nege mlajših razvojnih faz gozda, krojenja lesnih gozdnih sortimentov, vzdrževanja gozdnih prometnic in možnega povezovanja za skupno gospodarjenje z gozdovi. V 10-letnem obdobju na posameznem zaokroženem območju vsaj 2 x organizirati zbornice lastnikov gozdov.
- Povečati oz. podaljšanje sodelovanje ZGS z lokalno skupnostjo pri aktivnejšem gospodarjenju z gozdovi in to sodelovanje razširiti še na agrarne skupnosti in večje lastnike gozda.

Ob upoštevanju večnamenskosti in sonaravnosti bomo trajnost dosegli z naslednjimi temeljnimi gozdnogojitvenimi smernicami: uvajanje debeljakov v obnovo, pospešeno nadaljevanje obnove in njeno zaključevanje, redčenje kvalitetnih in perspektivnih letvenjakov in drogovnjakov, delno tudi debeljakov.

Poudarek bo zlasti na: premenilnih redčenjih in drugih oblikah postopne premene pionirskih gozdov, uravnavanju strukture raznomernih gozdov s katero izboljšamo zasnovo in drevesno sestavo v korist plemenitih listavcev in bukve. Pomemben cilj je tudi približevanje optimalni debelinski strukturi, puščanju debelejšega in vitalnega drevja.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in usklajitev funkcij gozdov

V GGE je še največ prekrivanj ekoloških in socialnih funkcij s proizvodno funkcijo na drugi stopnji, kjer je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

+ **Načini gradnje in uporaba mehanizacije.** Občasno in mestoma se uporablja tehnika in tehnologija, ki okolju ni prijazna. Zlasti je to problematično v varovalnih ali mejno varovalnih gozdnih predelih. Vsi posegi v gozdni prostor morajo biti strokovno preverjeni in nadzorovani. Uporabljati bager namesto buldožerja, pnevmatsko kladivo namesto razstreliva.

+ **Neevidentirana rastišča ali gnezdišča redkih ali ogroženih živalskih in rastlinskih vrst.** Pri večjih posegih je potrebno upoštevati najnovejša opažanja in informacije o morebitni prisotnosti ogroženih in občutljivih vrst ter izvesti podroben ogled.

+ **Konflikti med uporabniki območja ob Soči in Nadiži.** Potrebno je zagotoviti avtohtonost obrežnih gozdov, posege pa usmerjati na negozdne ali zaraščajoče predele.

+ **Sečnja v okolici planinskih poti in drugih tematskih poti (E7, Pot miru, Alpe Adria trail).** Izgibati se večjim sečnjam zlasti v poznem spomladanskem, poletnem in zgodnjem jesenskem času. Dosledno izvajati sečni red, tudi sanitarne sečnje. Kupe vej in sečne ostanke zlagati na primernih mestih, kjer ne ovirajo prehodnosti poti in ne kvarijo naravnega izgleda.

Da bi zagotovili usklajeno rabo gozdnega prostora (krepitev vseh funkcij) je potrebno upoštevati naslednje usmeritve po posameznih funkcijah gozdov. Tako v te usmeritve, kot v druga poglavja so vgrajene tudi naravovarstvene in kulturnovarstvene smernice in usmeritve⁴⁸.

FUNKCIJA VAROVANJA GOZDNIH ZEMLJIŠČ IN SESTOJEV (VAROVALNA FUNKCIJA)

+ Ukrepi v teh gozdovih so omejeni le na krepitev varovalne funkcije: sanitarna sečnja, sanacije žarišč in usadov in malopovršinska obnova sestojev za zagotovitev varovalne funkcije. V bukovih sestojih na boljših rastiščih je možna malopovršinska sečnja zaradi krepitev stojnosti in povečevanja razgibanosti sestojev. Ukrepi morajo biti zmerni in malopovršinski, prilagojeni sestojnim in terenskim razmeram.

+ Drugi posegi v ta prostor niso dovoljeni, če bo s tem okrnjena varovalna vloga teh gozdov.

Za nujne posege v varovalne gozdove (širitev javnih cest, koridorski infrastrukturni posegi, manjši posegi zaradi socialnih funkcij,...) so potrebni ustrezni varovalno tehnični ukrepi, za tovrstne posege pa je potrebno predhodno dovoljenje pristojnega ministra.

+ Poleg varovalne vloge opravljajo pogosto ti gozdovi še druge funkcije (hidrološko, zaščitno, f. ohranjanja biotske raznovrstnosti, f. varovanja naravnih vrednot), zato je tudi te potrebno pri posegih upoštevati. V teh primerih veljajo režim in smernice, ki so strožje pred tistimi, ki so milejše.

+ Podrobnejše usmeritve glej tudi druga ustrezna poglavja.

HIDROLOŠKA FUNKCIJA

+ Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije izhajajo iz Zakona o vodah (ZV-1)⁴⁹ in so obširno predstavljene v Usmeritvah s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov, ki jih je izdala Direkcija Republike Slovenije za vode in so sestavni del arhivskega dela načrta. Rabo in posege je treba načrtovati in izvajati tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov ter naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov.

Na karti 7 prostorskega dela načrta so prikazana s hidrološkega vidika pomembna območja. Omejitve in prepovedi za izvajanje dejavnosti na teh območjih so določene s posameznimi členi ZV-1:

⁴⁸ Naravovarstvene in kulturnovarstvene smernice so na razpolago na sedežu ZGS OE Tolmin, Tumov drevored 17, Tolmin. Glej 10 - Literatura.

⁴⁹ Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15).

- **Vodna in priobalna zemljišča**⁵⁰ so opredeljena v 11. in 14. členu ZV-1, meje vodnega zemljišča tekočih voda pa še podrobneje v Pravilniku (2006)⁵¹. Na vodnih in priobalnih zemljiščih ter na območjih presihajočih jezer je pri posegih v prostor, razen za izjeme, določene s 37. členom ZV-1, potrebno pridobiti soglasje DRSV.
- Značilnosti dejavnosti in posegov, ki so na teh območjih prepovedane, določata 68. in 84. člen ZV-1. Značilnosti prepovedanih dejavnosti na **poplavnih območjih**, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča, so opredeljene v 86. členu ZV-1. Prepovedi na **erozijskih območjih**, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske ali bočne erozije, določa 87. člen ZV-1. Znotraj **potencialnih erozijskih območij**, ki so prikazana na karti 7, se po presoji javne gozdarske službe na območjih, kjer dejansko obstaja možnost erozije, uveljavi režim gospodarjenja z gozdovi, ki velja za erozijska območja. Na **plazljivem območju** lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Prepovedi opredeljuje 88. člen ZV-1.
- Na plazljivih območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin.
- Na **vodovarstvenih območjih** (skladno s 74. člen ZV-1 jih določi vlada) je treba pri načrtovanju posegov dosledno upoštevati Pravilnik (2004)⁵² ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi, sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oz. 60. člena ZV-1).

Za pridobitev **vodnega soglasja in pravice graditi** je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje, ki ga izda naslovni organ.
- Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje, je potrebno upoštevati Pravilnik (2009b)⁵³.
- Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oz. prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh). Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust,...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld.
- Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.
- Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic, kot jih definira Pravilnik (2009c)⁵⁴ – gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij), se je

⁵⁰ Kriteriji za določitev mej priobalnega zemljišča so sicer začasni in veljajo do sprejetja predpisa, ki je v pripravi (zunanja meja na vodah 1. reda 15 metrov na območjih naselij in 40 m zunaj območij naselij od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda in na ostalih celinskih vodah, ki tvorijo ali prečkajo državno mejo, pa 5 m od vodnega zemljišča, priobalna zemljišča so tudi vsa zemljišča med visokovodnimi nasipi).

⁵¹ Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda (Uradni list RS, št. 129/06 in 58/18).

⁵² Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16).

⁵³ Pravilnik o v sebi vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o v sebi vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09).

⁵⁴ Pravilnik o gozdnih prometnicah (Uradni list RS, št. 4/09).

potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37. členu.

- Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 Uredbe (2008)⁵⁵, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.
- Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.
- Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.
- Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom (2004)⁵⁶.
- Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in dejanskih erozijskih območjih (in ne potencialnih erozijskih območjih, prikazanih na karti 7) je potrebno izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.
- Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju GGE.
- Pri načrtovanju novih posegov je potrebno upoštevati obstoječe objekte merske mreže za monitoring podzemnih voda na način, da:
 - ni predvidene kakršnakoli gradnje v minimalno 5 m radiju od objekta merske mreže,
 - ne bodo povzročeni vplivi na gladino in kakovost podzemnih voda,
 - se v bližini merskega objekta ne spremenijo infiltracijske lastnosti tal z asfaltiranjem, polaganjem betonskih plošč ali drugače,
 - bo odvodnjavanje v bližini objekta merske mreže urejeno tako, da ni možno zatekanje,
 - je zagotovljen neoviran dostop do objekta merske mreže.
- Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov.

+ Na območjih **zavarovanih brezen** je prepovedano onesnaževanje in vsi posegi v breznu ter okolici vhoda. Prepovedano je tudi spreminjati vegetacijsko odejo v neposredni okolici brezen ter vse vrste gradenj ob vseh vstopih v brezna.

+ Stalno sodelovanje z vodarji in upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana, ogrožena in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča, erozijska, plazljiva, plazovita, poplavna območja, vodovarstvena območja).

⁵⁵ Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08).

⁵⁶ Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16).

FUNKCIJA OHRANJANJA BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI

+ Gospodarjenje z gozdom naj zagotavlja ohranitev ali vzpostavitev naravne oz. naravi podobne sestave gozdnih življenjskih združb in krepitev vsestranske odpornosti gozdov.

+ Za ekocelice naj se izbere debelejša poškodovano drevje, drevje z dupli, sušice, ali kako drugače z vidika izkoriščanja lesa nezanimivo drevje, v kolikor pa takega drevja ni v zadostni količini, se izbere izmed ostalega drevja.

+ Ekocelice se določijo na območjih habitatov redkih in ogroženih živalskih vrst, če je možno na mejah z negozdnimi ekosistemi in v ustrezni gostoti po vsej gozdni površini.

+ Zlasti na rastišču divjega petelina je prepovedana gradnja gozdnih cest, sečnja je zmerna in izven dobe rastišče, ohranjati je potrebna značilna drevesa, plodonosno drevje, mešanost drevesnih vrst in ustrezna (razgibana) zgradba sestojev.

+ Pri izvajanju gozdnogospodarskih del naj se izogiba aktivnim gnezdiščem, brlogom ali zavetiščem, neaktivna pa naj se ohranjajo. V času reproduktivnega obdobja živali (pomladni in zgodnje poletni čas) naj se izogiba gozdarsko tehničnim opravilom predvsem v mladovjih in starejših debeljakih (npr. gradbeni posegi, sečnja in spravilo), s katerimi bi vznemirjali živali.

+ Za transport lesa naj se na erozijskih oziroma labilnih območjih uporabljajo pravilna sredstva, ki imajo najmanjši negativni vpliv na erozijo, pomembne habitate oziroma rastišča.

+ Ohranjajo naj se vodni ekosistemi (gozdne mlake, kali, izviri, studenci) in ostali negozdni ekosistemi v gozdnem prostoru (jase, melišča, skalovja...).

+ Pri gospodarjenju z gozdom naj se pospešuje minoritetne, ogrožene in plodonosne drevesne vrste (drevesne vrste s sadeži), drevesa z dupli, votla drevesa in sušice. Sicer zadosten delež odmrle lesne mase naj bo večji v najdebelejših debelinskih razredih.

+ Prisotnost te funkcije je potrebno stalno dopolnjevati (ob izdelavi gozdnogojitvenih načrtov, ob ogledu gozda pred izdajo soglasja, ipd.), ugotovitve pa upoštevati pri posameznih posegih.

+ Potrebno je oblikovanje biokoridorjev in zavetišč, ki bodo prilagojeni ekologiji posamezne redke ali ogrožene vrste.

+ Na **območju Nature 2000** je potrebno v čim večji možni meri ohranjati naravno razširjenost kvalifikacijskih habitatnih tipov ter habitatov kvalifikacijskih živalskih ali rastlinskih vrst, ohranjati ali izboljševati kakovost habitata kvalifikacijskih živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze (mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali), ohranjati povezanost habitatov populacij kvalifikacijskih rastlinskih in živalskih vrst in omogočati ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj kar najbolj prilagoditi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovпада z obdobji, ko živali potrebujejo mir, oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja, rastlinam pa prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Gostota populacij divjadi naj se ne povečuje nad mejo, ki še omogoča naravno obnovo sestojev z vsemi rastišču primernimi vrstami. Prakticira naj se sonaravna raba gozdov, s katero se ohranjajo grmišča in gozdni robovi.

V gospodarskih gozdovih naj se vzpostavi in ohranja najmanj 40 % delež sestojev z odraslim drevjem (debeljaki, sestoji v obnovi, raznomerni in prebiralni sestoji).

Ohranja naj se naravna sestava drevesnih vrst gozdnih združb, v spremenjenih ali izmenjenih sestojih pa naj se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju naravne sestave gozdnih združb.

V gozdu in gozdnem robu naj se ohranja majhne vodne in močvirne biotope kot so mlake, luže in kaluže (usmeritev ne velja za vodne površine na gozdnih vlakah).

Gozdno gospodarsko dejavnost in gradnjo gozdne infrastrukture naj se uskladi z ukrepi varovanja rjavega medveda.

Drevesa z dupli in poldupli, odmrta in odmirajoča drevesa, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami in drevesa z gnezdi ter drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik, naj se ohranja kot habitatno drevje (kozača za gnezdenje pogosto uporablja vrhove oz. štrclje odlomljenih dreves večjih dimenzij, zato naj se tudi takšna drevesa prednostno uvršča med habitatna drevesa).

Na območju naj se ne prakticira strojne sečnje.

Zaradi ekoloških zahtev posameznih živalskih vrst in habitatnih tipov je potrebno upoštevati še naslednje:

Jame⁵⁷

V neposredni bližini vhodov jam in nad znanimi rovi naj se ne načrtuje gozdnih prometnic ali drugih objektov, naj se prilagodi potek trase tako, da se jami izogne, oz. naj se že v fazi načrtovanja vključuje naravovarstveno službo. V neposredni okolici (cca. 30 m) naj se ohranja stalna zastrtost. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja.

CONA A: Julijske Alpe

VRSTE/HT: Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio Fagion)), Ruševje z vrstama *Pinus mugo* in *Rhododendron hirsutum* (Mugo-Rhododendretum hirsuti), Jame, ki niso odprte za javnost, navadni ris (*Lynx lynx*), rjavi medved (*Ursus arctos*), veliki pupek (*Triturus carnifex*), hribski urh (*Bombina variegata*), širokouhi netopir (*Barbastella barbastellus*), alpski kozliček (*Rosalia alpina*), bukov kozliček (*Mormus funereus*), rogač (*Lucanus cervus*), koconogi čuk (*Aegolius funereus*), planinski orel (*Aquila chrysaetos*), gozdni jereb (*Bonasa bonasia*), črna žolna (*Dryocopus martius*), triprsti detel (*Picoides tridactylus*), divji petelin (*Tetrao urogallus*), pivka (*Picus canus*), rušev ec (*Tetrao tetrix*).

OPIS CONE: V cono je vključen del GGE, ki je hkrati tudi del TNP. Največji delež zajema Krnsko pogorje.

USMERITVE:

- Ohranja naj se najmanj 40 % delež sestojev z odraslim drevjem (razširjenega debelinskega razreda B in C).
- Ohranja naj se vsaj 5 % od celotne lesne zaloge mrtvih, odmirajočih dreves in sušic, predvsem odraslega drevja nad 30 cm prsnega premera.
- Les listavcev, ki je namenjen nadaljnji uporabi (hlodovina, cepanice, drva), naj se ne deponira v obsegu bukovih sestojev. Les listavcev, posekan na območjih povečane aktivnosti (rojenja) bukovega in alpskega kozlička v času od 15. maja do 15. avgusta, naj se čim prej odpelje iz gozda. Les, posekan po 15. avgustu, naj se izvozi iz cone najkasneje do 15. maja naslednje leto.
- Posamezna opažena naluknjana (navrtane cca. 1 cm velike luknjice) še stoječa drevesa bukve ali izrazito poškodovana drevesa bukve (odlomljena krošnja, udarec strele) ter drevesa bukve v fazi odmiranja (pretežno odmrta lesna masa), naj se prepušča naravnemu razvoju.
- Drevesa z dupli in poldupli, odmrta in odmirajoča drevesa, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami in drevesa z gnezdi ter drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik, naj se ohranja kot habitatno drevje.
- Pri sečnji listavcev v varovalnih gozdovih naj se pušča višje panje; 0,5 – 1 m (rogač).

CONA B: Soča in Nadiža s pritoki

VRSTE/HT: soška postrv, primorski koščak, Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (*Alnus glutinosa* in *Fraxinus excelsior* (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)), Alpske reke in lesna vegetacija s siv o vrbo (*Salix eleagnos*) vzdolž njihovih bregov.

OPIS CONE: V cono je vključen odsek Soče med Kamnim in Trnovim ob Soči ter Nadiža od izvira (Črni/Beli potok) do mejnega pritoka Robič, vključuje pa tudi nekatere pritoke. Morebitno gospodarjenje ob vodotokih – predvsem gradnja gozdnih prometnic ter vlačenje lesa, ima zaradi spiranja materiala lahko negativen vpliv na obravnavani vrsti.

USMERITVE:

- Ohranja naj se obvodna drevnina, tako da se jo v največji možni meri prepušča naravnemu razvoju. Morebitno redčenje obvodne drevnine naj bo selektivno, ohranja se čim večja zastrtost krošenj nad vodotokom.

⁵⁷ Seznam jam se nahaja v naravovarstvenih smernicah dostopnih na sedežu ZGS OE Tolmin.

- Pri morebitni gradnji gozdnih prometnic v neposredni bližini vodotokov je treba paziti, da se material ne spira v vodotok.
- Dela naj se izvajajo v čim bolj suhih vremenskih razmerah, tako, da je vpliv na tla in vodotoke čim manjši.
- Spravilo lesa naj ne poteka po strugi (tudi če je struga suha - presahnjena). Možno je pravokotno prečkanje vlake čez vodotok. Zaradi razmnoževalnega časa varovanih vrst rib in rakov naj se v primeru spravila lesa preko vodotoka, takšno obliko spravila izvaja samo od 15. avgusta do konca oktobra.

CONA C: Breginjski Stol

VRSTE/HT: Ilirski bukovi i gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)), planinski orel (*Aquila chrysaetos*), rušavec (*Tetrao tetrix*).

OPIS CONE: V cono so vključeni gozdovi in travišča na grebenu Breginjskega Stola. Gospodarjenje z gozdom je prisotno v manj ekstremnih predelih, velik del površine ima varovalno vlogo.

USMERITVE:

- Ohranja naj se vsaj 5 % od celotne lesne zaloge mrtvih, odmirajočih dreves in sušic, predvsem odraslega drevja nad 30 cm prsnega premera.
- V varovalnih gozdovih naj se sestoje v maksimalni možni meri prepušča naravnemu razvoju.
- V radiju 500 m od gnezdišč planinskega orla naj se v času od 1. januarja do 30. julija ne izvaja sečnje in spravila lesa ter gradnje novih gozdnih prometnic.

CONA D: Pod Mijo

VRSTE/HT: Ilirski bukovi i gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)), Srednjeevropska karbonatna melišča v submontanskem in montanskem pasu.

OPIS CONE: V cono so vključena kamnita melišča nad Nadižo, ki jih najdemo na več mestih med sestoji bukke in toploljubnega črnega gabra.

USMERITVE:

- Ohranja naj se naravna sestava drevesnih vrst gozdnih združb, v spremenjenih ali izmenjenih sestojih pa naj se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju naravne sestave gozdnih združb.
- Sestoje naj se v maksimalni možni meri prepušča naravnemu razvoju - sečnja naj se izvaja le na manj ekstremnih rastiščih in naj bo usmerjena v krepitev varovalne funkcije.
- Na območjih melišč naj se ne gradi gozdnih prometnic ali vlača lesa preko melišč.

KLIMATSKA FUNKCIJA

- + Večji posegi v gozdni prostor na območju izjemne poudarjenosti te funkcije niso dovoljeni.
- + Prepovedana je večjepovršinska oplodna sečnja in direktne premene.
- + Z ukrepi je potrebno pospeševati obstojnejše drevesne vrste, praviloma v mešanosti, ki je zelo blizu naravne.
- + Zgradbo sestoja je potrebno prilagoditi vrsti vremenske skrajnosti, ki je prisotna. V primeru močnega vetra je potrebno večati stojnost sestoja, oblikovati klinasti gozdni rob, v sestoji je potrebno ohranjati polnilni sloj oziroma oblikovati dvoslojno zgradbo sestoja.
- + Redno je potrebno izvajati varstvo pred škodljivci in boleznimi.

ZAŠČITNA FUNKCIJA

- + Veljajo podobne usmeritve, kot pri varovalni funkciji, saj se praviloma ti dve funkciji prekrivata.
- + Čas sečnje in drugih ukrepov v gozdu mora biti prilagojena infrastrukturnemu objektu, zaradi katerega je poudarjena funkcija.
- + Sistem gospodarjenja naj bo prilagojen dejstvu, da sestoj čim manj obremenjuje tla, hkrati pa naj čim bolj varuje nižje ležeči objekt pred različnimi vplivi: zniža se proizvodno dobo, gospodarji se z nižjimi zalogami, zmanjša se ciljno debelino dreves in poveča število dreves na hektar.

HIGIENSKO-ZDRAVSTVENA FUNKCIJA

- + Prepovedana je večjepovršinska oplodna in panjevska sečnja ter direktne premene.
- + Pospeševati obstojnejše drevesne vrste, praviloma v mešanosti, ki je zelo blizu naravne.

+ Spremljanje zdravstvenega stanja po posameznih drevesnih vrstah, pri gospodarjenju se pospešuje odpornejše drevesne vrste.

REKREACIJSKA IN TURISTIČNA FUNKCIJA

+ Z malopovršinskimi ukrepi zagotavljamo pestro zgradbo sestojev, ohranjanje zanimivih dreves, skalnih in drugih geomorfoloških tvorb v gozdu. Zlasti je pomembno oblikovati pester gozd s spreminjajočo obliko, zgradbo, barvo. Poudariti zanimive habituse dreves ali drevesnih skupin in odpirati zanimive razglede iz gozda. Gozdna opravila organizirati in strokovno izvesti, ko je pričakovan najmanjši obisk. Gozdovi ob rekah naj ohranijo avtohtono zgradbo in mešanost drevesnih vrst.

+ Uporaba prijaznejših tehnologij pri gradnji in spravilu lesa: konji v zahtevnejših in občutljivejših terenih namesto težkih traktorjev, uporaba bagra namesto buldožerja, pnevmatskega kladiva namesto razstreliva.

+ Dosledno in sprotno izvajanje sečnega reda, zlaganje kupov vej in sečnih ostankov na primernih mestih, kjer ne ovirajo prehodnosti po obstoječih poteh in estetskega izgleda ob njih.

+ Upoštevati vedutno sečnjo na razglediščih, kjer povečujemo razglednost in ponekod osončenost (zlasti do hiš in naselij) tudi z intenzivnejšo panjevsko sečnjo, zniževanjem višine sestoja (poseka visokih dreves) in dovoljenju za krčitev gozda.

POUČNA FUNKCIJA

V okolici potencialnih gozdnih učnih predelov⁵⁸ ohranяти pestro drevesno sestavo in puščati zanimive drevesne in grmovne vrste.

Izvajati reden nadzor in po potrebi sanitarno sečnjo.

RAZISKOVALNA FUNKCIJA

Je ni.

FUNKCIJA VAROVANJA NARAVNIH VREDNOT

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti na površinski in podzemeljski geomorfološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote. Na botanični in zoološki naravni vrednoti pa tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.

Sicer pa je potrebno upoštevati:

+ Površinske geomorfološke naravne vrednote

Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje. Zemeljska dela (izravnnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena. Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

+ Podzemeljske geomorfološke naravne vrednote

Upoštevati je potrebno varstveni režim izhajajoč iz Zakona o varstvu podzemnih jam⁵⁹. Poleg tega se na površju nad znanimi rovi jame izvaja takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote. Vhoda se ne zasipava, v neposredno okolico se ne odlaga in skladišči materiala. Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča. Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali

⁵⁸ Glej poglavje 2.2 Socialne funkcije.

⁵⁹ Uradni list RS, št. 2/04, 61/06-ZDru, 46/14-ZON-C in 21/18-ZNOrg.

bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja.

+ Geološke naravne vrednote

Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena. Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto. Vibracije zaradi eksplozij ali drugih virov na naravni vrednoti smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote. Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

+ Hidrološke naravne vrednote

Ne slabša se kvalitete vode. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti. V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.

+ Ekosistemske naravne vrednote

Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje. Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope. Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali in rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.

+ Botanične naravne vrednote

Združbo rastišča se spreminja z izkrčenjem gozda oziroma posameznih dreves, s pogozditvijo, oranjem in podobno, le toliko, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču. Rastlin naj se ne nabira, izkoreninja, lom ali drugače poškoduje ali uničuje, razen za znanstveno-raziskovalno delo v obsegu, ki ne vpliva negativno na stanje populacije in na rastišče. Rastlin se ne požiga. Sestave biocenoze se ne spreminja z vnašanjem rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst. Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.

+ Zoološke naravne vrednote

Posege, dejavnosti in aktivnosti na naravni vrednoti se izvaja tako, da se način in čas opravljanja posegov, dejavnosti in aktivnosti kar najbolj prilagodita življenjskim ciklom živalim; posege, dejavnosti in aktivnosti se izvaja v času, ki ne sovpada z obdobji, ko živali potrebujejo mir, npr. sekanje grmišč se opravlja po gnezditvenem času ptičev, gozdarska in druga opravila, ki lahko uničijo gnezda ali mladiče, se opravljajo po gnezdenju ali poleganju mladičev in na način, da se živali lahko umaknejo. Živali se ne vznemirja, preganja, nabira, zastruplja ali drugače uničuje. Sestave zoocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali tujerodnih vrst. Eksplozij ali drugih dejanj, ki povzročajo močan hrup ali vibracije, se ne izvaja. Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.

VARSTVENI REŽIM IN USMERITVE ZA TNP

TNP je razdeljen na tri varstvena območja. Prvo varstveno območje (2,5 % GGE) je osrednje območje in je prednostno namenjeno uresničevanju ciljev varstva narave. Ekosistemi so prepuščeni naravnemu razvoju in procesom brez človekovih negovalnih, vzdrževalnih in drugih posegov. Dopusčena je tradicionalna paša na urejenih pašnih planinah v visokogorju in ohranjanje s tem povezane kulturne dediščine. Drugo varstveno območje (11,9 % GGE) je

osrednje območje, v katerem je dopuščena tradicionalna raba naravnih virov zaradi izvajanja dejavnosti sonaravnega kmetijstva in gozdarstva ter trajnostnega gospodarjenja z divjadjo in ribami. V njem se ohranja obstoječe stanje narave in kulturne dediščine vsaj v trenutni kakovosti. Preprečuje se uveljavitev novih obremenjujočih dejavnosti, ob upoštevanju razvoja dopuščenih dejavnosti pa se postopoma dosega namene prvega varstvenega območja. Tretje varstveno območje je namenjeno ohranjanju in varovanju biotske raznovrstnosti, naravnih vrednot in kulturne dediščine ter izrazitih ekoloških, estetskih in kulturnih kakovosti krajine, ohranjanju poselitve ter spodbujanju trajnostnega razvoja, usklajenega s cilji narodnega parka. V nadaljevanju navajamo samo varstvene režime, ki se neposredno ali posredno navezujejo na gospodarjenje z gozdovi ali posege v gozdni prostor. Za GGE je značilno, da je večina zavarovanega območja izven gozdnega prostora.

1. Splošni varstveni režim na celotnem območju TNP

Na območju narodnega parka je prepovedano:

- izvajati posege in dejavnosti, ki bi lahko poslabšali ekološke razmere na območju narodnega parka in posledično negativno vplivali na ugodno stanje rastlinskih in živalskih vrst, njihovih habitatov ter habitatnih tipov, ki so pomembni za ohranjanje biotske raznovrstnosti (1. točka prvega odstavka 13. člena ZTNP-1);
- izvajati posege in dejavnosti na naravnih vrednotah na način, da se uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu ali na način, ki znatno spremeni druge lastnosti naravne vrednote (2. točka prvega odstavka 13. člena ZTNP-1);
- izvajati posege in dejavnosti, ki bi lahko spremenili za narodni park značilne krajinske gradnike ter značilne krajinske ali poselitvene vzorce (3. točka prvega odstavka 13. člena ZTNP-1);
- Vsako ravnanje, poseg ali dejavnost v narodnem parku je treba izvajati v obsegu, na način in z uporabo tehničnih pripomočkov, ki najmanj ogrožajo cilje narodnega parka, naravno ravnovesje, ugodno stanje rastlinskih in živalskih vrst, naravne, krajinske in kulturne vrednote v narodnem parku, kulturno dediščino in sam narodni park (prvi odstavek 23. člena ZTNP-1);
- ZGS v soglasju ali na predlog upravljavca narodnega parka zaradi ogroženosti ali prevelike obremenjenosti narodnega parka omeji uporabo gozdnih cest v narodnem parku za motorna vozila (prvi odstavek 27. člena ZTNP-1).

2. Varstveni režim v drugem varstvenem območju

V drugem varstvenem območju veljajo prepovedi iz 13. in 15. člena ZTNP-1, pri čemer je dovoljeno:

- sonaravno gospodariti z gozdom skladno z gozdnogospodarskim načrtom (3. točka prvega odstavka 16. člena ZTNP-1).

3. Varstveni režim v prvem varstvenem območju

V prvem varstvenem območju je poleg prepovedi iz 13. člena ZTNP-1 prepovedano tudi:

- spreminjati obliko in sestavo površja (1. točka prvega odstavka 15. člena ZTNP-1),
- gospodariti z gozdovi (5. točka prvega odstavka 15. člena ZTNP-1),
- graditi novo gozdno infrastrukturo (11. točka prvega odstavka 15. člena ZTNP-1).

Ne glede na zgoraj navedene prepovedi je v prvem varstvenem območju dopustno izvajanje nujnih varstvenih ukrepov, brez izkoriščanja gozdov, ki so namenjeni ohranjanju in krepitvi varstvenih funkcij gozdov in zagotavljanju nujnih varstvenih ukrepov v gozdovih, ter izgradnja nujno potrebne gozdne infrastrukture za izvedbo teh ukrepov. Vrsta, način, obseg in trajanje

ukrepov in zanje potrebna gozdna infrastruktura se določijo v gozdnogojitvenih načrtih, ki jih ob soglasju upravljavca narodnega parka pripravi Zavod za gozdove Slovenije (šesti odstavek 15. člena ZTNP-1).

4. Varstvene usmeritve

Za doseganje z ZTNP-1 predpisanih temeljnih ciljev zavarovanega območja naj se za dejavnost gozdarstva v narodnem parku upoštevajo še dodatne usmeritve:

Splošne usmeritve

- Z gozdovi se gospodari na način, ki ohranja strukturno, starostno in naravno vrstno pestrost gozdnih sestojev. Izogibati se je treba velikopovršinskim sečnjam in večjim intenzitetam pri redčenjih.
- V vseh sestojih, tudi tistih s poudarjeno proizvodno funkcijo, se pušča najmanj s predpisi o varstvu gozdov določena količina odmrle lesne biomase, ki je prostorsko enakomerno razporejena ter vrstno in debelinsko pestra, da dolgoročno zagotavlja delovanje gozdnih ekosistemov in ugodno ohranitveno stanje prstoživečih živalskih in rastlinskih vrst.
- Izločanje starega in oslabelega drevja ali sušic ter negovalni ukrepi čiščenja zarasti in redčenja se izvajajo v omejenem obsegu, razen v primeru utemeljene nevarnosti širjenja bolezni ali škodljivih organizmov.
- Dosledno naj se v sestojih pušča vsa zamujena jedra lubadarja, zlasti tista kjer gre za večje premere dreves, nad 30 cm.
- Proizvodnih dob naj se ne skrajšuje: krajše proizvodne dobe imajo za posledico manjšo količino mrtvega drevja v sestojih in vrstno osiromašen gozdni ekosistem.
- Kjer spravilo poteka z žičnico, je treba odmrlo lesno biomaso zagotoviti s puščanjem večje količine odmrlih stoječih dreves v sestoj.
- Pri gospodarjenju z gozdovi naj se prednostno izvaja naravno pomlajevanje gozdov, razen na območjih z neustreznimi rastiščnimi razmerami, kjer bi odsotnost vegetacije vodila v erozijo. Pri pomlajevanju in negi sestojev se v največji možni meri ohranja naravna sestava drevesne vegetacije.
- Ob upoštevanju predpisov, ki urejajo področje varstva gozdov, se pri pripravi načrta sanacije za izvedbo izrednih ukrepov v sestojih po naravnih ujmah predvidi ohranitev in prepustitev dela mrtve biomase na prizadetem območju naravnim procesom, če s tem ni ogroženo stanje neprizadetih sestojev zaradi izbruha bolezni ali gradacije podlubnikov.

Posebne usmeritve za drugo varstveno območje

- V gozdovih se v največji meri uporablja obstoječa mreža gozdnih prometnic, prednostna območja za širitev te pa se predvidi in uskladi že pri pripravi gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtov. Uporaba gozdnih prometnic je strogo namenska in skladna z veljavnimi predpisi o gozdnih prometnicah.
- Gospodarjenje z gozdovi se izvaja malopovršinsko z dolgimi obdobji pomlajevanja, prednostno se oblikujejo raznomerni sestoji z mozaično razporejenimi zaplatami različnih razvojnih faz.

Posebne usmeritve za sečnjo in spravilo lesa

- Sečnja, spravilo lesa in uporaba mehanizacije naj se praviloma izvajajo le takrat, ko so tla dovolj suha ali zamrznjena.
- Pri sečnji in spravilu lesa se je v največji možni meri treba izogibati predelom z izrazitim ledeniškim mikoreliefom (grbine).
- Za uporabo tehnologije za izvajanje sečnje in spravila lesa naj se upoštevajo časovne, prostorske ali za varstvo prstoživečih vrst in habitatnih tipov potrebne usmeritve, določene v

gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih. Pri načrtovanju možnega poseka je treba upoštevati varstvene cilje.

- Začasno skladiščenje lesa se praviloma ne izvaja oziroma je dopustno v obdobju odprtega delovišča.

Varstveni režimi za ožja zavarovana območja

Poleg navedenega je v ožjih zavarovanih območjih prepovedano vsakršno ravnanje, ki bi poslabšalo naravno stanje zavarovanega območja (spreminjati obliko in sestavo površja, izvajati zemeljska dela, graditi objekte,...). V teh območjih je potrebno ohranjati naravno stanje, prepovedano posegati in onesnaževati okolico.

FUNKCIJA VAROVANJA KULTURNE DEDIŠČINE

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z dediščino ter vsebinski in prostorski kontekst območij (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote KD minimalni;
- dovoljeno je izbiralno redčenje, končni poseki so nesprejemljivi.

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- v vplivnih območjih spomenikov velja rešim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen;
- v vplivnih območjih registrirane dediščine velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

- posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:
 - odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
 - gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,

- postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.
- izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštete nedopustne posege:
 - če ni možno najti drugih rešitev ali
 - če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS,
- odstranjevanje štorov/drevesnih panjev s frezami,
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;
- ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

- območje stavbne dediščine, varuje se:
 - gabariti, gradivo, oblikovanost,
 - pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
 - celovitost dediščine v prostoru;
- območje naselbinske dediščine, varuje se:
 - morfološka zasnova naselja,
 - prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
 - prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
 - varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove,
 - odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega);

- območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:
 - krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),
 - značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa),
 - odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
 - preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi;
- območje vrtnoarhitekturne dediščine, varuje se:
 - zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze),
 - grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief),
 - rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin,
 - vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote;
- območje memorialne dediščine, varuje se:
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
 - vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami;
- območje druge dediščine, varuje se:
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
 - osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
 - vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

V primeru poseganja v kulturno dediščino ZVKD-1 predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1),
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1).

Za poseg v objekt ali območje kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo dediščine ali ki dediščino uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Konkretna usmeritve za posamezne enote kulturne dediščine so prikazane v opisih odsekov v obrazcih E4.

ESTETSKA FUNKCIJA

- + Izbor načina gospodarjenja, drevesnih vrst in intenzivnosti gospodarjenja je potrebno prilagoditi estetski funkciji.
- + Nadaljnjo evidentiranje izjemnih dreves in ohranjanje le-teh pri izvajanju ukrepov v gozdu.
- + Poleg ohranjanja že evidentiranih objektov s poudarjeno estetsko funkcijo je potrebno še dopolnjevanje takih objektov, zlasti izjemnih dreves in zanimivih skupin dreves.
- + Podobne objekte se ohranja v dogovoru z lastnikom gozda, za večje ali vrednejše objekte je potrebno sprožiti postopek za ustrezno zaščito.

LESNOPROIZVODNA FUNKCIJA

+ Podrobnejše usmeritve za to funkcijo so podane po posameznih RGR v poglavju 9.2.

LOVNOGOSPODARSKA FUNKCIJA

+ Pri sečnji in spravilu ter drugih delih v gozdu (trasiranju vlak in žičnic, skladiščenju lesa, izvajanju sečnega reda, ipd.) je potrebno upoštevati lovsko tehnične in lovsko gojitvene objekte v gozdu.

+ Pri izvajanju premen je potrebno upoštevati potrebe po ohranitvi grmišč in gozdnih jas za zagotavljanje habitatov prostoživečih divjih živali. Pri tem je potrebno upoštevati smernice lovskogojitvenih načrtov.

Manj ranljive površine

Manj ranljive gozdne površine so površine, kjer ni poudarjena nobena ekološka, socialna ali gospodarska funkcija gozda. V te površine je možno malopovršinsko posegati tudi za druge namene pod določenimi splošnimi pogoji:

- Da se v prostorske plane lokalnih skupnosti ob sodelovanju ZGS določi površine, namenjene za krčitve.
- Na podlagi lokacijske informacije in presoje za kritična območja prepletene rabe mora krajevno pristojen revirni gozdar označiti drevje oziroma določiti površino za posek in predpisati usmeritve in zahteve pri poseku.
- Da se upošteva druge pogoje in omejitve pri konkretnem posegu, ki jih predpiše ZGS.

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Pri gozdnogojitvenem načrtovanju in določanju drevja za posek upoštevati sledeče usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja življenjskih razmer prosto živečih živali s poudarkom na ohranjanju ptičjega sveta.

Gozdni sestoji:

- + ohranjanje posameznih osebkov in skupin starejšega drevja vseh vrst,
- + puščanje takih osebkov in skupin dve proizvodni dobi v obliki prihranjevcev,
- + puščanje vsaj enega debelejšega drevesa glavnih vrst v oddelku do propada,
- + z izbiro in zaščito omogočiti ohranjanje manj pogostih vrst v vseh sestojih,
- + ohranjati vse grmovne vrste,
- + ohranjanje votlega in suhega drevja,
- + ohranjanje grmišč in travinj znotraj gozdnega prostora,
- + ohranjanje živih dreves z dupli,
- + ohranjanje vseh dreves z gnezdi premera nad 40 cm,
- + zaščita gnezd redkih vrst in kolonijskih gnezdišč,
- + ohranjati zastrtost oziroma sestojni sklep nad jamami,
- + zagotavljati in vzdrževati pester in dovolj širok gozdni rob.

Vodne kotanje in izviri v gozdu:

- + ob vodnih kotanjah in izviri v polmeru ene do dveh drevesnih višin ohranjati tesen sklep krošenj,
- + skozi taka območja ne graditi vlak in opravljati spravila, nižja intenzivnost sečenj v celotnem zbirnem območju.

Za ohranjanje biodiverzitete v gozdu je zlasti pomembno tudi odmrlo drevje v gozdu, ki predstavlja habitat mnogim prostoživečim živalskim vrstam. Po Pravilniku o varstvu gozdov se delež načrtno puščene odmrle biomase izrazi v razmerju med količino odmrle ter odmirajoče lesne biomase stoječega drevja in lesno zalogo določenega gozda, ki mora biti večja od 3 %. Glede na zadostno stanje odmrle lesne mase se načrtno pušča predvsem debelejšše odmrlo drevje v gozdu.

Pri gospodarjenju z gozdom moramo skrbeti za vse duplarje in pri tem upoštevati naslednje:

- + Isto sušico lahko uporablja več vrst ptic duplarjev.

- + Ptice iste vrste običajno ne dolbejo dvakrat v isto drevo.
- + Velike sušice lahko nadomestijo manjše, obratno ni mogoče.
- + Ko zadovoljimo potrebe vrste, ki zahteva največje število sušic določene debeline v prsni višini, zadovoljimo tudi potrebe drugih vrst v tej skupini.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

Gospodarjenje z varovalnimi gozdovi je usmerjeno v zagotovitev zdravega, stabilnega, malopovršinsko raznodobnega gozda s prevladujočim deležem vitalnih razvojnih faz.

Posegi v varovalne gozdove, ki niso povezani z gospodarjenjem z gozdovi in ne bodo bistveno vplivali na varovalno funkcijo, se lahko izvedejo skladno z režimom varovanja v aktu o razglasitvi oziroma na podlagi predhodnega dovoljenja pristojnega ministra.

Gospodarjenje je usmerjeno v obnovo prestarih sestojev (zlasti tam, kjer je pomembna tudi zaščitna funkcija) in izvajanje nujnih varstvenih del ter za izboljšanje varovalnih učinkov gozda (prvo redčenje, sanitarne sečnje, sanacije žarišč in usadov, pomladitev nevitarnih sestojev, ipd.). Ukrepi naj bodo malopovršinski.

Podrobnejše usmeritve za gozdnogospodarske ukrepe glej RGR 70000 (poglavje 9.2.7).

Podrobnejše usmeritve za GPN, z načrtovanim posekom, glej poglavje 6.2.2 Funkcija varovanja naravnih vrednot (TNP).

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Požarno ogroženi so zlasti nasadi iglavcev in iglasti gozdovi (predvsem borovi na ekstremnih rastiščih), grmišča in zaraščajoče površine ter panjevcu na prisojnih izpostavljenih legah (glej poglavje 1.6 o požarni ogroženosti gozdov). V vseh teh območjih je potrebno postaviti opozorilne table in izvajati reden nadzor, hkrati pa preventivno obveščanje in informiranje ljudi o nevarnostih in prepovedi kurjenja v naravnem okolju, zlasti v spomladanskem času. Obenem je potrebno redno vzdrževanje gozdnih cest, ki so pomembna za učinkovito gašenje požarov. Za gozdove z zelo veliko, veliko in srednjo požarno ogroženostjo je potrebno v skladu s 46. členom Pravilnika o varstvu gozdov izdelati načrt varstva pred požari.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

Semenskih sestojev v GGE ni. Glede na potrebe bi bilo možno določiti primerne objekte za smreko, bukev in plemenite listavce.

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

TEHNOLOGIJA DELA

Glede na predvidevanja na področju gradenj (poudarek na gradnji traktorskih vlak), ni pričakovati večjih tehnoloških izboljšav na področju pridobivanja lesa. Za spravilo na daljše pravilne razdalje se bo po vsej verjetnosti uporabljalo traktorske prikolice (z nakladalnikom) za prevoz lesa po vlakih. Več bo tudi rekonstrukcij gozdnih vlak (širitve in popravilo ovinkov) za potrebe prevoza lesa s traktorskimi prikolicami.

Usmeritve:

- + Osnovno pravilno sredstvo je traktor (adaptiran kmetijski traktor s priključki). Priporoča se uporaba srednje težkih traktorjev (tip Zetor, Torpedo, Univesale, IMT, ...) s pogonom na obe osi.

- + Ob vprašljivi gradnji gozdnih prometnic v predvidenem obsegu bo uporaba žičničarskega spravila pogostejša in hkrati nujna zaradi slabše odprtosti gozdov.
- + V primeru, da žičnica prečka planinsko ali drugo pot, je potrebno traso oz. delovišče ustrezno zavarovati in opremiti z opozorilnimi tablam.
- + V primeru zastorne sečnje je potrebno trasirati žičnice z zamikom nekoliko prečno po pobočju (izogibanje trasiranja linije po vpadnici pobočja zaradi plazov).
- + Na daljših vlakih in tam, kjer ni možnosti za gradnjo gozdnih cest, naj se uporablja traktorska prikolica za prevoz lesa.
- + Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in drugih vodnih teles, pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlitja.

GRADNJA IN VZDRŽEVANJE GOZDNIH PROMETNIC

Pri gradnjah gozdnih prometnic moramo upoštevati pravilne razmere. V pretežni meri gre za žičničarsko spravo.

Glede na splošne stokovne usmeritve je prepovedano graditi gozdne prometnice v pasu rušja pod gorami, v hudourniških grapah in drugih predelih zavarovane naravne dediščine.

Pri načrtovanju gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij), se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1⁶⁰ v 14. in 37. členu. Pri načrtovanju poteka trase je potrebno predvideti čim manjše število prečkanj vodotokov. Na delih kjer trasa poteka vzporedno z vodotokom naj le-ta ne posega na priobalno zemljišče, manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer so prostorske možnosti omejene, vendar na tak način, da ne bo poslabšana obstoječa stabilnost brežin vodotokov. Na takih območjih so posegi dovoljeni le v kolikor bodo zagotovljeni zaščitni ukrepi, s katerimi se prepreči negativne vplive na stanje površinskih in podzemnih voda.

Usmeritve:

- + Glede na to, da ni pričakovati uvajanja ali uporabe težjih gozdarskih traktorjev (zgibnikov), je ustrezna širina gradenj gozdnih vlak do 3,0 m, izjemoma v krivinah 3,5 m; v primerih načrtovanj vlak za uporabo traktorskih prikolic pa priporočamo širino 3,5 m.
- + Za realizacijo možnega poseka v javnih gozdovih je nujna izgradnja prometnic (glej poglavje 6.3.5 in karto ter besedilo št. 9 v Prostorskem delu načrta).
- + Glede na stanje je smiselna dograditev ustreznega sistema vlak tam, kjer bo tudi v prihodnje traktorsko spravo.
- + Maksimalen naklon vlak ne sme preseči mejnih vrednosti zapisanih v pravilniku o gozdnih prometnicah, ki so: na kamniti talni podlagi 40 %, na podlagi iz mešane hribine, malo občutljivi na erozijo 25 %, na podlagi iz zemljine, občutljivi na erozijo 12 %.
- + Gradnja prometnic naj poteka na pobočjih z manjšimi nakloni, upoštevajoč čim manjše razgaljanje tal, vkope in dolžino prometnice. Uporaba težke mehanizacije je na erodibilnih tleh omejena ali prepovedana.
- + Izogibati se je treba poškodbam zgornjega ustroja gozdnih cest (npr. vlačenje lesa, vožnja z gosenčarji).
- + Priporoča se bagerska gradnja gozdnih prometnic, ki je glede na terenske razmere prijaznejša okolju.
- + Celoletna in pravočasna manjša popravila gozdnih cest po spomladanski odjugi in večjih nalivih.
- + V obdobju večjih in dolgotrajnejših padavin je primerna zapora gozdnih cest v dogovoru z lastniki, občino in ZGS.
- + Potrebna je utrditev posameznih strmejših delov gozdnih cest, tudi z asfaltacijo.
- + Nasipne in odkopne brežine ob prometnicah je potrebno zatraviti ali zasaditi z avtohtonimi grmovnicami, ki dobro vežejo podlago. Ob presternih ali visokih brežinah je možno le-te utrditi s kamnitimi zložbami.

⁶⁰ Zakon o v odah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15).

- + Kjer gozdne prometnice sekajo grape s potoki ali hudourniške jarke, je potrebno izvesti ustrezne prepuste (ali zgraditi most).
- + Na vseh reliefno razgibanih območjih naj se načrtuje ustrezno dimenzionirane ureditve prečnega in vzdolžnega odvodnjavanja z namenom preprečevanja ali zadrževanja erozijskih procesov.
- + Potrebno je sprotno in celoletno vzdrževanje gozdnih cest.
- + Potrebno je najrazličnejše povezovanje lastnikov gozdov za gradnjo gozdnih prometnic.

Pri pripravi projektne dokumentacije za pridobitev vodnega soglasja za gradnjo gozdnih prometnic in izvedbo gozdarskih del je potrebno:

- + v kolikor trasa posega na erozijsko ali plazljivo območje, izdelati elaborat iz katerega bo razvidna obstoječa stabilnost ter erozijska ogroženost s predvidenimi preventivnimi ukrepi;
- + v kolikor trasa posega na poplavno območje je treba upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih posegov ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje;
- + v projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja mora biti tekstualno in grafično ustrezno prikazan potek trase, z vrisanimi vodotoki ter prikazanimi priobalnimi pasovi;
- + dokumentacija mora vsebovati tudi značilne prereze (profile) ter oblikovanje trase gozdne prometnice in terena;
- + obdelati in ustrezno prikazati odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območja gozdne prometnice in načrtovati poseg tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer, ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih;
- + morebitno prečkanje grap ali strug nestalnih vodotokov (mulda, prepust,...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je potrebno predložiti hidravlični izračun prevodnosti visokih voda;
- + odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazovito ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah;
- + odlaganje odpadnega gradbenega, rušitvenega in izkopnega materiala na priobalna in vodna zemljišča, na brežine in v pretočne profile vodotokov ter na nestabilna ali mesta, kjer bi lahko prišlo do splazitve ali erodiranja, ni dovoljeno.

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Pri presoji o dopustnosti in možnostih posegov v gozdu ter drugih dejanj v gozdnem prostoru (gozd in negozdni prostor, ki je ekološko oz. funkcionalno povezan z gozdom) je potrebno upoštevati oz. usklajevati naravne možnosti in omejitve, predpise ter interese pobudnikov posegov in pripravljavcev prostorskih načrtov.

Po usmeritvah državnih prostorskih aktov⁶¹ se gozdni prostor rabi vzdržno, v gozdovih se dopušča dejavnosti, ki dolgoročno ne vplivajo na spremembe stanja gozda in kakovosti tega naravnega vira ter ne ovirajo gospodarjenja z njim, se za rabo gozdov vzpostavlja celovit sistem gozdnih prometnic, ki mora biti urejen prostorsko racionalno in v skladu z okoljskimi zahtevami, se ne sme povzročati vidnih degradacij, uničevanja naravnih vrednot in/ali erozijskih procesov, se ohranja značilne krajinske vzorce.

⁶¹ Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (Uradni list RS, št. 76/04, 33/07-ZPNačrt in 61/17-ZUreP-2), Uredba o prostorskem redu Slovenije (Uradni list RS, št. 122/04, 33/07-ZPNačrt in 61/17-ZUreP-2).

Pri prostorskih načrtih se na podlagi 10. oz. 11. člena ZG kot strokovne podlage upoštevajo funkcije gozdov, ki so določene in ovrednotene s stopnjami njihovega vpliva na gospodarjenje z gozdovi na kartah in popisih funkcij gozdov v GGN GGO Tolmin 2011 – 2020 ter v tem načrtu. V skladu z 18. členom ZG so v gozdnem prostoru dovoljeni posegi in dejavnosti, ki ne zmanjšujejo ravnosti sestoja ali rodovitnosti rastišča, stabilnosti ali trajnosti gozda oziroma ne ogrožajo njegovih funkcij, njegovega obstoja ali namena.

+ Posege v gozd **za kmetijske namene** je potrebno usmerjati v zaraščene nekdanje kmetijske površine, ki so v začetnih stadijih razvoja gozda. Ob tem je potrebno upoštevati morebitno poudarjenost funkcij gozda pri čemer 1. stopnja poudarjenosti diktira rabo prostora, 2. stopnja pa vpliva na vrsto, intenzivnost in način poseganja v gozdni prostor. Na takšnih površinah je moč s sorazmerno malo vložka (v delu, materialu in finančnih sredstvih) revitalizirati nekdanje kmetijske površine. Poleg tega je potrebno upoštevati še naslednje usmeritve:

- v gorski gozdnati krajini izven območja varovanih gozdov so dopustne postopne manjše krčitve za povečanje kakovostnih pašnih površin oz. za osnivanje površin za ekstenzivno kmetijsko rabo na erozijsko neizpostavljenih in biotopsko nespornih mestih, gozdni rob pa mora biti vrstno, oblikovno in po zgradbi strukturiran;
- v gozdnati krajini izven območja varovanih gozdov so dopustne krčitve gozdov v obsegu do 3 % obstoječe površine, pri čemer je v mikro krajinski enoti (povirje, pobočje, greben, dolinsko dno, planota ipd.) dopustno na silikatni ali zdrobljeni karbonatni kamninski osnovi skrčiti do 10 % obstoječe površine gozdov, na drugih kamninskih osnovah pa do 20 % obstoječe površine gozdov;
- v območjih urejenih planin (planinski pašniki) je dopustno skrčiti drevnine v zaraščajočih predelih, pri čemer je potrebno ohranjati funkcijsko potreben delež in razporeditev šopov in skupin, ki tvorijo ekološko in tradicionalno krajinsko oblikovno infrastrukturo; izhodišče za tak prostorski razvoj naj bi bil načrt ureditve planine ter predhodni dogovor deležnikov;
- v območjih, varovanih po predpisih o varovanju naravnih vrednot in nepremične kulturne dediščine, je izjemoma dopustno skrčiti gozdove, če je za to izdano pozitivno mnenje/soglasje pristojnih nosilcev urejanja prostora in če ne gre za gozdove prednostnih habitatnih tipov.

+ Pri posegih **za infrastrukturne namene** je poleg poudarjenosti funkcij gozdov potrebno upoštevati še učinke, ki nastanejo s trajnim spreminjanjem pogojev za rast in razvoj gozda (lokalna mikroklima, koridorski presek delovanja ekosistema,...). V prostor naj se jih umešča tako, da se:

- uporabi obstoječe koridorje s sorodnimi objekti;
- se v največji možni meri izogne gozdnim zemljiščem, območjem gozdov s funkcijami gozdov s 1. stopnjo poudarjenosti in osrednjim predelom velikih gozdnih kompleksov, fragmentaciji biokoridorjev ter oblikovnemu razvrednotenju gozdnega prostora;
- se posega le v obsegu, ki ga zahtevajo minimalni tehnični normativi za te objekte in za izvedbo gradnje;
- je zaradi težko obvladljivih vplivov gospodarjenja z gozdom v gozdnem prostoru čim manj nadzemnih odsekov;
- bo omogočen nemoten prehod prosto živečim divjim živalim⁶²;
- je po izgradnji zagotovljeno nemoteno gospodarjenje s sosednjimi gozdnimi zemljišči, vključno z rabo gozdov;

+ Posege **v večje strnjene gozdne komplekse** je potrebno preprečevati, zlasti kmetijsko rabo, urbanizacijo, javno infrastrukturo in druge posege, ki bi lahko povzročali motnje gozdnega ekosistema.

+ Vse **stanovanjske in druge bivalne objekte** je potrebno odmakniti od gozdnega roba vsaj eno sestojno višino. Ureditve in posege v gozdni prostor naj se načrtuje tako, da so objekti ter

⁶² Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (Uradni list RS, št. 111/07).

komunalne, prometne in zunanje ureditve odmaknjene od sosednjega gozdnega roba najmanj za višino odraslih dreves sosednjega gozda. V nasprotnem primeru mora investitor prevzeti odgovornost za poškodbe na njegovem objektu, ureditvah in premičninah, ki bi jih lahko povzročili normalno gospodarjenje s sosednjim gozdom.

+ **Načrtovanje novih posegov oziroma objektov na območju poplav** je treba upoštevati usmeritve in ukrepe, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja⁶³. Obenem se mora zagotoviti, da se z načrtovanjem novih posegov ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedba pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih

+ Na ostalih gozdnih zemljiščih (daljnovodi, rušje, ipd.) se gospodari z namensko rabo prostora. Posege mora usmerjati in evidentirati javna gozdarska služba.

+ Ob daljnovodih je potrebno upoštevati obstoječe planinske in druge poti, katerih prehodnost se ne sme poslabšati. Pri sečnji robnih dreves je potrebno sodelovanje pristojnega pooblaščenega delavca ZGS in soglasje lastnika. Kjer je poudarjena tudi biotopska funkcija je potrebno čas sečnje prilagoditi življenjskemu ritmu posamezne živalske vrste (zlasti ogrožene), vezane na grmovne habitate.

6.2.10 Usmeritve za območja gozdov, kjer posamezna izbira drevja za posek ni potrebna

Območja, kjer posamična izbira drevja za posek ni potrebna oz. kjer gre za poenostavljeno izbiro drevja za posek, so prikazana na karti št.10 v prostorskem delu načrta. Za takšna območja veljajo naslednje usmeritve:

- Višino in strukturo lesne mase za posek se določi na podlagi ocene ob ogledu gozda in podatkov o sestoji.
- Največja količina poseka pri posameznem odkazilu ne sme presegati 15 m³ oz. se ne sme vršiti na površini, večji od 0,2 ha.

Zgornje usmeritve veljajo za gozdove zgodnejših sukcesijskih stadijev, ki so nastali z zaraščanjem kmetijskih površin. Znotraj območja, kjer posamična izbira drevja za posek ni potrebna, pa se nahajajo tudi manjši kompleksi **ohranjenih bukovih gozdov, za katere zgornje usmeritve ne veljajo. V teh sestojih je nujna posamična izbira drevja za posek.**

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Pri določitvi možnega poseka smo upoštevali koncept in način gospodarjenja ter stanje gozdov. Načrtovani možni posek temelji na stanju sestojev, gojitvenih pogojih, razmerju razvojnih faz in ciljih po RGR.

Poleg poseka v GPN, ukrepi so dovoljeni, je določena tudi višina možnega poseka v varovalnih gozdovih, kjer upoštevamo poudarjenost funkcije.

Določili smo ga na podlagi preliminarnega načrtovanja z opisi sestojev, ki smo ga nato korigirali z usmeritvami po RGR, upoštevajoč usmeritve območnega načrta in poudarjenosti ekoloških in socialnih funkcij gozdov.

⁶³ Uradni list RS, št. 67/16.

Preglednica 53/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah**GGE**

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	18.794	6.768	0	0	0	7.447	33.009		
	%	56,9	20,5	0,0	0,0	0,0	22,6	100,0	14,6	37,9
Listavci	m ³	287.108	117.217	0	14.439	0	8.326	427.090		
	%	67,3	27,4	0,0	3,4	0,0	1,9	100,0	16,5	61,8
Skupaj	m ³	305.902	123.985	0	14.439	0	15.773	460.099		
	%	66,6	26,9	0,0	3,1	0,0	3,4	100,0	16,4	59,1

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
Iglavci	m³	17.256	6.504	0	0	0	7.088	30.848		
	%	55,9	21,1	0,0	0,0	0,0	23,0	100,0	14,7	37,9
Listavci	m³	248.325	104.134	0	12.731	0	8.214	373.404		
	%	66,5	27,9	0,0	3,4	0,0	2,2	100,0	16,4	61,0
Skupaj	m³	265.581	110.638	0	12.731	0	15.302	404.252		
	%	65,7	27,4	0,0	3,1	0,0	3,8	100,0	16,3	58,3

Državni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	1.078	233	0	0	0	231	1.542		
	%	69,9	15,1	0,0	0,0	0,0	15,0	100,0	13,7	36,5
Listavci	m³	19.226	7.742	0	1.557	0	90	28.615		
	%	67,2	27,1	0,0	5,4	0,0	0,3	100,0	16,2	62,0
Skupaj	m³	20.304	7.975	0	1.557	0	321	30.157		
	%	67,3	26,4	0,0	5,2	0,0	1,1	100,0	16,1	59,8

Občinski gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	460	31	0	0	0	128	619		
	%	74,3	5,0	0,0	0,0	0,0	20,7	100,0	12,8	41,9
Listavci	m³	19.557	5.341	0	151	0	22	25.071		
	%	78,0	21,3	0,0	0,6	0,0	0,1	100,0	19,0	76,4
Skupaj	m³	20.017	5.372	0	151	0	150	25.690		
	%	77,9	20,9	0,0	0,6	0,0	0,6	100,0	18,8	74,9

Možni posek se je v primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem povečal za 6.200 m³ (1,37%), kar je delno posledica povečanja lesnih zalog in velikega deleža debeljakov. Letno je možno sekati 46.010 m³. Prevladujejo redčenja drogovnjakov in pomladitvene sečnje debeljakov (skupaj 93,5 % vseh vrst poseka).

Zaradi posestnih, lastniških in drugih razmer, ki ovirajo intenzivnejše gospodarjenje z gozdovi in vlaganja v gozdove je potrebno razumeti možni posek kot zgornjo dopustno stopnjo poseka, ki pa v GGE v celoti gotovo ne bo dosežena, v kolikor se ne bodo bistveno spremenile socialne in pravilno-ekonomske razmere (v preteklem desetletju se je posekalo le 214.061 m³, 47,2 %

MP). Zato je potrebno spodbujati predvsem take vrste sečenj, ki so naravnane k doseganju zastavljenih ciljev, t.j. redčenja, pomladitvene sečnje, nadaljevanje in zaključevanje obnove. Obenem bo potrebno s proaktivnim pristopom, tudi gozdarjev KE Bovec, spodbuditi lastnike gozdov h skupnemu organiziranju izgradnje najperspektivnejših tras gozdnih cest ter vzpostaviti proračunsko sodelovanje z lokalno skupnostjo za sofinanciranje teh projektov.

Karta ukrepov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 8).

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Preglednica 54/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	31,62	0,78	1,19	33,59
Sadnja	ha	23,37	0,79	0,60	24,76
Obžetev	ha	112,44	34,12	10,76	157,32
Nega mladja	ha	34,32	0,80	1,20	36,32
Nega gošče	ha	10,60	0,59	0,27	11,46
Nega letv enjaka	ha	10,02	0,36	3,86	14,24
Nega ml. Drogovnjaka	ha	9,07	0,34	0,00	9,41
Vzdrževanje travinj	ha	81,10	6,70	17,30	105,10

Pri gojitvenih delih prevladuje nega in mlajših razvojnih faz (mladovje, drogovnjak), pri biomeliorativnih pa vzdrževanje travnikov v gozdnem prostoru.

V GGE ni predvideno večjih vlaganj v gojitvena dela. Zelo dober pomladitveni potencial, sorazmerno majhne poškodbe zaradi objedanja, uspešno razslojevanje osebkov glede na vitalnost in težka dostopnost do pomlajenih območij (žično spravilo) narekuje racionalen pristop. Zato so načrtovana le najnujnejša dela, ki bodo prispevala zlasti k stojnosti in delno tudi kakovosti sestojev z boljšo zasnovjo.

Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 9).

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Zaradi velikega povečanja gozdnatosti v preteklosti so potrebe za ohranjanje prehranskih zmožnosti sorazmerno velike. Financira jih delno TNP, načrtovana pa so že v lovskoupravljaljskih načrtih. Kljub velikim potrebam pa je velik problem izvedba teh del, saj med lastniki zemljišč ni interesa zanje. K izvedbi največ prispevajo lovišča v GGE, ki še dodatno skrbijo za izboljšanje prehranskih zmožnosti za divjad. Izkušnje v preteklosti kažejo, da je mogoče v poprečju izvesti okoli 5 ha vzdrževanja grmišč in okoli 3 ha vzdrževanja (košnje) travnikov, vendar pa letna dinamika precej niha zaradi navedenih težav pri izvedbi (ukrepi so prikazani v tabeli NGD v poglavju 6.3.2.)

Ukrepe za izboljšanje življenjskih razmer prosto živečih živali ločimo na biomeliorativne ukrepe in krmljenje.

+ Vzdrževanje travinj, pasišč s košnjo in čiščenjem je namenjeno predvsem rastlinojedi parkljesti divjadi. To je obenem tudi ukrep proti zaraščanju negozdnih zemljišč. Sem spada tudi osnivanje novih pasišč.

+ Sajenje sadik plodonosnega gozdnega drevja je namenjeno prehrani živali, v nekaterih primerih pa pospešuje estetsko funkcijo gozdov.

+ Tudi večina gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih ukrepov je namenjena izboljšanju življenjskih pogojev za živalski svet.

Poleg teh direktnih vlaganj v gozdove, je tudi pri drugih ukrepih istočasno predvideno izboljševanje prehranskih in bivalnih pogojev za živalski svet.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Zaradi izredno velikega javnega interesa in povpraševanja se pojavlja v tem prostoru precej izvajalcev posameznih del, ki izvajajo različne aktivnosti povezane predvsem z rekreacijsko in turistično funkcijo, zato večjega obsega posebnih dodatnih ukrepov ne načrtujemo v smislu izboljšanja ostalih funkcij gozdov.

Največ konkretnih ukrepov za vzdrževanje kulturne krajine, postavljanje infrastrukture, usmerjanje in nadzor izvajaja Občina Kobarid, skupaj z Medobčinsko upravo, Zavodom Dolina Soče in turističnimi ponudniki. Zato dodatnih konkretnih ukrepov, povezanih neposredno z gozdom in gozdarstvom, ne načrtujemo, razen sodelovanja pri številnih projektih, ki so tesno povezani tudi z gozdovi. Tudi sicer so vsi ukrepi, načrtovani v pričujočem načrtu, tesno povezani z večnamensko vlogo, ki jo imajo ti gozdovi, zato bo njihova izvedba zahtevna (pridobivanje zahtevnih dovoljenj in soglasij) in občutljiva (poleg tehnične zahtevnosti pri sečnjah in gradnjah moramo pričakovati tudi budni nadzor različnih javnosti).

Na območjih s poudarjeno hidrološko funkcijo je potrebno pri označevanju drevja paziti, da ne bomo ogrožali naravnih virov pitne vode, iz strug problematičnih hudournikov pa je potrebno po potrebi odstranjevati podrti drevesa in sečne ostanke.

Evidentirati in ohranjati je potrebno izjemna in estetsko zanimiva drevesa v gozdu, ki jih je bilo doslej evidentirano malo. Zaradi nizke stopnje intenzivnosti gospodarjenja in izredno visokega deleža odmrle lesne mase poseben ukrep izločanja ekocelic ni potreben.

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

Z izgradnjo gozdnih prometnic bi se močno izboljšale sečno-sprailne razmere in s tem realizacija možnega poseka. Za realizacijo možnega poseka je potrebna gradnja gozdnih prometnic na območjih in po stopnji nujnosti, kot je prikazana v spodnji preglednici.

Preglednica 55/D-GGC: Gozdni predeli, potrebni odpiranja z gozdnimi prometnicami

Oddelek / odsek	Stopnja nujnosti
GC 102, 94, 86, 87B	1
GC 88, 79A, 71A	2
GC 101, 112, 113, 114	3
GC 57, 62, 56	1
GC 41, 34B	2
GC 29B	3
V 141C	2
V 137	2
V 130	2
V 132, 131	2
V 150	2
V 153	2
V 105, 104	2
V 30B	2
V 10, 18, 19	2
V 1, 2, 3	2
V 34A	2
V 37, 39	2
V 41	2
V 43	2
V 58	2
V 60	2
V 66, 72A	2

V programu gradenj gozdnih cest prevladujejo rekonstrukcije starih poti in kolovozov z manjšimi popravki. Poudarek je na zgoščevanju cestnega omrežja v predelih traktorskega spravila, kar predstavlja izboljšanje pravilnih razmer (razdalja zbiranja).

Gradnja gozdnih traktorskih vlak je vezana na tržno proizvodnjo. V GGE so neugodne razmere za gradnjo vlak, saj prevladuje IV. kategorija hribine. Kot stroj za izgradnjo vlak se priporoča bager z udarnim kladivom.

V prihodnjem 10-letnem obdobju načrtujemo gradnjo gozdnih prometnic v dolžini 32.500 m oz. preko 3.000 m novogradenj na leto. Pričakovati je, da se bo povečala gradnja v primerih sofinanciranja s strani Programa razvoja podeželja (2014-2020 in naslednji), za kar obstaja zanimanje lastnikov gozda.

V spodnji tabeli navajamo predele neodprtih ali slabo odprtih gozdnih kompleksov. V predlogu gradenj gozdnih prometnic so večji še zaprti gozdnati predeli, ki bi jih bilo smotrno odpreti.

Za realizacijo možnega poseka bi bilo potrebno precejšnje vlaganje v gradnjo gozdnih prometnic, tako gozdnih vlak kakor tudi gozdnih ceste. Gradnja v območju po stopnji nujnosti, je prikazana v zgornji preglednici. Skupna dolžina potrebne izgradnje gozdnih prometnic je 32.500 m, od tega predstavlja skoraj polovica to je 16.000 m gozdnih cest.

Okvirni ekonomski izračun je zaradi slabe sortimentne sestave in kvalitete neugoden, zato predvidevamo, da bo tudi v prihodnje dejanski posek mnogo manjši, kot je predvideni možni posek, zlasti še, če se navedena območja ne bodo odpirala z gozdnimi prometnicami.

Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 11).

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM ZUNAJ NASELIJ

Posamično gozdno drevje ali skupine gozdnega drevja zunaj naselij so predvsem pomembne v dolinah, kjer je več planega sveta. Posamična ali manjša skupna drevnina je na teh območjih pomembna tako z vidika biotske raznovrstnosti kot krajinskega izgleda in klimatskih pogojev. Zaradi izrazite mnogonamenskosti posamičnega gozdnega drevja in skupin gozdnega drevja je potrebno njihov obstoj na teh območjih v dogovoru z lastniki ohraniti in ga pospeševati. Poskrbeti je treba, da bo sestava posamičnega gozdnega drevja ter omejkov čimbolj avtohtona in da se v ta prostor ne vnaša po nepotrebnem tujerodnih drevesnih in grmovnih vrst. Pri izbiri posameznega drevja za posek je potrebno upoštevati lego in pomen teh dreves ter najprimernejši čas za posek. Ob poteh ali v bližini naselij je pomembno tudi zdravstveno stanje dreves, saj lahko oslabela in propadajoča drevesa ogrožajo človekovo dejavnost in potencialne obiskovalce tega prostora.

V **gorski gozdni krajini** (vršni predeli GGE, nad gozdno mejo na pobočjih Stola in Krna) je potrebno nameniti pozornost osamelcem in avtohtonim drevesom pomembnih estetskih in dendroloških vrednosti (zlasti bukve nad Drežniškimi Ravnami in smreke ter macesne v krnskem pogorju) ter jih po potrebi (izjemna dimenzijska ali estetska vrednost) tudi evidentirati in zaščititi. Zlasti so tudi pomembne skupine dreves na izpostavljenih, ekstremnih legah. Poseben pomen imajo posamična drevesa na zgornji drevesni meji, ki se jih prepusti naravnemu razvoju. Zlasti je potrebno nuditi zaščito tem drevesom v primeru gozdnih požarov. Drevesa nad zgornjo gozdno mejo je potrebno ohraniti. Planinske poti in druge objekte je potrebno označevati tako, da se drevesa ne poškodujejo. Morebitno kurjavo v planinskih kočah si je potrebno priskrbeti iz nižje ležečih gozdov ali iz doline.

V **gozdni krajini** (Breginjski kot, Matajur, Morizna) pozornost nameniti vzdrževanju gozdnega roba in negozdnih površin (travniki, jase). Na teh površinah puščati posamezna avtohtona drevesa estetskih in dendroloških vrednosti. Zlasti so pomembne skupine dreves na ekstremnih rastiščih.

V **gozdni krajini** (dolinski, položnejši del Breginjskega kota, Trnovsko-Drežniško-Krnskega območja, Livškega) ohraniti posamezne estetske in dendrološko zanimive osebkne in skupine starejšega drevja vseh drevesnih vrst in jih puščati dve proizvodni dobi oz. do fiziološke oslabelosti. Ohraniti estetsko in uporabno vredne bukve, hraste, plemenite listavce na pašnikih. Pozornost nameniti tudi negovanju zanimivih gozdnih robov. Zaraščajoče površine v dolini se lahko krčijo, zlasti zaradi ohranjanja vedutnih pogledov. Puščati je potrebno zanimiva drevesa, ki povečujejo krajinsko pestrost, izvajati je potrebno sečni red.

V **kmetijski in primestni krajini** (skrajni nižinski svet ožje Kobariške in ob Soči) ohraniti posamezno drevje in skupine drevja, ki imajo značaj gozda ali delov gozda v poljskem okolju. Ob Soči ohraniti tesen sklep krošenj odraslih avtohtonih dreves. Vegetacijo puščati naravnemu razvoju in sekati drevje le izjemoma. Truditi se moramo za obvarovanje omejkov. Še zlasti v kmetijski krajini so usmeritve naravnane k varovanju, ohranitvi in negi habitatov živalskih vrst, ki take specialne habitate naseljujejo.

Debela drevesa (zlasti nad 100 cm prsnega premera) v gozdnem prostoru in zunaj njega je potrebno ohraniti in evidentirati.

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Ekonomsko presojo smo izračunali s pomočjo programa za obdelavo podatkov potrebnih za načrt GGE. Ekonomsko presojo smo izračunali skupaj za GGE in ločeno za zasebne gozdove, ki prevladujejo.

Prihodki

Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega najvišjega možnega poseka, ki temelji na dejanski strukturi lesne zaloge in drevesne sestave gozdov - predpostavljeno je, da je ob realizaciji vse količine načrtovanega možnega poseka debelinska struktura posekanega drevja podobna debelinski strukturi drevja v gozdu - ter na podlagi izdelanih tablic, ki kažejo modelno strukturo sortimentov v odvisnosti od debeline drevesa, drevesa in kakovosti rastišča/tarife. Pri izračunu smo uporabili povprečne cene gozdno-lesnih sortimentov na kamionski cesti v letu 2018 (Vir: SiDG in ZGS).

Stroški

Stroške gospodarjenja z gozdovi predstavljajo stroški sečnje, spravila in manipulacije na kamionski cesti, stroški gojitvenih in varstvenih del ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in gozdnih vlak.

Izhodiščni parametri za izračun normativov za sečnjo in spravilo so izračunani za posamezen rastiščnogojitveni razred. Ti povprečni parametri so gozdna združba, pravilno sredstvo, pravilna razdalja, nagib, skalnatost in povprečni tarifi (ločeno na iglavce in listavce).

Pri izračunu so upoštevane bruto in neto količine (m^3) gozdnih lesnih sortimentov. Pri tem sta bila uporabljena povprečna faktorja za preračun iz bruto (m^3) v neto (m^3), in sicer 0,85 za iglavce in 0,88 za listavce.

Pri izračunu stroškov sečnje, spravila in manipulacije smo upoštevali stroške, ki jih ima SiDG.

Stroški gojitvenih in varstvenih del so izračunani na podlagi načrtovanih del ter vrednosti dnine (cene za delovni dan) po Odredbi o financiranju in sofinanciranju del iz proračuna RS. Pri materialnih stroških smo uporabili cenik ZGS za leto 2018. Obseg gozdnogojitvenih del je prilagojen tudi odpravi posledic po žledolomu.

Stroški za vzdrževanje gozdnih cest so izračunani na podlagi povprečne cene vzdrževanja gozdnih cest v GGE, ki je rezultat najpogostejših del in porabljenega materiala po sedanjem ceniku ter dejansko določene dolžine gozdnih cest. Izhodišče za stroške za vzdrževanje gozdnih vlak je vzeto 10% vzdrževanja gozdnih cest, glede na enako dolžino ceste in vlake.

Spodbude delno pokrivajo stroške vzdrževanja gozdnih cest v vseh gozdovih. Priznani strošek vzdrževanja gozdne ceste znaša 283 EUR na kilometer in je sofinanciran s strani države v višini 39%.

Preglednica 56/EP1: Prikaz prihodka od lesa (€)

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokal. skupnosti	
	Skupaj	za 1 m^3	Skupaj	za 1 m^3	Skupaj	za 1 m^3
Vrednost lesa na KC	19.183.991	47	1.374.619	46	1.178.628	46
Strošek poseka in spravila	9.303.600	23	730.557	24	549.680	21
Razlika	9.880.390	24	644.063	21	628.948	24

Preglednica 57/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE

SKUPAJ GOZDNOGOSPODARSKA ENOTA	Skupaj (€)	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	21.737.238	47,0	100,0
Stroški sečnje in spravila	10.583.837	23,0	48,7
Stroški gojenja in v arstva gozdov	160.193	0,3	0,7
gojenje in v arstvo gozdov	150.893	0,3	0,7
krepitev funkcij gozdov	9.300	0,0	0,0
Stroški v zdržev anje gozdnih prometnic	201.807	0,4	0,9
v zdržev anje gozdnih cest	181.627	0,4	0,8
v zdržev anje vlak	20.180	0,0	0,1
Stroški skupaj	10.945.837	23,7	50,4
Dohodek (prihodek-stroški)	10.791.401	23,3	49,6
Predvidene spodbude za gojenje in v arstvo	60.357	0,1	0,3
Predvidene spodbude za v zdržev anje gozdnih prometnic	43.684	0,1	0,2
Skupaj predvidene spodbude	104.041	0,2	0,5
Stroški - spodbude	10.841.796	23,4	49,9
DOHODEK (dohodek+spodbude)	10.895.442	23,6	50,1

Preglednica 58/EP3: Pregled ekonomike gospodarjenja v zasebnih gozdoih

ZASEBNI GOZDOVI	Skupaj (€)	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	20.362.619	47,0	100,0
Stroški sečnje in spravila	9.853.281	23,0	48,4
Stroški gojenja in v arstva gozdov	122.386	0,3	0,6
gojenje in v arstvo gozdov	122.386	0,3	0,6
krepitev funkcij gozdov	0	0	0
Stroški v zdržev anje gozdnih prometnic	201.807	0,5	1,0
v zdržev anje gozdnih cest	181.627	0,4	0,9
v zdržev anje vlak	20.180	0,1	0,1
Stroški skupaj	10.177.474	23,5	50,0
Dohodek (prihodek-stroški)	10.185.145	23,5	50,0
Predvidene spodbude za gojenje in v arstvo	48.954	0,1	0,2
Predvidene spodbude za v zdržev anje gozdnih prometnic	43.684	0,1	0,2
Skupaj predvidene spodbude	92.638	0,2	0,4
Stroški - spodbude	10.084.836	23,3	49,6
DOHODEK (dohodek+spodbude)	10.277.783	23,7	50,5

Okvirna ekonomska presoja pokaže tako skupno za GGE, kot tudi samo za zasebne gozdove pozitivno razliko med prihodki od lesa, ki je načrtovan za posek, in skupnimi stroški (23,6 euro/m³).

Problem ostajajo zaprti deli odsekov, kjer je potrebna novogradnja krajših odcepov gozdnih cest in zgostitev sistema traktorskih vlak na katere je vezan možni posek.

V naslednjem desetletju bi morali zgostiti sistem gozdnih cest in vlak, da odpremo odseke, na katere je vezan možni posek. Potrebne novogradnje v ekonomski izračun niso zajete. Za novogradnje bi bilo potrebno pridobiti drugi vir financiranja.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

V čimvečji možni meri smo želeli ohraniti RGR preteklega gozdnogospodarskega načrta, ker so bili kvalitetno oblikovani. RGR smo oblikovali na podlagi osnovanih območnih RGR s prilagoditvijo predvsem rastiščnim razmeram v GGE in bistveno drugačnim ciljem (stopnja poudarjenosti funkcij gozdov, sestojna zgradba, razvojne težnje). RGR so takšni kot so bili v preteklem načrtu, le RGR 35040 – Alpska bukovja je bil v glavnem priključen RGR 32140 – Gorska bukovja.

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št.5).

Preglednica GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in RGR

Gospodarske kategorije in rastiščnogojitveni razredi	Pov.	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
	ha	m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
ZMerno KISLOLJUBNA BUKOVJA	1.047,31	23	255	278	1,02	5,98	7,00	15,8	18,4	18,2	72,0
GORSKA BUKOVJA	3.651,94	17	234	251	0,78	5,32	6,10	16,9	17,3	17,2	71,0
TOPLOLJUBNA BUKOVJA S PANJEVSKIM GOSP.	1.830,65	8	189	197	0,34	5,93	6,27	8,8	14,9	14,7	46,1
ZMerno KISLOLJUBNA BUKOVJA ZA PREMENO	1.356,09	29	158	187	0,89	5,65	6,54	13,7	18,5	17,7	50,7
GORSKA BUKOVJA MEŠANA Z LISTAVCI ZA PREMENO	2.179,86	30	182	212	1,12	5,83	6,95	15,6	16,7	16,5	50,6
VEČNAMENSKI GOZDOVI	10.065,85	21	206	227	0,81	5,65	6,46	15,2	17,0	16,9	59,2
GORSKA BUKOVJA	408,42	12	244	256	0,38	5,28	5,66	3,6	18,5	17,8	80,5
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI	408,42	12	244	256	0,38	5,28	5,66	3,6	18,5	17,8	80,5
VAROVALNI GOZDOVI	2.268,31	6	180	186	0,17	4,43	4,60	9,6	13,5	13,4	54,0
VAROVALNI GOZDOVI	2.268,31	6	180	186	0,17	4,43	4,60	9,6	13,5	13,4	54,0
Skupaj vsi gozdovi	12.742,58	18	203	221	0,68	5,42	6,10	14,6	16,5	16,4	59,1

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.2.1 RGR 30840: ZMerno KISLOLJUBNA BUKOVJA

RGR vključuje naslednje odseke: 2 - 4, 6 – 19, 34b, 37, 39, 44, 45, 78a, 80a, 81a, 82, 84, 85a, 89 – 93, 97a.

V RGR delno leži habitatni tip Ilirskih bukovih gozdov na rastiščih *Lamio orvalae-Fagetum* in *Ostrya-Fagetum*, na pobočjih Mije in Matajurja.

V rastiščnogojitvenem razredu izrazito prevladuje lesnoproizvodna funkcija 1. (Zabreginj, SZ vznožje pobočja Mije) in 2. (idrski gozd) stopnje poudarjenosti. Poudarjena je tudi hidrološka funkcija 2.stopnje. Varovalna funkcija 1.stopnje se pojavlja malopovršinsko na okoli 5 % površine.

Preglednica LP: Površina RGR po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	986,03	44,97	16,31	1.047,31
Delež (%)	94,1	4,3	1,6	100,0

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Sifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
54200	Predalpsko gradnovno belogabrovje	11	4,77	0,5
55300	Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	4,82	0,5
55500	Primorsko bukovje na flišu	9	208,88	19,9
59100	Predinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	5	11,16	1,1
60000	Podgorsko-gorsko lipovje	5	23,47	2,2
61100	Gorsko obrežno sivojelševje, črnjelševje in veliko jesenov	7	1,62	0,2
61200	Gorsko vrbovje	7	6,58	0,6
63200	Predalpsko gorsko bukovje	9	78,07	7,5
73100	Kisloljubno gradnovno bukovje	11	707,94	67,5
Skupaj		10,20	1.047,31	100,0

V ta RGR so uvrščeni gozdovi na pretežno flišnati in lapornati podlagi, ki so razširjeni v Breginjskem kotu, na vznožju Mije in na severovzhodnem pobočju Matajurja. Večinoma gre za visoko produktivne gozdove. Proizvodna sposobnost rastišča je preko 10 m³/ha/leto, kar pomeni, da je trenutna izkoriščenost rastiščnega potenciala manjša.

Zgradba gozda

Prevladujejo skupinsko raznodobni gozdovi. Večinoma jih tvori bukev in so v fazi debeljaka s posameznimi pomladitvenimi jedri, kjer prevladujeta veliki jesen in bukev. Gozdovi imajo ohranjeno naravno razmerje drevesnih vrst in sestojno zgradbo razen predelov v Zabreginju, kjer je večje območje nasadov iglavcev (prevladujejo drogovnjaki).

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	5,8	27,5	35,5	20,6	10,6	22,9	8,2	1,02	14,6
Listavci	8,6	24,9	29,0	22,0	15,5	254,7	91,8	5,98	85,4
Skupaj	8,3	25,1	29,6	21,9	15,1	277,6	100,0	7,00	100,0

Bistveno večji delež lesne zaloge je pri listavcih, medtem ko je po debelinskih razredih približno enako porazdeljena pri iglavcih in listvcih.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	19,8	0,9	0,0	1,3	0,8	155,7	6,1	70,4	14,5	8,1
Naravno stanje	%	7,1	0,3	0,0	0,5	0,3	56,1	2,2	25,4	5,2	2,9
	%	0,0	2,0	2,0	0,0	0,0	75,0	12,0	3,0	5,0	1,0

Največje odstopanje med dejanskim in naravnim stanjem je pri buki, ki jo v lesni zalogi primanjkuje v glavnem na račun smreke. V lesni zalogi izrazito prevladujejo bukev in plemeniti listavci (81,5 %), večji delež smreke je rezultat sadnje v preteklosti. Drevesna sestava v tem RGR je spremenjena v korist iglavcev (smreki), ki pa so slabe kvalitete.

Ohranjenost gozdov

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
GPN, ukrepi so dovoljeni	406,16	38,8	475,97	45,4	99,44	9,5	65,74	6,3	1.047,31	100,0
Skupaj vsi gozdovi	406,16	38,8	475,97	45,4	99,44	9,5	65,74	6,3	1.047,31	100,0

Gozdovi tega RGR niso izključno naravnega razvoja, zato so delno spremenjeni. Spremenjeni so zlasti na območjih nekdanjih kmetijskih površin in umetno osnovanih nasadih.

Odmrlo drevje

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	13,7	21,6	35,3	10,5	20,0	30,5	24,2	41,6	65,8	27,7
30 - 49 cm	6,8	1,1	7,9	0,0	4,2	4,2	6,8	5,3	12,1	23,4
50 in več cm	1,1	0,5	1,6	0,0	0,5	0,5	1,1	1,0	2,1	8,1
Skupaj	21,6	23,2	44,8	10,5	24,7	35,2	32,1	47,9	80,0	59,2

V RGR je kar 80 odmrlih dreves na ha oziroma 59,2 m³/ha, kar predstavlja 21,3 % celotne lesne mase. Skupno razmerje med iglavci in listavci je precej uravnoteženo, medtem ko pri ležečem drevju opazneje prevladujejo listavci.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Prevladujejo zreli debeljaki in drogovnjaki (78,2 %, njihov delež je še narasel iz 73,7 %), medtem ko je čistih mladovij malo. Gre za kvalitetne gozdove, kjer pionirskih delov praktično ni. Sestoji so dobrih zasnov, negovani (nekoliko slabše drogovnjaki, ki v dobršnem delu še niso bili redčeni), z normalnim drevesnim sklepom (neredčeni drogovnjaki z izrazito tesnim).

Preglednica ZNS: Zasnov a, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnov a (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	34,48	9,1	49,6	17,1	24,2	30,9	44,8	24,3	0,0	9,1	49,6	0,0	41,3
Drogovnjak	301,98	11,4	51,6	31,2	5,8	27,8	20,8	45,5	5,9	51,4	13,8	34,1	0,7
Debeljak	516,67					79,5	18,1	2,4	0,0	3,9	77,7	18,4	0,0
Sestoj v obnovi	123,90					68,8	30,2	1,0	0,0				
Raznomočno (sk-gnz)	68,15					8,3	70,1	21,6	0,0				
Pionirski gozd z grmišči	2,13	0,0	0,0	100,0	0,0								
Skupaj	1.047,31												

Podmladek

Preglednica D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Bukev	Pl. list.	Dr. tr. list.	SKUPAJ
ha	30,15	7,88	1,94	39,97
%	2,98	0,78	0,19	100,00

Sestava podmladka sovpada z deležem drevesnih vrst. Podmladka je sorazmerno malo. Prisoten je zlasti v sestojih v obnovi, v ostalih razvojnih fazah je delež podmladka zanemarljiv. Skoraj izključno se pojavlja podmladek buke (idrski gozd), velikega jesena in v manjšem deležu gorskega javorja (Zabreginj).

Kakovost drevja

Preglednica K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	St. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	7	57,1	14,3	14,3	0,0	14,3
Ostali igl.	7	42,9	0,0	57,1	0,0	0,0
Bukev	144	6,9	11,8	47,9	18,1	15,3
Hrast	6	0,0	33,3	50,0	16,7	0,0
Pl. list.	44	9,1	4,5	20,5	36,4	29,5
Dr. tr. list.	6	0,0	0,0	33,3	50,0	16,7
Meh. list.	10	0,0	0,0	10,0	60,0	30,0
Skupaj iglavci	14	50,1	7,1	35,7	0,0	7,1
Skupaj listavci	210	6,7	10,0	39,9	24,8	18,6
Skupaj	224	9,4	9,8	39,7	23,2	17,9

Več kot tretjina dreves je dobre kvalitete, tako da je v prvem segmentu drevesa les kakovosti ŽII. Boljša kakovost je pri smreki in iglavcih kot pri buki in listavcih. Slaba kakovost je pri trdih in mehkih listavcih.

Poškodovanost sestojev

Preglednica PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENITNIK	3,4
VEJE	23,0
OSUTOST	0,0
Skupaj	26,4

Poškodovanost drevja se je v primerjavi s preteklim načrtom precej povečala (4,4 % : 26,4 %) in je nadpovprečna v primerjavi s poškodovanostjo v GGE (16,2 %). Vzrok so poškodbe vej zaradi žledoloma.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realizirani posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	4.041	5.101	126,2	7,9
Listavci	60.600	21.425	35,4	33,1
Skupaj	64.641	26.526	41,0	41,0

Možni posek je bil realiziran le 41,0 %, kar je manj od povprečja v GGE. 58,6 % ga odpade na bukev, 18,4 % na smreko. Kljub sorazmerno dobri odprtosti, lastniki gozdov zlasti v Zabreginju niso bili zainteresirani za večje sečnje (redčenje).

Preglednica OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	103,81	0,00	0,0
Nega gošče	ha	31,32	0,00	0,0
Nega letv enjaka	ha	22,62	0,00	0,0
Nega ml. drogov njaka	ha	13,30	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,00	0,66	0,0
Šadnja	ha	0,00	0,32	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	5,15	0,0

Gojitvena in varstvena dela so bila načrtovana zlasti v mladovju, ki pa niso bila izvedena, bila pa so nekatera zaradi naravnih ujm, ki niso bila načrtovana.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV
Površina, lesna zaloga, prirastek, posek
Preglednica GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1999 do 2019

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek		
		m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1999	934,36	23,2	190,9	214,1	0,96	5,54	6,50
2009	974,75	28,3	256,3	284,6	1,79	6,89	8,68
2019	1.047,31	22,9	254,7	277,6	1,02	5,98	7,00

Letni realiziran posek*		
m ³ /ha		
Iglavci	Listavci	Skupaj
0,06	0,73	0,80
0,52	2,20	2,72
0,36	4,68	5,04

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Trend umiranja rasti lesne zaloge je očiten, zaradi zastarčenih sestojev se je prirastek umiril. Nizka intenziteta sečnje je značilna za večino RGR v GGE.

Drevesna sestava
Preglednica D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drev. vrst (v %) v obdobju 1999 do 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	8,1	0,2	0,1	1,8	0,7	55,2	3,2	15,0	6,4	9,3
2009	7,7	0,4	0,0	1,2	0,6	53,1	2,9	20,2	8,4	5,5
2019	7,1	0,3	0,0	0,5	0,3	56,1	2,2	25,4	5,2	2,9

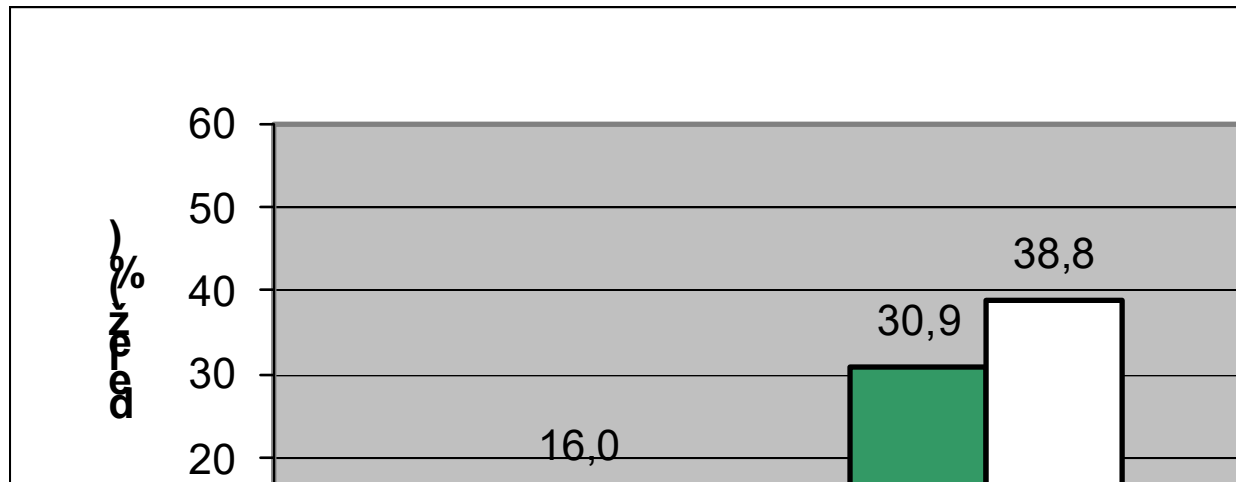
Opazno je povečanje deleža plemenitih listavcev na račun zmanjšanja deleža drugih trdih in mehkih listavcev, medtem ko je lesna zaloga bukke stabilna.

Razvojne faze in zgradbe sestojev
Preglednica D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	34,48	3,3	3,5	20	16,0	156,32	-12,5
Drogovnjak	301,98	28,8	30,9	49	38,8	379,09	-7,9
Debeljak	516,67	49,4	52,9	44	34,8	340,01	18,1
Sestoj v obnovi	123,90	11,8	12,7	13	10,4	101,61	2,3
Raznomerno (sk-gnz)	68,15	6,5					
Pionirski gozd z grmišči	2,13	0,2					
Skupaj	1.047,31	100,0	100,0	127	100,0	977,03	0,0

V enodobnih gozdovih, ki prevladujejo v RGR (93,3 %), je preveč starejših razvojnih faz (debeljak, sestoj v obnovi) premalo pa mlajših (mladovje, drogovnjak). Trajnost gozdov je potrebno zagotoviti z intenzivnejšim uvajanjem debeljakov v obnovo ter pospešenim zaključevanjem obnove zlasti v sestojih, kjer je prisoten primeren pomladek.

Grafikon D-SM: Primerjava dejanske in modelne strukture enodobnih gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Raznomerni in skupinsko raznodobni gozdovi bukve in plemenitih listvcev, s primesjo smreke.

Ciljna drevesna sestava: smreka 10%, ostali iglavci 1%, bukev 60%, hrast 7%, plemeniti listavci 16%, trdi in mehki listavci 6%.

Ciljno stanje razvojnih faz: mladovje 9%, drogovnjaki 33%, debeljaki 43%, sestoji v obnovi 11%, skupinsko raznomerni sestoji 4%.

Ciljna lesna zaloga: 317 m³/ha. **Končna lesna zaloga:** 619 m³/ha.

Ciljna kakovost⁶⁴: iglavci B-C 60 %, ostalo drogovni, droben tehnični in celulozni les; listavci B-C 60%, ostalo prostorninski les.

Ciljno razdobje: 20 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba 127 let, **pomladitvena doba** 20 let.

V lažjih pravilnih razmerah (traktorsko spravilo) izvajati sistem skupinsko postopnega gospodarjenja, v težjih razmerah (žično spravilo) in v sestojih z večjim deležem bukve pa zastorno gospodarjenje.

V naravnih mladovjih je potrebno uravnavati zmes prilagojeno rastiščnim razmeram in ciljni sestavi drevesnih vrst, izsekavati koše in predrastke. V goščah, takoj ko to narekujejo sestojne razmere, preidemo na pozitivno selekcijo. V nasadih smreke, zlasti na nižjih nadmorskih višinah, pospeševati bukev in plemenite listavce. V drugih umetno osnovanih nasadih je potrebna nega gošče in redčenje v vseh drogovnjakih. V sestojih, kjer ni bilo gojitvenih del, je potrebno z direktno nego pomagati samo manjšemu številu res kvalitetnih osebkov.

V drogovnjakih je potrebno redčenje predvsem v mlajših fazah (drugo redčenje) in na boljših rastiščih. Intenziteto redčenja prilagajamo konkretnim razmeram, do 20%, s pogostostjo vračanja na 10 let, kasneje 15-20 let.

⁶⁴ Po Pravilniku o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (2011) pomenijo okrajšave: Pri listavcih: A1-rezan furnir, A2-luščenec, B-žagan les1, C-žagan les2, D-žagan les3; pri iglavcih pa: A1-resonančni les, A2-furnir, B-žagan les1, C-žagan les2, D1-žagan les3, D2-les za embalažo, ostali nerazvrščeni les nižje v rednosti ima okrajšavo O (drva, prostorninski les in les za celulozo).

V debeljaki, zlasti starejših (40%), je potrebno pričeti s pomlajevanjem, s tem bomo tudi spremenili neugodno razmerje razvojnih faz. Obnova naj poteka malopovršinsko, z zastorno sečnjo in naravno nasemenitvijo, le v posameznih vrzelih lahko ob izpadih naravnega mladja uporabimo spolnitev s sadnjo. Sledimo semenskim letom, zlasti v čistih bukovih sestojih. V 40% debeljakov izvajamo redčenja z intenziteto okoli 10%.

Pospešeno nadaljevati obnovo na 45% površine debeljakov z intenziteto 40% (igl. 35%) in jo zaključevati (45% površine) zlasti tam, kjer je prisoten kvaliteten pomladek.

V pionirskih gozdovih skušamo s premenilnimi redčenji in pospeševanjem ciljnih drevesnih vrst izboljšati sestojno zasnovo, na mestih, kje je zasnova izrazito slaba, pa lahko gospodarimo tudi panjevsko (na manjših površinah). Intenziteta naj bo do 18%.

Pri gospodarjenju še naprej najbolj pospešujemo bukev, ohranjamo ciljni delež smreke, upoštevamo pa obilno pomlajevanje plemenitih listavcev, ki so ob naravni izmenjavi drevesnih vrst in veliki vitalnosti zelo konkurenčni.

Posek in spravilo izvajamo ob upoštevanju mestoma poudarjene varovalne in hidrološke funkcije.

Ukrepi

Preglednica D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	8,2	91,8	100,0
- ciljno (%)	11,4	88,6	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m³/ha)	22,9	254,7	277,6
- ciljna (m³/ha)	36,1	280,7	316,8
Prirastek (m³/ha/leto)	1,02	5,98	7,00
Možni posek (m³/ha)	3,6	46,8	50,4
Možni posek (m³/ha/leto)	0,36	4,68	5,04
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	15,8	18,4	18,2
Intenziteta m. p. prirastek (%)	35,5	78,3	72,1
Izravnalna doba (let)			20

Preglednica MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnov o	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
Iglavci	m	1.385	502	0	0	0	1.907	3.794		
	%	36,5	13,2	0,0	0,0	0,0	50,3	100,0	15,8	35,4
Listavci	m³	28.995	19.309	0	0	0	730	49.034		
	%	59,1	39,4	0,0	0,0	0,0	1,5	100,0	18,4	78,3
Skupaj	m³	30.380	19.811	0	0	0	2.637	52.828		
	%	57,5	37,5	0,0	0,0	0,0	5,0	100,0	18,2	72,0

Najpomembnejši ukrepa sta redčenje drogovnjakov in debeljakov in pomladitev debeljakov.

Preglednica NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Prilava sestoja	ha	8,36	8,36
Sadnja	ha	4,20	4,20
Obžetev	ha	10,61	42,44
Nega mladja	ha	4,20	8,40
Nega gošče	ha	1,58	1,58
Nega letv enjaka	ha	7,53	7,53

Prevladuje nega mlajših razvojnih faz.

9.2.2 RGR 32140: GORSKA BUKOVJA

RGR vključuje naslednje odseke: 20b, 24, 25, 27a, 28a, 30a, 38, 40, 41, 43, 46, 47, 56, 57, 59, 71a, 72a, 78c, 79a, 85b, 86, 88, 114, 115, 121, 122, 124, 126, 127a, 131, 136-139, 141a, 141c, 142, 148, 149a, 150a, 151, 152, 154, 155.

Tudi v tem RGR prevladujejo gozdovi s 1. (Mija) in 2. (Ljubija, Hlevišče) stopnjo poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije, le da je njihov delež manjši kot pri zmerno kisloljubnih bukovjih. Več je prisotne tudi varovalne funkcije. Od drugih funkcij izstopajo še hidrološka, f. ohranjanja biotske raznovrstnosti in zaščitna ter mestoma turistična in rekreacijska.

RGR spada v habitatni tip Ilirski bukovji gozdovi.

Preglednica LP: Površina RGR po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	3.474,53	292,59	293,24	4.060,36
Delež (%)	85,6	7,2	7,2	100,0

V tem RGR je nekaj več javnih gozdov.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Sifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
54200	Predalpsko gradnovo belogabrovje	11	1,44	0,0
55100	Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	5,48	0,1
55300	Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	47,49	1,2
55500	Primorsko bukovje na flišu	9	22,20	0,5
56300	Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	1	9,58	0,2
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	7	6,60	0,2
59100	Predinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	5	239,77	5,9
60000	Podgorsko-gorsko lipovje	5	28,33	0,7
61200	Gorsko vrbovje	7	5,25	0,1
63200	Predalpsko gorsko bukovje	9	2.664,64	65,7
65100	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	7	1,52	0,0
68300	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	7	892,32	22,0
68400	Dinarsko podalpinsko bukovje	3	19,28	0,5
73100	Kisloljubno gradnovo bukovje	11	116,46	2,9
Skupaj		8,300	4.060,36	100,0

Nosilna gozdna združba tega RGR je predalpsko gorsko bukovje.

Pretežno so razširjeni na apnenčasti podlagi. Največje površine zavzema združba buke in lisaste mrtve koprive. Gospodarjenje v preteklosti je v teh sestojih pustilo sledove, saj so ostali nedotaknjeni in z naravno zgradbo le na oddaljenih predelih Matajurja in Mije.

Proizvodna zmogljivost rastišča je 8,3 m³/ha/leto, trenutna izkoriščenost (5,7 m³/ha/leto) je pod to vrednostjo zaradi pomanjkljive nege v preteklih obdobjih.

Stanje sestojev

Gozdovi so v glavnem zdravi, le ponekod so jih prizadele naravne ujme (žledolom, lubadarji). Vse pomembne drevesne vrste se dobro naravno obnavljajo. Škode na mladovju zaradi divjadi so zaenkrat v znosnih mejah, tako da objedanje ne vpliva na zgradbo in kakovost mladovja.

Zgradba gozda

Običajna sestojna zgradba je enomerna, glavna drevesna vrsta je bukev, ki tvori obsežne sklenjene sestoj s posamično primesjo plemenitih in ostalih trdih listavcev. Precejšnje površine v tem RGR so bile z direktno premeno spremenjene v nasade iglavcev, ki pa so pomanjkljivo

negovani. Starejše razvojne faze imajo zaradi gospodarjenja v preteklosti spremenjeno razmerje drevesnih vrst in slabšo sestojno zasnovo. Zdravstveno stanje je dobro, ponekod so sestoji prizadeti zaradi žleda. V pomlajencih se pojavlja naravno mlajše dobre kvalitete, bujno se pomlajujejo veliki jesen, gorski javor in bukev.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	17,2	16,0	20,6	14,8	31,4	16,7	6,7	0,74	12,4
Listavci	11,1	28,1	28,7	19,0	13,1	234,8	93,3	5,31	87,8
Skupaj	11,5	27,3	28,2	18,7	14,3	251,5	100,0	6,05	100,0

Bistveno večji delež lesne zaloge je pri listavcih, medtem ko je po debelinskih razredih lesna zaloga iglavcev pomaknjena v najdebelejši razred.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

	Erkota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko	m ³ /ha	14,8	0,0	0,5	1,4	175,8	1,1	38,4	16,5	3,0
Stanje	%	5,9	0,0	0,2	0,6	69,9	0,5	15,2	6,5	1,2
Naravno stanje	%	5,0	3,0	0,0	2,0	80,0	0,0	8,0	2,0	0,0

Največje odstopanje med dejanskim in naravnim stanjem je pri plemenitih listavcih in bukvi, ki jo v lesni zalogi primanjkuje v glavnem na račun teh listavcev.

Ohranjenost gozdov

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	2.865,93	78,5	542,89	14,9	224,13	6,1	18,99	0,5	3.651,94	89,9
Gpn, ukrepi so dovoljeni	147,97	36,2	260,45	63,8	0,00	0,0	0,00	0,0	408,42	10,1
Skupaj vsi gozdovi	3.013,90	74,2	803,34	19,8	224,13	5,5	18,99	0,5	4.060,36	100,0

V RGR prevladujejo ohranjeni gozdovi z naravno sestavo drevesnih vrst, spremenjeni so le sestoji nastali z umetno obnovo.

Odmrlo drevje

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	3,1	21,2	24,3	1,3	26,8	28,1	4,4	48,0	52,4	19,1
30 - 49 cm	0,0	1,2	1,2	0,2	3,8	4,0	0,2	5,0	5,2	9,2
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	0,6	0,0	0,6	0,6	2,0
Skupaj	3,1	22,4	25,5	1,5	31,2	32,7	4,6	53,6	58,2	30,3

Izrazito prevladuje tanjše odmrlo drevje (90%), razmerje med iglavci in listavci je močno na strani slednjih. V RGR je 58 odmrlih dreves na ha oz. 30,3 m³/ha, kar predstavlja 12% vse lesne mase v RGR.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V tem RGR prevladujejo drogovnjaki in debeljaki, veliko premalo je sestojev v obnovi, pojavljajo se tudi pionirski gozdovi z grmišči kot posledica zaraščanja kmetijskih površin tega območja. Opazen je tudi delež gozdov na ekstremnih rastiščih.

Preglednica ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	139,43	34,1	10,8	44,2	10,9	2,8	27,7	69,5	0,0	49,4	13,0	0,0	37,6
Drogošnjak	1.120,53	55,2	20,9	6,9	17,0	35,5	44,7	19,8	0,0	77,5	13,4	8,8	0,3
Debeljak	1.442,67					47,1	26,0	26,9	0,0	40,5	36,8	22,7	0,0
Sestoj v obnovi	369,97					89,7	10,3	0,0	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	867,99					30,5	22,7	46,8	0,0				
Panjev ec	12,87												
Grmičav gozd	91,67												
Pionirski gozd z grmišči	15,23	0,0	0,0	100,0	0,0								
Skupaj	4.060,36												

Prevladujejo bukovi drogošnjaki in debeljaki na 63% površine. Prevladuje tesen sklep zaradi neredčenosti sestojev. Zasnova je srednja, negovanost v dostopnejših predelih dobra, drugje slaba.

Podmladek
Preglednica D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Bukev	Pl.lst.	Dr.tr.lis.	Skupaj
ha	30,15	7,88	1,94	39,97
%	2,98	0,78	0,19	100,00

Sestava podmladka sovpada z deležem drevesnih vrst. Podmladek je v presvetljenih sestojih veliko.

Kakovost drevja
Preglednica K: Kakovost drevja⁶⁵

Drevesna vrsta	St. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	63	9,5	6,3	36,6	11,1	36,5
Bor	2	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Macesen	1	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	621	1,1	5,8	31,4	28,7	33,0
Hrast	6	0,0	0,0	50,0	0,0	50,0
Pl. lst.	146	0,7	9,6	27,4	39,0	23,3
Dr. tr. lst.	57	0,0	0,0	10,5	14,0	75,5
Meh. lst.	13	0,0	7,7	15,4	30,8	46,1
Skupaj glavci	66	9,1	7,6	36,4	12,1	34,8
Skupaj listavci	843	0,9	6,0	29,2	29,3	34,6
Skupaj	909	1,5	6,2	29,7	28,1	34,5

Kakovost drevja je zadovoljiva oziroma slaba. Glede na možnosti (dobra rastišča, razmeroma dobra odprtost), bi jo lahko z intenzivno nego delno izboljšali. Predvsem v drogošnjakih je potrebno intenzivno redčenje.

Poškodovanost sestojev
Preglednica PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENITNIK	2,9
VEJE	12,0
OSUTOST	0,0
Skupaj	14,9

Poškodovanost drevja se je bistveno povečala (7,2 % : 14,9 %), in je blizu povprečja za GGE. Razlog je poškodovanost krošnje po žledolomu.

⁶⁵ Določa se pri drevesih s prsnim premerom nad 30 cm.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	10.948	11.733	107,2	6,8
LISTAVCI	161.631	88.343	54,7	51,2
Skupaj	172.579	100.076	58,0	58,0

Možni posek je bil realiziran 58 %, kar je nad povprečjem za GGE. Precej boljša je realizacija pri iglavcih, kar je posledica večje zainteresiranosti lastnikov za sečno smreko in predvsem sanitarnega poseka. 84 % vsega poseka odpade na smreko (9,5%) in bukev (74,5%). Posekalo se je 11,1 % LZ oz. 26,3 m³/ha.

Preglednica OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	48,91	0,00	0,0
Sadnja	ha	4,52	0,00	0,0
Obžetev	ha	13,56	0,00	0,0
Nega mladja	ha	1,16	0,00	0,0
Nega gošče	ha	12,21	0,00	0,0
Nega letv enjaka	ha	24,50	0,00	0,0
Nega ml. drogov njaka	ha	52,67	0,00	0,0
Zaščita s premazom	ha	19,77	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	5,15	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	1,20	0,0

Usmeritev je bila izvedba gojitvenih del v predelih z boljšimi proizvodnimi sposobnostmi rastišča in z boljšimi zasnovami mladovij, ki pa se jih ni izvedlo. Naknadno pa se je opravilo lovskogojitvene ukrepe.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1999 – 2019

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1999	3.549,48	19,5	183,4	202,9	0,58	3,27	3,85	0,11	0,82	0,94
2009	3.805,30	21,6	214,9	236,5	1,07	5,96	7,03	0,31	2,32	2,63
2019	4.060,36	16,7	234,8	251,5	0,74	5,31	6,05	0,27	4,08	4,35

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek).

Trend večanja lesne zaloge je očiten zlasti zaradi precejšnjega deleža prirastnikov (drogovnjak, debeljak). Nizka intenziteta sečnje je značilna za večino RGR v GGE, možni posek smo bistveno povečali za zagotovitev trajnosti.

Drevesna sestava

Preglednica D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1999 - 2019

Leto	Smreka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	7,9	1,3	0,4	70,8	0,6	8,4	10,0	0,6
2009	7,2	1,2	0,8	63,0	0,3	13,6	11,1	2,8
2019	5,9	0,2	0,6	69,9	0,5	15,2	6,5	1,2

Delež glavnih drevesnih vrst se skozi obdobja bistveno ne spreminja. Opazno je le stalno naraščanje deleža plemenitih listavcev in manjšanje deleža bora in drugih trdih listavcev.

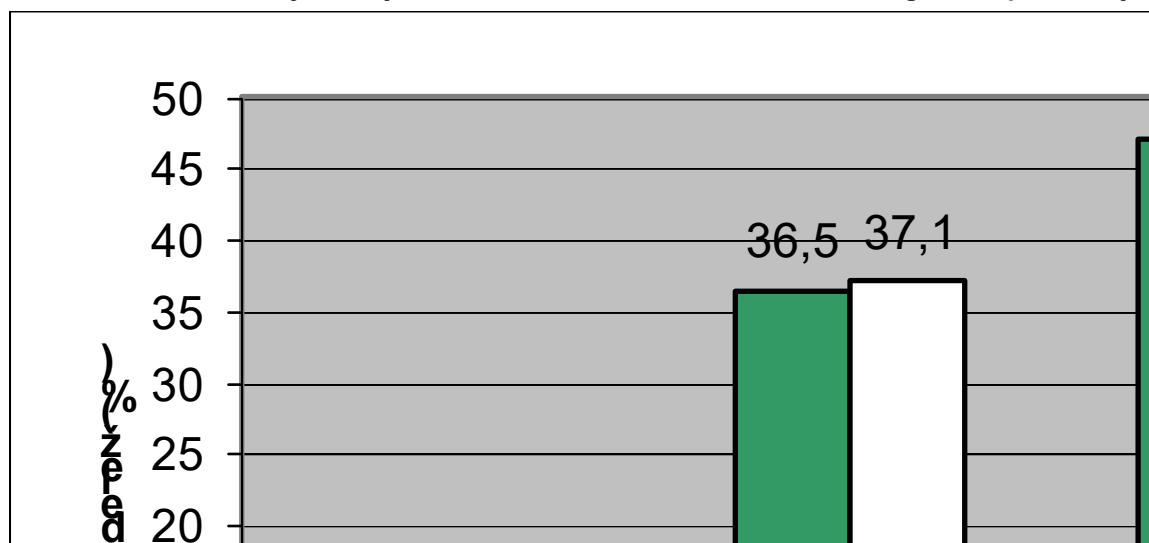
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna Površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	139,43	3,4	4,5	18	13,2	405,58	-8,7
Drogovnjak	1.120,53	27,6	36,5	50	37,1	1.139,93	-0,6
Debeljak	1.442,67	35,5	47,0	48	35,7	1.096,92	11,3
Sestoj v obnovi	369,97	9,1	12,0	19	14,0	430,16	-2,0
Raznomerno (sk-gnz)	867,99	21,4					
Panjevec	12,87	0,3					
Grmičav gozd	91,67	2,3					
Pionirski gozd z grmišči	15,23	0,4					
Skupaj	4.060,36	100,0	100,0	134	100,0	3.072,60	0,0

V RGR je izraziti presežek debeljakov, mladovja in sestojev v obnovi pa zaradi zadržane obnove v preteklih obdobjih odločno premalo. Na uravnoteženost deleža razvojnih faz bomo v tem obdobju vplivali predvsem s pospešenim uvajanjem debeljakov v obnovo in z njenim zaključevanjem.

Grafikon D-SM: Primerjava dejanske in modelne strukture enodobnih gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Enodobni ali skupinsko raznodobni mešani gozdovi bukve, s skupinsko primesjo plemenitih listavcev, mestoma smreke.

Kjer je odprtost boljša in prevladujejo mešani sestoji, težimo s skupinsko postopnim gospodarjenjem k raznomerni zgradbi sestojev.

Ciljna drevesna sestava: smreka 7%, ostali iglavci 2%, bukev 70%, plemeniti listavci 16%, trdi in mehki listavci 6%.

Ciljno stanje razvojnih faz: mladovje 7%, drogovnjak 32%, debeljak 35%, sestoj v obnovi 10%, skupinsko raznomerni sestoji 14%, grmičav gozd 2%.

Ciljna lesna zaloga: 286 m³/ha. **Končna lesna zaloga:** 560 m³/ha.

Ciljna kakovost: iglavci B-C-D1 65%, ostalo drogovci, droben tehnični in celulozni les;
listavci A2-B 20%, C-D 30%, ostalo prostorninski les.

Ciljno razdobje: 20 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopno in zastorno gospodarjenje s **proizvodno dobo** 135 let, **pomladitvena doba** 20 let.

V lažjih spravih razmerah (traktorsko spravilo) izvajati sistem skupinsko postopnega gospodarjenja, v težjih razmerah (žično spravilo) in v sestojih z večjim deležem bukve pa zastorno gospodarjenje.

V naravnih mladovih je potrebno uravnavati zmes, izsekavati koše in predrastke. V goščah, zaradi velikih stroškov dela, takoj ko je to možno preidemo na pozitivno selekcijo.

V drogovnjakih je potrebno redčenje predvsem v mlajših fazah z boljšo sestojno zasnovo in na boljših rastiščih (85 % površine). Intenziteta je od 18 – 20 %, prilagajamo jo konkretnim razmeram.

V debeljakih, ki so primerni za obnovo, je potrebno pričeti s pomlajevanjem na 35 % površine, s tem bomo tudi spremenili neugodno razmerje razvojnih faz. Obnova naj poteka malopovršinsko in z naravno nasemenitvijo, le v posameznih vrzelih lahko ob izpadih naravnega mladja uporabimo dodatno sadnjo v obliki plomb. Intenziteta okoli 30 %.

V umetno osnovanih nasadih je potrebna nega gošče in redčenje v vseh drogovnjakih z zmerno intenziteto 15-20 %. V sestojih, kjer ni bilo gojitvenih del, je potrebno z direktno nego pomagati samo manjšemu številu res kvalitetnih osebkov. Na mestih, kje je zasnova izrazito slaba pa lahko gospodarimo tudi panjevske (na manjših površinah).

Pri gospodarjenju še naprej najbolj pospešujemo bukev, ohranjamo delež smreke (naravno, predvsem pa v nasadih), upoštevamo pa obilno pomlajevanje plemenitih listavcev, ki so ob naravni izmenjavi drevesnih vrst in veliki vitalnosti zelo konkurenčni.

Pri sečnji in spravilu paziti na mestoma izrazito mnogonamensko gospodarjenje (območje Krna, Matajurja, Koseča), zlasti z upoštevanjem varovalne in hidrološke funkcije.

Na ekstremnih legah ne gospodarimo zaradi poudarjene varovalne funkcije. Gospodarjenje je v celoti naravnano na naravno obnovo gozdov.

V pionirskih gozdovih gospodariti po načelih posredne premene in premenilnega redčenja.

Ukrepi

Preglednica D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	8,7	93,3	100,0
- ciljno (%)	9,1	90,9	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	16,7	234,8	251,5
- ciljna (m ³ /ha)	26,1	259,4	285,5
Prirastek (m ³ /ha/leto)	0,74	5,31	6,05
Možni posek (m ³ /ha)	2,7	40,8	43,4
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,27	4,08	4,35
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	16,0	17,4	17,3
Intenziteta m. p. prirastek (%)	36,1	76,9	71,9
Izravnavna doba (let)			20

Preglednica MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnov o	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	7.350	1.907	0	0	0	1.586	10.843		
	%	67,8	17,6	0,0	0,0	0,0	14,6	100,0	15,9	36,3
Listavci	m³	98.211	59.941	0	388	0	7.161	165.701		
	%	59,3	36,2	0,0	0,2	0,0	4,3	100,0	17,4	76,8
Skupaj	m³	105.561	61.848	0	388	0	8.747	176.544		

	%	59,8	35,0	0,0	0,2	0,0	5,0	100,0	17,3	71,9
--	---	------	------	-----	-----	-----	-----	-------	------	------

Najpomembnejši ukrepa sta redčenje drogovnjakov in debeljakov in pomladitev debeljakov.

Preglednica NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	6,56	6,56
Sadnja	ha	9,96	9,96
Obžetev	ha	17,43	69,72
Nega mladja	ha	4,60	9,20
Nega gošče	ha	8,66	8,66
Nega letvenjaka	ha	1,42	1,42
Nega ml. drogovnjaka	ha	6,83	6,83
Vzdrževanje travinj	ha	1,13	11,30

Poudarek je na negi obstoječega naravnega mladovja.

9.2.3 RGR 50140: TOPLOLJUBNA BUKOVJA S PANJEVSKIM GOSPODARJENJEM

RGR vključuje naslednje odseke: 52, 53, 62 – 65, 73, 74, 107, 117a, 118, 119, 128a, 129a, 133, 143, 144, 145a, 146a, 156a, 159.

Raztezajo se po prisojnih pobočjih Od Borjane do Kobarida in po pobočjih Morizne. Najpomembnejša funkcija gozdov tega RGR je varovalna. Točkovno je prisotna hidrološka funkcija, linijsko pa turistična in rekreacijska. Gozdove RGR uvrščamo v habitatni tip Termofilni gozdovi mešanih listavcev.

Preglednica LP: Površina RGR po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	1.691,66	104,56	34,43	1.830,65
Delež (%)	92,4	5,7	1,9	100,0

STANJE GOZDOV

Rastišče

Skupne značilnosti teh gozdov so slaba rastišča, večinoma prisojna, na plitvih, sušnih tleh.

Preglednica D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Sifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
52100	Nizinsko črnojeleševje	8	0,60	0,0
55100	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	43,33	2,4
55300	Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	277,95	15,2
55500	Primorsko bukovje na flišu	9	69,82	3,8
56300	Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	1	37,00	2,0
59100	Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	5	1.278,53	69,8
60000	Podgorsko-gorsko lipovje	5	3,02	0,2
61100	Gorsko obrežno sivojeleševje, črnojeleševje in veliko jesenov	7	10,18	0,6
63200	Predalpsko gorsko bukovje	9	110,22	6,0
Skupaj		6,030	1.830,65	100,0

Nosilna gozdna združba tega RGR je toploljubno bukovje.

Pretežno so razširjeni na apnenčasti podlagi. Proizvodna zmogljivost rastišča je 6,0 m³/ha/leto, trenutna izkoriščenost (6,3 m³/ha/leto) je optimalna.

Stanje sestojev

Skupne značilnosti teh gozdov so različni regresijski stadiji termofilnih listavcev kot posledica gospodarjenja v preteklosti, podpovprečna lesna zaloga, slaba kvaliteta, slaba odprtost in poleg gospodarske tudi velika varovalna vloga.

Zgradba gozda

Naravna zgradba sestojev je spremenjena. Obnova iz panja je dobra, s semenom pa se obilno pomlajujejo bukev in plemeniti listavci.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	11,6	15,1	29,4	26,2	17,7	8,0	4,0	0,34	5,4
Listavci	19,6	28,7	20,8	16,5	14,4	188,6	96,0	5,93	94,6
Skupaj	19,3	28,1	21,1	16,9	14,6	196,6	100,0	6,27	100,0

Iglavci imajo le neznamenit delež v lesni zalogi (4%) in to v glavnem kot srednje debelo drevje. Lesna zaloga listavcev je najbolj zastopana v srednjih debelinskih razredih. Lesna zaloga se je v tem RGR povečala za 4,7% %, prirastek pa za 37,5 %.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko	m ³ /ha	7,7	0,0	0,0	0,2	45,5	4,0	65,2	68,8	5,2
Stanje	%	3,9	0,0	0,0	0,1	23,2	2,1	33,2	34,9	2,6

Skoraj izključno so prisotni bukev, plemeniti in drugi trdi listavci (91,3 %).

Ohranjenost gozdov

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gph, ukrepi so dovoljeni	1.545,92	84,4	284,73	15,6	0,00	0,0	0,00	0,0	1.830,65	100,0
Skupaj vsi gozdovi	1.545,92	84,4	284,73	15,6	0,00	0,0	0,00	0,0	1.830,65	100,0

Daleč največji delež imajo ohranjeni gozdovi (84,4%), močno spremenjenih in izmenjanih ni. Gre za gozdove z naravno sestavo drevesnih vrst, prilagojenih rastišču.

Odmrlo drevje

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	0,0	42,1	42,1	1,1	26,3	27,4	1,1	68,4	69,5	22,3
30 - 49 cm	0,0	0,0	0,0	1,1	2,1	3,2	1,1	2,1	3,2	4,9
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	0,0	42,1	42,1	2,2	28,4	30,6	2,2	70,5	72,7	27,2

Izrazito prevladuje tanjše odmrlo drevje (95,6%), skoraj izključno listavcev (97,0%). V RGR je 73 odmrlih dreves na ha oz. 27,2 m³/ha, kar predstavlja 13,8 % celotne lesne mase v RGR.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Prevladujejo raznomerni sestoji (69,2%).

Izrazito malo je mladovij (0,02%), kar je najmanj med vsemi RGR. Zasnova je bogata, sklep tesen, negovanost glavne razvojne faze slaba.

Preglednica ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	0,32	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Drogovnjak	74,41	90,4	4,4	5,2	0,0	68,7	26,1	5,2	0,0	94,8	5,2	0,0	0,0
Debeljak	164,33					33,2	38,5	28,3	0,0	61,3	19,3	19,4	0,0
Sestoj v obnovi	56,99					65,7	34,3	0,0	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	1.267,44					12,0	38,8	49,2	0,0				
Panjev ec	191,41												
Grmičav gozd	75,65												
Skupaj	1.830,65												

Podmladek

Preglednica D-POM: Sestava podmladka po skupinah drev esnih vrst

Enota	Smreka	Bukev	Pl.lst.	Dr.tr.lis.	Meh.lst.	SKUPAJ
ha	0,05	2,79	0,88	0,96	0,03	4,71
%	0,00	0,17	0,05	0,06	0,00	0,28

Podmladka je le na 0,26 % površine, od tega je 59,2 % bukovega.

Kakovost drevja

Preglednica K: Kakovost drevja⁶⁶

Drevesna vrsta	St. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	4	0,0	0,0	75,0	25,0	0,0
Bukev	34	2,9	5,9	32,4	38,2	20,6
Hrast	5	20,0	0,0	0,0	60,0	20,0
Pl. lst.	12	0,0	8,3	16,7	33,3	41,7
Dr. tr. lst.	14	0,0	0,0	7,1	21,4	71,5
Skupaj iglavci	4	0,0	0,0	75,0	25,0	0,0
Skupaj listavci	65	3,1	4,6	21,5	35,4	35,4
Skupaj	69	2,9	4,3	24,6	34,9	33,3

Kakovost iglavcev je boljša kot listavcev na račun smreke. Listavci so večinoma slabe kakovosti, kar je posledica večinoma pionirskega značaja gozdov tega RGR. Kakovost debelejšega drevja je večinoma zadovoljiva do slaba, kar je glede na rastiščne in sestojne razmere tudi pričakovano. Potrebno pa je poudariti, da v tem RGR prevladuje tanjše panjevsko drevje slabše kakovosti (prostorninski les, večinoma za kurjavo).

Poškodovanost sestojev

Preglednica PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENICNIK	5,6
VEJE	3,9
OSUTOST	0,0
Skupaj	9,5

Poškodovanost sestojev se je celo nekoliko zmanjšala (10,0 % : 9,5 %), povečala se je zgolj poškodovanost debla in koreničnika zaradi kotalečega kamenja. Poškodovanost je majhna v primerjavi s povprečjem v GGE.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Nacrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija
	m	m	%	možnega p.
IGLAVCI	48,1	78,1	162,4	1,5
LISTAVCI	50.009	12.658	25,3	25,1
Skupaj	50.490	13.439	26,6	26,6

Možni posek je bil realiziran (26,6%) visoko podpovprečno v primerjavi s posekom v GGE (47,2%), kar je posledica dostopnosti gozdov za gospodarjenje in nezanimanja za posek slabokvalitetnih listavcev. Precej boljša je realizacija pri iglavcih, kar je posledica večje

⁶⁶ Določa se pri drev esih s prsnim premerom nad 30 cm.

zainteresiranosti lastnikov za sečnjo smreke in macesna ter deloma sanitarnih sečenj zaradi lubadarja. Posekalo se je 4,4 % LZ oz. 8,1 m³/ha.

Preglednica OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	226,79	0,00	0,0
Nega mladja	ha	0,24	0,00	0,0
Nega gošče	ha	0,57	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	0,52	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,08	0,00	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,40	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,00	0,20	0,0
Sadnja	ha	0,00	0,60	0,0

Usmeritev je bila izvedba gojitvenih del v predelih z boljšimi proizvodnimi sposobnostmi rastišča in z boljšimi zasnovami mladovij ter njihova zaščita. Izvedlo pa se je druga nujna gojitvena dela.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1999 – 2019

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Letni prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1999	1.529,60	4,7	127,1	131,8	0,10	2,70	2,79	0,02	0,22	0,24
2009	1.658,36	8,3	175,7	184,0	0,26	4,21	4,47	0,05	0,76	0,81
2019	1.830,65	8,0	188,6	196,6	0,34	5,93	6,27	0,07	2,82	2,89

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek).

Trend večanja lesne zaloge je očiten zlasti na račun majhnega poseka, zaradi precejšnjega deleža prirastnikov (drogovnjak) in mlajših hitro rastočih raznomernih sestojev se je precej povečal tudi prirastek. Možni posek smo bistveno povečali za zagotovitev trajnosti.

Drevesna sestava

Preglednica D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1999 - 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	2,8	0,0	0,6	0,2	0,0	33,8	1,6	20,6	39,7	0,7
2009	4,1	0,0	0,3	0,1	0,0	27,0	0,7	26,9	38,0	2,9
2019	3,9	0,0	0,0	0,1	0,0	23,2	2,1	33,2	34,9	2,6

Opazno je naraščanje deleža plemenitih listavcev na račun bukve. Macesen ohranja stabilen delež.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna Površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	0,32	0,0	0,1	20	14,5	42,93	-14,4
Drogovnjak	74,41	4,1	25,1	31	22,5	66,61	2,6
Debeljak	164,33	9,0	55,5	66	47,9	141,81	7,6
Sestoj v obnovi	56,99	3,1	19,3	21	15,1	44,70	4,2
Raznomerno (sk-gnz)	1.267,44	69,2					
Panjevec	191,41	10,5					
Grmičav gozd	75,65	4,1					
Pionirski gozd z grmišči	0,10	0,0					
Skupaj	1.830,65	100,0	100,0	137	100,0	296,05	0,00

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Raznodoben in raznomen gozd bukve, plemenitih listavcev (jesen, javor, lipa) in trdih listavcev (č.gaber, b.gaber) s posamično primesjo smreke in bora.

Ciljna drevesna sestava: smreka 3%, bor 2%, bukev 36%, hrast 4%, plemeniti listavci 24%, trdi listavci 30%, mehki listavci 1%.

Ciljna lesna zaloga: 264 m³/ha. **Končna lesna zaloga:** 419 m³/ha.

Ciljna kakovost: iglavci B-C 30%, ostalo drogovi, droben tehnični in celulozni les; listavci B-C 25%, C-D 30%, ostalo prostorninski les.

Ciljno razdobje: 20 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Panjevsko gospodarjenje s **proizvodno dobo** 70 let (skupinsko postopno in zastorno gospodarjenje s proizvodno dobo 90 let), **pomladitveno dobo** 20 let.

Na gospodarjenje odločilno vplivajo panjevski in pionirski značaj sestojev.

S puščanjem prihranjencev postopno povečujemo delež semenskega drevja. Ukrepi so omejeni na manjše sečnje v šopih in po površini. V delih sestojev, kjer se pomlajujejo plemeniti listavci, načrtujemo indirektno premeno. S takšnimi ukrepi tudi zagotavljamo prisotne funkcije gozdov, ki jih je sorazmerno malo in razen varovalne niso izrazito poudarjene.

Na gospodarjenje odločilno vplivajo panjevski in pionirski značaj sestojev.

Na strmejših legah gospodarimo skupinsko prebiralno. Gospodarjenje je v celoti naravnano na naravno obnovo gozdov.

V pionirskih gozdovih gospodariti po načelih posredne premene in premenilnega redčenja.

Ukrepi

Preglednica D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	4,0	96,0	100,0
- ciljno (%)	5,1	94,9	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	8,0	188,6	196,6
- ciljna (m ³ /ha)	13,4	251,0	264,4
Prirastek (m ³ /ha/leto)	0,34	5,93	6,27
Možni posek (m ³ /ha)	0,7	28,1	28,8
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,07	2,82	2,89
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	8,8	14,9	14,7
Intenziteta m. p. prirastek (%)	20,6	47,5	46,0
Izravnalna doba (let)			20

Preglednica MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnov o	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.				
		Redčenja	Pomladitv .	Prebiralne							
Iglavci	m ³	1.276	0	0	0	0	0	9	1.285	8,8	20,7
	%	99,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	100,0		
Listavci	m ³	44.324	4.550	0	2.659	0	0	0	51.533	14,9	47,5
	%	86,0	8,8	0,0	5,2	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	45.600	4.550	0	2.659	0	0	9	52.818	14,7	46,1
	%	86,4	8,6	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	100,0		

Najpomembnejši ukrep je redčenje drogovnjakov.

Preglednica NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Nega gošče	ha	0,16	0,16
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,08	1,08

Poudarek je na negi obstoječega naravnega mladovja.

9.2.4 RGR 70000: VAROVALNI GOZDOVI

Varovalna funkcija, poudarjena na prvi stopnji (zaradi naklona, gozdnih združb, območja nad zgornjo gozdno mejo, erodibilne in plazljive matične podlage, plitvih tal, skalovitosti, snežnih plazov, obsoških gozdov), je narekovala oblikovanje tega RGR.

Razširjeni so po celotni GGE. Zlasti so razširjeni na strmih pobočjih Stola nad Breginjem, v zlivnem območju hudournika Bela, pod vasjo Logje ob Nadiži, na Matajurju in na strmih prisojnih legah na Morizni.

RGR vključuje naslednje odseke: 20a, 21-23, 26, 27b, 28b, 29a, 35a, 42b, 60, 61, 66-70, 71b, 72b, 75, 76, 78b, 79b, 80b, 81b, 87a, 100b, 116, 117b, 120, 127b, 128b, 129b, 132, 141b, 145b, 146b, 147, 157, 158.

Močno prevladuje varovalna funkcija s prvo stopnjo poudarjenosti, z isto stopnjo so poudarjene še hidrološka, zaščitna, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti in funkcija varovanja naravnih vrednot. Gozdovi tega RGR spadajo v habitatni tip termofilnih gozdov mešanih listavcev.

Preglednica LP: Površina RGR po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	1.893,83	256,70	117,78	2.268,31
Delež (%)	83,5	11,3	5,2	100,0

Nekoliko večji je delež javnih gozdov od povprečja za GGE.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Največjo pestrost gozdnih združb je prav v tem RGR, v katerem so združeni gozdovi na zelo različnih rastiščih od zgornje gozdne meje do ekstremnih rastišč na strmih pobočjih in v poplavnem pasu ob vodotokih. Njihova skupna značilnost je ekstremnost rastišč in prevladujoča varovalna funkcija.

Preglednica D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Sifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
51100	Gorsko obrežno sivojelševje, čmojelševje in veliko jesenov	11	0,58	0,0
55300	Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	11,96	0,5
55500	Primorsko bukovje na flišu	9	29,16	1,3
56300	Alpsko-predalpsko čmogabrovje in malojesenovje	1	256,34	11,3
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	7	7,90	0,3
59100	Predinarsko-dinarsko topoljubno bukovje	5	1.384,02	61,1
60000	Podgorsko-gorsko lipovje	5	29,35	1,3
60100	Pobočno velikojesenovje	7	3,56	0,2
61100	Gorsko obrežno sivojelševje, čmojelševje in veliko jesenov	7	94,48	4,2
61200	Gorsko vrbovje	7	16,00	0,7
63200	Predalpsko gorsko bukovje	9	252,35	11,1
68300	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	7	61,86	2,7
68400	Dinarsko podalpinsko bukovje	3	53,25	2,3
70200	Alpsko ruševje	1	47,33	2,1
73100	Kisloljubno gradnovo bukovje	11	20,17	0,9
Skupaj		5,150	2.268,31	100,0

Proizvodna zmogljivost rastišča 5,15 m³/ha/leto gozdovi dobro izkoriščajo (4,60 m³/ha/leto).

Stanje sestojev

Sestoji so glede na pestrost rastišč zelo različni od dobro ohranjenih debeljakov z visoko lesno zalogo do vrzelastih grmičavih gozdov. Največ je raznomernih gozdov na zgornji gozdni meji in grmičavih gozdov termofilnih listavcev na ekstremnih prisojnih legah. Večinoma so vrzelasti ter

razen izjem dobro naravno ohranjeni, zdravi in vitalni. Na zgornji gozdni meji najdemo tudi panjevsko in sabljasto, nizko rastoče bukovje pragozdnega značaja, ki ima na plaziščih grmičav izgled.

Zgradba gozda

V varovalnih gozdovih lahko najdemo gozdove praktično vseh možnih zgradb in oblik. Večina jih je odraz naravnih danosti, nekatere pa je v preteklosti močno sooblikoval človek. Na zgornji gozdni meji najdemo pretežno grmičaste zgradbe, prav tako na ekstremnih rastiščih prevladujejo grmičasti sestoji topoljubnih listavcev. Drugod so prisotni razmomerni sestoji z večjim deležem smreke in macesna.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	52,8	6,2	15,0	15,6	10,4	5,9	3,2	0,17	3,6
Listavci	18,6	28,2	23,4	17,4	12,4	179,7	96,8	4,43	96,4
Skupaj	19,6	27,6	23,2	17,3	12,3	185,6	100,0	4,60	100,0

Prevladuje srednje debelo drevje, z neuravnoteženim razmerjem v korist listavcev (96,8%). Lesna zaloga se je v primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem povečala (176,0 m³/ha → 185,6 m³/ha).

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	4,5	0,0	1,2	0,2	80,5	2,2	25,3	66,2	5,5
	%	2,4	0,0	0,6	0,1	43,4	1,2	13,6	35,7	3,0

Močno prevladujejo bukev (43,35%), sledijo ji črni gaber (27,15%), lipa (9,17 %), beli gaber (3,36%).

Ohranjenost gozdov

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	2.218,14	97,8	36,44	1,6	0,00	0,0	13,73	0,6	2.268,31	100,0
Skupaj vsi gozdovi	2.218,14	97,8	36,44	1,6	0,00	0,0	13,73	0,6	2.268,31	100,0

Prevladujejo ohranjeni (do 30 % rastišču tuje drevesne vrste) gozdovi (97,8%) s sorazmerno velikim deležem naravne sestave drevesnih vrst. Spremenjeni so zlasti na območjih nekdanjih kmetijskih površin (senožeti).

Odmrlo drevje

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	0,0	22,5	22,5	0,0	23,3	23,3	0,0	45,8	45,8	15,4
30 - 49 cm	0,0	1,7	1,7	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7	1,7	2,4
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	0,0	24,2	24,2	0,0	23,3	23,3	0,0	47,5	47,5	17,8

Prevladuje tanjše odmrlo drevje listavcev, kljub temu je ekološka stabilnost gozdov zelo dobra. V RGR je 48 odmrlih dreves na ha oziroma 17,8 m³/ha, kar predstavlja 9,6 % v primerjavi z vso lesno maso.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Drogovnjak	215,62	40,3	59,2	0,1	0,4	22,5	26,0	51,5	0,0	34,9	65,1	0,0	0,0
Debeljak	418,16					10,5	6,5	83,0	0,0	14,3	79,8	5,9	0,0
Sestoj v obnovi	36,87					6,9	93,1	0,0	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	912,53					37,2	10,6	52,2	0,0				
Panjevec	437,91												
Grmičav gozd	210,00												
Pionirski g. z grmišči	37,22	0,0	0,0	100,0	0,0								
Skupaj	2.268,31												

Močno prevladuje raznomerni gozd (40,3%), sledita panjevec (19,3%) in debeljak (18,4%). Mladovja ni.

Zasnova je dobra. Sestoji so pretežno pomanjkljivo negovani, posledično s tesnim sklepom.

Podmladek

Preglednica D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevnih vrst

Enota	Bukev	Pl. list.	Dr. tr. list.	Skupaj
ha	0,71	0,83	0,27	1,81
%	0,03	0,04	0,01	0,08

Podmladka je zelo malo. Prisoten je v naravno presvetljenih sestojih, v ostalih razvojnih fazah je delež podmladka zanemarljiv. V boljših sestojih se skoraj izključno pojavlja podmladek bukve, deloma plemenitih listavcev, na slabših rastiščih pa črnega in belega gabra ter v manjšem deležu malega jesena.

Kakovost drevja

Preglednica K: Kakovost drevja⁶⁷

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Bukev	36	0,0	2,8	30,6	27,8	38,8
Hrast	7	0,0	0,0	42,8	14,3	42,9
Pl. list.	18	0,0	0,0	44,5	44,4	11,1
Dr. tr. list.	6	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj listavci	67	0,0	1,5	32,8	28,4	37,3
Skupaj	67	0,0	1,5	32,8	28,4	37,3

Kakovost drevja v varovalnih gozdovih nam je lahko le v orientacijo kaj naredi narava sama. Slabša kakovost listavcev kot iglavcev je pričakovana.

Poškodovanost sestojev

Preglednica PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLOTI IN KORENTČNIK	4,0
VEJE	6,3
OSUTOST	0,5
Skupaj	10,8

⁶⁷ Določa se pri drevesih s prsnim premerom nad 30 cm.

Delež poškodovanih dreves je podpovprečen v primerjavi s povprečjem GGE.

Delež poškodovanih dreves se je sicer povečal (9,2 % → 10,8 %), zlasti debla in koreničnika zaradi kotalečih kamnov.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	408	163	39,9	0,4
LISTAVCI	38.160	11.722	30,7	30,4
Skupaj	38.568	11.885	30,8	30,8

Možni posek je bil realiziran podpovprečno (30,8%) kot je povprečje v GGE (47,2%). Glede na to, da gre za varovalne gozdove je takšna realizacija (2,7 % od LZ, 4,8 m³/ha) posledica velike površine tega RGR, precejšnje količine načrtovanega poseka in sorazmerno majhne potrebe po izvajanju poseka na nekaterih varovalnih območjih. Največji delež poseka odpade na bukev (61,8%), sledijo drugi trdi listavci (15,8%) in plemeniti listavci (9,7 %).

Preglednica OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Prilava sestoja	ha	71,38	0,00	0,0
Nega gošče	ha	2,33	0,00	0,0
Nega letv enjaka	ha	0,07	0,00	0,0
Nega ml. drogov njaka	ha	8,00	0,00	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,20	0,00	0,0

V preteklem ureditvenem obdobju ni bilo izvedeno nobeno gojitveno delo.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1999 do 2019

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1999	2.707,36	6,0	135,1	141,2	0,10	2,18	2,28	0,01	0,13	0,14
2009	2.488,08	5,8	168,5	174,2	0,20	4,40	4,60	0,01	0,47	0,48
2019	2.268,31	5,9	179,7	185,6	0,17	4,43	4,59	0,06	2,42	2,48

*Opomba: Naveden je načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek).

Površina RGR se je zmanjšala, zaradi natančnejše opredelitve meje varovalnih odsekov, saj so ponekod segali do naselij oz. kmetijskih zemljišč, in izločitve ruševja iz gozda. Narasli pa so ostali gozdni parametri (LZ, prirastek, možni posek), tudi zaradi izločitve ruševja iz gozda.

Drevesna sestava

Preglednica D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drev. vrst (v %) v obdobju 1999 do 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	3,1	0,0	1,2	0,0	0,0	61,1	0,7	8,7	23,6	1,6
2009	2,2	0,0	0,9	0,2	0,0	52,0	0,3	11,9	29,5	3,0
2019	2,4	0,0	0,6	0,1	0,0	43,4	1,2	13,6	35,7	3,0

Opazno je naraščanje deleža drugih trdih listavcev, posledično nižanje deleža bukve. Smreka, bor, macesen ohranjajo stabilen delež.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Prioritetni cilj je trajna pokritost in stabilnost teh gozdov ter ohranjanje ali krepitev varovalne in zaščitne funkcije.

Ukrepi so premalo intenzivni, da bi z njimi lahko usmerjali gozdove k ciljnemu stanju, zato z njimi predvsem težimo k naravnemu oz. čim bolj stabilnemu stanju gozdov in krepitevi varovalne sposobnosti upoštevajoč lokalne rastiščne razmere.

Ciljna drevesna sestava: na vsakem rastišču usmerjati razvoj sestojev k čimbolj naravni drevesni sestavi.

Ciljna zgradba sestojev: načeloma skupinsko raznodobna in raznomerna, vsekakor pa takšna, ki čimbolj stabilno zagotavlja varovalne učinke gozda.

Gozdnogojitvene usmeritve

Sečnja v varovalnih gozdovih je omejena le na dostopnejše predele in manj ekstremna rastišča. Usmerjena je zlasti v krepitev varovalne in zaščitne funkcije (pomladitev starejših debeljakov, nega drogovnjakov z namenom povečevanja stojnosti, ipd.), zlasti nad prometnicami in drugimi izpostavljenimi objekti.

V gozdovih visokogorja je najbolj primerno skupinsko prebiralno gospodarjenje. V gozdovih ob Soči so potrebne sanitarne sečnje prezrelih iglavcev in postopna pomladitev sestojev, saj so mladi gozdovi veliko odpornejši na občasne poplave. Redčenja obvodne drevnine naj se izvajajo v pozno poletnem ali jesenskem času izven obdobja razmnoževanja ptic. Posegi naj se izvajajo na podlagi natančnejših usmeritev pristojne organizacije za ohranjanje narave.

Prezreli gozdovi na strminah so potrebni postopne naravne obnove, vendar so ukrepi močno omejeni z dostopnostjo. Izvajati zmerna redčenja, predvsem pa sanitarno sečnjo.

Poudarek je na obnovi prestarih sestojev, zlasti na nestabilnih rastiščih. Pospeševati drevesne vrste z globokim in razvejanim koreninskim sistemom. Vsi ukrepi morajo biti usmerjeni v krepitev varovalne funkcije, ob tem pa moramo, kjer je to potrebno, upoštevati še estetsko, socialno in rekreativno funkcijo.

Vsi ukrepi morajo biti malopovršinski.

Kjer je potrebno sestoj negujemo, zlasti drogovnjake v smislu povečanja stojnosti, in uvajamo v naravno obnovo. Gradnji gozdne in druge infrastrukture v varovalnih gozdovih se je treba čim bolj izogibati; v kolikor ne gre drugače, mora biti v največji meri upoštevana varovalna funkcija.

Ukrepi

Preglednica D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	3,2	96,8	100,0
- ciljno (%)	-	-	-
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	5,9	179,7	185,6
- ciljna (m ³ /ha)	-	-	-
Prirastek (m ³ /ha/leto)	0,17	4,43	4,60
Možni posek (m ³ /ha)	0,5	24,2	24,7
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,06	2,42	2,48
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	9,5	13,5	13,4
Intenziteta m. p. prirastek (%)	32,9	54,7	53,9
Izravnalna doba (let)	-	-	-

Ukrepi v varovalnih gozdovih so se določali preliminarно ob izdelavi opisov sestojev glede na konkretne gozdnogojitvene potrebe ob upoštevanju funkcij gozda, zlasti varovalne in glede na pravilne in druge možnosti.

Preglednica MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnov o	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv .	Prebiralne						
glavci	m	890	0	0	0	0	390	1.280		
	%	69,5	0,0	0,0	0,0	0,0	30,5	100,0	9,6	34,0
Listavci	m³	37.289	7.078	0	10.504	0	60	54.931		
	%	67,9	12,9	0,0	19,1	0,0	0,1	100,0	13,5	54,7
Skupaj	m³	38.179	7.078	0	10.504	0	450	56.211		
	%	67,9	12,6	0,0	18,7	0,0	0,8	100,0	13,4	54,0

Zaradi zagotavljanja funkcij gozdov so načrtovana redčenja drogovnjakov in pomladitvene sečnje starejših debeljakov, redčenje raznomernega gozda in manjše sanitarne sečnje smreke. Prirastek se bo akumuliral zlasti v odročnih in manj dostopnih gozdovih, del žive lesne mase bo tudi v prihodnje še intenzivneje odmiral, kar je z vidika biotske raznolikosti ugodno (izboljšanje habitatnih razmer za nekatere ogrožene vrste ptic, ki so zajete v Naturo 2000).

Preglednica NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,10	0,10

9.2.5 RGR 80840: ZMerno KISLOLJUBNA BUKOVJA ZA PREMENO

Razširjeni so pretežno v dveh območjih: v Breginjskem Kotu (Breginj, Robidišče, Logje, Sedlo) in ob cesti na Livek.

RGR vključuje naslednje odseke: 1, 29b, 30b-34a, 35b, 36, 42a, 49, 96, 97b, 98a, 102.

S prvo stopnjo poudarjenosti so v manši meri prisotne hidrološka in turistična funkcija ter f. varovanja naravnih vrednot.

Gozdovi tega RGR spadajo v habitatni tip ilirskih bukovih gozdov.

Preglednica LP: Površina RGR po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	1.252,93	77,37	25,79	1.356,09
Delež (%)	92,4	5,7	1,9	100,0

STANJE GOZDOV

Rastišče

Gozdovi tega RGR poraščajo predvsem opuščene kmetijske površine na rodovitni flišnati podlagi. Na teh rastiščih je bilo v preteklosti osnovanih večina kmetijskih površin.

Prav zaradi rodovitnih tal in obilice padavin si sukcesijski stadiji sledijo zelo hitro. V Breginjskem Kotu kot pionirska vrsta nastopata v prvi fazi siva in črna jelša, ko pa njuna vitalnost popušča pa se pod njima obilno nasemenjujejo plemeniti listavci.

Preglednica D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Sifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
54200	<i>Predalpsko gradnovno belogabrovje</i>	11	5,98	0,4
55300	<i>Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih</i>	9	3,46	0,3
55500	<i>Primorsko bukovje na flišu</i>	9	1.027,87	75,7
59100	<i>Predinarsko-dinarsko topoljubno bukovje</i>	5	82,92	6,1
61200	<i>Gorsko vrbovje</i>	7	1,35	0,1
63200	<i>Predalpsko gorsko bukovje</i>	9	117,35	8,7
65100	<i>Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom</i>	7	1,19	0,1
73100	<i>Kisloljubno gradnovno bukovje</i>	11	115,97	8,6
Skupaj		8,930	1.356,09	100,0

Proizvodna zmogljivost rastišča je 8,93 m³/ha/leto, trenutna izkoriščenost proizvodne zmogljivosti pa je precej nižja (6,54 m³/ha/leto).

Stanje sestojev

Prevladujejo starejše faze pionirskih gozdov, ki so že nekaj desetletij prepuščene večinoma naravnemu razvoju. Tipičnih pionirskih gozdov v začetnih fazah zaraščanja je v tem RGR razmeroma malo, oziroma jih ni nič več kot v ostalih RGR. Sestojnih tipov z obsežnimi in trdovratnimi grmišči je razmeroma malo, značilen je manjši delež bukve, ki je sicer graditeljica večine gozdov v GGE in večji delež plemenitih in trdih listavcev.

Zgradba gozda

Izrazito prevladuje raznomerna zgradba, mestoma večje površine enodobnih gozdov. Posamično se pojavljajo enomerni panjevski gozdovi, nastali na opuščeni senožetih in po opustitvi zanimivega načina gospodarjenja z jelšo. Staro drevje je ostanek posameznih osebkov ali šopov na kmetijskih površinah. To drevje nam danes služi kot semenjaki, v primeru, če gre za lepa in kvalitetno drevje pa z njimi gospodarimo kot s prihranjenici.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
glavci	28,4	20,3	26,7	14,5	10,1	29,4	15,7	0,89	13,6
Listavci	17,0	28,4	22,7	18,3	13,6	157,6	84,3	5,65	86,4
Skupaj	18,8	27,1	23,3	17,7	13,1	187,0	100,0	6,54	100,0

Največji delež lesne zaloge je po pričakovanjih v drugem in tretjem debelinskem razredu.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	24,8	0,0	1,2	2,3	1,0	41,0	0,5	87,2	11,0	18,0
	%	13,3	0,0	0,7	1,3	0,5	21,9	0,3	46,5	5,9	9,6

Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah je glede na proizvodno sposobnost rastišča še vedno porušena. Naravno sestavo lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst je v tem RGR nemogoče določiti, saj se ti gozdovi razvijajo v različne smeri glede na prevladujoče rastišče. Kljub temu lahko ocenimo, da je drevesna sestava spremenjena, manjši je delež bukeve, večji pa delež smreke, plemenitih, trdih in mehkih listavcev. Med drevesnimi vrstami prevladujeta veliki jesen (28,66 %) in bukev (21,94 %), sledijo smreka (13,28 %), lipa (10,45 %) in črna jelša (8,61 %).

Ohranjenost gozdov

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	526,21	38,8	691,76	51,0	133,02	9,8	5,10	0,4	1.356,09	100,0
Skupaj vsi gozdovi	526,21	38,8	691,76	51,0	133,02	9,8	5,10	0,4	1.356,09	100,0

Ker gre pretežno za starejše pionirske gozdove so trenutno v stanju sorazmerne ohranjenosti, čeprav v njih poteka naravna sukcesija. Tudi ocena ohranjenosti teh gozdov, skoraj 90% jih je uvrščenih med ohranjene in spremenjene, potrjuje, da se gozdovi razvijajo h klimaksnim oblikam.

Odmrlo drevje

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	1,5	29,2	30,7	0,0	23,1	23,1	1,5	52,3	53,8	19,0
30 - 49 cm	0,0	1,5	1,5	0,0	3,1	3,1	0,0	4,6	4,6	7,6
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	1,5	30,7	32,2	0,0	26,2	26,2	1,5	56,9	58,4	26,6

Prevladuje tanjše odmrlo drevje (92%). V RGR je 58 odmrlih dreves na ha oz. 26,6 m³/ha, kar predstavlja 14,2 % od lesne zaloge RGR.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	13,25	0,9	9,0	0,0	90,1	0,9	9,0	90,1	0,0	0,9	9,0	0,0	90,1
Drogošnjak	152,26	54,7	24,9	18,3	2,1	67,5	25,1	7,4	0,0	45,3	0,0	48,3	6,4
Debeljak	219,09					51,4	28,1	20,5	0,0	5,4	69,4	25,2	0,0
Sestoj v obnovi	25,65					64,0	36,0	0,0	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	868,02					1,2	75,0	23,8	0,0				
Panjevec	39,28												
Grmičav gozd	15,63												
Pionirski gozd z grmišči	22,91	0,0	0,0	100,0	0,0								
Skupaj	1.356,09												

Zasnova drogovnjakov je dobra. Toda odrasli sestoji so večinoma pomanjklivo oz. nenegovani. Sklepi so večinoma tesni. Izstopa nenegovanost v raznomernih sestojih in pomanjkliva zasnova pionirskih gozdov. Vse navedeno je značilno za pionirske gozdove kamor se uvršča ta RGR z velikim deležem raznomernih in pionirskih gozdov z grmišči.

Podmladek

Preglednica D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevnih vrst

Enota	Bukev	Pl. list.	Dr. tr. list.	Skupaj
ha	14,30	1,98	0,19	16,47
%	1,06	0,15	0,01	100,00

Čeprav prevladuje, pa naravni pomladek bukve zaradi težkih semen le počasi osvaja svoje naravne površine, s plemenitimi listavci ni večjih problemov (pionirske vrste z lahkimi in letečimi semeni).

Kakovost drevja

Preglednica K: Kakovost drevja⁶⁸

Drevesna vrsta	St. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	3	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Macesen	1	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Pl. list.	23	4,3	0,0	21,7	47,9	26,1
Dr. tr. list.	7	0,0	0,0	0,0	14,3	85,7
Meh. list.	4	0,0	0,0	25,0	50,0	25,0
Skupaj iglavci	4	0,0	25,0	0,0	75,0	0,0
Skupaj listavci	35	2,9	0,0	17,1	42,9	37,1
Skupaj	39	2,6	2,6	15,4	46,1	33,3

Večina drevja je povprečne do slabe kvalitete, ker je veliko sestoj nenegovanih in je kvaliteta odraz naravnega razvoja.

Poškodovanost sestojev

Preglednica PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENICNIK	5,5
VEJE	30,9
OSUTOST	0,0
Skupaj	36,4

⁶⁸ Določa se pri drevesih s prsnim premerom nad 30 cm.

Poškodovanost drevja se je zelo povečala (9,2 % → 36,4 %), saj so bili prav v tem RGR sestoji najbolj prizadeti po žledolomu, zaradi jesenovega bakterijskega ožiga pa je ogrožen tudi eden od gradnikov teh sestojev – veliki jesen.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Nacrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
GLAVCI	4.297	9.563	222,6	18,1
LISTAVCI	48.673	24.390	50,1	46,0
Skupaj	52.970	33.953	64,1	64,1

Možni posek je bil nadpovprečno (64,1% : 47,2%), a še vedno skromno realiziran. Razlog za neizvršene sečnje je v slabi sortimentni sestavi, s tem povezan slab ekonomski rezultat pri izvajanju indirektnih premen. Največji delež poseka odpade na bukev (33,6%), sledijo ji plemeniti listavci (30,8%) in smreka (25,4%). Posekano je bilo 11% LZ, ali 24,9 m³/ha.

Preglednica OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoj	ha	670,19	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	16,55	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	13,67	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	2,80	4,46	159,3
Sadnja	ha	0,00	0,50	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,26	0,0

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo izvedenih malo gojitvenih del, ki so bila načrtovana. Kljub temu je zaradi potreb po sadnji in vzdrževanju travinj bilo realizirano nekaj nenačrtovanih gojitvenih del.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1999 – 2019

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1999	1.518,96	12,1	107,3	119,4	0,24	2,93	3,17	0,03	0,17	0,20
2009	1.187,69	39,6	185,7	225,3	1,04	4,66	5,70	0,16	3,77	3,92
2019	1.356,09	29,4	157,6	187,0	0,89	5,65	6,54	0,40	2,91	3,32

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek).

V zadnjih desetletjih se je RGR spreminjal zato so direktne primerjave razvoja gozdnih fondov nemogoče.

Drevesna sestava

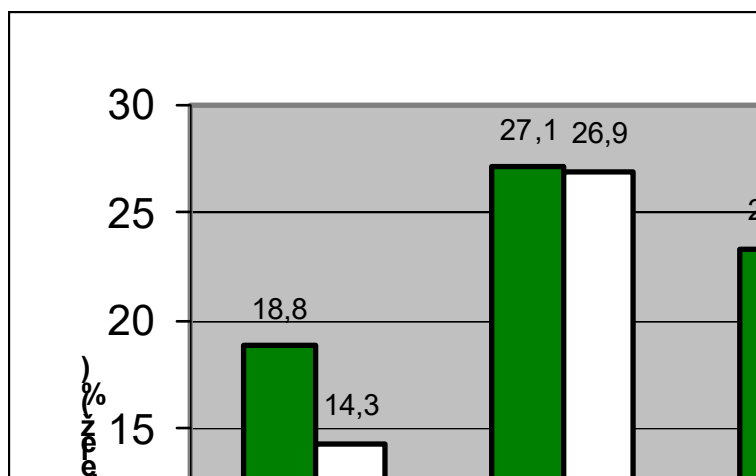
Preglednica D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1999 - 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	11,0	0,0	2,9	1,6	0,0	37,1	0,0	12,5	11,2	23,8
2009	16,0	0,0	0,8	0,8	0,0	15,7	0,0	37,6	7,4	21,7
2019	13,3	0,0	0,7	1,3	0,5	21,9	0,3	46,5	5,9	9,6

V zadnjih desetletjih se je RGR spreminjal zato so direktne primerjave razvoja gozdnih fondov nemogoče.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Grafikon D-SM: Delež lesne zaloge v RGR po debelinskih r. in primerjava z modelnim stanjem

Opomba: model je prevzet iz območnega načrta za OGR 80840 – pionirski gozdovi zmerno kisloljubnih bukovij.

Primanjkuje debelejšega drevja, presežek je v najtanjšem debelinskem razredu, kar znova nakazuje na večinsko prisotnost mlajših razvojnih faz, na mlajšo sukcesijo.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Enodobni in raznodobni skupinsko mešani gozdovi bukve in plemenitih listavcev, z gnezdasto do skupinsko primesjo smreke in posamično primesjo macesna in hrasta.

Ciljna drevesna sestava: smreka 15%, ostali iglavci 1%, bukev 43%, hrast 2%, plemeniti listavci 30%, trdi listavci 4%, mehki listavci 5%.

Ciljno stanje razvojnih faz: mladovje 5%, drogovnjak 15%, debeljak 17%, sestoj v obnovi 6%, skupinsko raznomerni sestoji 53%, panjevec 2%, grmičav gozd 1%, pionirski gozdovi 1%.

Ciljna lesna zaloga: 252 m³/ha. **Končna lesna zaloga:** 482 m³/ha.

Ciljna kakovost: iglavci B-C 40% ostalo drogovni, droben tehnični in celulozni les;
listavci A2-B 20 %, C-D 40 %, ostalo prostorninski les.

Ciljno razdobje: 20 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Različne oblike (premenilnega) skupinsko postopnega gospodarjenja, izboljšanje sestojne zasnove, povečanje deleža bukve in plemenitih listavcev s **proizvodno dobo** 110 let, **pomladitveno dobo** 20 let.

Na najboljših rastiščih je dopustna indirektna premena, sicer pa te sestoje prepustimo naravnemu sukcesijskemu razvoju. Kjer se pojavi interes za sečnjo, pa ni ustreznih pogojev za indirektno premeno in premenilna redčenja, je možna tudi panjevska sečnja s puščanjem perspektivnih semenskih drevesnih vrst. V vseh razvojnih fazah pospešujemo smreko, bukev. In plemenite listavce. Vsak ukrep je potrebno prilagoditi sestojnim in rastiščnim razmeram.

V drogovnjakih naj bo pogostnost vračanja 10-15 let. Jakost naj ne preseže 20%. V debeljakih je pogostnost vračanja 15-20 let, jakost naj bo do 15%.

V debeljakih je poudarek na uvajanju v obnovo, za ustrezno primes smreke v mladju je potrebno oblikovati dovolj velika pomladitvena jedra. Redčenje kvalitetnih debeljakov. Jakost svetlitvenih sečenj naj bo do 40 %, v težkih spravičnih pogojih do 45%.

V sestojih v obnovi je potrebno nadaljevanje in zaključek obnove, izvajati tudi nego mladja.

V raznomernih sestojih naj prevladuje nega z poudarkom na pomlajevanju.

Jakost premenilnih redčenj naj bo prilagojena sestoji in rastišču. Indirektne premene in premenilna redčenja izvajati v sestojih z boljšo zasnovo. Pri panjevski sečnji (obhodnja 50-60 let) težiti k spremembi iz nizkega v srednji gozd, zato puščati čim več semenjakov. V grmiščih in ostalih slabih sestojih je na boljših rastiščih dopustna indirektna premena, sicer pa jih prepustimo naravnemu sukcesijskemu razvoju.

Poudarek pri negi habitatov je na vzdrževanju obstoječih travinj in grmišč.

Šibko prizadete sestoje po žledolomu boljših zasnov sanirati v prvi polovici veljavnosti načrta.

Ukrepi

Preglednica D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	15,7	84,3	100,0
- ciljno (%)	15,6	84,4	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	29,4	157,6	187,0
- ciljna (m ³ /ha)	39,2	212,4	251,6
Prirastek (m ³ /ha/leto)	0,89	5,65	6,54
Možni posek (m ³ /ha)	4,0	29,1	33,1
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,40	2,91	3,32
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	13,7	18,5	17,7
Intenziteta m. p. prirastek (%)	45,4	51,5	50,7
Izravnalna doba (let)			20

Preglednica MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka					Posek skupaj	% od LZ	% od P	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnov o				Posek oslabelega drevja in sanitarni p.
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	1.505	997	0	0	0	2.980	5.482		
	%	27,5	18,2	0,0	0,0	0,0	54,3	100,0	13,7	
Listavci	m ³	28.301	9.981	0	848	0	363	39.493		
	%	71,7	25,3	0,0	2,1	0,0	0,9	100,0	18,5	
Skupaj	m ³	29.806	10.978	0	848	0	3.343	44.975		
	%	66,3	24,4	0,0	1,9	0,0	7,4	100,0	17,7	
									50,7	

Najpomembnejši ukrepi so redčenje drogovnjakov, premenilno redčenje debeljakov ter vse oblike indirektnih plemen.

Preglednica NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	11,94	11,94
Sadnja	ha	7,22	7,22
Obžetev	ha	1,01	4,04
Nega mladja	ha	5,98	11,96
Vzdrževanje travinj	ha	3,94	39,40

V naslednjem ureditvenem obdobju so predvideni negovalni ukrepi v fazi mladovja in biomeliorativni ukrepi.

9.2.6 RGR 82112: GORSKA BUKOVJA MEŠANA Z LISTAVCI ZA PREMENO

Razširjeni so pretežno na zložnih prisojnih pobočjih Stola, okoli Livških raven, nad Drežnico (Koseč), na Hleviščah, na severnih pobočjih Kolovrata ter na manjšem delu Kobariške ravnine.

RGR vključuje naslednje odseke: 5, 77, 83, 87b, 98b-100a, 101, 106, 108, 111-113, 123, 125, 130, 134, 135, 140, 149b, 150b, 153, 156b.

S prvo stopnjo poudarjenosti so v manjši meri prisotne varovalna, hidrološka in turistična funkcija.

Gozdovi tega RGR spadajo v habitatni tip ilirskih bukovih gozdov.

Preglednica LP: Površina RGR po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	1.937,84	129,57	112,45	2.179,86
Delež (%)	88,9	5,9	5,2	100,0

STANJE GOZDOV

Rastišče

Za večji del rastišč tega RGR so značilne suhe lege na apnenčasti podlagi s plitvimi rjavimi pokarbonatnimi tlemi. Tla so dokaj rodovitna.

Preglednica D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Sifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
52100	Nižinsko črnojelševje	8	1,54	0,1
54200	Predalpsko gradnovo belogabrovje	11	19,99	0,9
55100	Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	5,47	0,3
55300	Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	98,80	4,5
55500	Primorsko bukovje na flišu	9	294,54	13,5
59100	Predinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	5	253,21	11,6
60000	Podgorsko-gorsko lipovje	5	3,50	0,2
61100	Gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje in veliko jesenovje	7	17,45	0,8
61200	Gorsko vrbovje	7	7,01	0,3
63200	Predalpsko gorsko bukovje	9	1.349,34	61,8
65100	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	7	2,00	0,1
68300	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	7	116,86	5,4
73100	Kisloljubno gradnovo bukovje	11	10,15	0,5
	Skupaj	8,430	2.179,86	100,0

Proizvodna zmogljivost rastišča je 8,43 m³/ha/leto, trenutna izkoriščenost proizvodne zmogljivosti pa je nižja (6,95 m³/ha/leto).

Stanje sestojev

Prevladujejo starejše faze pionirskih gozdov, ki so že nekaj desetletij prepuščene večinoma naravnemu razvoju.

Zgradba gozda

Izrazito prevladuje raznomerna zgradba, mestoma večje površine enodobnih gozdov. Običajna sestojna zgradba je enomerna, glavna drevesna vrsta je bukev, ki so ji obilno primešani plemeniti in trdi listavci, deloma tudi smreka ter mehki listavci. Drogovnjakov in mladovja je sorazmerno malo, mestoma so obilneje zastopani zreli debeljaki. Gozdovi na nekaterih delih opravljajo tudi varovalno funkcijo.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
glavci	23,1	15,3	26,2	21,1	14,3	30,4	14,3	1,12	16,1
Listavci	19,5	28,5	19,9	16,7	15,4	182,4	85,7	5,83	83,9
Skupaj	20,0	26,6	20,8	17,4	15,2	212,8	100,0	6,95	100,0

Največji delež lesne zaloge je po pričakovanjih v drugem in tretjem debelinskem razredu. Lesna zaloga je narasla (190,8 m³/ha → 212,8 m³/ha), prav tako prirastek (5,00 m³/ha → 6,95 m³/ha).

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	25,0	0,0	4,3	0,9	0,2	53,4	1,1	84,1	29,5	14,3
	%	11,7	0,0	2,0	0,4	0,1	25,1	0,5	39,6	13,9	6,7

Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah je glede na proizvodno sposobnost rastišča še vedno porušena. Naravno sestavo lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst je v tem RGR nemogoče določiti, saj se ti gozdovi razvijajo v različne smeri glede na prevladujoče rastišče. Kljub temu lahko ocenimo, da je drevesna sestava spremenjena, manjši je delež bukeve, večji pa delež smreke, plemenitih, trdih in mehkih listavcev. Med drevesnimi vrstami prevladujeta bukev (25,14 %) in lipa (18,66 %), sledijo veliki jesen (13,32 %), smreka (11,74 %) in beli gaber (6,81 %).

Ohranjenost gozdov

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.078,21	49,4	697,04	32,0	404,61	18,6	0,00	0,0	2.179,86	100,0
Skupaj vsi gozdovi	1.078,21	49,4	697,04	32,0	404,61	18,6	0,00	0,0	2.179,86	100,0

Ker gre pretežno za starejše pionirske gozdove so trenutno v stanju sorazmerne ohranjenosti, čeprav v njih poteka naravna sukcesija. Tudi ocena ohranjenosti teh gozdov, skoraj 81% jih je uvrščenih med ohranjene in spremenjene, potrjuje, da se gozdovi razvijajo h klimaksnim oblikam.

Odmrlo drevje

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	5,0	15,0	20,0	7,9	28,6	36,5	12,9	43,6	56,5	19,7
30 - 49 cm	0,7	0,0	0,7	0,0	4,3	4,3	0,7	4,3	5,0	8,3
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	1,4	0,0	1,4	1,4	0,0	1,4	4,6
Skupaj	5,7	15,0	20,7	9,3	32,9	42,2	15,0	47,9	62,9	32,6

Prevladuje tanjše odmrlo drevje (89,8 %). V RGR je 63 odmrlih dreves na ha oz. 32,6 m³/ha, kar predstavlja 15,3 % od lesne zaloge RGR.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	39,93	28,3	0,0	51,4	20,3	29,8	51,4	18,8	0,0	77,9	0,0	3,4	18,7
Drogovnjak	138,59	41,0	26,2	24,8	8,0	43,1	32,9	24,0	0,0	59,5	37,6	2,9	0,0
Debeljak	194,96					22,4	48,5	29,1	0,0	24,1	37,1	38,8	0,0
Sestoj v obnovi	36,90					88,5	11,5	0,0	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	1.464,69					23,8	29,3	46,9	0,0				
Panjev ec	3,93												
Grmičav gozd	73,66												
Pionirski gozd z grmišči	227,20	0,0	0,0	100,0	0,0								
Skupaj	2.179,86												

Zasnova drogovnjakov je dobra. Toda odrasli sestoji so večinoma pomanjklivo oz. nenegovani. Sklepi so večinoma tesni. Izstopa nenegovanost v raznomernih sestojih in pomanjkliva zasnova pionirskih gozdov. Vse navedeno je značilno za pionirske gozdove kamor se uvršča ta RGR z velikim deležem raznomernih (67,2 %) in pionirskih gozdov z grmišči (10,4 %).

Podmladek

Preglednica D-POM: Sestava podmladka po skupinah drev esnih vrst

Enota	Smreka	Bukev	Pl.lst.	Dr.tr.lis.	Skupaj
ha	0,10	16,34	16,84	5,79	39,07
%	0,00	0,76	0,79	0,27	100,00

Čeprav prevladuje, pa naravni pomladek bukve zaradi težkih semen le počasi osvaja svoje naravne površine, s plemenitimi listavci ni večjih problemov (pionirske vrste z lahkimi in letečimi semeni).

Kakovost drevja

Preglednica K: Kakovost drevja⁶⁹

Drevesna vrsta	St. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	28	21,4	28,6	35,7	3,6	10,7
Macesen	3	33,4	0,0	33,3	33,3	0,0
Bukev	32	0,0	6,3	18,8	31,3	43,6
Hrast	4	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0
Pl. lst.	72	2,8	8,3	29,2	25,0	34,7
Dr. tr. lst.	11	0,0	0,0	0,0	18,2	81,8
Meh. lst.	4	0,0	0,0	50,0	0,0	50,0
Skupaj iglavci	31	22,6	25,8	35,4	6,5	9,7
Skupaj listavci	123	1,6	6,5	23,6	26,0	42,3
Skupaj	154	5,8	10,4	26,0	22,1	35,7

Večina drevja je povprečne do slabe kvalitete, ker je veliko sestoj nenegovanih in je kvaliteta odraz naravnega razvoja.

Poškodovanost sestojev

Preglednica PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENICNIK	1,4
VEJE	13,3
OSUTOST	0,0
Skupaj	14,7

⁶⁹ Določa se pri drev esih s prsnim premerom nad 30 cm.

Poškodovanost drevja se je zelo povečala (3,1 % → 14,7 %), saj so bili sestoji prizadeti po žledolomu. Poškodovanost je na ravni povprečja za GGE.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
GLAVCI	2.959	5.844	197,5	7,8
LISTAVCI	71.687	22.338	31,2	29,9
Skupaj	74.646	28.182	37,8	37,8

Možni posek je bil podpovprečno (37,8% : 47,2%). Razlog za neizvršene sečnje je v slabi sortimentni sestavi, s tem povezan slab ekonomski rezultat pri izvajanju indirektnih premen. Največji delež poseka odpade na bukev (38,8%), sledijo ji plemeniti listavci (18,4%) in smreka (15,5%). Posekano je bilo 6,3% LZ, ali 13,2 m³/ha.

Preglednica OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	255,78	7,00	2,7
Nega mladja	ha	3,70	0,00	0,0
Nega gošče	ha	0,15	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	6,79	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	4,42	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	3,60	0,0

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo izvedenih malo gojitvenih del, ki so bila načrtovana. Kljub temu je zaradi potreb po vzdrževanju travinj bilo realizirano nekaj nenačrtovanih gojitvenih del.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1999 – 2019

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek		
		m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1999	1.462,83	19,5	96,2	115,7	0,21	2,29	2,50
2009	1.706,20	22,8	168,0	190,8	0,72	4,28	5,00
2019	2.179,86	30,4	182,4	212,8	1,12	5,83	6,95

Letni realiziran posek*		
m ³ /ha		
Iglavci	Listavci	Skupaj
0,06	0,29	0,35
0,10	3,02	3,12
0,47	3,05	3,52

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek).

V zadnjih desetletjih so se gozdni fondi (površina, lesna zaloga, prirastek) nenehno povečevali, kar kaže na staranje nekdanjih pionirskih sestojev.

Drevesna sestava

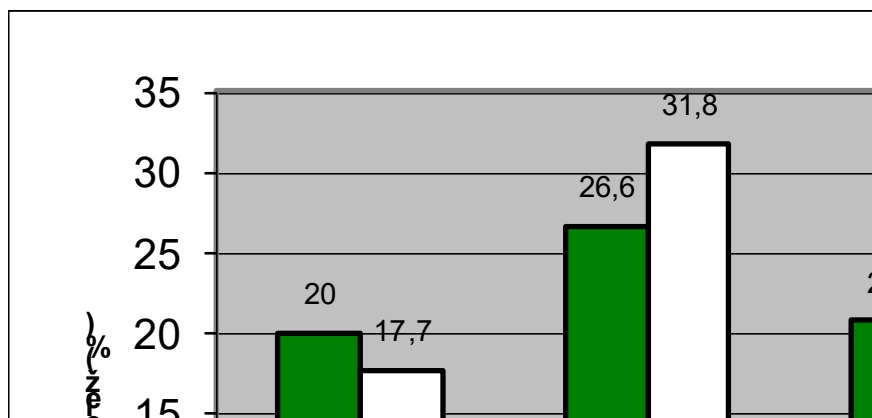
Preglednica D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1999 - 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	11,0	0,0	2,9	1,6	0,0	37,1	0,0	12,5	11,2	23,8
2009	16,0	0,0	0,8	0,8	0,0	15,7	0,0	37,6	7,4	21,7
2019	11,7	0,0	2,0	0,4	0,1	25,1	0,5	39,6	13,9	6,7

V zadnjih desetletjih se je delež plemenitih listavcev in drugih trdih listavcev v glavnem na račun mehkih listavcev.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Grafikon D-SM: Delež lesne zaloge v RGR po debelinskih r. in primerjava z modelnim stanjem

Opomba: model je prevzet iz območnega načrta za OGR 82112 – pionirski gozdovi i podgorskih bukovij.

Debelinska struktura kaže, da primanjkuje srednje debelega drevja, presežek je v najtanjšem in najdebelejših dveh debelinskih razredih, kar kaže na to, da gre že za starejše pionirske sestoje.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Skupinsko raznodoben gozd bukve in plemenitih listavcev, z gnezdasto primesjo smreke in trdih listavcev.

Ciljna drevesna sestava: smreka 13%, bor 2%, bukev 50%, hrast 2%, plemeniti listavci 25%, drugi trdi listavci 7%, mehki listavci 4%.

Ciljno stanje razvojnih faz: mladovje 6%, drogovnjak 17%, debeljak 15%, sestoj v obnovi 4%, skupinsko raznomerni sestoji 48%, grmičav gozd 3%, pionirski gozdovi 7%.

Ciljna lesna zaloga: 282 m³/ha. **Končna lesna zaloga:** 426 m³/ha.

Ciljna kakovost: iglavci B-C 40 %, ostalo drogovni, droben tehnični in celulozni les; listavci B-C 50 %, D 25 %, ostalo prostorninski les.

Ciljno razdobje: 20 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopno in premenilno gospodarjenje, proizvodna doba 120 let, pomladitvena doba 20 let.

Način gospodarjenja je težko opredeliti, najbolj uporabna je sproščena tehnika gojenja gozdov na osnovi nege, katere cilj je prevesti sestoje v skupinsko postopni sistem gospodarjenja. Ponekod prevladuje staro drevje, ki je ostanek posameznih osebkov ali šopov na kmetijskih površinah. To drevje nam danes služi kot semenjaki, v primeru, če gre za lepa in kvalitetno drevje pa z njimi gospodarimo kot s prihranjenci. Zaradi močnega in kvalitetnega jesenovega mladja je na delih površine RGR primerna indirektna premena.

Glede na rastiščne razmere in razmerja razvojnih faz je potrebno pospeševati plemenite listavce, ki se pojavljajo pod pionirskimi vrstami, povečati delež bukve in ohraniti delež smreke. V naravnih mladovjih uravnavamo zmes v skladu z zastavljenim ciljem, v letvenjakih in drogovnjakih pa pričnemo z zgodnjim redčenjem zaradi svetloлюбne narave plemenitih listavcev, ki so trenutno dominantni. Čeprav gre naravni razvoj iz pionirskih vrst proti klimaksnim, lahko ta proces pospešimo z indirektnimi premenami. Na delu, kje so rastišča slabša, pa gospodarimo na panjevski način (malopovršinsko).

V predelih, poškodovanih od žledoloma, je prednostna naloga sanacija sestojev. Sanacija mora najprej zajeti kvalitetne bukove drogovnjake in debeljake ter smrekove sestoje. Poškodovano drevje predstavlja večjo nevarnost za napad podlubnikov. Manj kvalitetne sestoje na strmejših

predelih prepustiti naravnemu razvoju tudi s ciljem oblikovanja ekocelic. Cilj bodočega gospodarjenja s temi gozdovi je tudi okrepitev lesne zaloge in stojnosti sestojev ter s tem odpornosti na naravne ujme.

Okvirno glede na stanje sestojev je primerna predvsem indirektna premena na površinah, kjer se pojavlja kvalitetno mladje in sestojne razmere to dopuščajo. V drogovnjakih je potrebno premenilno redčenje na 85 % površine z zmerno intenziteto do 20 %. Debeljake uvajati v obnovo na 35 % površine z intenziteto okoli 35 %. Nadaljevati obnovo na 30 % površine z intenziteto 50 %, na 70 % površine pa zaključiti z obnovo. Na slabših rastiščih in na delih, ki so za bolj intenzivno gospodarjenje neprimerni pa ohranjamo panjevski način. Pri vseh delih je treba upoštevati tudi to, da nekateri sestoji v tem RGR opravljajo varovalno in hidrološko funkcijo.

Poudarek pri negi habitatov je na vzdrževanju obstoječih travinj in grmišč.

Šibko prizadete sestoeje po žledolomu boljših zasnov sanirati v prvi polovici veljavnosti načrta.

Ukrepi

Preglednica D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Glavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	14,3	85,7	100,0
- ciljno (%)	15,4	84,6	100,0
Lesna zalog a - dejanska (m ³ /ha)	30,4	182,4	212,8
- ciljna (m ³ /ha)	43,4	238,2	281,6
Prirastek (m ³ /ha/leto)	1,12	5,83	6,95
Možni posek (m ³ /ha)	4,7	30,4	35,2
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,47	3,05	3,52
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	15,6	16,7	16,5
Intenziteta m. p. prirastek (%)	42,3	52,2	50,6
Izravnalna doba (let)			20

Preglednica MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnov o	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Glavci	m ³	6.388	3.362	0	0	0	575	10.325		
	%	61,8	32,6	0,0	0,0	0,0	5,6	100,0	15,6	42,4
Listavci	m ³	49.988	16.358	0	40	0	12	66.398		
	%	75,3	24,6	0,0	0,1	0,0	0,0	100,0	16,7	52,5
Skupaj	m ³	56.376	19.720	0	40	0	587	76.723		
	%	73,4	25,7	0,0	0,1	0,0	0,8	100,0	16,5	50,6

Najpomembnejši ukrepi so redčenje drogovnjakov, premenilno redčenje debeljakov ter vse oblike indirektnih premen.

Preglednica NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	6,73	6,73
Sadnja	ha	3,38	3,38
Obžetev	ha	10,28	41,12
Nega mladja	ha	3,38	6,76
Nega gošče	ha	1,06	1,06
Nega letvenjaka	ha	5,29	5,29
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,40	1,40
Vzdrževanje travinj	ha	5,44	54,40

V naslednjem ureditvenem obdobju so predvideni negovalni ukrepi v fazi mladovja in biomeliorativni ukrepi.

10 LITERATURA

- Buser, S., 1986: Osnovna geološka karta – tolmač listov Tolmin-Videm. Elaborat. SGG Tolmin.
- Lah, M., 2017: Splošne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskih načrtov z vidika varstva kulturne dediščine. ZVKDS OE Nova Gorica.
- Mrakar, B., Matjašič, D., 2017: Predlog besedila podpoglavja Funkcija varovanja kulturne dediščine. MK in ZGS. Ljubljana.
- Fučka, D., 2019: Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Kobarid za obdobje 2019-2028. ZRSVN. Nova Gorica.
- Kozorog, E., in ostali, 2011: Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Tolmin 2011-2020. ZGS OE Tolmin. Tolmin.
- Kušar, G., 2007: Zanesljivost ugotavljanja volumna dreves in lesne zaloge sestojev z enoparametrijskimi funkcijami in stratifikacijo. Doktorska disertacija, BF, oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, 277 str..
- Marušič, I. in ostali, 1998: Krajine alpske regije. Regionalna razdelitev krajinskih tipov v Sloveniji, 1. RS MOP Urad za prostorsko planiranje. Ljubljana.
- Marušič, I. in ostali, 1998: Krajine predalpske regije. Regionalna razdelitev krajinskih tipov v Sloveniji, 2. RS MOP Urad za prostorsko planiranje. Ljubljana.
- Mlekuž, I., in ostali, 1990: Gozdnogospodarski načrt enote Kobarid 1990 – 1999. SGG Tolmin. Tolmin.
- Oblak, D., in ostali, 1999: Gozdnogospodarski načrt gospodarske enote Kobarid 1999– 2008. ZGS OE Tolmin. Tolmin.
- Oblak, D., in ostali, 2009: Gozdnogospodarski načrt gospodarske enote Kobarid 2009 – 2018. ZGS OE Tolmin. Tolmin.
- Urbančič, M., in ostali, 2005: Atlas gozdnih tal Slovenije. Ljubljana. Zveza gozdarskih društev Slovenije.
- Veselič, Ž., in ostali, 2000: Izhodiščni optimalni model gozdov kot podlaga za določitev optimalnih modelov gozdov po OGR. Strokovne podlage, ZGS, Ljubljana.
- ... 1981: Odlok o zavarovanju ogroženih rastlinskih vrst v občini Nova Gorica. Uradno glasilo občin Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin, št.10/81.
- ... 1990: Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Tolmin. Uradno glasilo občin Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin, št.5/90, s.146-152 in 6/93.
- ... 1993: Zakon o gozdovih. Uradni list RS, št. 30/1993, 67/2002, 110/2007, 106/2010. Ljubljana.
- ... 1998: Pravilniko gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih. Uradni list RS, št. 5/1998, 70/2006, 12/2008. Ljubljana.
- ... 1999: Zakon o ohranjanju narave. Uradni list RS, št. 56/1999, 119/2002, 22/2003, 31/2004, 41/2004. Ljubljana.
- ... 2003: Uredba o habitatnih tipih. Uradni list RS, št. 112/2003. Ljubljana.
- ... 2005: Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. Uradni list RS, št. 88/2005, 56/2007, 29/2009, 91/2010. Ljubljana.
- ... 2005: Pravilnik o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove iz sredstev proračuna Republike Slovenije. Uradni list RS, št. 87/2005. Ljubljana.
- ... 2009: Pravilnik o varstvu gozdov. Uradni list RS, št. 114/2009. Ljubljana.

11 NAČRT SO IZDELALI

Sodelavci pri izdelavi načrta

TERENSKA DELA

Opisi sestojev: Danijel OBLAK.

Stalne vzorčne ploskve: Marjan RAKAR s sodelavci in praktikanti.

Meritve gozdnih prometnic: KE Bovec.

PISARNIŠKA DELA

Ažuriranje opisov sestojev: Janez PAGON, Andrej SMREKAR.

Ažuriranje in izdelava kart: Florjan LEBAN, Jožica PODREKA.

Vnos podatkov stalnih vzorčnih ploskev: Marjan RAKAR.

Vnos podatkov opisov odsekov: Florjan LEBAN, Jožica PODREKA.

Kabinetna posodobitev sestojev: Florjan LEBAN, Jožica PODREKA.

Indeks gozdnih posestnikov: Florjan LEBAN, Jožica PODREKA.

Priprava in obdelava podatkov: Florjan LEBAN, Jožica PODREKA.

Besedilni del načrta: Danijel OBLAK.

Posamezna področna poglavja: Iztok KOREN, Igor KUŠČER, Zoran ZAVRTANIK.

Sodelovanje: Svit TRKMAN (P4), Jože Kovač (P8).

Kontrola, popravki, koordinacija, oblikovanje teksta: Danijel OBLAK, Edo KOZOROG.

Potek dela in poraba ur pri izdelavi načrta

Večino dela opravijo inženirji, kar je posledica višanja izobrazbene strukture in zahtevnosti dela. Zmanjšuje se delež dela figurantov.

Manjša poraba ur je še zlasti pri opisih sestojev kot posledica predhodne kabinetne posodobitve sestojev karte s pomočjo krajevne enote (revirni gozdar z gojitvenimi načrti) ob pomoči sodobnih pripomočkov zajemanja podatkov (DOF-5, LIDAR), na terenu pa se je pregledalo le ključne sestoje zaradi določitve potrebnih ukrepov. Posledično so bili večji učinki pri opisih sestojev, kar je predvsem posledica drugačne, racionalnejše metode dela. Tudi skupna poraba časa za izdelavo načrta je precej padla, predvsem na račun racionalnejših opisov sestojev in izostanka obnove mej ter da se je SVP iskalo na podlagi že znanih konkretnih GPS koordinat.

Podpisniki

Delavec, odgovoren za pripravo načrta

Danijel OBLAK

Vodja odseka za gozdnogospodarsko načrtovanje

Janez PAGON

Vodja območne enote

Edo KOZOROG

Direktor ZGS

Damjan ORAŽEM

Postopek sprejemanja načrta

Osnutek načrta je bil izdelan in določen dne: 26.4.2019.

Predlog načrta je bil izdelan in določen dne:

12 PRILOGE

12.1 OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni GGE

Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	11.236,82	905,76	600,00	12.742,58
Delež (%)	88,18	7,11	4,71	100,00

Preglednica/F2: Površine gozdov s poudarjenimi skupinami funkcij (v ha)

OPIS	E1S1	E1S2	E1S3	E2S1	E2S2	E2S3	E3S1	E3S2	DRUGO	SKUPAJ
P1	0,00	0,00	16,49	0,00	0,00	385,13	0,00	5,62	683,77	1.091,01
P2	147,45	2.228,10	2.919,40	113,11	957,20	5.879,97	0,00	207,60	2.773,89	15.226,72
P3	221,14	0,00	6,28	0,00	217,26	70,90	135,32	394,85	0,00	1.045,75
Skupaj	368,59	2.228,10	2.942,17	113,11	1.174,46	6.336,00	135,32	608,07	3.457,66	17.363,48

Opomba: Izračuni so prikazani za gozdni prostor s prekrivanjem funkcijskih enot ter vplivne površine točkovnih in linijskih objektov.

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in RGR

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Mozni posek			
		m3/ha			m3/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
30840-zmerno kisloljubna bukovja	1.047,31	22,9	254,7	277,6	1,02	5,98	7,00	15,8	18,4	18,2	72,0
32140-gorska bukovja	3.651,94	17,3	233,7	251,0	0,78	5,32	6,09	16,9	17,3	17,2	71,0
50140-toploljubna bukovja s panjevsk	1.830,65	8,0	188,6	196,6	0,34	5,93	6,27	8,8	14,9	14,7	46,1
80840-zmerno kisloljubna bukovja za	1.356,09	29,4	157,6	187,0	0,89	5,65	6,54	13,7	18,5	17,7	50,7
82112-gorska bukovja mešana z listav	2.179,86	30,4	182,4	212,8	1,12	5,83	6,95	15,6	16,7	16,5	50,6
VECNAMENSKI GOZDOVI skupaj	10.065,85	20,6	206,3	227,0	0,81	5,65	6,46	15,2	17,0	16,9	59,2
32140-gorska bukovja	408,42	12,0	244,3	256,3	0,38	5,28	5,66	3,6	18,5	17,8	80,5
GPNI, UKREPI SO DOVOLJENI skupaj	408,42	12,0	244,3	256,3	0,38	5,28	5,66	3,6	18,5	17,8	80,5
70000-varovalni gozdovi	2.268,31	5,9	179,7	185,6	0,17	4,43	4,59	9,6	13,5	13,4	54,0
VAROVALNI GOZDOVI skupaj	2.268,31	5,9	179,7	185,6	0,17	4,43	4,59	9,6	13,5	13,4	54,0
Skupaj vsi gozdovi	12.742,58	17,7	202,8	220,6	0,68	5,42	6,11	14,6	16,5	16,4	59,1

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	227,41	1,8						
Drogovnjak	2.003,39	15,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	2.955,88	23,2	69,35	2,3	34,3	49,3	4,3	12,1
Sestoj v obnovi	650,28	5,1	162,00	24,9	29,3	39,9	30,8	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	5.448,82	42,7	39,05	0,7	0,0	0,0	97,7	2,3
Panjevec	685,40	5,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	466,61	3,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	304,79	2,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	12.742,58	100,0	270,40	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	227,41	27,3	14,8	38,7	19,2	11,7	33,5	54,8	0,0	45,4	16,2	0,6	37,8
Drogovnjak	2.003,39	47,3	29,7	11,9	11,1	37,2	36,1	25,9	0,8	65,9	19,4	14,0	0,7
Debeljak	2.955,88					45,5	24,2	30,3	0,0	27,9	51,5	20,6	0,0
Sestoj v obnovi	650,28					77,8	22,0	0,2	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	5.448,82					20,6	35,1	44,3	0,0				
Panjevec	685,40												
Grmičav gozd	466,61												
Pionirski g. z grmišči	304,79	0,0	0,0	100,0	0,0								
Skupaj	12.742,58												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	20,3	16,7	25,5	19,2	18,3	6,9	15,2
Jelka	1,7	7,1	10,2	15,4	65,6	0,0	0,1
Bor	49,2	16,7	18,8	6,8	8,5	0,6	1,2
Macesen	9,6	19,9	25,0	15,9	29,6	0,5	1,0
Ostali igl.	1,8	42,5	43,0	9,9	2,8	0,1	0,2
Bukev	11,5	26,9	27,6	20,2	13,8	46,7	103,2
Hrast	15,2	27,9	24,3	18,1	14,5	0,9	2,1
Pl. Ist.	17,0	28,7	22,7	17,2	14,4	25,2	55,5
Dr. tr. Ist.	20,5	29,3	21,7	15,3	13,2	15,6	34,3
Meh. Ist.	21,4	30,0	21,3	14,5	12,8	3,5	7,7
Iglavci	21,4	17,1	25,2	18,0	18,3	8,0	17,7
Listavci	14,9	28,0	25,0	18,3	13,8	92,0	202,8
Skupaj	15,5	27,0	25,0	18,3	14,2	100,0	220,6

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	19,0	17,2	25,9	19,2	18,7	7,7	17,5
Jelka	1,7	7,1	10,2	15,4	65,6	0,0	0,1
Bor	40,1	19,9	22,2	7,8	10,0	0,6	1,3
Macesen	9,8	20,1	24,8	15,5	29,8	0,5	1,2
Ostali igl.	1,8	42,5	43,0	9,9	2,8	0,1	0,3
Bukev	10,8	26,7	28,0	20,4	14,1	47,4	108,1
Hrast	13,5	28,2	25,3	18,6	14,4	0,9	2,0
Pl. Ist.	17,0	28,9	22,7	17,0	14,4	27,2	62,1
Dr. tr. Ist.	19,7	29,6	21,8	15,4	13,5	12,0	27,4
Meh. Ist.	20,9	30,4	21,3	14,6	12,8	3,6	8,2
Iglavci	19,4	17,8	25,9	18,1	18,8	8,9	20,3
Listavci	14,3	27,8	25,3	18,5	14,1	91,1	207,8
Skupaj	14,7	27,0	25,4	18,4	14,5	100,0	228,1

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,11	0,11	0,14	0,12	0,20	11,2	0,68
Listavci	1,69	1,78	1,06	0,59	0,29	88,8	5,42
Skupaj	1,80	1,89	1,20	0,71	0,49	100,0	6,10

Preglednica/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m3/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,13	0,13	0,17	0,14	0,23	12,4	0,80
Listavci	1,75	1,87	1,11	0,61	0,30	87,6	5,64
Skupaj	1,88	2,00	1,28	0,75	0,53	100,0	6,44

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	33.009	14,6											
Listavci	427.090	16,5											
Skupaj	460.099	16,4											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	33,59	33,59											
Sadnja	ha	24,76	24,76											
Obžetev	ha	39,33	157,32											
Nega mladja	ha	18,16	36,32											
Nega gošče	ha	11,46	11,46											
Nega letv enjaka	ha	14,24	14,24											
Nega ml. drogov njaka	ha	9,41	9,41											
Vzdrževanje travinj	ha	10,51	105,10											

12.2 OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR

Rastičnogojitveni razred: Zmerno kisloljubna bukovja - 30840

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	986,03	44,97	16,31	1.047,31
Delež (%)	94,1	4,3	1,6	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	6,1	28,0	36,1	20,7	9,1	7,1	19,8
Jelka	1,7	6,4	9,4	15,3	67,2	0,3	0,9
Macesen	5,6	31,6	40,6	21,8	0,4	0,5	1,3
Ostali igl.	5,3	31,9	40,9	21,9	0,0	0,3	0,8
Bukev	7,0	22,5	29,1	24,0	17,4	56,1	155,6
Hrast	8,0	25,2	28,7	21,1	17,0	2,2	6,1
Pl. list.	11,1	28,9	29,0	18,7	12,3	25,4	70,4
Dr. tr. list.	10,0	27,1	29,1	20,8	13,0	5,2	14,5
Meh. list.	13,6	33,2	28,8	15,0	9,4	2,9	8,1
Iglavci	5,8	27,5	35,5	20,6	10,6	8,2	22,9
Listavci	8,6	24,9	29,0	22,0	15,5	91,8	254,7
Skupaj	8,3	25,1	29,6	21,9	15,1	100,0	277,6

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,10	0,36	0,35	0,15	0,05	14,6	1,02
Listavci	1,45	1,94	1,43	0,79	0,37	85,4	5,98
Skupaj	1,55	2,30	1,78	0,94	0,42	100,0	7,00

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Vecnamenski gozdovi	406,16	38,8	475,97	45,4	99,44	9,5	65,74	6,3	1.047,31	100,0
Skupaj vsi gozdovi	406,16	38,8	475,97	45,4	99,44	9,5	65,74	6,3	1.047,31	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m3/ha
10 - 29 cm	13,7	21,6	35,3	10,5	20,0	30,5	24,2	41,6	65,8	27,7
30 - 49 cm	6,8	1,1	7,9	0,0	4,2	4,2	6,8	5,3	12,1	23,4
50 in več cm	1,1	0,5	1,6	0,0	0,5	0,5	1,1	1,0	2,1	8,1
Skupaj	21,6	23,2	44,8	10,5	24,7	35,2	32,1	47,9	80,0	59,2

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	34,48	3,3							
Drogovnjak	301,98	28,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Debeljak	516,67	49,4	4,19	0,8	76,6	23,4	0,0	0,0	
Sestoj v obnovi	123,90	11,8	35,78	28,9	0,0	99,3	0,7	0,0	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	68,15	6,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Pionirski gozd z grmišči	2,13	0,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj	1.047,31	100,0	39,97	3,8	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	30,15	0,00	7,88	1,94	0,00	39,97
%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,98	0,00	0,78	0,19	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	St. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	7	57,1	14,3	14,3	0,0	14,3
Ostali igl.	7	42,9	0,0	57,1	0,0	0,0
Bukev	144	6,9	11,8	47,9	18,1	15,3
Hrast	6	0,0	33,3	50,0	16,7	0,0
Pl. list.	44	9,1	4,5	20,5	36,4	29,5
Dr. tr. list.	6	0,0	0,0	33,3	50,0	16,7
Meh. list.	10	0,0	0,0	10,0	60,0	30,0
Skupaj iglavci	14	50,1	7,1	35,7	0,0	7,1
Skupaj listavci	210	6,7	10,0	39,9	24,8	18,6
Skupaj	224	9,4	9,8	39,7	23,2	17,9

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	3,4
Veje	23,0
Osutost	0,0
Skupaj	26,4

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Nacrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
IGLAVCI	4.041	5.101	126,2	7,9
LISTAVCI	60.600	21.425	35,4	33,1
Skupaj	64.641	26.526	41,0	41,0

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	18,4	22,7	1,8
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	0,0	5,1	0,0
Macesen	0,8	6,2	0,1
Ostali igl.	0,0	0,3	0,0
Bukev	58,6	10,6	5,6
Hrast	0,8	2,7	0,1
Pl. list.	19,4	9,2	1,9
Dr. tr. list.	1,2	1,4	0,1
Meh. list.	0,8	1,3	0,1
Skupaj iglavci	19,2	18,5	1,8
Skupaj listavci	80,8	8,6	7,7
Skupaj	100,0	9,6	9,6

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	9,6	18,7	22,5	35,1	12,9	18,5	5,2
Listavci	2,7	6,4	9,9	11,4	10,1	8,6	22,0
Skupaj	3,9	8,2	11,0	12,3	10,3	9,6	27,2

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1999-2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	8,1	0,2	0,1	1,8	0,7	55,2	3,2	15,0	6,4	9,3
2009	7,7	0,4	0,0	1,2	0,6	53,1	2,9	20,2	8,4	5,8
2019	7,1	0,3	0,0	0,5	0,3	56,1	2,2	25,4	5,2	2,9

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	3.794	15,8											
Listavci	49.034	18,4											
Skupaj	52.828	18,2											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	8,36	8,36											
Sadnja	ha	4,20	4,20											
Obžetev	ha	10,61	42,44											
Nega mladja	ha	4,20	8,40											
Nega gošče	ha	1,58	1,58											
Nega letvenjaka	ha	7,53	7,53											

Rastičnogojitveni razred: Gorska bukovja - 32140**Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.474,53	292,59	293,24	4.060,36
Delež (%)	85,6	7,2	7,2	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in deb. razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	17,7	16,7	21,5	15,1	29,0	5,9	14,8
Jelka	4,3	32,9	41,5	21,3	0,0	0,0	0,0
Bor	37,0	7,7	12,8	9,5	33,0	0,2	0,5
Macesen	4,3	12,0	14,1	13,7	55,9	0,6	1,4
Bukev	10,2	27,3	29,0	19,9	13,6	69,9	175,8
Hrast	14,4	33,3	28,4	14,1	9,8	0,5	1,1
Pl. lst.	12,1	29,3	28,8	17,3	12,5	15,2	38,4
Dr. tr. lst.	15,9	32,4	27,6	14,5	9,6	6,5	16,5
Meh. lst.	22,3	36,2	24,9	9,7	6,9	1,2	3,0
Iglavci	17,2	16,0	20,6	14,8	31,4	6,7	16,7
Listavci	11,1	28,1	28,7	19,0	13,1	93,3	234,8
Skupaj	11,5	27,3	28,2	18,7	14,3	100,0	251,5

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,25	0,17	0,15	0,08	0,09	12,2	0,74
Listavci	1,32	1,84	1,27	0,61	0,28	87,8	5,31
Skupaj	1,57	2,01	1,42	0,69	0,37	100,0	6,05

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	2.865,93	78,5	542,89	14,9	224,13	6,1	18,99	0,5	3.651,94	89,9
Gpn, ukrepi so dovoljeni	147,97	36,2	260,45	63,8	0,00	0,0	0,00	0,0	408,42	10,1
Skupaj vsi gozdovi	3.013,90	74,2	803,34	19,8	224,13	5,5	18,99	0,5	4.060,36	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m3/ha
10 - 29 cm	3,1	21,2	24,3	1,3	26,8	28,1	4,4	48,0	52,4	19,1
30 - 49 cm	0,0	1,2	1,2	0,2	3,8	4,0	0,2	5,0	5,2	9,2
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	0,6	0,0	0,6	0,6	2,0
Skupaj	3,1	22,4	25,5	1,5	31,2	32,7	4,6	53,6	58,2	30,3

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	139,43	3,4						
Drogovnjak	1.120,53	27,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	1.442,67	35,5	49,40	3,4	32,1	56,0	2,0	9,9
Sestoj v obnovi	369,97	9,1	90,02	24,3	36,8	30,5	32,7	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	867,99	21,4	12,41	1,4	0,0	0,0	92,9	7,1
Panjev ec	12,87	0,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	91,67	2,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	15,23	0,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	4.060,36	100,0	151,83	3,7	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,10	0,00	0,00	0,00	0,00	75,16	0,87	67,73	7,97	0,00	151,83
%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,92	0,02	1,73	0,20	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	St. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	63	9,5	6,3	36,6	11,1	36,5
Bor	2	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Macesen	1	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	621	1,1	5,8	31,4	28,7	33,0
Hrast	6	0,0	0,0	50,0	0,0	50,0
Pl. list.	146	0,7	9,6	27,4	39,0	23,3
Dr. tr. list.	57	0,0	0,0	10,5	14,0	75,5
Meh. list.	13	0,0	7,7	15,4	30,8	46,1
Skupaj iglavci	66	9,1	7,6	36,4	12,1	34,8
Skupaj listavci	843	0,9	6,0	29,2	29,3	34,6
Skupaj	909	1,5	6,2	29,7	28,1	34,5

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	2,9
Veje	12,0
Osutost	0,0
Skupaj	14,9

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
IGLAVCI	10.948	11.733	107,2	6,8
LISTAVCI	161.631	88.343	54,7	51,2
Skupaj	172.579	100.076	58,0	58,0

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	9,5	14,6	1,1
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	1,6	15,3	0,2
Macesen	0,6	8,2	0,1
Ostali igl.	0,1	0,0	0,0
Bukev	74,5	13,1	8,3
Hrast	0,1	4,6	0,0
Pl. list.	8,3	6,9	0,9
Dr. tr. list.	4,8	4,8	0,5
Meh. list.	0,5	2,0	0,1
Skupaj iglavci	11,7	14,3	1,3
Skupaj listavci	88,3	10,8	9,8
Skupaj	100,0	11,1	11,1

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	3,8	10,2	19,8	24,4	13,4	14,3	3,1
Listavci	4,0	8,2	11,5	14,8	18,5	10,8	23,2
Skupaj	3,9	8,3	12,2	15,5	17,6	11,1	26,3

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1999-2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.lgl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	7,9	0,0	1,3	0,4	0,0	70,8	0,6	8,4	10,0	0,6
2009	7,2	0,0	1,2	0,8	0,0	63,0	0,3	13,6	11,1	2,8
2019	5,9	0,0	0,2	0,6	0,0	69,9	0,5	15,2	6,5	1,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	10.843	15,9											
Listavci	165.701	17,4											
Skupaj	176.544	17,3											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	6,56	6,56											
Sadnja	ha	9,96	9,96											
Obžetev	ha	17,43	69,72											
Nega mladja	ha	4,60	9,20											
Nega gošče	ha	8,66	8,66											
Nega letvenjaka	ha	1,42	1,42											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	6,83	6,83											
Vzdrževanje travinj	ha	1,13	11,30											

Rastičnogojitveni razred: Toploljubna bukovja s panjevskim gosp. - 50140**Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.691,66	104,56	34,43	1.830,65
Delež (%)	92,4	5,7	1,9	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in deb. razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	8,9	15,6	30,3	27,0	18,2	3,9	7,7
Bor	7,6	10,3	29,7	31,7	20,7	0,0	0,0
Macesen	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2
Bukev	16,3	28,6	24,0	17,6	13,5	23,2	45,5
Hrast	16,7	27,3	23,0	19,2	13,8	2,1	4,0
Pl. list.	19,6	28,7	19,8	16,8	15,1	33,2	65,2
Dr. tr. list.	21,9	28,7	19,5	15,4	14,5	34,9	68,7
Meh. list.	20,8	29,5	19,3	15,8	14,6	2,6	5,2
Iglavci	11,6	15,1	29,4	26,2	17,7	4,0	8,0
Listavci	19,6	28,7	20,8	16,5	14,4	96,0	188,6
Skupaj	19,3	28,1	21,1	16,9	14,6	100,0	196,6

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegov sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,01	0,02	0,06	0,08	0,17	5,4	0,34
Listavci	1,96	1,99	1,04	0,62	0,31	94,6	5,93
Skupaj	1,97	2,01	1,10	0,70	0,48	100,0	6,27

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
večnamenski gozdovi	1.545,92	84,4	284,73	15,6	0,00	0,0	0,00	0,0	1.830,65	100,0
Skupaj vsi gozdovi	1.545,92	84,4	284,73	15,6	0,00	0,0	0,00	0,0	1.830,65	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razsirjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m3/ha
10 - 29 cm	0,0	42,1	42,1	1,1	26,3	27,4	1,1	68,4	69,5	22,3
30 - 49 cm	0,0	0,0	0,0	1,1	2,1	3,2	1,1	2,1	3,2	4,9
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	0,0	42,1	42,1	2,2	28,4	30,6	2,2	70,5	72,7	27,2

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	0,32	0,0							
Drogovnjak	74,41	4,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Debeljak	164,33	9,0	1,67	1,0	0,0	67,7	32,3	0,0	
Sestoj v obnovi	56,99	3,1	17,56	30,8	0,0	0,0	100,0	0,0	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.267,44	69,2	2,02	0,2	0,0	0,0	100,0	0,0	
Panjevec	191,41	10,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Grmičav gozd	75,65	4,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Pionirski gozd z grmišči	0,10	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj	1.830,65	100,0	21,25	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11,56	0,01	2,04	7,64	0,00	21,25
%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,63	0,00	0,11	0,42	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	St. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	4	0,0	0,0	75,0	25,0	0,0
Bukev	34	2,9	5,9	32,4	38,2	20,6
Hrast	5	20,0	0,0	0,0	60,0	20,0
Pl. list.	12	0,0	8,3	16,7	33,3	41,7
Dr. tr. list.	14	0,0	0,0	7,1	21,4	71,5
Skupaj iglavci	4	0,0	0,0	75,0	25,0	0,0
Skupaj listavci	65	3,1	4,6	21,5	35,4	35,4
Skupaj	69	2,9	4,3	24,6	34,9	33,3

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	5,6
Veje	3,9
Osutost	0,0
Skupaj	9,5

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
IGLAVCI	481	781	162,4	1,5
LISTAVCI	50.009	12.658	25,3	25,1
Skupaj	50.490	13.439	26,6	26,6

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	5,3	5,7	0,2
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	0,2	2,5	0,0
Macesen	0,3	14,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	30,9	5,0	1,4
Hrast	1,4	8,4	0,1
Pl. list.	28,8	4,7	1,3
Dr. tr. list.	28,4	3,3	1,3
Meh. list.	4,7	7,1	0,2
Skupaj iglavci	5,8	5,7	0,3
Skupaj listavci	94,2	4,3	4,1
Skupaj	100,0	4,4	4,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,6	9,1	4,5	7,0	5,9	5,7	0,5
Listavci	1,4	4,8	7,0	4,8	3,7	4,3	7,6
Skupaj	1,4	4,8	6,8	5,0	4,0	4,4	8,1

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1999-2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	2,8	0,0	0,6	0,2	0,0	33,8	1,6	20,6	39,7	0,7
2009	4,1	0,0	0,3	0,1	0,0	27,0	0,7	26,9	38,0	2,9
2019	3,9	0,0	0,0	0,1	0,0	23,2	2,1	33,2	34,9	2,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	1.285	8,8											
Listavci	51.533	14,9											
Skupaj	52.818	14,7											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega gošče	ha	0,16	0,16											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	1,08	1,08											

Rastičnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 70000**Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.893,83	256,70	117,78	2.268,31
Delež (%)	83,5	11,3	5,2	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in deb. razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	43,8	7,4	17,9	18,5	12,4	2,4	4,5
Bor	93,9	0,8	2,0	2,0	1,3	0,6	1,2
Macesen	0,3	12,7	31,5	33,2	22,3	0,1	0,2
Bukev	15,6	27,9	25,5	19,1	11,9	43,4	80,5
Hrast	22,3	27,4	19,6	15,9	14,8	1,2	2,2
Pl. lst.	16,9	27,9	22,8	18,7	13,7	13,6	25,3
Dr. tr. lst.	22,2	28,8	21,5	15,1	12,4	35,7	66,2
Meh. lst.	24,7	27,9	21,2	13,9	12,3	3,0	5,5
Iglavci	52,8	6,2	15,0	15,6	10,4	3,2	5,9
Listavci	18,6	28,2	23,4	17,4	12,4	96,8	179,7
Skupaj	19,6	27,6	23,2	17,3	12,3	100,0	185,6

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,03	0,01	0,02	0,04	0,07	3,6	0,17
Listavci	1,43	1,38	0,85	0,51	0,26	96,4	4,43
Skupaj	1,46	1,39	0,87	0,55	0,33	100,0	4,60

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	2.218,14	97,8	36,44	1,6	0,00	0,0	13,73	0,6	2.268,31	100,0
Skupaj vsi gozdovi	2.218,14	97,8	36,44	1,6	0,00	0,0	13,73	0,6	2.268,31	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m3/ha
10 - 29 cm	0,0	22,5	22,5	0,0	23,3	23,3	0,0	45,8	45,8	15,4
30 - 49 cm	0,0	1,7	1,7	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7	1,7	2,4
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	0,0	24,2	24,2	0,0	23,3	23,3	0,0	47,5	47,5	17,8

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Drogovnjak	215,62	9,5							
Debeljak	418,16	18,4	1,23	0,3	0,0	50,4	0,0	49,6	
Sestoj v obnovi	36,87	1,6	0,08	0,2	0,0	100,0	0,0	0,0	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	912,53	40,3	0,50	0,1	0,0	0,0	100,0	0,0	
Panjev ec	437,91	19,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Grmičav gozd	210,00	9,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Pionirski gozd z grmišči	37,22	1,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj	2.268,31	100,0	1,81	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,71	0,00	0,83	0,27	0,00	1,81
%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,03	0,00	0,04	0,01	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	St. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Bukev	36	0,0	2,8	30,6	27,8	38,8
Hrast	7	0,0	0,0	42,8	14,3	42,9
Pl. list.	18	0,0	0,0	44,5	44,4	11,1
Dr. tr. list.	6	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj listavci	67	0,0	1,5	32,8	28,4	37,3
Skupaj	67	0,0	1,5	32,8	28,4	37,3

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	4,0
Veje	6,3
Osutost	0,5
Skupaj	10,8

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
IGLAVCI	408	163	39,9	0,4
LISTAVCI	38.160	11.722	30,7	30,4
Skupaj	38.568	11.885	30,8	30,8

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	1,3	1,7	0,0
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	0,0	0,1	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	61,8	3,3	1,7
Hrast	1,9	17,8	0,1
Pl. list.	9,7	2,2	0,3
Dr. tr. list.	15,8	1,5	0,4
Meh. list.	9,5	8,6	0,3
Skupaj iglavci	1,4	1,1	0,0
Skupaj listavci	98,6	2,8	2,7
Skupaj	100,0	2,7	2,7

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,0	3,1	1,5	1,3	0,3	1,1	0,1
Listavci	0,7	2,6	4,6	4,8	2,5	2,8	4,7
Skupaj	0,7	2,6	4,4	4,5	2,4	2,7	4,8

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1999-2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	3,1	0,0	1,2	0,0	0,0	61,1	0,7	8,7	23,6	1,6
2009	2,2	0,0	0,9	0,2	0,0	52,0	0,3	11,9	29,5	3,0
2019	2,4	0,0	0,6	0,1	0,0	43,4	1,2	13,6	35,7	3,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	1.280	9,6											
Listavci	54.931	13,5											
Skupaj	56.211	13,4											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega ml. Drogovnjakana	ha	0,10	0,10											

Rastičnogojitveni razred: Zmerno kisloljubna bukovja za premeno - 80840**Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.252,93	77,37	25,79	1.356,09
Delež (%)	92,4	5,7	1,9	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in deb. razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	28,5	18,6	26,0	15,9	11,0	13,3	24,8
Bor	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	1,2
Macesen	0,3	37,8	40,4	12,3	9,2	1,3	2,3
Ostali igl.	0,1	47,6	44,1	4,1	4,1	0,5	1,0
Bukev	10,9	25,9	29,2	22,6	11,4	21,9	41,0
Hrast	10,4	26,9	29,3	22,3	11,1	0,3	0,5
Pl. lst.	19,1	29,1	20,1	16,9	14,8	46,5	87,0
Dr. tr. lst.	19,1	30,6	23,3	16,0	11,0	5,9	11,0
Meh. lst.	20,2	29,4	19,5	16,2	14,7	9,6	18,0
Iglavci	28,4	20,3	26,7	14,5	10,1	15,7	29,4
Listavci	17,0	28,4	22,7	18,3	13,6	84,3	157,6
Skupaj	18,8	27,1	23,3	17,7	13,1	100,0	187,0

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegov sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,07	0,09	0,19	0,17	0,37	13,6	0,89
Listavci	2,27	1,77	0,88	0,50	0,23	86,4	5,65
Skupaj	2,34	1,86	1,07	0,67	0,60	100,0	6,54

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	526,21	38,8	691,76	51,0	133,02	9,8	5,10	0,4	1.356,09	100,0
Skupaj vsi gozdovi	526,21	38,8	691,76	51,0	133,02	9,8	5,10	0,4	1.356,09	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m3/ha
10 - 29 cm	1,5	29,2	30,7	0,0	23,1	23,1	1,5	52,3	53,8	19,0
30 - 49 cm	0,0	1,5	1,5	0,0	3,1	3,1	0,0	4,6	4,6	7,6
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	1,5	30,7	32,2	0,0	26,2	26,2	1,5	56,9	58,4	26,6

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek							
			Površina		Zasnova					
	ha	%	ha	%	1	2	3	4		
Mladovje	13,25	1,0								
Drogovnjak	152,26	11,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	219,09	16,2	4,69	2,1	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	25,65	1,9	11,78	45,9	70,6	13,5	15,9			0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	868,02	63,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjev ec	39,28	2,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	15,63	1,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	22,91	1,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	1.356,09	100,0	16,47	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14,30	0,00	1,98	0,19	0,00	16,47
%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,06	0,00	0,15	0,01	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	3	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Macesen	1	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Pl. list.	23	4,3	0,0	21,7	47,9	26,1
Dr. tr. list.	7	0,0	0,0	0,0	14,3	85,7
Meh. list.	4	0,0	0,0	25,0	50,0	25,0
Skupaj iglavci	4	0,0	25,0	0,0	75,0	0,0
Skupaj listavci	35	2,9	0,0	17,1	42,9	37,1
Skupaj	39	2,6	2,6	15,4	46,1	33,3

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	5,5
Veje	30,9
Osutost	0,0
Skupaj	36,4

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
IGLAVCI	4.297	9.563	222,6	18,1
LISTAVCI	48.673	24.390	50,1	46,0
Skupaj	52.970	33.953	64,1	64,1

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	25,4	15,2	2,8
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	0,8	13,2	0,1
Macesen	1,0	5,4	0,1
Ostali igl.	0,9	19,7	0,1
Bukev	33,6	30,4	3,7
Hrast	0,3	10,7	0,0
Pl. list.	30,8	8,8	3,4
Dr. tr. list.	1,1	1,5	0,1
Meh. list.	6,1	3,5	0,7
Skupaj iglavci	28,2	14,3	3,1
Skupaj listavci	71,8	10,1	7,9
Skupaj	100,0	11,0	11,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	2,8	9,9	19,5	18,6	13,4	14,3	7,0
Listavci	1,7	6,6	17,9	17,0	12,5	10,1	17,9
Skupaj	1,8	7,0	18,2	17,5	12,9	11,0	24,9

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1999-2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	14,7	0,0	2,3	2,9	0,4	37,3	0,1	21,7	11,4	9,2
2009	18,3	0,0	0,7	2,0	0,5	12,1	0,3	38,6	8,3	19,2
2019	13,3	0,0	0,7	1,3	0,5	21,9	0,3	46,5	5,9	9,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	5.482	13,7											
Listavci	39.493	18,5											
Skupaj	44.975	17,7											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	11,94	11,94											
Sadnja	ha	7,22	7,22											
Obžetev	ha	1,01	4,04											
Nega mladja	ha	5,98	11,96											
Vzdrževanje travinj	ha	3,94	39,40											

Rastičnogojitveni razred: Gorska bukovja mešana z listavci za premeno - 82112**Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.937,84	129,57	112,45	2.179,86
Delež (%)	88,9	5,9	5,2	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	22,0	13,3	25,9	23,2	15,6	11,7	25,0
Bor	30,3	26,3	28,2	8,7	6,5	2,0	4,3
Macesen	23,1	11,6	25,2	24,2	15,9	0,4	0,9
Ostali igl.	0,3	47,5	44,0	4,1	4,1	0,1	0,2
Bukev	16,3	28,0	23,2	18,8	13,7	25,1	53,4
Hrast	17,7	29,4	16,3	17,2	19,4	0,5	1,1
Pl. list.	20,3	28,7	18,4	16,4	16,2	39,6	84,1
Dr. tr. list.	21,6	28,8	18,0	15,1	16,5	13,9	29,5
Meh. list.	22,9	28,4	19,7	14,8	14,2	6,7	14,3
Iglavci	23,1	15,3	26,2	21,1	14,3	14,3	30,4
Listavci	19,5	28,5	19,9	16,7	15,4	85,7	182,4
Skupaj	20,0	26,6	20,8	17,4	15,2	100,0	212,8

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,06	0,07	0,20	0,26	0,53	16,1	1,12
Listavci	2,21	1,84	0,87	0,56	0,35	83,9	5,83
Skupaj	2,27	1,91	1,07	0,82	0,88	100,0	6,95

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.078,21	49,4	697,04	32,0	404,61	18,6	0,00	0,0	2.179,86	100,0
Skupaj vsi gozdovi	1.078,21	49,4	697,04	32,0	404,61	18,6	0,00	0,0	2.179,86	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m3/ha
10 - 29 cm	5,0	15,0	20,0	7,9	28,6	36,5	12,9	43,6	56,5	19,7
30 - 49 cm	0,7	0,0	0,7	0,0	4,3	4,3	0,7	4,3	5,0	8,3
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	1,4	0,0	1,4	1,4	0,0	1,4	4,6
Skupaj	5,7	15,0	20,7	9,3	32,9	42,2	15,0	47,9	62,9	32,6

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	39,93	1,8							
Drogovnjak	138,59	6,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Debeljak	194,96	8,9	8,17	4,2	0,0	46,1	17,4	36,5	
Sestoj v obnovi	36,90	1,7	6,78	18,4	89,1	0,0	10,9	0,0	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.464,69	67,2	24,12	1,6	0,0	0,0	100,0	0,0	
Panjevce	3,93	0,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Grmičav gozd	73,66	3,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Pionirski gozd z grmišči	227,20	10,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj	2.179,86	100,0	39,07	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,10	0,00	0,00	0,00	0,00	16,34	0,00	16,84	5,79	0,00	39,07
%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,76	0,00	0,79	0,27	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	St. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	28	21,4	28,6	35,7	3,6	10,7
Macesen	3	33,4	0,0	33,3	33,3	0,0
Bukev	32	0,0	6,3	18,8	31,3	43,6
Hrast	4	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0
Pl. list.	72	2,8	8,3	29,2	25,0	34,7
Dr. tr. list.	11	0,0	0,0	0,0	18,2	81,8
Meh. list.	4	0,0	0,0	50,0	0,0	50,0
Skupaj iglavci	31	22,6	25,8	35,4	6,5	9,7
Skupaj listavci	123	1,6	6,5	23,6	26,0	42,3
Skupaj	154	5,8	10,4	26,0	22,1	35,7

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	1,4
Veje	13,3
Osutost	0,0
Skupaj	14,7

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Nacrtni posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
IGLAVCI	2.959	5.844	197,5	7,8
LISTAVCI	71.687	22.338	31,2	29,9
Skupaj	74.646	28.182	37,8	37,8

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	15,5	12,2	1,0
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	1,1	6,1	0,1
Macesen	0,8	5,5	0,1
Ostali igl.	3,3	300,2	0,2
Bukev	38,8	6,9	2,4
Hrast	0,8	8,5	0,1
Pl. list.	18,4	4,1	1,2
Dr. tr. list.	11,5	4,6	0,7
Meh. list.	9,8	6,4	0,6
Skupaj iglavci	20,7	12,8	1,3
Skupaj listavci	79,3	5,6	5,0
Skupaj	100,0	6,3	6,3

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	3,1	13,1	12,2	13,9	14,7	12,8	2,7
Listavci	1,4	4,5	7,8	7,4	8,1	5,6	10,5
Skupaj	1,4	4,9	8,3	8,4	9,7	6,3	13,2

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1999-2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	6,3	0,0	6,7	0,7	0,2	44,5	0,5	21,2	15,3	4,6
2009	8,0	0,0	1,1	0,9	0,1	35,3	0,6	28,5	15,8	9,7
2019	11,7	0,0	2,0	0,4	0,1	25,1	0,5	39,6	13,9	6,7

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	10.325	15,6											
Listavci	66.398	16,7											
Skupaj	76.723	16,5											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	6,73	6,73											
Sadnja	ha	3,38	3,38											
Obžetev	ha	10,28	41,12											
Nega mladja	ha	3,38	6,76											
Nega gošče	ha	1,06	1,06											
Nega letv enjaka	ha	5,29	5,29											
Nega ml. Drogov njaka	ha	1,40	1,40											
Vzdrževanje travinj	ha	5,44	54,40											

12.3 OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastništvih

Zasebni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m3/ha			m3/ha			% od lesne zaloge		% na PR	
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR
VECNAMENSKI GOZD.	9.007,80	21,5	205,6	227,1	0,85	5,67	6,52	15,2	17,0	16,8	58,6
GPN Z DOVOLJ. UKREPI	335,19	11,4	238,0	249,3	0,36	5,15	5,52	3,2	18,2	17,5	79,3
VAROVALNI GOZDOVI	1.893,83	6,6	181,6	188,2	0,19	4,45	4,64	10,2	13,0	12,9	52,3
Skupaj vsi gozdovi	11.236,82	18,7	202,5	221,2	0,72	5,45	6,17	14,7	16,4	16,3	58,3

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	185,47	1,7
Drogovnjak	1.754,46	15,6
Debeljak	2.631,68	23,4
Sestoj v obnovi	578,03	5,1
RAZNOMERNO (sk-gnz)	4.800,54	42,7
Panjevec	602,72	5,4
Grmičav gozd	410,49	3,7
Pionirski gozd z grmišči	273,43	2,4
Skupaj:	11.236,82	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	7,3
Jelka	0,0
Bor	0,6
Macesen	0,5
Ostali igl.	0,1
Bukev	46,3
Hrast	0,9
Pl. lst.	25,6
Dr. tr. lst.	15,7
Meh. lst.	3,1
Iglavci	8,4
Listavci	91,6
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	21,0	17,4	25,4	18,1	18,1	8,4	18,7
Listavci	15,0	27,9	25,0	18,3	13,8	91,6	202,5
Skupaj	15,5	27,0	25,0	18,3	14,2	100,0	221,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP (m3)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	30.848	14,7											
Listavci	373.404	16,4											
Skupaj	404.252	16,3											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	31,62	31,62											
Sadnja	ha	23,37	23,37											
Obžetev	ha	28,11	112,44											
Nega mladja	ha	17,16	34,32											
Nega gošče	ha	10,60	10,60											
Nega letvenjaka	ha	10,02	10,02											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	9,07	9,07											
Vzdrževanje travinj	ha	8,11	81,10											

Državni gozdovi**Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov**

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m3/ha			m3/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VECNAMENSKI GOZD.	577,24	16,3	197,3	213,7	0,66	5,41	6,07	15,6	16,6	16,6	58,3
GPN Z DOVOLJ. UKREPI	71,82	15,3	270,8	286,1	0,45	5,83	6,28	5,3	19,3	18,5	84,3
VAROVALNI GOZDOVI	256,70	2,9	168,5	171,4	0,04	4,19	4,23	1,9	13,7	13,5	54,6
Skupaj vsi gozdovi	905,76	12,4	195,0	207,4	0,47	5,10	5,56	13,7	16,2	16,1	59,8

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	22,66	2,5
Drogovnjak	173,72	19,2
Debeljak	171,05	18,9
Sestoj v obnovi	29,92	3,3
RAZNOMERNO (sk-gnz)	391,43	43,2
Panjev ec	74,92	8,3
Grmičav gozd	30,19	3,3
Pionirski gozd z grmišči	11,87	1,3
Skupaj:	905,76	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	5,0
Jelka	0,0
Bor	0,5
Macesen	0,5
Ostali igl.	0,0
Bukev	47,0
Hrast	0,7
Pl. lst.	21,9
Dr. tr. lst.	16,9
Meh. lst.	7,5
Iglavci	6,0
Listavci	94,0
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	25,3	14,2	22,1	17,2	21,2	6,0	12,4
Listavci	15,6	28,8	25,0	17,6	13,0	94,0	195,0
Skupaj	16,2	27,9	24,8	17,6	13,5	100,0	207,4

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	1.542	13,7											
Listavci	28.615	16,2											
Skupaj	30.157	16,1											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	0,78	0,78											
Sadnja	ha	0,79	0,79											
Obžetev	ha	8,53	34,12											
Nega mladja	ha	0,40	0,80											
Nega gošče	ha	0,59	0,59											
Nega letvenjaka	ha	0,36	0,36											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	0,34	0,34											
Vzdrževanje travinj	ha	0,67	6,70											

Občinski gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fond po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m3/ha			m3/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VECNAMENSKI GOZD.	480,81	9,7	230,8	240,6	0,30	5,67	5,97	13,2	18,6	18,3	73,8
GPN Z DOVOLJ. UKREPI	1,41	11,3	394,3	405,7	0,37	7,58	7,94	0,0	24,8	24,1	123,0
VAROVALNI GOZDOVI	117,78	1,1	174,1	175,2	0,02	4,61	4,62	1,5	21,2	21,0	79,8
Skupaj vsi gozdovi	600,00	8,0	220,1	228,1	0,25	5,47	5,71	12,8	19,0	18,8	74,9

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	19,28	3,2
Drogovnjak	75,21	12,5
Debeljak	153,15	25,5
Sestoj v obnovi	42,33	7,1
RAZNOMERNO (sk-gnz)	256,85	42,9
Panjev ec	7,76	1,3
Grmičav gozd	25,93	4,3
Pionirski gozd z grmišči	19,49	3,2
Skupaj:	600,00	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	2,6
Bor	0,8
Macesen	0,1
Bukev	56,1
Hrast	1,6
Pl. Ist.	21,8
Dr. tr. Ist.	11,8
Meh. Ist.	5,1
Iglavci	3,5
Listavci	96,5
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	31,8	12,8	19,9	16,0	19,5	3,5	8,0
Listavci	13,7	27,1	26,1	19,0	14,1	96,5	220,1
Skupaj	14,3	26,6	25,9	18,9	14,3	100,0	228,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	619	12,8											
Listavci	25.071	19,0											
Skupaj	25.690	18,8											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	1,19	1,19											
Sadnja	ha	0,60	0,60											
Obžetev	ha	2,69	10,76											
Nega mladja	ha	0,60	1,20											
Nega gošče	ha	0,27	0,27											
Nega letvenjaka	ha	3,86	3,86											
Vzdrževanje travinj	ha	1,73	17,30											

12.4 Seznam tarif po odsekih

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife (n.pr.: V 2-3=25)

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Il	Ml
03001	31	31	28	31	31	31	26	24
03002	34	34	27	35	32	33	29	24
03003	34	34	27	35	32	33	29	24
03004	34	34	27	35	32	33	29	24
03005	31	31	26	31	31	31	26	24
03006	34	34	27	35	32	33	29	24
03007	34	34	27	35	32	33	29	24
03008	34	34	27	35	32	33	29	24
03009	34	34	27	35	32	33	29	24
03010	34	34	27	35	32	33	29	24
03011	34	34	27	35	32	33	29	24
03012	34	34	27	35	32	33	29	24
03013	34	34	27	35	32	33	29	24
03014	34	34	27	35	32	33	29	24
03015	34	34	27	35	32	33	29	24
03016	34	34	27	35	32	33	29	24
03017	34	34	27	35	32	33	29	24
03018	34	34	27	35	32	33	29	24
03019	34	34	27	35	32	33	29	24
03020A	31	31	26	30	30	28	25	24
03020B	29	29	27	32	30	31	29	24
03021	31	31	26	30	30	28	25	24
03022	31	31	26	30	30	28	25	24
03023	31	31	26	30	30	28	25	24
03024	29	29	27	32	30	31	29	24
03025	29	29	27	32	30	31	29	24
03026	31	31	26	30	30	28	25	24
03027A	29	29	27	32	30	31	29	24
03027B	31	31	26	30	30	28	25	24
03028A	29	29	27	32	30	31	29	24
03028B	31	31	26	30	30	28	25	24
03029A	31	31	26	30	30	28	25	24
03029B	31	31	28	31	31	31	26	24
03030A	29	29	27	32	30	31	29	24
03030B	31	31	28	31	31	31	26	24
03031	31	31	28	31	31	31	26	24
03032	31	31	28	31	31	31	26	24
03033	31	31	28	31	31	31	26	24
03034A	31	31	28	31	31	31	26	24
03034B	34	34	27	35	32	33	29	24

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Il	Ml
03035A	31	31	26	30	30	28	25	24
03035B	31	31	28	31	31	31	26	24
03036	31	31	28	31	31	31	26	24
03037	34	34	27	35	32	33	29	24
03038	29	29	27	32	30	31	29	24
03039	34	34	27	35	32	33	29	24
03040	29	29	27	32	30	31	29	24
03041	29	29	27	32	30	31	29	24
03042A	31	31	28	31	31	31	26	24
03042B	31	31	26	30	30	28	25	24
03043	29	29	27	32	30	31	29	24
03044	34	34	27	35	32	33	29	24
03045	34	34	27	35	32	33	29	24
03046	29	29	27	32	30	31	29	24
03047	29	29	27	32	30	31	29	24
03048	31	31	26	31	31	31	26	24
03049	31	31	28	31	31	31	26	24
03050	31	31	26	31	31	31	26	24
03051	31	31	26	31	31	31	26	24
03052	31	31	26	29	30	31	27	24
03053	31	31	26	29	30	31	27	24
03054	31	31	26	31	31	31	26	24
03055	31	31	26	31	31	31	26	24
03056	29	29	27	32	30	31	29	24
03057	29	29	27	32	30	31	29	24
03058	31	31	26	31	31	31	26	24
03059	29	29	27	32	30	31	29	24
03060	31	31	26	30	30	28	25	24
03061	31	31	26	30	30	28	25	24
03062	31	31	26	29	30	31	27	24
03063	31	31	26	29	30	31	27	24
03064	31	31	26	29	30	31	27	24
03065	31	31	26	29	30	31	27	24
03066	31	31	26	30	30	28	25	24
03067	31	31	26	30	30	28	25	24
03068	31	31	26	30	30	28	25	24
03069	31	31	26	30	30	28	25	24
03070	31	31	26	30	30	28	25	24
03071A	29	29	27	32	30	31	29	24
03071B	31	31	26	30	30	28	25	24

Odsek	Sm	Je	Ol	Bu	Hr	Pl	Il	Ml
03072A	29	29	27	32	30	31	29	24
03072B	31	31	26	30	30	28	25	24
03073	31	31	26	29	30	31	27	24
03074	31	31	26	29	30	31	27	24
03075	31	31	26	30	30	28	25	24
03076	31	31	26	30	30	28	25	24
03077	31	31	26	31	31	31	26	24
03078A	32	34	27	33	32	31	29	24
03078B	29	31	26	28	30	28	25	24
03078C	29	29	27	32	30	31	29	24
03079A	29	29	27	30	30	29	29	24
03079B	29	31	26	28	30	26	25	24
03080A	32	34	27	33	30	31	29	24
03080B	29	31	26	28	30	28	25	24
03081A	32	34	27	33	32	31	29	24
03081B	29	31	26	28	30	28	25	24
03082	34	34	27	35	32	33	29	24
03083	31	31	26	31	31	31	26	24
03084	34	34	27	35	32	33	29	24
03085A	33	34	27	34	32	32	29	24
03085B	29	29	27	32	30	31	29	24
03086	29	29	27	32	30	31	29	24
03087A	29	31	26	28	30	28	25	24
03087B	31	31	26	31	31	31	26	24
03088	29	29	27	30	30	29	26	24
03089	34	34	27	35	32	33	29	24
03090	34	34	27	35	32	33	29	24
03091	34	34	27	35	32	33	29	24
03092	34	34	27	35	32	33	29	24
03093	32	34	27	33	32	31	29	24
03094	29	29	27	32	30	31	29	24
03095	29	29	27	30	30	29	27	24
03096	31	31	28	31	31	31	26	24
03097A	32	34	27	33	30	31	29	24
03097B	31	31	28	31	31	31	26	24
03098A	31	31	28	31	31	31	26	24
03098B	31	31	26	31	31	31	26	24
03099	31	31	26	31	31	31	26	24
03100A	31	31	26	31	31	31	26	24
03100B	31	31	26	30	30	28	25	24
03101	31	31	26	31	31	31	26	24
03102	31	31	28	31	31	31	26	24
03103	29	29	27	32	30	31	29	24
03104	29	29	27	32	30	31	29	24
03105	29	29	27	32	30	31	29	24
03106	31	31	26	31	31	31	26	24
03107	31	31	26	29	30	31	27	24
03108	31	31	26	31	31	31	26	24
03109	31	29	27	34	30	31	29	24
03110	31	29	27	34	30	31	29	24
03111	31	31	26	31	31	31	26	24
03112	31	31	26	31	31	31	26	24
03113	31	31	26	31	31	31	26	24
03114	29	29	27	32	30	31	29	24
03115	29	29	27	32	30	31	29	24
03116	31	31	26	30	30	28	25	24
03117A	31	31	26	29	30	31	27	24
03117B	31	31	26	30	30	28	25	24
03118	31	31	26	29	30	31	27	24
03119	31	31	26	29	30	31	27	24
03120	31	31	26	30	30	28	25	24
03121	29	29	27	32	30	31	29	24
03122	29	29	27	32	30	31	29	24

Odsek	Sm	Je	Ol	Bu	Hr	Pl	Il	Ml
03123	31	31	26	31	31	31	26	24
03124	29	29	27	32	30	31	29	24
03125	31	31	26	31	31	31	26	24
03126	29	29	27	32	30	31	29	24
03127A	29	29	27	30	30	29	29	24
03127B	29	31	26	28	30	28	25	24
03128A	31	31	26	29	30	31	27	24
03128B	31	31	26	30	30	28	25	24
03129A	31	31	26	29	30	31	27	24
03129B	31	31	26	30	30	28	25	24
03130	31	31	26	31	31	31	26	24
03131	29	29	27	32	30	31	29	24
03132	31	31	26	30	30	28	25	24
03133	31	31	26	29	30	31	27	24
03134	31	31	26	31	31	31	26	24
03135	31	31	26	31	31	31	26	24
03136	29	29	27	32	30	31	29	24
03137	29	29	27	32	30	31	29	24
03138	29	29	27	32	30	31	29	24
03139	29	29	27	30	30	31	29	24
03140	31	31	26	29	31	31	26	24
03141A	29	29	27	30	30	31	29	24
03141B	31	31	26	28	30	28	25	24
03141C	29	29	27	30	30	31	29	24
03142	29	29	27	32	30	31	29	24
03143	31	31	26	29	30	31	27	24
03144	31	31	26	29	30	31	27	24
03145A	31	31	26	29	30	31	27	24
03145B	31	31	26	30	30	28	25	24
03146A	31	31	26	29	30	31	27	24
03146B	31	31	26	30	30	28	25	24
03147	31	31	26	30	30	28	25	24
03148	29	29	27	32	30	31	29	24
03149A	29	29	27	32	30	31	29	24
03149B	31	31	26	29	31	31	26	24
03150A	29	29	27	32	30	31	29	24
03150B	31	31	26	29	31	31	26	24
03151	29	29	27	30	30	31	29	24
03152	29	29	27	32	30	31	29	24
03153	31	31	26	31	31	31	26	24
03154	29	29	27	30	30	31	29	24
03155	29	29	27	30	30	31	29	24
03156A	31	31	26	29	30	31	27	24
03156B	31	31	26	31	31	31	26	24
03157	31	31	26	30	30	28	25	24
03158	31	31	26	30	30	28	25	24
03159	31	31	26	29	30	31	27	24

12.5 Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Preglednica D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

GR	SDVNiz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
30840	SM	7110,08240	0,07150	0,06200	0,05380	0,04670	0,04050	0,03520	0,03050	0,02650	0,02300	0,01990	0,01730	0,01500	0,01300
	JE	7110,08240	0,07150	0,06200	0,05380	0,04670	0,04050	0,03520	0,03050	0,02650	0,02300	0,01990	0,01730	0,01500	0,01300
	OI	7110,08240	0,07150	0,06200	0,05380	0,04670	0,04050	0,03520	0,03050	0,02650	0,02300	0,01990	0,01730	0,01500	0,01300
	BU	1410,04580	0,03440	0,02760	0,02300	0,01970	0,01730	0,01540	0,01390	0,01260	0,01160	0,01070	0,01000	0,00930	0,00870
	HR	7500,03710	0,03160	0,02740	0,02400	0,02100	0,01850	0,01630	0,01430	0,01250	0,01080	0,00930	0,00790	0,00660	0,00540
	PL	1600,14390	0,08060	0,05150	0,03560	0,02610	0,02000	0,01580	0,01270	0,01050	0,00880	0,00740	0,00650	0,00560	0,00490
	TL	7700,03560	0,02610	0,02050	0,01680	0,01420	0,01230	0,01080	0,00970	0,00870	0,00790	0,00730	0,00670	0,00620	0,00580
	ML	7800,07870	0,04290	0,02680	0,01820	0,01320	0,00990	0,00770	0,00620	0,00510	0,00420	0,00360	0,00300	0,00260	0,00230
32140	SM	2110,09630	0,08090	0,06800	0,05710	0,04790	0,04030	0,03380	0,02840	0,02390	0,02010	0,01680	0,01420	0,01190	0,01000
	JE	2110,09630	0,08090	0,06800	0,05710	0,04790	0,04030	0,03380	0,02840	0,02390	0,02010	0,01680	0,01420	0,01190	0,01000
	OI	2110,09630	0,08090	0,06800	0,05710	0,04790	0,04030	0,03380	0,02840	0,02390	0,02010	0,01680	0,01420	0,01190	0,01000
	BU	2410,05240	0,03690	0,02810	0,02250	0,01870	0,01590	0,01380	0,01210	0,01080	0,00970	0,00880	0,00800	0,00740	0,00680
	HR	2500,03680	0,03100	0,02610	0,02200	0,01850	0,01560	0,01320	0,01110	0,00930	0,00790	0,00680	0,00580	0,00470	0,00400
	PL	2600,10340	0,06850	0,04980	0,03830	0,03070	0,02540	0,02150	0,01850	0,01610	0,01420	0,01270	0,01140	0,01030	0,00940
	TL	2700,03650	0,02620	0,02030	0,01640	0,01380	0,01180	0,01030	0,00910	0,00820	0,00740	0,00680	0,00620	0,00570	0,00530
	ML	2800,06000	0,03930	0,02830	0,02160	0,01720	0,01410	0,01190	0,01020	0,00880	0,00780	0,00690	0,00620	0,00560	0,00510
50140	SM	6110,00770	0,00990	0,01280	0,01650	0,02130	0,02750	0,03540	0,04570	0,05900	0,07620	0,09830	0,12690	0,16380	0,21140
	JE	6110,00770	0,00990	0,01280	0,01650	0,02130	0,02750	0,03540	0,04570	0,05900	0,07620	0,09830	0,12690	0,16380	0,21140
	OI	6110,00770	0,00990	0,01280	0,01650	0,02130	0,02750	0,03540	0,04570	0,05900	0,07620	0,09830	0,12690	0,16380	0,21140
	BU	3410,07280	0,05150	0,03940	0,03160	0,02630	0,02240	0,01940	0,01710	0,01520	0,01370	0,01230	0,01140	0,01050	0,00970
	HR	8500,04760	0,03470	0,02710	0,02220	0,01870	0,01610	0,01420	0,01260	0,01140	0,01030	0,00930	0,00870	0,00810	0,00750
	PL	3600,08260	0,07130	0,06160	0,05320	0,04600	0,03970	0,03430	0,02970	0,02560	0,02210	0,01970	0,01650	0,01430	0,01230
	TL	3700,03250	0,02720	0,02300	0,01970	0,01680	0,01430	0,01210	0,01020	0,00840	0,00680	0,00530	0,00390	0,00260	0,00140
	ML	9800,07840	0,04580	0,03020	0,02150	0,01610	0,01260	0,01010	0,00830	0,00690	0,00590	0,00510	0,00440	0,00390	0,00350
70000	SM	6110,00770	0,00990	0,01280	0,01650	0,02130	0,02750	0,03540	0,04570	0,05900	0,07620	0,09830	0,12690	0,16380	0,21140
	JE	6110,00770	0,00990	0,01280	0,01650	0,02130	0,02750	0,03540	0,04570	0,05900	0,07620	0,09830	0,12690	0,16380	0,21140
	OI	6110,00770	0,00990	0,01280	0,01650	0,02130	0,02750	0,03540	0,04570	0,05900	0,07620	0,09830	0,12690	0,16380	0,21140
	BU	4410,04600	0,03580	0,02950	0,02520	0,02210	0,01960	0,01770	0,01620	0,01490	0,01380	0,01290	0,01210	0,01140	0,01080
	HR	8500,04760	0,03470	0,02710	0,02220	0,01870	0,01610	0,01420	0,01260	0,01140	0,01030	0,00930	0,00870	0,00810	0,00750
	PL	8600,07290	0,05390	0,04260	0,03520	0,02990	0,02600	0,02290	0,02050	0,01860	0,01700	0,01560	0,01440	0,01340	0,01250
	TL	8700,04190	0,03150	0,02520	0,02100	0,01800	0,01580	0,01400	0,01260	0,01150	0,01050	0,00970	0,00900	0,00840	0,00790
	ML	9800,07840	0,04580	0,03020	0,02150	0,01610	0,01260	0,01010	0,00830	0,00690	0,00590	0,00510	0,00440	0,00390	0,00350
80840	SM	6110,00770	0,00990	0,01280	0,01650	0,02130	0,02750	0,03540	0,04570	0,05900	0,07620	0,09830	0,12690	0,16380	0,21140
	JE	6110,00770	0,00990	0,01280	0,01650	0,02130	0,02750	0,03540	0,04570	0,05900	0,07620	0,09830	0,12690	0,16380	0,21140
	OI	6110,00770	0,00990	0,01280	0,01650	0,02130	0,02750	0,03540	0,04570	0,05900	0,07620	0,09830	0,12690	0,16380	0,21140
	BU	8410,06040	0,04520	0,03620	0,03010	0,02580	0,02260	0,02010	0,01800	0,01640	0,01500	0,01390	0,01290	0,01200	0,01120
	HR	8500,04760	0,03470	0,02710	0,02220	0,01870	0,01610	0,01420	0,01260	0,01140	0,01030	0,00930	0,00870	0,00810	0,00750
	PL	5600,13410	0,08110	0,05490	0,03990	0,03040	0,02410	0,01960	0,01630	0,01380	0,01190	0,01030	0,00970	0,00800	0,00720
	TL	5700,05890	0,04420	0,03530	0,02940	0,02520	0,02200	0,01960	0,01760	0,01600	0,01470	0,01330	0,01260	0,01170	0,01100
	ML	9800,07840	0,04580	0,03020	0,02150	0,01610	0,01260	0,01010	0,00830	0,00690	0,00590	0,00510	0,00440	0,00390	0,00350
82112	SM	6110,00770	0,00990	0,01280	0,01650	0,02130	0,02750	0,03540	0,04570	0,05900	0,07620	0,09830	0,12690	0,16380	0,21140
	JE	6110,00770	0,00990	0,01280	0,01650	0,02130	0,02750	0,03540	0,04570	0,05900	0,07620	0,09830	0,12690	0,16380	0,21140
	OI	6110,00770	0,00990	0,01280	0,01650	0,02130	0,02750	0,03540	0,04570	0,05900	0,07620	0,09830	0,12690	0,16380	0,21140
	BU	6410,05610	0,04050	0,03140	0,02550	0,02140	0,01840	0,01610	0,01430	0,01280	0,01160	0,01080	0,00970	0,00900	0,00840
	HR	8500,04760	0,03470	0,02710	0,02220	0,01870	0,01610	0,01420	0,01260	0,01140	0,01030	0,00930	0,00870	0,00810	0,00750
	PL	6600,08650	0,06190	0,04770	0,03850	0,03220	0,02750	0,02400	0,02120	0,01900	0,01720	0,01560	0,01430	0,01320	0,01230
	TL	6700,05650	0,04210	0,03350	0,02780	0,02370	0,02060	0,01820	0,01630	0,01470	0,01340	0,01230	0,01140	0,01060	0,00990
	ML	9800,07840	0,04580	0,03020	0,02150	0,01610	0,01260	0,01010	0,00830	0,00690	0,00590	0,00510	0,00440	0,00390	0,00350

12.6 Preglednica F1- seznam funkcijskih enot

Zaporedna št.	Sifra	Utemeljitev funkcij	Primernost	Ogroženost	Potrebni ukrepi	Nujnost	Opombe
03L0000	hbd	Hf Ba Da	2	0701	obvezna uporaba bio razgradljivih olj	2	
03L0001	h	Hf	2	0701	obvezna uporaba bio razgradljivih olj	2	
03L0002	r*t*	Rd Tc	2	0902	ustrezno gospodarjenje ki upošteva funkcijo	1	
03L0003	b	Ba	2	0701	obvezna uporaba bio razgradljivih olj	2	
03L0004	r*t*p*	Rd Tc Pa	2	0902	ustrezno gospodarjenje ki upošteva funkcijo	1	
03L0005	hd	Hf Da	2	0701	obvezna uporaba bio razgradljivih olj	2	
03L0006	rt	Rd Tc	2	0902	ustrezno gospodarjenje ki upošteva funkcijo	1	
03L0007	p*	Pa	2	0501	sanacija potencialnih ujm	1	
03P0000	v*h*b	Vc Ha Bf La					
03P0001	v*h*bdc	Vf Ha Bf Db Ca					
03P0002	v*h*	Vc Ha La					
03P0003	v*z*b	Vc Za Bf La					
03P0004	v*d*c*b	La Va Db Ca Bf					
03P0005	v*b	Vc Bf La					
03P0006	v*bd	Vg Bf Da La					
03P0007	v*bdc	Va Bf Db Ca La					
03P0008	v*c	Vc Ca La					
03P0009	h*vb	Ha Vh Bf La					
03P0010	h*vbc	Ha Vh Bf Ca La					
03P0011	h*vdbc	Ha Vh Bf Db Ca					
03P0012	vb	Ve Bf La					
03P0013	vbc	Ve Bf Ca La					
03P0014	vdbc	Vh Bf Db Ca La					
03P0015	h*bt	Ha Bf Ta La					
03P0016	h*b	Ha Bf La					
03P0017	h*	Ha La					
03P0018	hb	Ha Bf La					
03P0019	h	Ha La					
03P0020	z*brt	Za Bf Ra Ta La					
03P0021	z*brtc	Za Bf Ra Ta Ca					
03P0022	z*b	Za Bf La					
03P0023	e*brt	Ea Bf Ra Ta La					
03P0024	brt	Bf Ra Ta La					
03P0025	e*brtc	Ea Bf Ra Ta Ca					
03P0026	bt	Bf Ta La					
03P0027	btc	Bf Ta Ca La					
03P0028	b	La Bf					
03P0029	b	Bd La					
03P0030	bd	Bf Db La					
03P0031	t	La Ta					
03P0032	t	Ta La					
03P0033	tc	Ta Ca La					
03P0034		La					
03P0035	j*	Jo La					
03P0036	c	Ca La					
03P0037	bdc	Bf Db Ca La					
03P0038		La					
03P0039	v*	Vg La					
03T0000	b*j*	Bd Jc	2	0701	obvezna uporaba bio razgradljivih olj	1	
03T0001	b*	Bc	2	0701	obvezna uporaba bio razgradljivih olj	1	
03T0002	d*	Da	2	0701	obvezna uporaba bio razgradljivih olj	1	
03T0003	j*	Jb	2	0201	upoštevanje potreb divjadi po miru	1	
03T0004	o*	Oh	2	0701	obvezna uporaba bio razgradljivih olj	1	
03T0005	hd	Hd Da	2	0701	obvezna uporaba bio razgradljivih olj	2	
03T0006	c	Ca	2	0701	obvezna uporaba bio razgradljivih olj	2	
03T0007	d	Dd	2	0701	obvezna uporaba bio razgradljivih olj	2	
03T0008	e	Ee	2	0604	obnova nedovoljeno izkrčenih skupin dreves	2	
03T0009	h	Hd	2	0701	obvezna uporaba bio razgradljivih olj	2	
03T0010	n	Ne	2	0301	poostren sanitarni nadzor gozda	2	
03T0011	r	Rg	2	0904	izvajanje naravovarstvenega nadzora gozda	2	

12.7 Prikaz preoblikovanja odsekov z novim načrtom GGE

Preglednica/D-SMO: Spremembe mej odsekov v zadnjem ureditvenem obdobju

Nova oznaka odseka	Stara oznaka odseka	Površina (ha)
24	22 del	8,85
24	23 del	9,48
25	26 del	4,57
25	27 b del	1,14
25	27 a del	1,87
29 b	29 c	0,00
29 b	29 a del	10,16
42 a	45 del	1,42
42 a	44 del	1,92
44	42 a del	0,34
34 a	37 del	0,65
62	61 del	17,58
65	66 del	0,30
70	60 del	4,43
149 b	149 del	61,40
149 a	149 del	71,72
150 b	150 del	78,01
150 a	150 del	45,75
150 a	153 del	5,55
154	153 del	24,33
141 b	144 del	20,66
141 c	141 a del	43,86
141 c	141 b del	96,79
140	139 del	4,82
138	139 del	66,87
139	138 del	47,71
134	138 del	65,53
139	137 del	74,39
136	137 del	2,43
137	136 del	13,35
134	142 del	7,40
131	131 b	49,38
131	131 a	43,24
133	132 del	69,79
132	133 del	8,12
129 a	130 del	2,81
125	126 del	18,54
127 a	124 del	5,07
122	123 del	6,98
116	115 del	4,26
115	116 del	62,50
100 b	100	4,55
100 a	100	89,87
98 a	99 del	24,07
97 b	97 del	31,68
97 a	97 del	51,27
97 a	96 del	15,14
94	93 del	7,50
82	84 del	7,06
77	83 del	3,35
80 a	80 b del	12,39
107	106 del	82,86
108	107 del	16,32
109	107 del	4,28
108	103 del	5,98
156 b	157 del	1,59
157	156 a del	3,08

12.8 Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje

SKDVEP,C,2	SORTIMEP,C,2	SORTIMENT,C,20	PC,N,8,2	NC,N,8,2
11	H1	Hlodovina I	77,4	64,5
11	H2	Hlodovina II	62,4	52
11	H3	Hlodovina III	44,4	37
11	O	Ostali les	24	20
21	H1	Hlodovina I	77,4	64,5
21	H2	Hlodovina II	62,4	52
21	H3	Hlodovina III	44,4	37
21	O	Ostali les	24	20
30	H	Hlodovina	36,6	30,5
30	O	Ostali les	18,6	15,5
34	H1	Hlodovina I	100,2	83,5
34	H2	Hlodovina II	69	57,5
34	H3	Hlodovina III	43,2	36
34	O	Ostali les	18,6	15,5
39	C	Celulozni les	18	15
40	H1	Hlodovina I	62,4	52
40	H2	Hlodovina II	51,6	43
40	H3	Hlodovina III	31,2	26
40	O	Ostali les	28,2	23,5
50	H	Hlodovina	57	47,5
50	O	Ostali les	20,4	17
55	H	Hlodovina	69,6	58
55	O	Ostali les	18,6	15,5
60	H	Hlodovina	96	80
60	O	Ostali les	18,6	15,5
70	D	Drva	36	30
80	P	Prostominski I	18,6	15,5
90	H	Hlodovina	43,2	36
90	O	Ostali les	13,2	11

13 PROSTORSKI DEL NAČRTA

13.1 Stanje in razvoj gozdnih površin

Karta 1: Stanje in razvoj gozdnih površin (merilo 1 : 25.000) je podana v prostorskem delu načrta

Preglednica: Stanje in razvoj gozdnih površin

	Površina (ha)	Indeks (%)**
1a) Pretekli gozdnogospodarski načrt	12.424,26	97,5
1b) Novo določene površine gozdov	667,64	5,2
1c) Novo izločene gozdne površine*	349,25	2,7
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	71,38	0,6
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	12.742,58	100,0
Površine v zaraščanju (niso gozd)	251,19	
Druga gozdna zemljišča	316,44	

* To so površine, ki so bile v preteklem obdobju pomotoma ali iz drugega razloga uvrščene med gozd.

** Osnova indeksa je sedanji gozdnogospodarski načrt GGE.

Vir podatkov za gozdne površine je digitalizirani gozdni rob preteklega načrta GGE. **Za novo določene gozdne površine** so bile na terenu s pomočjo DOF-5 določene površine, ki se skladno z 2. členom Zakona o gozdovih uvrščajo v gozd. Posebej je prikazan gozd in ostala gozdna zemljišča. Med **druga gozdna zemljišča** so uvrščena skladno z Zakonom o gozdovih površine pod daljnovodi, obore, rušje, pobočni grušči, senožeti in lazi v gozdnem prostoru. Prikazane so tudi površine, ki v preteklem obdobju niso bile uvrščene v gozd.

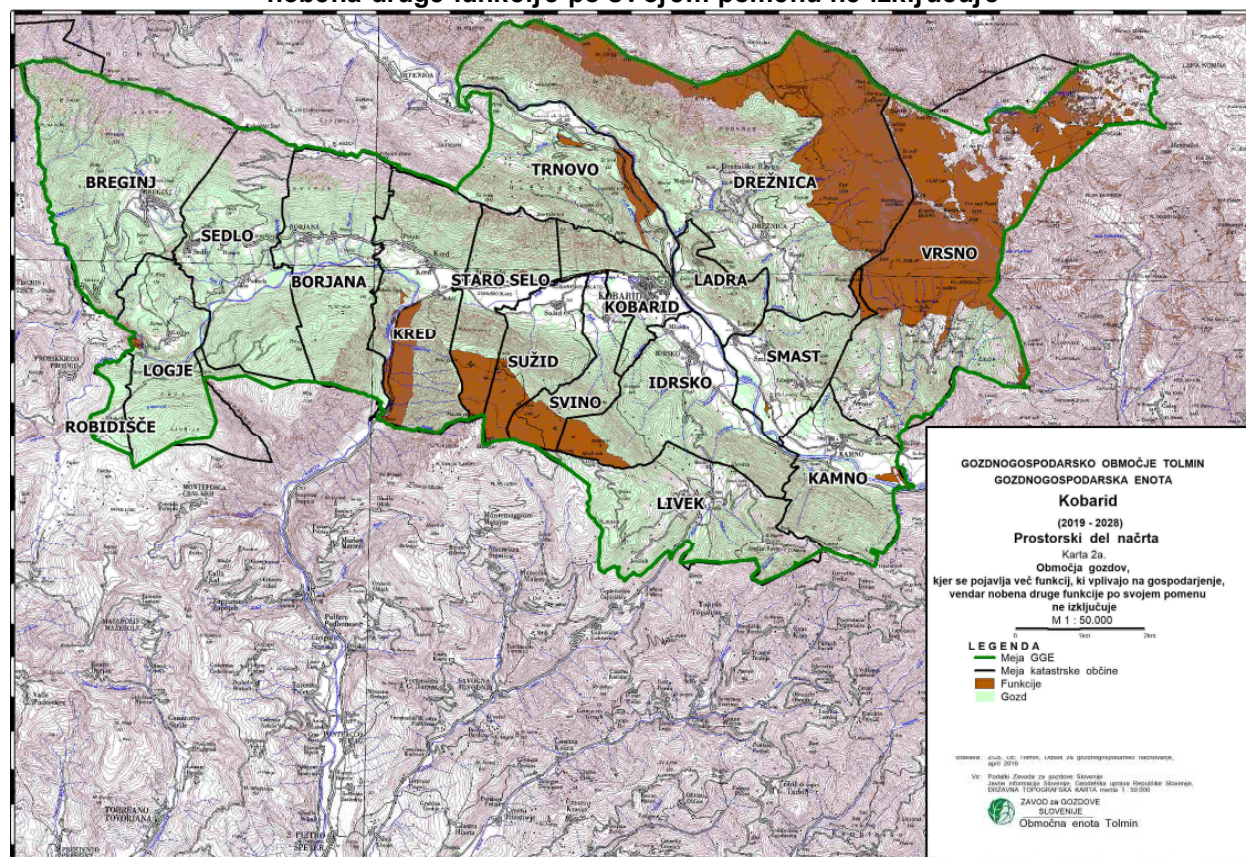
Za **zemljišča v zaraščanju**, ki se niso določila kot gozd, so prikazane površine, ki se kot take vodijo v uradni evidenci dejanske rabe zemljišč (Vir podatkov: MKGP – uradna evidenca rabe zemljišč).

Najštevilčnejši **posegi** v preteklem ureditvenem obdobju so bili zaradi graditve infrastrukture in izgradnje odseka gozdne ceste. Skupna površina je majhna.

Večina naknadno evidentiranih posegov se nanaša na vzpostavljanje GERK-ov v kmetijstvu v letu 2005, to je ravno v času (2002 - 2007), ko krčitveno dovoljenje po sprejetju novega Zakona o graditvi objektov (2002) vse do spremembe Zakona o gozdovih (2007) ni bilo zakonsko urejeno. Z uvedbo krčitvenega dovoljenja s spremembo ZG leta 2007 in s kontrolami GERK-ov, pri katerih je sodeloval tudi ZGS, se je ta problematika v večji meri uredila.

13.2 Večfunkcionalna območja

Karta 2a: Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje

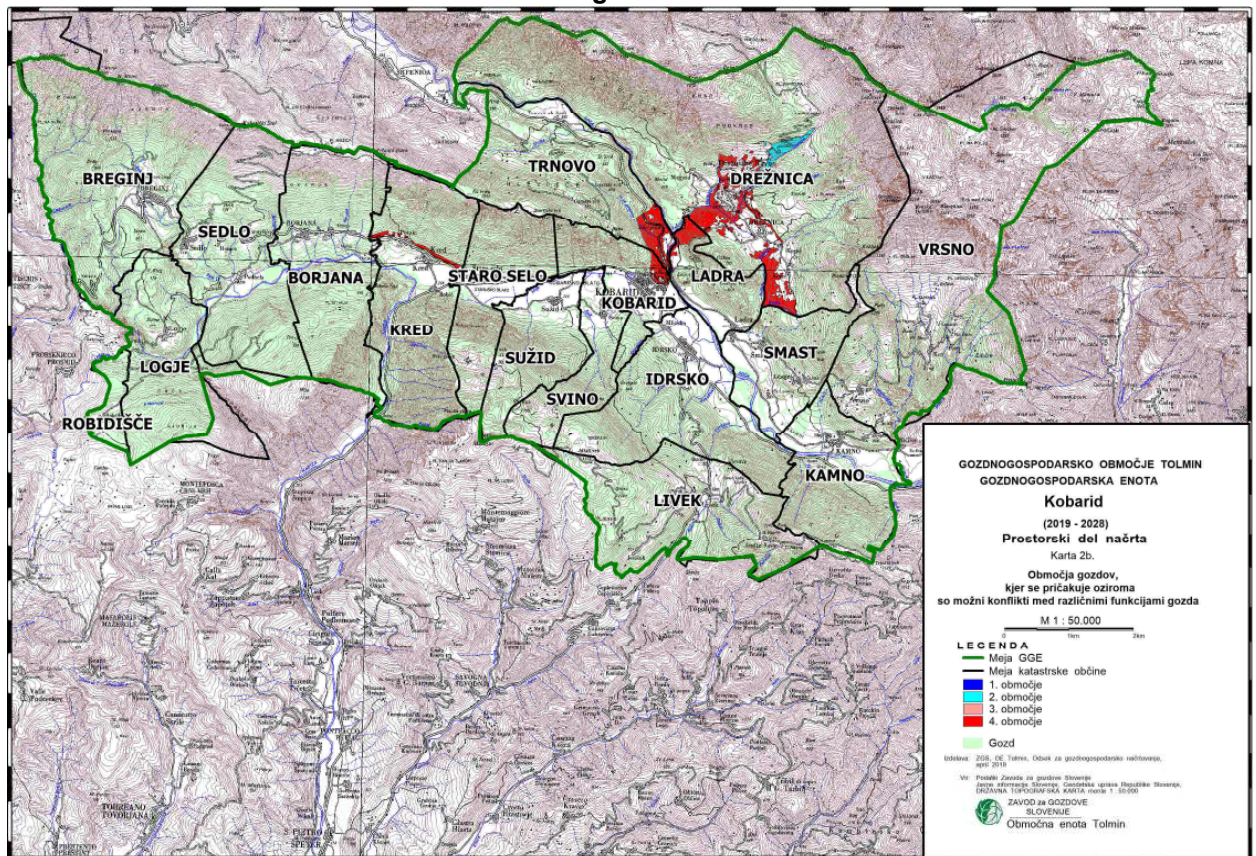
Na karti so prikazana območja, kjer so na istem območju gozdov hkrati navzoče ekološke (vsaj 2. stopnja) in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, naravna dediščina, kulturna dediščina in estetska), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

V GGE gre v glavnem za prekrivanje varovalne in zaščitne funkcije na prvi stopnji ter varovalne na prvi in biotske raznovrstnosti na drugi stopnji, kar ne povzroča konfliktov.

Preglednica: Površine gozdnega prostora, v katerem se hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Navzoče funkcije, ki se ne izključujejo	3.352,79	20,4
Ostala površina	13.113,35	79,6
Skupaj	16.466,14	100,0

Karta 2b: Območja gozdov , kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda

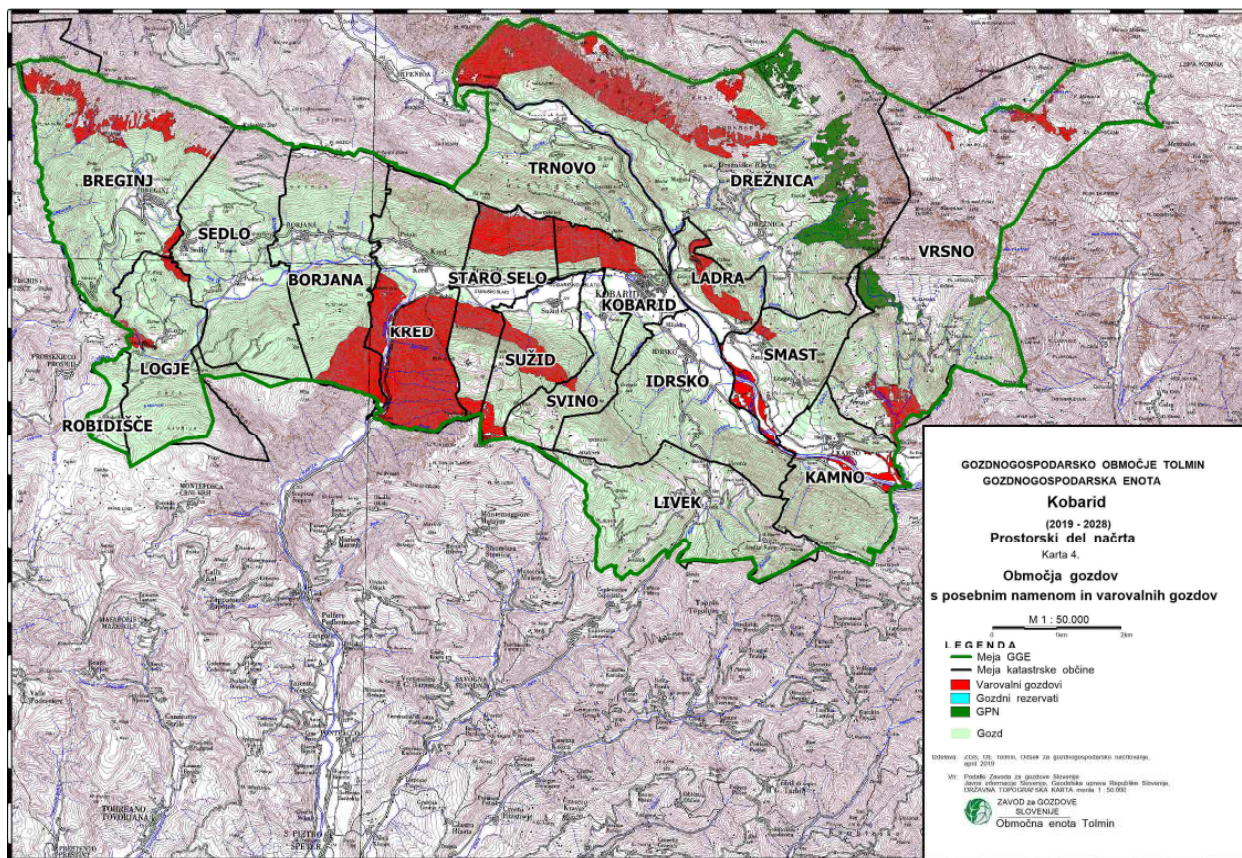
Na karti so prikazana območja, kjer so hkrati navzoče ekološke in okolju obremenjujoče socialne funkcije (turistična, rekreacijska, poučna in obrambna), s 1. ali 2. stopnjo poudarjenosti. V primeru GGE gre za območje ob Krnskem jezeru, kjer so prisotne varovalna, turistična in rekreacijska funkcija, ter območje ob Soči in njenih stranskih pritokih z nižjimi stopnjami poudarjenosti vsaj ene skupine funkcij.

Preglednica: Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
1. območje (E1, S1)	-	-
2. območje (E1, S2)	32,72	0,2
3. območje (E2, S1)	-	-
4. območje (E2, S2)	281,49	1,7
Ostala površina	16.151,93	98,1
Skupaj	16.466,14	100,0

13.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Karta 4: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Prikazana so območja gozdov, kjer pravni režimi dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, ter varovane površine (varovalni gozdovi, gozdovi s posebnim namenom, kjer izkoriščanje lesa ni dovoljeno – režimi ne dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov).

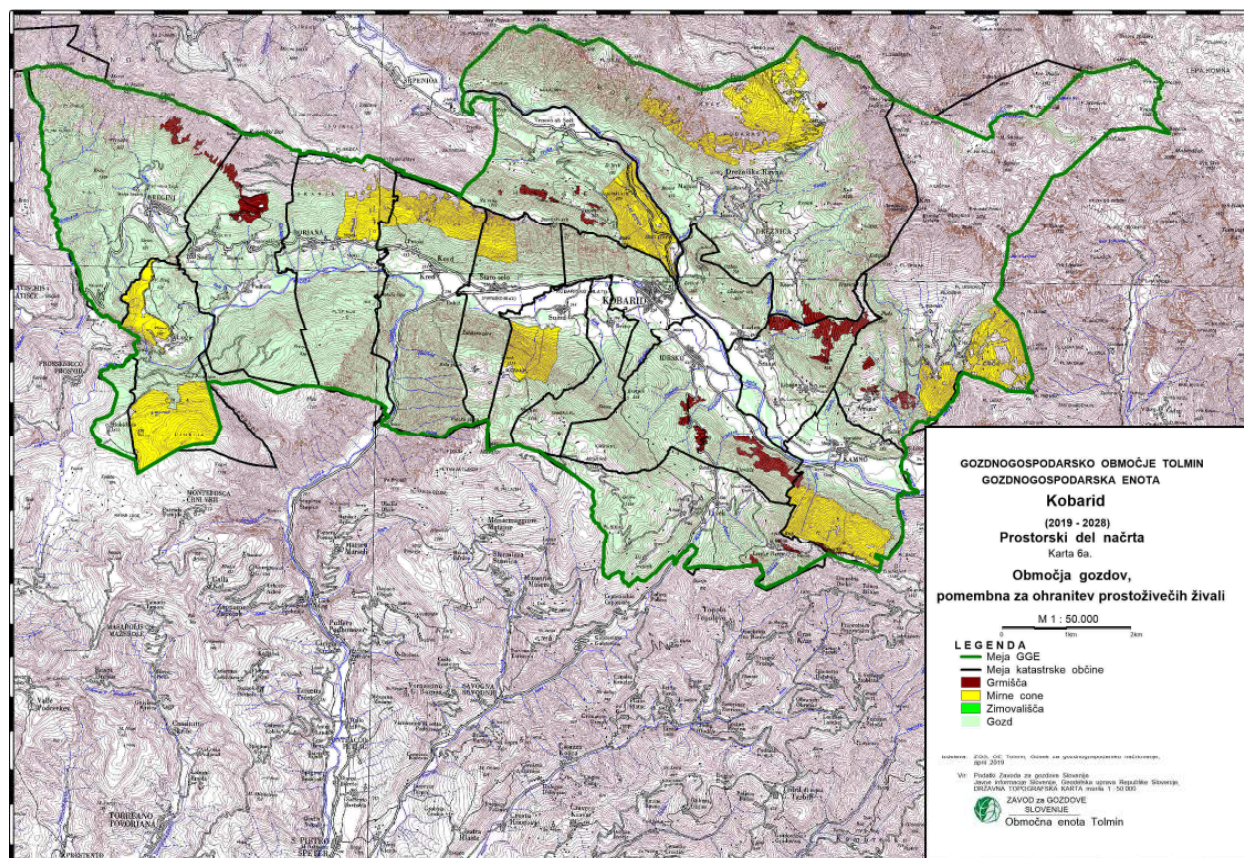
Preglednica: Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v GGE

Gospodarska kategorija gozdov	Površina (ha)	Delež (%)
Večnamenski gozdovi	10.065,85	78,99
GPN, ukrepi so dovoljeni	408,42	3,21
Varovalni gozdovi	2.268,31	17,80
Skupaj	12.742,58	100,00

Na karti so prikazani gozdovi TNP (1. varstveno območje) in gozdni rezervati, kjer ukrepi niso dovoljeni, varovalni gozdovi in ostali gozdovi TNP, kjer so ukrepi dovoljeni.

13.5 Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Karta 6a: Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali

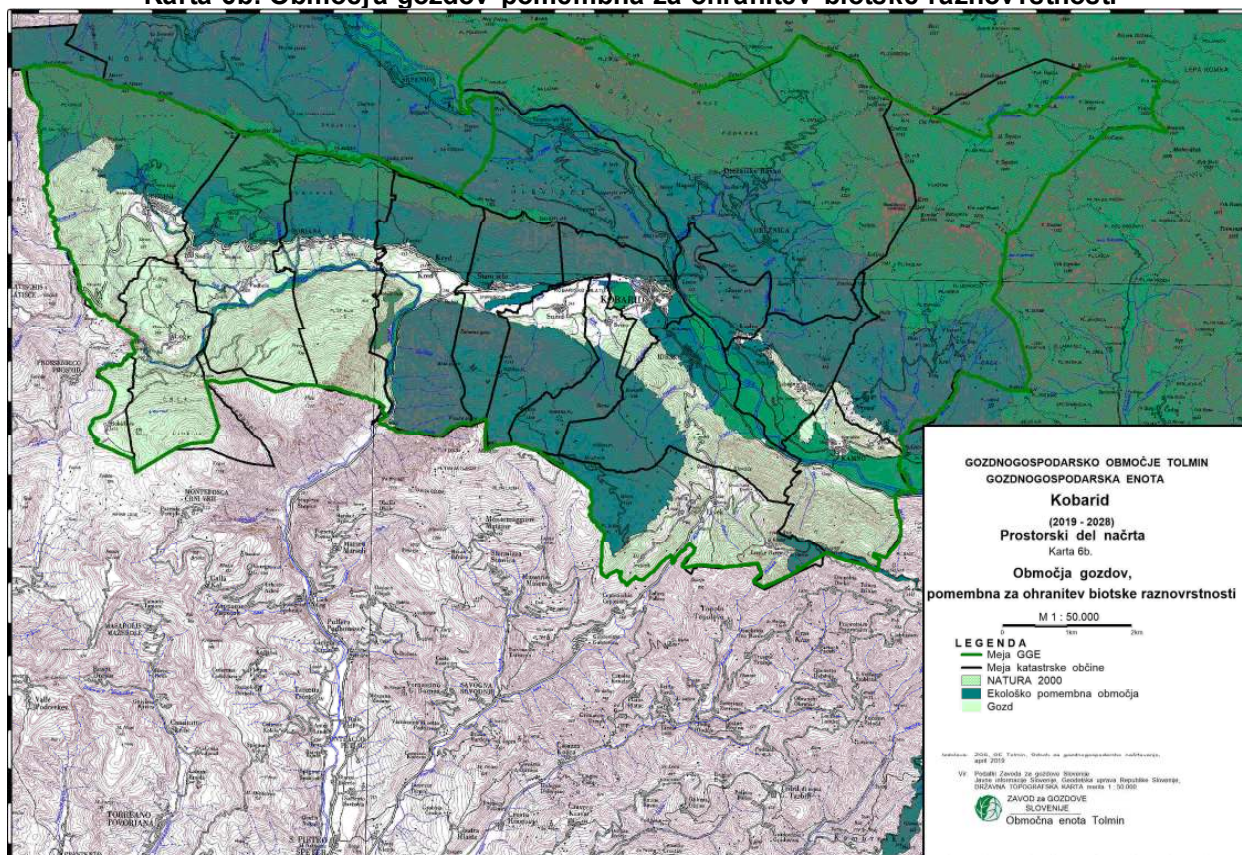
Preglednica: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Območja	Površina (ha)	Delež (od vseh gozdov) (%)
Grmišča	301,06	2,4
Zimovališča	0,00	0,0
Mirne cone	1.951,54	15,3
Skupaj	2.252,60	17,7

Pretežni del grmišč se razpršeno pojavlja po celotnem delu GGE, predvsem v dolinskem delu, kjer se pojavljajo skozi desetletja zaradi opuščanja kmetijske rabe. Nekaj malega jih je Na skali in območju Krnskega jezera. Mirne cone so večja zaokrožena območja in se nahajajo odmaknjene od glavnih prometnic in naseljenih krajev. Zimovališča so pretežno na J pobočjih.

13.6 Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Karta 6b: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Prikazana so območja NATURE 2000 in Ekološko pomembna območja (EPO).

V NATURO 2000 spadajo območja Julijcev in Julijskih Alp. Obsegajo vse gozdove in skoraj celotno območje GGE (razen zelo majhnega območja pri sotočju Soče in Lepenice). Ekološko pomembno območje so Julijske Alpe. Obsegajo vse gozdove in celotno GGE.

Preglednica: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Območja	Površina v GGE (ha)	Površina v gozdu (ha)	Delež (od vseh gozdov) (%)
Območje NATURA2000	6.819,68	2.544,35	20,0
Območje EPO	14.025,96	8.233,61	64,6

13.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Karta 7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah (priloženo v kartnem delu)

Po 83.-89 členu ZV-1 se za zagotavljanje varstva pred škodljivim delovanjem voda določi ogrožena območja zaradi:

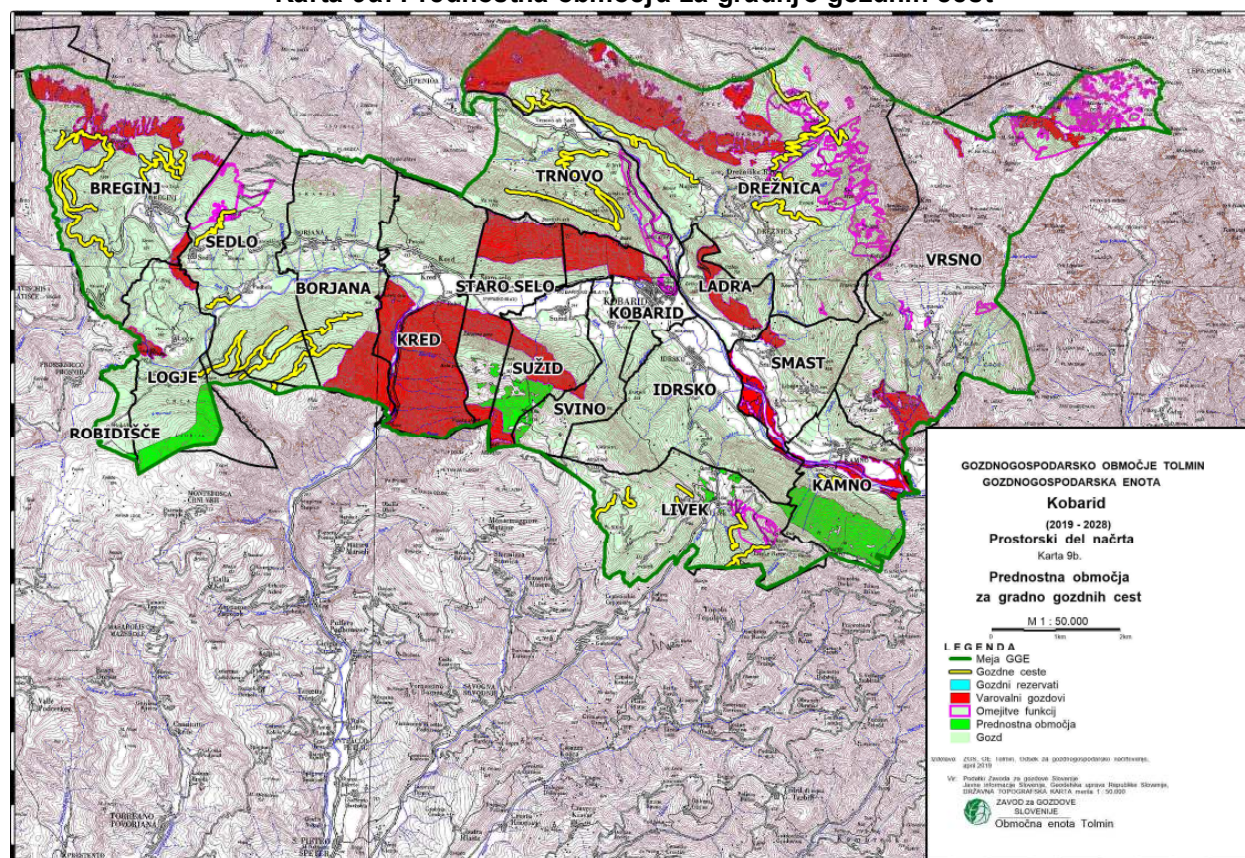
1. poplav (poplavno območje),
2. erozije celinskih voda in morja (erozijsko območje),
3. zemeljskih ali hribinskih plazov (plazljivo območje) in
4. snežnih plazov (plazovito območje).

Preglednica: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Območja	Stopnja	Površina v GGE (ha)
Potencialna erozijska območja	Strogo varovanje	3.855,00
	Zahtevni zaščitni ukrepi	9.583,29
	Običajni zaščitni ukrepi	4.560,30
Vodovarstvena območja	Občinski nivo	700,28

13.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih ureditev v gozdnem prostoru

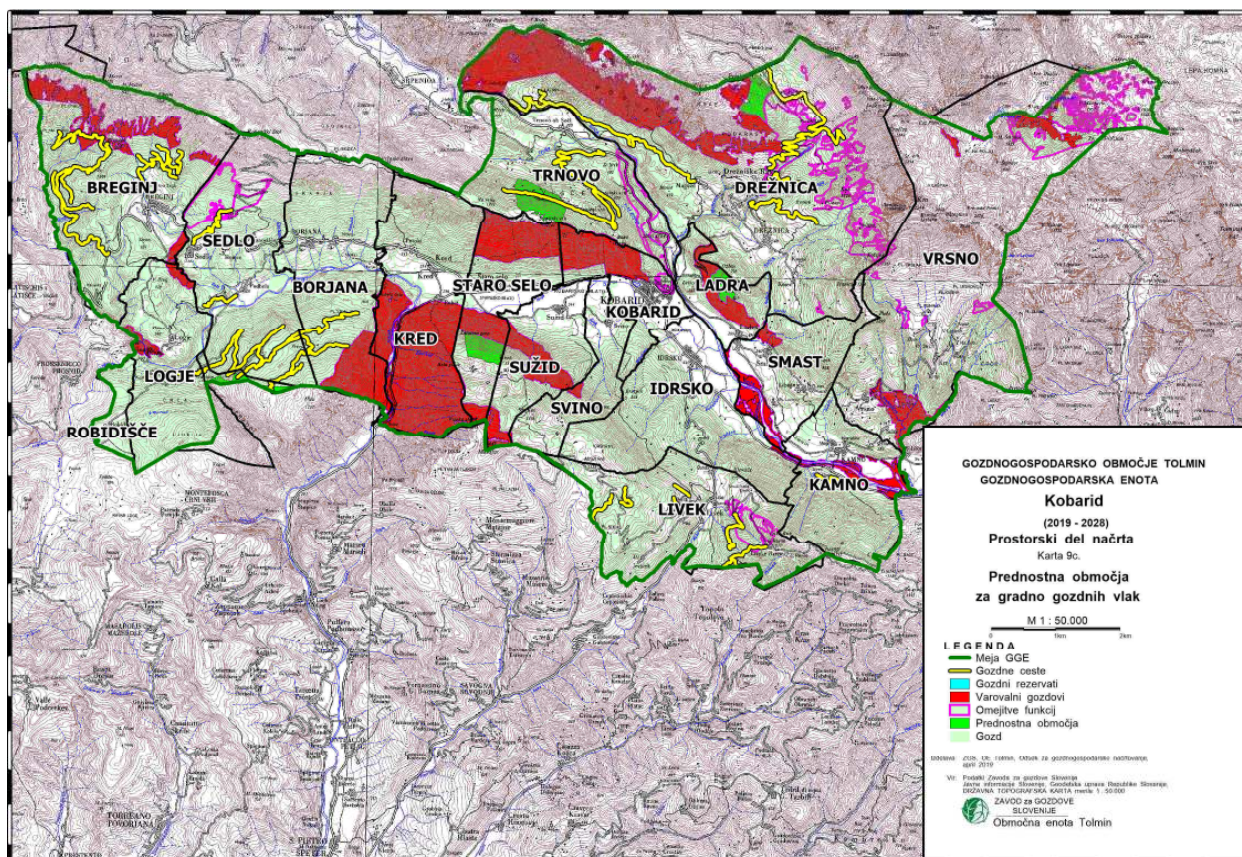
Karta 9a: Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest

Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest so določena v tistih odsekih, kjer je pravilna razdalja večja od 600 m, možni posek večji od 4 m³/ha/letno in intenzivnost gospodarjenja vsaj srednja.

Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest so jugozahodna območja (pobočja) Črnega vrha in predeli okoli Mišje vasi, ki omogočajo gospodarjenje z gozdovi.

Karta 9b: Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak

Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak so določena v tistih odsekih, kjer je naklon manjši od 35 stopinj, delež odprtosti odseka manjši od 75 % in možni posek večji od 4 m³/ha/letno. Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak so zlasti na območju Dola pod Plazmi in na širšem območju Gmajne (planina Krotica, planina Lepoča).